

התכנית
והמחיר

המחיר
במחירים

מחיר
המחיר

המחיר
המחיר

ועד מיקוח
המחיר

ועד
המחיר

מחיר
המחיר

מדרג השירות

בהשגחת הברוך
של ירושלים
העדה החרדית

הברך השמיטה

מסירת המוצרים במחיר מיוחד. המחיר מיוחד למי שיש לו שטח

המחיר מיוחד

המחיר מיוחד

המחיר מיוחד

המחיר מיוחד

המחיר מיוחד

המחיר מיוחד

המחיר מיוחד

המחיר מיוחד

החברת מעונה גניזה!

מבוא.....3

הלכות והערות

31..... סדרי ההשגחה בבתי המטבחים /אטליזים
 36..... שאלות ותשובות משולחן ועד השחיטה
 37..... מחלקת כשרות וטהרת הדגים
 38..... ידיעות בענין דגים בהשגחת הבד"צ
 39..... טבלת כשרות דגים טהורים המשווקים בא"י
 45..... סדר ונוסח תרומות ומעשרות
 46..... הערות בענייני תרומות ומעשרות
 48..... מורכבתה של השגחה בעניני ערלה
 ידיעות נחוצות בכשרות פירות וירקות אחוזי ערלה/
 52..... שטיפת פירות במים/מריחת דונג/למכינים בעצמם יין/מעשר שני
 53..... סדרי ההשגחה במאפיות
 54..... הערות בדיני הפרשת חלה

זהירות בתולעים

58..... חובות הזהירות מתולעים וחרקים
 61..... הוראות והדרכה מעשית בבדיקת פירות, ירקות, קמחים וקטניות מתולעים

ברכת הנהנין

72..... כללים בברכות הנהנין
 76..... טבלת הברכות למוצרים בהשגחת הבד"צ

דבר השמיטה

89..... פסקים והוראות
 96..... רשימת גידולי קרקע ותאריכי חלות דיני שביעית
 132..... מקורות אספקה בשנת שביעית בענף פירות וירקות ועוד

ועד פיקוח הלכתי

פיקוח הלכתי, סתם/תשמישי קדושה/שעטנז/
 ד' מינים/מכשירי חש-מל/השקעות ופיננסים.....147

ועד העירובין

171..... הפיקוח על העירוב המהודר
 182..... ידיעות נחוצות בגבולי העירוב

כשרות הבית

194..... כשרות הבית לפסח. הוראות ותזכורת לערבי פסחים ולימות השנה

שהימים חולפים ואנו הולכים ומתקרבים לקראת חג הפסח, כך התכונה הגדולה וההכנות המרובות צוברות זריזות מוגברת, להשלים סידור פסח כהלכתו, בכל בית ובית בישראל, ככל משפטו וחוקתו, עמו בא החירות מכל שעבוד, להיות לו לעם סגולה מכל העמים. ברם, השנה ניכרת משנה תכונה והכנה דרבה לקראת החג, בהיותנו יושבים בצל שנת השמיטה אשר בה אנו חוסים זה מחצית שנה. השמיטה תובעת מאיתנו זהירות על זהירות ומשמרת למשמרת של דריכות ועיניים פקוחות לרווחה, שלא נבוש ולא ניכשל חלילה בשום פרט.

מה עניין שמיטה אצל הר סיני? שאלו חכימנו זכרונם לברכה ובכך גילו לנו כי מה שמיטה נאמרו כללותיה ופרטותיה בהר סיני, אף כל המצוות כן.

שמיטה היום!

בשם המגיד מקוז'ניץ זי"ע מתבאר בתוספת טעם, כי בכל המצוות עלול האדם להיכשל לעשותן מתוך הרגל וללא כוונה ראויה, כמצוות אנשים מלומדה. אך במצוות השמיטה שהיא בעבודת השדה בפועל, האדם נתקל בה בכל מלאכה שהוא רוצה לעשות ובכל פינה שהוא רוצה לפנות, מיד הוא נתעורר ונזכר, "שמיטה היום" ונמנע מן המלאכה. לכן נאמרו כללותיה ופרטותיה של שמיטה בהר סיני, כדי שאף בשאר המצוות נדע כי כך צריכין אנו לנהוג, מתוך זהירות והתעוררות הלב.

עולמה של כשרות ושמיטה כרוכים זה בזה, וביתר שאת לקראת חג הפסח, אשר כל אחד מהם דורש בפני עצמו תשומת לב בכפליים ותוספת זהירות על זהירות, כדי שכל כללותיה ופרטותיה, יהיו ברורים ללב האדם בכל פינה שהוא פונה.

ב'ועד הכשרות והשמיטה', כל יום מחדש, האויר סוער עם בעיות שטרם הכירו, עם מחסור כלשהו שנוצר, עם מרכיב כלשהו שחסר, במזג אויר בלתי אפשרי, עם איום בטחוני לא צפוי, וכל אחד מכל אלה יכול למלא כרכים שלמים של פעילות השגחה בלתי פוסקת מטעם הבד"ץ לאמרו, כאן מרגישים בכל מלאכה שעושים ובכל פינה שפונים "כשרות היום"...

מי שטרח בערב שביעית

כך אנו מגיעים לרגע זה, כאשר בקושי עברה חלפה לה המחצית הראשונה של שנת השמיטה ה'תשפ"ב והתחושה השוררת בקרב מערכת ועד הכשרות היא כאילו כבר עברו שנים רבות מאז החלו ההכנות הגדולות לשנת השמיטה האי שאת, שבת שבתנו לה'. כמה כוחות וכמה עמל, כמה תכניות וכמה פעילות נרחבת מני ים, כבר ניצבים מאחורינו בתקופה

הקצרה שחלפה מאז תחילת השמיטה הדין, כדי להבטיח את צרכי כשרות מזונם של ציבור המהדרין.

כעת, לקראת הפסח, המלאכה כפולה ומכופלת והעול כבד, ככל שאנו רואים את הגידול המרנין של ציבור המוסיף והולך לסמוך על כשרות הבד"ץ. האחזיות הכבדה, מגבירה את העול על 'ועד השמיטה' לספק את צרכי עמך בית ישראל מכל המקורות האפשריים, בתכלית הדקדוק ובשיא הכשרות, מבלי להתפשר כי-הוא-זה על עקרונות הכשרות שקיבלנו מרבנותינו הגאווה"צ חברי הבד"ץ העדה החרדית נבג"מ ולהבחל"ח החיים איתנו לאורך ימים ושנים. יומם ולילה לא ישבותו פעילי 'ועד השמיטה' מטעם הבד"ץ, השוקדים על עבודת הקודש להביא שבר רעבון אל בתי בני ישראל גיבורי כוח עושי דברו, שומרי שביעית, במשך כל שנת השמיטה.

אך על כל המלאכה הגדולה, מנצחת סיעתא דשמיא גלויה המיוחדת לשנת השביעית, המלווה בכל צעד שאנו עושים, אותה אנו זוכים לראות שוב האי שתא עין בעין. הפעם נציין עובדא קלה וגלויה המעידה על הכלל כאשר חודשים ספורים טרם בואה של שנת השמיטה, סבלה ארץ ישראל מרוחות מלחמה כאשר התחוללו פרעות הערביים בארץ ישראל בגבולות הארץ ובערים המעורבות ויצרו אוירה מתוחה ונפיצה במיוחד בכל מקום ועל אחת כמה וכמה במקומות הגידול העוינים, אשר היתה בה כדי להעיב ולהכניס לספק קיומי את אספקת התוצרת החקלאית 'בול נכרי' בשנת השמיטה. אך הנה לא חלפו אלא חודשים ספורים והמתח פג כלא היה, התוצרת החקלאית החלה לזרום בקצב הנדרש בס"ד ומספקת את צרכי ציבור המהדרין מזן אל זן ב"ה וב"ש.

מה שעומד מאחורי דברים אלה, הם השורשים העמוקים, עליהם ניצבת כשרות הבד"ץ, שורשים שנשתלו על ידי רבותינו הגאווה"צ חברי הבד"ץ צוק"ל, אשר כל מטרתם היתה טהורה ותמימה לספק מזון כשר ומהודר לציבור בית ישראל ועל כך מסרו נפשם כל הימים, מאז ועד היום ובמסילה הזו ממשיכים רבני 'ועד הכשרות', המפקחים, המשגיחים והמנהלים, מבלי לחסוך כוחות הון ואון להצלחת המשימה הגדולה.

באותם ימים, היתה זו תורה שמונחת בקרן זווית, כמעט לא חקרו ולא דרשו בה והמון העם היה מבלבל ביותר, מאחר ושדה הכשרות טרם נחרש כראוי, הסוגיות הכשרותיות טרם לובנו כדבעי, והמשגיחים בשטח היטלטלו בדרכים לא דרכים, שעות וימים. אט אט, הפך הדבר לנתיב ברור ונהיר, הפרטים הצטברו כראוי, הסוגיות לובנו לעומקם וזכינו לדעת את הדרך אשר נלך בה והמעשה אשר נעשה. במסורת זו אנו ממשיכים לצעוד בגאון ועוז, מסורת שעברה בטהרה בבית הדין הגדול שבירושלים וממשיכה עד ימינו, כאשר כל שאלה כשרותית מופנית מייד אל שולחן רבני ועד הכשרות ועל פיהם יישק כל דבר. אמת מה נהדר לראות את רבני 'ועד הכשרות' המונים כיום כמחצית המניין, אשר יושבים יחדיו כבחצי גורן ופורסים כל שאלה כשמלה ומכריעים כל דבר כראוי וכהלכה. פעמים ששאלה מורכבת נדונה אף במשך מספר ימים, עד אשר פרטים שונים מתלבנים לכל עומקם ורק אז יוצא פסק הדין לאורה של תורה. אין כאן דעת יחיד והכרעה אישית, אלא דעת תורה המתקבלת במועצות אדירי התורה, היושבים בשדה הכשרות יום יום שעה שעה. והיה כל הדבר הקשה יביאון לידי בית הדין הגדול שבירושלים, ה"ה מרנן ורבנן חברי הבד"ץ שליט"א אשר מתכנסים מזמן לזמן לדון בסוגיות הכשרות ומכריעים בדעת של תורה, בראשות מרן הגאון הראב"ד שליט"א, כי מציון תצא תורת הכשרות ודבר ה' מירושלים.

זכות אבותם מסייעתם, כאשר מלאכת הכשרות נעשית באחריות כה גדולה ובכובד ראש, מבלי לחסוך בכסף או במאמצים, הכל על מנת לשמור על טהרת מזונם של ישראל כראוי וכיאה ולספק כל צרכיהם בכל פרי וכל ירק - אף בשנת השמיטה - לבל יחסר המזן.

ההוה מול העבר

אמנם, כך זכינו לראות את דוכני הירקות והפירות המלאים בכל הטוב, כמעט מכל המינים והגוונים, אשר בכך מגלים כדי טפח בלבד מההכנות הנרחבות לקראת שנת השביעית שהוכיחו את עצמם בס"ד, כאשר כמעט ואין סוג או מין מהירקות או הפירות, אשר חסר במלאי לאורך זמן לציבור המהדרין. הישישים שביננו, עודם מעלים מזכרונם את המחסור הנורא ששרר בשנות השמיטה בחנויות הירקות והפירות, כאשר תפוח אדמה למשל, היה מצרך נדיר שהגיע פעם בכמה חודשים, לעתים במשלוחים מיוחדים באניות מארצות מערב אירופה, אשר במחציתם כבר אכל הריקבון ומיד עם הגיעם ארצה קפצו הכל עליהן בשיון כמוצאי שלל רב... חסדי ה' כי לא תמנו כי לא כלו רחמיו, על עמך הגדול הזה וכל צרכיו המרובים, למהדרין מן המהדרין, אשר מאז תחילת השמיטה ועד עתה, זכו לשפע של תוצרת חקלאית, כמעט ללא הגבלה בס"ד.

אם היה חסר לזמן קצר סוג מסוים של פרי או ירק, היה זה כתוצאה ממשמר ההשגחה הנחוש, אשר עמד כחומה בצורה מול נסיונות של הונאה ונאלץ לעצור את שיווקו לזמן מה או כאשר לא נמצא מקור ראוי לאותו סוג, עד לפתרון מתאים שנמצא ביבולי הנכרים או במקורות מחו"ל.

למעשה, בכל הקשור ליבול נכרי, נדרשים מאמצים מיוחדים, כדי שיהא כשר וראוי לעלות על שולחן כל בית ישראל. מלאכת מחשבת בפני עצמה היא מלאכת בירור הבעלות הפרטית של כל הקרקעות, כפי שקבעו רבני ועד הכשרות, כדי להוציא למעלה מכל ספק בעלות יהודית ויד ישראל באמצע, כפי שנפוץ לצערנו בתחום זה. אחרי שנים ארוכות וביירוים מדוקדקים, התפתחה קבוצה וותיקה ואמינה של מגדלים נכרים, ערבים, נוצרים ודרוזים, אשר מעוניינים למכור את תוצרתם והם עומדים בהוראת הבד"ץ לאורך שנים, המהווים לשנת השמיטה מקור לא-אכזב של יבול נכרי למהדרין מן המהדרין. אך בכך לא די. כי כשמגיעה שעת הקטיף, נדרש פיקוח הדוק באמצעים שונים, כמו גם דרך מרכז השליטה של מוקד השמיטה בבד"ץ, המנהל מעקב מדוקדק ומוודא כי הכל מתנהל כדת וכדין וללא נסיונות הונאה אופייניים. משם, נדרשת שרשרת השגחה צמודה לכל אורך שלבי השינוע החל מהמטע עד לשווקים הקיסטונאיים ומשם לרשתות השיווק ולחנויות הקמעונאיות, כדי להבטיח כי אכן היבול הנכרי מגיע לידינו, ללא תוספות מפוקפקות כלשהן.

ברכת ותפלת הדרך

אספקת 'יבול נכרי' דורש גם כוחות אבטחה מיוחדים, בהם אין הבד"ץ חוסך כדי להבטיח את שלומם ובטחונם של המשגיחים הפועלים בשטחים אלה, אשר עלולים להיות עוינים לעתים בלתי צפויות. ברכת רבותינו חברי הבד"ץ ובראשם מרן הגאב"ד שליט"א בצירוף תפילות בלתי פוסקות לשלום שלוחי המצוה בדרכם ובכל אשר יפנו, מלווים את המשגיחים בהליכתם ובחזירתם בכל ביקוריהם בשטחים אלה.

בנדון זה של היבול הנכרי, יש לציין כמה עובדות שאירעו בשמיטה זו, כדי ללמד על הכלל. מיד עם תחילת השמיטה, כאשר התעורר צל צילו של חשש כי אחד המגדלים הנכרים מנסה להונות את משגיחי הבד"ץ, הוא נפסל מייד מרשימת המגדלים של הבד"ץ וכל תוצרתו נפסלה לשווקי המהדרין. הפסילה היתה תקפה גם כלפי כל מי שעובד עמו בשווקים אחרים, כדי לסתום כל פרצה אפשרית של שיווק תוצרתו המפוקפקת, בדרך עוקפת. המהלך שהגיע

בהפתעה מיד בתחילת השמיטה, הדהים את הסוחרים והמשווקים מטעם הבד"ץ וחולל עזזוע, בראותם את הצעדים התקיפים והנחרצים של הבד"ץ כלפי כל נסיון של הונאה כזה או אחר, שעלולים לבוא בפתאומיות ובהחלטיות כה גדולה, למען ישמעו וייראו.

מקרה אחר שיש להביא לידיעת הציבור בנדון היבול הנכרי, הוא הבעלות על הקרקע אשר כאמור, עלול להיות מפוקפק עד מאד, כפי שאירע בתחילת השמיטה, כאשר שטח מסוים בעומק שטחי המשולש, התברר כי הוא מופיע תחת הבעלים הנושאים את השם 'הלברשטאם'. בירור מהיר העלה כי אכן מדובר ביהודי שרכש את הקרקעות לפני עשרות שנים ומאז אין לו דריסת רגל בסביבה הערבית, כך שהחקלאים הערביים משתמשים בשטחו ללא רשות ומגדלים בו את גידוליהם כראות עיניהם. בהגיע שנת השמיטה, הגיע אחד המגדלים הנכרים בסביבה וביקש את כשרות הבד"ץ על יבולו. אחרי שהתבררו גבולות שדותיו הכוללים את שטחו של 'הלברשטאם' הנ"ל, נאמר לו כי לא נוכל לספק לו השגחה, מאחר ומדובר בקרקע שבבעלות יהודית. מהר מאד הגיע הערבי לפתרון, כשהציע כי כל הגידולים הגדלים באותו שטח שבבעלות 'הלברשטאם', הוא יקטוף כמה ימים בטרם יתקיים הקטיף בקרקעותיו שלו עבור הבד"ץ. כך יוכל הבד"ץ לפקח על הקטיף, מבלי חשש להחדרת אותה תוצרת מפוקפקת. לאור נתונים אלה, ניתן לו האישור והוא התחיל להתכונן לקראת הקטיף הקרוב.

בהגיע זמן הקטיף, הגיעו המשגיחים מטעם הבד"ץ לשטח כדי לוודא כי אכן שטח 'הלברשטאם' נקי מכל גידולים וגילו כי הנכרי עמד בדבריו וכי לא נותר פרי כלשהו על העצים. רק אז אושרה תוצרתו לשיווק.

החממות מעבר לירדן

לעומת זאת, התוצרת החקלאית מ'עבר הירדן', לא זכתה בתחילת השמיטה לעדנה, זאת מאחר והמו"מ לא עלה יפה עם המגדלים הנכרים. אך בעיצומה של שנת השמיטה, התחולל מהפך ביחסים, כאשר שליח מיוחד מטעם מלך ירדן הגיע אל המשווקים היהודיים וביקש לדעת מדוע בשנת השמיטה הנוכחית הם אינם חוזרים להשקיע בעבר הירדן כבשמיטות הקודמות ובכך הם מונעים פרנסה למאות חקלאים ירדניים. מסתבר כי הסוגיה הכלכלית מדירה שינה מעיני הממלכה האשמית שבעבר הירדן והיא להוטה למצוא פתרונות בנושא, כמעט בכל מחיר. התשובה שקיבל השליח המלכותי היתה כי המו"מ עם המגדלים לא עלה יפה. כיוון שכך, מיהר אפוא השליח המלכותי אל המגדלים המקומיים בני השבט האשמי, אמר מה שאמר ועשה מה שעשה ומהר מאד נחתמה העסקה. מיד לאחר מכן, נכנסה הפעילות החקלאית למלוא התנופה והחממות תוקנו במהירות יתירה וכעבור חודשים ספורים החלה התוצרת המפוקחת והכשרה למהדרין לזרום דרך מעבר 'ואדי ערבה' עקבה-אילת, ישירות לשווקים. במקביל זרמה תוצרת חקלאית מגוונת גם דרך מעבר ה'שייח חוסיין' אירביד-בית שאן בצפון.

התוצרת החקלאית ממקור חו"ל, היא אולי התוצרת המבוקשת ביותר בשווקי הבד"ץ, אך כרוכה בקשיים רבים, מכסים ומכסות ורק הודות למאמצים עליונים הננקטים מטעם הבד"ץ מול הרשויות, משתחררים קמעא קמעא סוגים שונים של תוצרת חקלאית לרווחת הציבור. יהיה זה משענת קנה רצוץ לסמוך עליו, בשעה שכל ענייני הייבוא נתקלים חדשים לבקרים בקשיים ביורוקרטיים מהותיים ותלויים במצב השינוע הבינלאומי, חסמי נמל ומעברי גבולות, אישורים שונים מרשויות הגנת הצומח וכדומה. מה גם שתוצרת חו"ל עלולה להפוך למצרך יקר ביותר בשנת השמיטה, אשר יקשה על הבית החרדי לצרוך תוצרת חקלאית כדבעי בשנת השמיטה, אילולא התוצרת החקלאית המגיעה בהרווחה מיבול נכרי, המאזנים את המחירים

ומאפשרים להשיג את כל סוגי התוצרת במחירים שווים לכל נפש. כך אנו מוצאים את היבול הנכרי, מאזן ומתקן את יבול החו"ל בהתאם לדרישות המהדרין ב"ה. ככל שהביקוש גדול ורב ליבול חו"ל, ההקפדה אינה מתפשרת כי הוא זה על עקרונות הבדיקה המחמירים, כמו שאירע זה לאחרונה, כאשר משלוח גדול של גזר הגיע 'לכאורה' מטורקיה, אשר הכיתובים עורר את חשד נציגי הכשרות מטעם הבד"ץ. כל הנסיונות לברר את המקור המדוייק של הגזר, לא נשאו פרי בצורה חותכת וההחלטה נפלה כי יש לוותר על התוצרת המבוקשת, למרות כל שכנועיו ותחנוניו של 'המייבא' שעמד מאחור.

כל אלה גם יחד, מרכיבים בעבורנו את מקורות הגידול של התצרוכת לשנת השמיטה. בפועל, כדי שהתצרוכת תגיע אלינו למהדרין מן המהדרין, ללא פקפוק, נצטרך לשרשרת השגחה ארוכה וחזקה שתשרע לכל אורך הדרך ולכסות את כל חלקי התמונה, החל מהמטע עד לרשתות השיווק והחנויות הקמעונאיות, בהצלחה ובס"ד, כפי שנעשה מטעם הבד"ץ מזה י"ב שמיטות בהקפדה יתירה.

אוצר בית... דין?

מקור נוסף ישנו לתוצרת חקלאית והוא אוצר בית דין, אשר הבד"ץ נמנע ממנו בכל מחיר בשנת השמיטה, בשל החששות המרובים אשר כרוכים בו (למעט בתחום האתרוגים לקראת חג הסוכות). כידוע, הבסיס שעליו ניצב 'אוצר בית דין' בפירות שביעית, הוא בכך שלא ימכרו דרך סחורה והמחיר יכסה אך ורק את ההוצאות. אם כן, אמורים היו מחירי אוצר בית הדין להיות תמיד נמוכים בהרבה מן השוק, בלי קשר לביקוש. ברם, לצערנו אנו רואים גם כאלה שנוקטים 'אוצר בית דין' בשמיטה כשהמכירה מתבצעת בחנות בצורה רגילה והמחירים הם אותם מחירי השוק ולפעמים אפילו גבוהים מהממוצע, מה שמעיד יותר מכל על אבדן העקרונות רח"ל. רבותינו נבג"מ צפו מראש את הדבר והורו לנו להימנע מכך וזכותם עמדה לנו להתנזר מפתרון מפוקפק זה תחת כשרות הבד"ץ.

נגד מפיקעי השערים

כיוון שאנו מוגבלים במקורות הצריכה של התוצרת החקלאית כפי שמנינו לעיל, מזדמנים לתחום זה סוחרים ערמומיים המנסים לגזור קופון על חשבון הציבור ולהפקיע שערים ככל שהביקוש גובר. בנדון זה מפעיל הבד"ץ אמצעים נרחבים כדי לעמוד על המשמר ולבלום את הפקעת השערים מבעוד מועד. החלק העיקרי שבו הוא בתכנון מלאי גדול מספיק ממגוון מקורות, ובכך נמנע כל אפשרות למונופול והשתלטות על מחירי השוק. בד בבד, פועל הבד"ץ לאזן את המחירים באמצעות השגת תוצרת נוספת ממקורות אחרים, כל פעם שנוצר החשש כי אנו עומדים בפני הפקעת שערים חדה. בתחילת החורף, היה נראה שאנו מתקרבים שוב למצב כזה, כאשר אחד מבעלי האיסומים הגדולים של הבטטה יבול שישית, עליו הסתמכנו עד לחג הפסח, החליט להפקיע שערים בצורה מופרעת וכמעט שהכניס לסחרור את כל הענף. אלא שבס"ד ובמאמצים כבירים הצלחנו לאתר מגדלי בטטה נכרים שהיה בידיהם כמויות נאות של בטטה בגידוליהם, אשר נאותו מייד לספק לנו כפי צרכינו ובכך נאלץ אותו מפיקע שערים לאזן את המחיר במהירות, לרווחת ציבור המהדרין.

ופרצת ימה וקדמה צפונה ונגבה

בהגיענו אל רשתות השיווק והחנויות הקמעונאיות, נגלה ריבוי מרשים ומבורך של עוד ועוד חנויות מכל ארבע כנפות הארץ שהצטרפו להשגחת הבד"ץ בשנת השמיטה. בכך אנו מגלים מחדש את מימדי האמון הציבורי המתגבר בהשקעה האדירה של הבד"ץ בפיקוח בלתי פוסק בכל תחומי הכשרות, אשר בשנת השמיטה פורצים מכל הריכוזים החרדיים, ואף הרחוקים שבהם.

בל נשכח כי מאחורי רשימת הירקנים הגדולה, ניצבים ועומדים גם מספר בלתי מבוטל של מוסדות ובתי החינוך, בתי חולים ומפעלי התעשייה, הצורכים אף הם את תוצרת הבד"ץ ומגדילים את הביקוש פי כמה וכמה, בנוסף לוועדות שמיטה מקומיות של קבוצות שונות של מהדרין בעיירות שונות, שהפסיקו להסתמך על 'קבלני שמיטה' ועברו להקפיד על תוצרת הבד"ץ. אנשי שמיטה מוועדות שונות באים להנות מפרי עמלנו בעז"ה, מתוך הערכה והערצה למאמץ הגדול אחרי שנוכחו לראות במו עיניהם את הסיעתא דשמיא הבלתי פוסקת לה זוכה הבד"ץ משמיטה לשמיטה ב"ה.

האמון הזה בכשרות הבד"ץ מעיד כאלף עדים, כיצד כל הרוחות הזרות שבחוץ, ירידת הדורות ופגעי הטכנולוגיה, אינם מצליחים בחסדי שמים לערער את ערך הכשרות הנמצא בלב ליבו של יהודי באשר הוא, למרות הכל, אשר מונה כיום ציבור רבבות אלפי בתי אב בארבע כנפות הארץ בלעה"ר, מכל העדות והחוגים.

על המשמר, לילה ויום

בל נשכח את מלאכת הקודש של המשגיחים, ביום ובלילה, בעמדם על המשמר בכל רחבי הארץ, תחת הניהול הלוגיסטי המבורך והמיומן, בסיוע אנשי שטח מנוסים, המנצחים על המלאכה ומוודאים כי המשימות יהיו ברורות עד לאחרון המשגיחים, וכי צי של כלי הרכב יעמוד הכן לכל אחד מהם בכל שלב ותפקיד שהוא ממלא, כדי שיוכל לבצע את מלאכתו נאמנה, אם באמצעי רכיפה, אם במצלמות משוכללות ואם בציוד דיגיטלי משוכלל הנדרש להשלים את התפקיד כראוי.

הנה כי כן, מרגש לראות כיצד הסיטונאים ומרכזי השיווק הענקיים, עומדים הכן לספק את כל דרישות הבד"ץ בכל הקשור לכשרות ולשמיטה ולא בגלל חיבה יתירה, אלא בעיקר בגלל ההכרה כי מאחורי בד"ץ העדה החרדית ניצב ציבור הרבבות הגדול והנכבד, הסומך על פעילותו וצועד אחרי הוראותיו, באמון מלא. כך אנו זוכים לקבל אוזן קשבת לדרישותינו אף בקרב הרשויות השונות, אשר נענים לנו כשליחי ציבור המהדרין הגדול בארץ ישראל. מפעלי ענק ותאגידי תעשייה בינלאומיים, מקבלים אף הם את עול הכשרות וההשגחה המכבידה לעתים על פעילותם, אך בראותם את המקצועיות והמסירות של המשגיחים מטעם הבד"ץ למשימות הכשרות ואת עמידתם הנחושה, יומם ולילה, ללא יומרות וללא צלצולים, הרי הם מוצאים לנכון לשתף פעולה בכל דרישות הכשרות של הבד"ץ.

בהיות המלאכה כה גדולה וכבידה, עלולים העוסקים בשדה הכשרות שלא לראות את התמונה הכללית ואת המטרות הקדושות לאורן הם מתרוצצים יומם ולילה. בדיוק לשם כך, הקדישו רבני 'ועד הכשרות' זמן מיוחד בטרם בואה של שנת השמיטה וגם בחודשים האחרונים, לקיים כינוסי כשרות מיוחדים למשגיחי הכשרות מטעם הבד"ץ, בו הם עמדו על

כל ענייני השמיטה, הלכותיה ופרטיה, לצד ההתפתחויות האחרונות, כדי לקבל את התמונה הכוללת ולהבין את מגמת הכשרות הקפדנית בשנת השמיטה, משמרת למשמרת.

גרעינים או פסולת

מספר עדכונים אנו מוצאים לנכון להביא כעת לידיעת הציבור, אשר יהפכו להיות רלוונטיים בחודשים הבאים, בקיץ של השמיטה. העדכונים נוגעים בעיקר לפעילותה של מחלקת 'הקטניות, התבלינים והפירות המיובשים' ב"ד"ץ, אשר כבר נודעו בפעילותם הנאמנה ובמסירותם הגדולה למען ציבור המהדרין, בפרט בשנת השמיטה.

עוד זכורה לה העובדה, כאשר בשמיטות הקודמות התברר למפקח המחלקה כי אחד ממשווקי הגרעינים השחורים בארץ, שהכניס לאיסוס כמויות נאות לשנת השמיטה, בוחר לשווק תוצרת בלתי איכותית, תוך שהוא מדלג על הסינון המקובל. בדרך זו הוא מרוויח תשלום מלא על כל ק"ג גרעינים, שהוא משווק עם הפסולת.

המפקח הזדמן למקום ובשעה שעמד המשווק להוציא את תוצרתו לידי החנויות, הוא הפעיל את הסינון המקובל ובכך הוריד אחוזים ניכרים של פסולת, אשר ביקש הלה לשווק יחד עם הגרעינים במחיר מלא. המשווק הנזעם מההפסד הצפוי, ביקש לדעת מי הפעיל את הסינון. המפקח לא נרתע והתייצב בגאון מולו והטיח בו על התעללותו בציבור המהדרין אשר לא רק שהוא משלם לו מחיר מפולפל לגרעינים שחורים מהשנה השישית, הכיצד הוא מעיז להוסיף פסולת ולמוכרה יחד במחיר זה?

המשווק הנדהם ראה כי נתפס בקלקלתו והפסיק על אתר את הנסיון הבלתי ראוי להתעשר על חשבון ציבור המהדרין.

גרעינים תוצרת סין

אם כך היו פני הדברים בשמיטות הקודמות, ובעבר יכולנו להסתמך בחמניות ביבול שישית, השתנו הדברים בשמיטה זו, כאשר מקור חדש של גרעינים שחורים ואיכותיים התגלה בסין הרחוקה. איכות הגרעינים השחורים, כך מתברר, נקבע לפי רמת שמן נמוכה בדווקא בגרעיני החמניות. בעוד שברוב המקומות החמניות רוויות בשמן ולכן הן אינן מתאימות לקלייה מאחר והשמן מתחמצן. חמניות גידולי הארץ, גודלו עם רמה נמוכה במיוחד של שמן, מה שהשפיע על איכותם באופן מיוחד.

המקור הסיני העכשווי של הגרעינים השחורים, כבר עוסק במשך כמעט שני עשורים בנסיונות גידול חמניות עם תכולת שמן נמוכה ונראה כי משנה לשנה משתפר היבול אותו הוא משווק בעולם, ולקראת שנת השמיטה ישווק בע"ה גרעינים תוצרת סין, אך בהיותו יבול חו"ל, אין מתאים ממנו לציבור המהדרין מן המהדרין.

השטפונות בסין

לא כך הדבר בענף הבוטנים, בו ניסה מגדל סיני אחר לגדל יבול באיכות גבוהה, תוך שהוא מחקה את שיטות הגידול בארץ.

התוצאה כבר היתה קרובה להצלחה, אלא ששטפונות שפקדו בשנה האחרונה את סין, גרמו לעקירת כל הגידולים, אשר לא רק שקלקלו את הצמחים, אלא אף גם הרסו את האדמה הייחודית לשם כך. כדי לשחזר את ההצלחה, יידרש כעת המגדל לשנים רבות נוספות, להביא מחדש אדמה ראויה לכך ולאחר מכן להשלים את סבבי הגידול המשופרים. הנה כי כן, השנה נסתפק ביבול חו"ל ממקורות כמו ארגנטינה וקליפורניה. בוטנים לתעשייה, כנראה נוכל לייבא מטורקיה.

טלטלה בענף השקדים

ענף השקדים בארץ, אשר במשך שנים ארוכות זכה לצמיחה אדירה, עובר טלטלה אדירה, בעקבות וירוס שהתפרץ לאחרונה ומכה קשות את הענף. שלישי מענף השקדים המקומיים קרס לחלוטין והסוף עוד לא נראה באופק. יש לכך משמעות גדולה על הענף מאחר והשקדים גידולי הארץ היו איכותיים ביותר.

אך בשנת השמיטה אנחנו נסתפק בתוצרת חו"ל, אמנם באיכות נמוכה במעט, אך ללא כל חשש שמיטה.

חשש שביעית בגרעיני אבטיח

גרעיני אבטיח, אשר בשנת השמיטה, היינו צורכים תמיד מאיסומים שהוכנו מיבול שישית, מאחר והגרעינים מחזיקים מעמד באיסומים אף גם מספר שנים, הפעם אנחנו נצרוך בס"ד ממקור חו"ל מאחת מהמדינות הערביות, מאחר והמגדלים לא הספיקו להכניסו לאיסום מראש. אם בשמיטות הקודמות, היתה עונת האסיף של האבטיחים מסתיימת בטרם חודש תשרי ובכך מעכבת את החשש מגידולי שמיטה רק לשנה הבאה, הפעם ישנו חלק נכבד של יבול גרעיני האבטיח שהינו בחשש שביעית כבר כעת, מאחר והשנה נמשכה עונת האסיף עד לתוככי חודש תשרי.

תצרוכת התמרים, נזכה לקבל מיבול חו"ל, אשר גדל באיזור הקרוב לעיר אילת והינו חו"ל לכל הדעות.

תבלינים כשר לפסת

באשר לתבלינים, אירע לנו מקרה מצער בענף הפפריקה, כאשר לקראת שנת השמיטה הוכנו במפעל מסוים כמויות מסחריות עצומות משנת השישית, בסך כולל של 600 טון, כדי לספק את צריכת הציבור המהדרין. אולם, שריפה שפרצה במפעל כילתה את כל האיסומים ומצאנו את עצמנו כמעט בפני שוקת שרופה.

בחסדי ה' הצלחנו להיערך מחדש כדי לספק מתוצרת סין את כל צרכי הפפריקה לציבור המהדרין לכבוד חג הפסח וחפץ ה' בידינו הצליח. הייצור בסין דרש כוחות השגחה נרחבים אשר נשאו פרי בס"ד והסתיימו בהצלחה בחודש טבת העעל"ט. מיד לאחר מכן התקיים גם ייצור הכורכום בהצלחה.

מצרך נוסף המיוצר בסין הוא אבקת השום המיוצרת תחת השגחה צמודה לכבוד פסח, אלא שהשנה נכנסה תחת סימן שאלה, כאשר תכנית ייצור סדורה ומתוכננת ירדה לטמיון,

כאשר המשגיח הממונה היה אמור להגיע מאיזור מסוים אשר נגיף הקורונה התפרץ בו בפתאומיות והכניס את כל האיזור לסגר הדוק, נוסח סין הקומוניסטית באין יוצא ואין בא.

כיוון שכך, נערכו סבב בירורים אחרי משגיח בד"ץ חליפי ובס"ד נמצא משגיח אחר שנמצא באיזור אחר הרחק משם, אשר במאמץ עליון הצליח להגיע למפעל הייצור, זאת דרך נסיעה ברכבת במשך שעות ארוכות. הייצור הסתיים בהצלחה, ומפקחי הבד"ץ בענף זה יכלו לבסוף לנשום לרווחה.

מוצר דומה, אבקת בצל, המיוצר דווקא בהודו ולא בסין, עבר עלילה דומה ובלתי נעימה, כאשר תכנית ייצור סדורה ומתוכננת, ירדה לטמיון, בעקבות עזיבה דחופה של המשגיח מהמפעל, בשל בעיות קורונה, שגרמו לו לעלות על מטוס בדרכו ארצה. בשל כך נדחתה תכנית הייצור רק לחודשי החורף, אז הושלמה המשימה בס"ד.

הקורונה נגד הכשרות

בשנתיים האחרונות, מאז התפשטות נגיף הקורונה בעולם, שרשרת האספקה העולמית נכנסה למשבר של ממש. לצד העלויות הגבוהות שהוכפלו, נוצרו עיכובים רבים המקשים מאד על הסחר העולמי כמו גם על הייבוא. המשבר מהווה מכה קשה לכל היבואנים ואלה מציאו את עצמם מספר פעמים בשנתיים האחרונות בפני שוקת שבורה.

בחורף האחרון, נוספה כאן באר"י סופה בזעיר אנפין, שקיבלה את השם 'סופת כרמל'. היא הביאה עמה ממטרים עזים ורוחות חזקות מהרגיל, אשר גרמו לגלי הים להתנשא עד לגובה של 10-8 מטרים. למרות הנתונים הללו, לא היתה זו חריגה מיוחדת במזג האוויר, אך הרשויות מיהרו לשדר פאניקה לכל עבר ולפרסם הודעה לכל אניות הסוחר בים התיכון שהתכוונו לעגון בנמלי ארץ ישראל, כי במשך יומיים הנמלים יהיו סגורים.

בדיק באותם ימים, אמורה היתה להגיע אניה עם מלאי טרי של צימוקים שיוצר בארה"ב לפי כל כללי הכשרות המחמירים של הבד"ץ. קברניטי האניה לא התכוונו להמתין בים הפתוח במשך יומיים, עד שרשויות הנמל יתכבדו להחזיר את שגרת העבודה כמקודם ובו ביום הם נטו לכיוון צפון ופרקו את תכולתם באחד הנמלים שבמדינת איימס יוון.

משמעות הדבר היתה כי הצימוקים הטריים שהיו אמורים לספק את ציבור המהדרין לכבוד חמישה עשר בשבט, נותרו הרחק מהישג ידיהם. היבואנים ספגו נזק כלכלי כבד והמחסור שהורגש נבע כאמור דווקא מהתנהלות שלומיאליה של הרשויות למרבה הצער.

שואלים ודורשים בעולם הכשרות

בעוד שנושאי הכשרות, נוגעים בלב לבם של כל שלומי אמוני בית ישראל בכל ענייני כשרות מזונותיו של האדם, הרי שבאופן מפתיע למדי, ההתפתחויות בתחומים אלה כמעט ואינן מגיעות אל הציבור הרחב, כי אם זעיר פה וזעיר שם.

כך קורה כי סערות הפוקדות את עולם הכשרות ומרעידות את אמות הסיפים של כל העוסקים במלאכת הקודש זו, כמעט עד בכלל לא מתגלגלות לידי הציבור הרחב, וחבל שכך.

לא הרי עולם הכשרות, כהרי עולם הנגינה או ההיסטוריה, או כל תחום אחר, אשר הדקויות שלו ידועות רק לנבחרי העם ולמומחים בעלי שם. עולם הכשרות לעומת זאת, הרי הוא חלק בלתי נפרד מהווי חייו של כל יהודי באשר הוא, ומשכך, ראוי ונכון הדבר שכל אב בית בישראל

וכל אשר שם יהודי נקרא עליו שיידע ויתעניין אודות הסוגיות השונות והמשמעות שלהן בכל פרט ופרט, באשר לצרכי מזונותיו היומיים.

גורמים שונים הביאו לכך אשר חלקם מעלימים את המידע מהציבור וחלק אחר מעדיף פשוט שלא לדרוש בדבר יתר על המידה, בתירוצים שונים ומשונים, בה בשעה שהעיקר חסר מן הספר ואין דורש להשגחת המהדרין.

הכאב כפול כאשר מדובר במוצרים ומרכיבים שונים, אשר ידועים ומוכרים היטב בקרב העוסקים בעולמה של כשרות עד כמה הם מפוקפקים וראוי להתנזר מהם, אך הציבור עצמו אינו מעלה על דעתו את חומרת הדבר וצורך אותם בשוויון נפש.

אין בדברים הללו, מטרה לפגוע במאן שהוא או להטיל דופי במאן שהוא, אלא לשם חידוד העניין, כי על כל אחד ואחד לעשות בעצמו את מלאכת הביור ולשאל את פי העוסקים בעבודת הקודש כדבר שבשגרה, כדי שיבין מעט מזעיר מהמתחולל בין חומות עולם הכשרות הסגורים לאנשים מבחוץ.

לאמיתו של דבר, הכניסה אל עולם הכשרות, אינה דורשת הרבה, אלא התעניינות מתמדת ומעקב בלתי פוסק אחרי המתרחש בתחום, תוך לימוד הידע ההלכתי הרלוונטי בכל התחומים, כמתבקש מכל ירא וחרד. בל נשכח, כי חששות הכשרות חמורים הם ביותר, לעתים גובלים בפקוקי בשר בחלב, בישול בשבת, חרקים, בישולי עכו"ם ועוד ועוד.

ידיעות אלה נחוצות וחשובות הן וראוי שכלל הציבור יתוודע אליהן וידע לעקוב אחרי ההתפתחויות, כדבר שבשגרה.

גבינה למהדרין בחשש חלב עכו"ם

אחד מהאירועים הללו, שהטרידו את כל מי שנחשף לעובדות אלה, היה תחקיר בלתי תלוי שנערך בשנים האחרונות על ידי גורמים מקצועיים שהתחקו אודות ייצור גבינות באחד מארצות אירופה בהשגחה כלשהי. הגורמים המקצועיים התעוררו לערוך את התחקיר, אחרי שהנתונים הפשוטים של הייצור לא תאמו את ההגיון הישר, זאת מכיוון שכמות הגבינה שיוצרה בפועל, התקבלה תוך ימים ספורים, ממספר רב של רפתות במרחקים שונים. מי שאמורים היו להשגיח ברפתות, היה מספר מצומצם של משגיחים, שנדרשו לנסוע מרחקים גדולים מרפת לרפת, ותוך ימים ספורים לא היה אפשרי שיגיעו לכך בשום צורה.

התחקיר המקצועי גילה איפוא כי המשגיחים שנשלחו לתפקיד זה, פשוט לא עשו את מלאכתם, כמעט ולא ביקרו ברפתות החליבה ובאלה שכן, הם עשו זאת לזמן קצר בלבד.

אך לא זו בלבד. התחקיר חשף וגילה כי בחלק מאותן הרפתות, בצמוד למכלאות הבקר ישנן דירים של ...דבר אחר. תפילתנו ותקוותינו היא שהנכרים לא התפתו לערב חלב זה עם חלב הפרות שמצא לבסוף את דרכו אל הגבינה הנ"ל וכדי בזיון וקצף.

טריפה למהדרין

מקרה נוסף ומזעזע עוד יותר, היה סיפור המסעדה באחד מהיישובים הצפוניים בארץ, בה נתפסו בשר טריפה לכל דבר. בדיקה מדוקדקת אחרי מקורם הביאה את גורמי ההשגחה למשחטה מפורסמת בארץ שהחדירה בשר טרף, שמקורו מהיישובים הערביים הסמוכים, אל תוך קו השיווק של הבשר הכשר שלהם.

הסיפור עורר זעזוע רחב היקף בעולם הכשרות, אשר הדהד אף מחוצה לו, אך כעבור זמן לא רב שקטה הארץ וחמת הציבור שככה.

ירקות מוכשרים ומתולעים

סוגיה נפיצה אחרת, היא סוגיית החרקים בירקות העלים, גם כאלה הגדלים בגידול מיוחד. מסתבר כי חלק גדול מהחרקים, מסתננים לתוך עלי הירק וכל שטיפות שבעולם לא יורידו אותם, כי הרי הם חפורים בתוך העלה עצמו. עובדה זו ידועה ומוכרת לגורמי הכשרות בכל מקום.

למרות זאת ולמרות הבדיקות החוזרות והמזדמנות של גורמי כשרות בלתי תלויים, המאששים את הדבר ומפרסמים זאת שוב ושוב בקרב העוסקים במלאכת הכשרות, הציבור הרחב אינו יודע להבחין תכלת לקלא דאילן וצורך את כל סוגי הירקות, לעתים במבצעים 'שלוש בעשר' (כלומר, פיתוי מכירת 3 אריזות בעשר ש"ח בלבד), מכל הבא ליד.

יתירה מזאת, העוסקים במלאכת הכשרות אף יודעים, כי ברוב המקרים, ירקות העלים שנפסלים לשיווק במסגרת כשרות הבד"ץ, עוברים בקלות לקווי השגחה חלופיים, למרות שלא נעשו שום נקינות נוספים בתוצרת העלים, וגם אם כן, הם לא היו מצליחים בכך.

הוסרה ההשגחה

אירוע מטריד אחר מהתקופה האחרונה אירע במאפייה ידועה בעיר ירושלים, אשר למרות דרישות הכשרות, לא הצליחה המאפייה להעלות את רמת הסניטציה במקום. בעקבות זאת, התגבר החשש מנגיעות של חרקים ולא נותרה ברירה אלא להוריד את הכשרות מהמקום. עובדה היא שמאז הורדת תעודת ההשגחה מהמקום, מצב הסניטציה במאפייה רק הלך והחמיר, וכידוע ומפורסם לכל עוסק בתחום הכשרות, יש לכך השפעה ישירה על ריבוי חרקים במקום, אך חלקים מהציבור עודו ממשיך לפקוד את המקום למרות הכל.

יהיו שילמדו זכות ויגידו כי הציבור התרגל וקשה לו להדיר את רגליו ממקום שכבר הורגל לבקר בו מימים ימימה, אך כאשר מדובר בפקפוקים וחששות כה חמורים, אין מקום לשאוננות ואדישות מעין זו.

אמנם ככל שכואב הדבר, פתרון ראוי אינו בנמצא, במיוחד כאשר לא קיימת רשות כשרותית עצמאית אליה ניתן להעביר תלונות ופקפוקים שונים שהציבור גילה ולקבל תשובות כיצד הן מטופלות בפועל.

כאן המקום לציין כי דווקא מטעם הבד"ץ פועל מוקד ציבורי אשר תפקידו לספק מידע בכל ענייני הכשרות של הבד"ץ מחד גיסא ולקלוט תלונות ולבדוק חששות לעומק מאידך גיסא, תוך הישענות על מערכת הפיקוח וצוותות ההשגחה של הבד"ץ, הפזורים בכל הזירות ומתחקים אחרי עומקם של הדברים הטעונים בירור.

זה הוא כוחו של גוף כשרותי ראוי, אשר מהצד החיובי שבדבר, הינו עסוק בזרועותיו הרבים בפעילות כשרותית בלתי פוסקת, ומצד השלילה יודע להתריע ולהזהיר את הציבור מכל חשש פקפוק שמתעורר מפעם לפעם.

היתר מכירה למהדרין?

האדישות הציבורית, מכאיבה במיוחד, כאשר היא מאפשרת לכל בר בי רב דחד יומא בענייני הכשרות לכתוב וללהג ככל העולה על רוחו, והנייר כידוע סובל את הכל בכאב ובדומיה והציבור שותה בצמא ובתמימות את הדברים המפוקפקים.

בשנת השמיטה, נעשה שימוש מתוחכם במכבסת מילים אלה, כאשר המילים 'שמיטה לכתחילה' הפכו להיות כחומר ביד היוצר ומשמשות כסלוגן מנצח גם על מוצרי 'היתר מכירה'. כך מצאנו תוצרת 'היתר מכירה' עם כיתובים של 'שמיטה לחומרה', 'שמיטה למהדרין'.

במקרים שונים, הגיעו הדברים לידי כך, שהתעשיינים החליטו כי הם יכולים לשחק את המילים ללא שירות של משגיח כלשהו, בראותם כי בכל מקרה, הפרוץ מרובה על העומד ואיש הישר בעיניו יעשה רח"ל. כך קיבלנו בשמיטה זו שלל מוצרים מפוקפקים עם כיתובים משעשעים במיוחד, אם מתוך בורות או בטעות, כמו: 'תולעים לחומרה', או 'נקי משמיטה' וכדומה...

היו שאמרו כי כיתובים משעשעים אלה, נכונים מאד. אין כאן שמיטה, אלא ספיחין לכל דבר ובמקרה של תולעים, הרי הם מצויים למכביר ולחומרה...

נבדק עם טפילים

באותו עניין, התגלה טריק חדשני למדי אשר בא לשימוש בתחום הדגים, כאשר במקום להקפיד על ההשגחה בפועל או למצער לציין את הזהירות הנדרשת, למדו הללו לכתוב הגדרה חדשה ובלתי מחייבת 'נבדק מטפילים'. כך פטרו הגורמים האחראים את עצמם מהתוצאות, באמרם כי לא התחייבו אלא 'לבדוק את המוצר מטפילים' ולא להבטיח כי הוא אכן כך. אם זה לא היה עוצב, זה יכול היה להיות מצחיק, עד כמה הטעויות מעין אלה מחושבות ומתוכננות מראש להטעות את הציבור ובסופן להכשילו בפקוקי כשרות חמורים, למרבה הצער והכאב. צרכן אחד, בא וסיפר לאחרונה כיצד רכש דג מסוים שעל האריזה התנוסס הכיתוב 'נבדק מטפילים' ולצידו חותם גוף השגחה מסוימת, אך בדיקה ביתית גילתה לו כי הדג מלא בטפילים. הוא פנה לאותו גוף השגחה ושאל, הכיצד ייתכן הדבר והוא נענה כאמור כי הכיתוב שעל הדג אומר רק כי הוא "נבדק מטפילים" ולא כי הוא "נקי מטפילים"...

היש לך הטעיה ברורה ומכוונת מעין זו? נסיון מתחכם שנועד אך ורק להפיל תמימים ברשת השיווק, ובמחשבה תחילה רח"ל.

לעומת זאת, הזהירות הגדולה של הבד"ץ בענייני התולעים שבדגים, אינה מותרת מקום לספקות עבור הלקוח, עד כמה עליו להמשיך ולהקפיד על הוראות הכשרות גם בביתו שלו.

בדיקה מקיפה שנערכה בדגי הסלמון, הביאה את הבד"ץ למסקנה כי תופעת הטפילים בעור הדג של הסלמון, אינה ניתנת לפתרון, אלא על ידי פרסום ההוראה כי יש לקשקש את הדג בבית, על מנת להוריד את שאריות הטפילים בבית. ריבוי הטפילים בראשי הדג, הביא להוראה הגורפת מטעם הבד"ץ לפסול את כל ראשי הדגים לשיווק בחנויות הבד"ץ.

למניעת מכשול ועגמת נפש

מכאן יוצאת הקריאה מקרב לב לכל ציבור המהדרין, לעקוב שוב ושוב על כל מוצר ועל

כל אריזה, אודות חותם הכשרות ולמלא את הוראות כשרות הצמודות, כמו בירקות עלים, שם נדרשת השריה ושטיפה במי סבון וכדומה. בקמח נגלה הוראה כשרותית הקובעת כי יש לנפותו בנפה של 60 מ"מ ובמוצרים חלביים או פרווה, נגלה כי לעתים ישנה הוראה כשרותית המחייבת משנה של זהירות, רק מחשש חלב במרכיבי הייצור.

בכל הקשור להשגחה בענייני הכשרות המזון לפסח, ההוראות חשובות בהרבה והחובה לבדוק כל מוצר לעומק של דבר ולא להתפשר על דומה בשום אופן.

מעציב הדבר כי בנדון זה, השוק פרוץ והתעשיינים מרשים לעצמם לעשות ככל העולה על רוחם, במיוחד כאשר מדובר במוצרים אשר נעשו תחילה תחת השגחת הבד"ץ, אך במהלך הייצור התגלו פקפוקים חמורים וההשגחה הופסקה בעיצומה. במצב זה, המפעל אינו חושב פעמיים ומשיק את המוצר המפוקפק באופן עצמאי תחת כיתוב מעוצב למדי של 'מהדרין' והרי הוא זוכה לעמוד במדף המזרח שבחנות.

הגיע זמנה של האדישות להיעלם ממחוזותינו, השאננות צריכה להתחלף בדריכות ועירנות ציבורית וכל אחד ואחד נדרש לפקוח עיניים ואזניים בכל ענייני הכשרות, כדי לשמור על טהרת שולחנו כראוי וכיאה.

הטעיה מכוונת היא איפוא זווית אחת של האדישות, הזווית האחרת היא מכשולות כשרות חמורים במיוחד אשר הלקוחות מוצאים את עצמם נכשלים בהם ורק לאחר מעשה מתפרצת מליבם אנחת זעקה גדולה מגודל העוון, אך אין להם לאן להפנות את חרפתם אלא לעצמם.

הרגל זה, של רכישת מוצר, על סמך צורת אריזתו, צריך לעקור מקרבנו. כי כדי להמנע מכל מכשול כשרותי, אין מוצא אחר אלא בדיקה מדוקדקת של כל אריזה ואריזה, האם כשר הוא, חלבי או פרווה, כי רק כך נצליח למנוע מעצמנו עגמת נפש מראש. בימי הפסח, תופעה כאובה זו חוזרת על עצמה מדי שנה, כאשר לא בודקים היטב בשעת רכישת המוצרים ורק בימי הפסח השאלות מתעוררות כאשר מגלים שימוש במוצרים בעייתיים או ללא חותמת וכדומה.

בכל שנה בימי הפסח אם זה סמוך לחג או בימי חוה"מ רבני ועד הכשרות צריכים לענות לפונים בכאב ועגמת נפש לדעת מה לעשות אחרי שבישלו מאכלים לחג הפסח ורק כעת גילו שהשמן או הסוכר וכדומה, לא היה עם כיתוב כשר לפסח, רק לימות השנה.

בשנה האחרונה הגיע מכשול זה לשיא, כאשר יהודי חשוב מסתובב תקופה ארוכה כשמצפנו מייסרו קשות מאז חג הפסח העבר, מכיוון שלמרבה הצער נכשל בעוון החמור של חמץ בפסח, היה זה כאשר חיפש תחליף חלב לימות הפסח ונתקל בחלב סויה, אך מיד הוא נזכר שחלב זה הוא בחשש קטניות. כיוון שכך, מיהר אל המוצר הבא ומצא... חלב שיבולת שועל.

לא הביט ולא דקדק, לא שאל ולא חקר, אלא הביא את החלב הביתה ושתה ממנו בכל ימי חג הפסח בטוב לבב. רק כעבור ימים לא רבים, הגיעה לידיעתו ההבנה כי שיבולת שועל שהוא מחמשת מיני דגן הינו בעצם... חמץ גמור!

פתח האיש בקול זעקה על המכשול החמור וגילה כי אין איש מבין על מה ועל מי זעקתו. את הכאב כולם הבינו, אבל את טענותיו הפנו אותו לעצמו. כעת, העוון החמור מייסר את ליבו ונפשו ומבקש כפרה למכשול חמור זה, על שלא קלט ולא שם לב, על שלא שאל ולא בדק...

ביקש האיש לפרסם ברבים את העובדה המסעירה והקשה הזו, כדי להביא באותיות קידוש לבנה בוהקות את האזהרה הקבועה של הבד"ץ שוב ושוב בכל הזדמנות, להקפיד על חותמת הכשרות של הבד"ץ בכל שלב ובכל מצב ולא לתת לשאננות להוליך אותנו שולל ולהיכשל ח"ו במכשולות כשרות החמורים.

למי החותמת

זה לעומת זה. רגע מרגש עבור כל מי שעוסק בתחום הכשרות, הוא לראות דבר יום ביומו בחנות השכונתית או ברשתות השיווק כיצד ילד צעיר, אברך או בן ישיבה, נוטל מהמקרר שקית ירק עלים, בודק היטב את החותמת וכשאין הוא מוצא את חותם הבד"ץ הרי הוא מחזירו למקרר, מה שמהווה הוכחה ברורה כי ההתרעות הקבועות בנושא זה מתחילות להיטמע בתודעת הציבור הרחב והגדולים מזהירים את הקטנים כראוי וכיאה. לעתים, אנו גם נתקלים בתופעה מעניינת עוד יותר בה המוכרים בחנות מעוררים את תשומת לב הלקוח למוצר המפוקפק שבידיו וכי אין עליו חותם כשרות כדבעי וכך מעמידים אותו על טעותו.

אחד מהמשגיחים מספר כיצד נתקל יום אחד בחברו כשהוא נוטל בחנות שקית חלב מהמקרר מבלי לוודא שיש עליו 'פס הזהב', המעיד על המוצר שהוא עומד תחת כשרות הבד"ץ. בהיותו משגיח בתחום זה, ידוע היה לו עד כמה גדול ההבדל הוא בין חלב שבהשגחת הבד"ץ לשאינו כזה, ביקש הוא איפוא לעורר את חברו אודות הדבר, אך הוא לא הספיק להגיע לידי כך, כי הבחין שהמוכר בחנות עצמו מעוררו בנושא זה וחברו ממחר להחזירו למקרר וליטול חלב בהשגחת הבד"ץ כפי שרצה מלכתחילה...

חסרון ידיעה אינו פוטר

בהזדמנות אחרת סיפר אחד המשגיחים, כיצד בקידושא רבא בה השתתף לאחרונה, הגיע אחד האורחים עם מגש של פירות חתוכים כדבעי והניחם על שולחן המזרח להנאת כל המשתתפים. והנה הוא רואה כיצד אחד מהמשתתפים נוטל מהמגש תות שדה עסיסי, אך הוא אינו מוכן לטעום ממנו, עד שהוא שולח את בנו הצעיר לחפש בעבורו סכין. כעבור דקה חוזר הילד ומוסר לאביו סכין שהשיג מאחד השולחנות. רק אז נוטל האב את התות וחוצה אותו לשניים, מביט בו היטב היטב ושוב ושוב ולבסוף מכריז לסובביו, התות נקי מתולעים...

המחזה הזה מעורר כאב רב בכל מי שעוסק בשדה הכשרות, מהבורות וחוסר ההבנה מינימלית הוראות הכשרות החשובות. הרי כל מי שהשאננות עדיין לא תפסה בו אחיזה, יודע גם יודע כי עיקר חשש החרקים בתות שדה הינו מבחוץ, על הקליפה ומתחת לעלים. בניגוד למסתפקים, מדובר בחשש גדול ומצוי, המסתתר בעיקר מסביב לגרגירים הצהובים, וכל מי שאינו רגיל במראיהם של החרקים לא ישים אליהם לב. אך החרקים הללו נראים לעין בוחנת ומהווים חשש גדול ומצוי למרבה הצער, ממנו צריך להזהר, ככל חומרת תולעים וחרקים, אשר עוברים בכ-5 לאווים מן התורה רח"ל.

אמנם כאן יש לציין, כי לאחרונה התפתח באירועי שמחה ענף משל עצמו של עיצובי פירות, אשר חלק נכבד ממנו עומד תחת השגחת הבד"ץ, וסימן ההיכר של העיצובים העומדים בהשגחת הבד"ץ הוא בכך שלא תמצאו בהם תותים...

קידוש ה' בעננים

מנגד, ציבור היראים יודעים להקפיד להזהר ולהשמר מכל פקפוק כשרותי, גם יהיה זה במחיר של חוסר מאכל ומשתה. אין שאננות לנגד עיניהם ואין אדישות בהרגליהם, אלא

שמירה יתירה הם נשמרים, כראוי ליראי ה' וחושבי שמו, לדקדק במאכלם ובמזונם שיהיה הכל כשר כדת וכדין, למהדרין מן המהדרין.

אחד מאלה, נקלע לשדה ראייתו של אחד המשגיחים, שהיה עד למעשיו המקדשים שם שמים. יהיה נכון להביא לכאן את סיפורו, כפי שהמשיגיא ראה מכלי ראשון את ההתרחשות, כאשר בטיסה ארוכה לארצות המערב הרחוק, הוא חזה במקרה המרגש הבא:

יחד עמו על המטוס הוא הבחין ביהודי שומר תורה ומצוות, שהזמין מראש מנה כשרה למהדרין, אך למרבה הצער התברר כי המנה איננה בנמצא. הדיילים ניגשו להתנצל בפני הנוסע והציעו לו מנה אחרת, אך הנוסע בשלו, הוא אוכל רק כשר כמובן.

מאחר ומדובר היה בטיסה ארוכה במיוחד, ואותו נוסע היה אמור להמשיך בטיסת המשך ללא אוכל עוד שעות ארוכות לאחר מכן, החליט אחד הדיילים לנסות לעזור לאותו יהודי והציע להביא לכבודו מנת אוכל עשירה במיוחד, אשר מיועדת אך ורק לנוסעי המחלקה העסקית 'פירסט קלאס', באמרו: הטיסה הארוכה יכולה להיות מתישה במיוחד בעבורך, כדאי שתאכל בכל זאת, בשמיים יסלחו לך על זה...

היהודי דחה את ההצעה בחיוך והסביר שוב, כי הוא יהודי שומר תורה ומצוות ולא יעלה על דעתו לאכול מזון שאינו כשר.

הדיילים הביעו את התפעלותם מעוז רוחו של אותו נוסע אשר קידש שם שמים ברבים. אך אין אנו צריכים להרחיק למקרה כזה כדי ללמד זכות על מקדשי ה', הלא הם הנוסעים החרדים די בכל אתר ואתר, הנוסעים מהכא להתם ומהתם להכא ובכל פעם מזמינים מראש מנה כשרה בהשגחת הבר"ץ. כל נסיעה כזו וכל הזמנה כזו, הרי היא מקדשת שם שמים ברבים. אשרי העם שככה לו!

תנופת כשרות ומדרין טהרת דגים

דברי הפסוק 'לא בחיל ולא בכוח, כי אם ברוחי אמר ה' צבא-ות', מאפיין היטב את המהפכה המתחוללת בתחום כשרות הדגים מטעם הבר"ץ, כאשר בניצוחם של רבני 'ועד הכשרות', נמצא הפיקוח בתנופת עשייה גוברת, ההשגחה מתרחבת בכמה אנפין וחנויות נוספות נכנסת תחת פיקוח הבר"ץ.

וככל שמערכת ההשגחה מתרחבת בתחום זה, כך הנהלים המחמירים הולכים ומתחדדים, הולכים ומשתרשים בשטח וכך גם הידע הכשרותי שהצטבר תחת ידי המפקחים הולך ומתגבש לתורה סדורה אשר זה לאחרונה יצאה בקובץ מיוחד מטעם מחלקת הדגים בבר"ץ, כאנציקלופדיה מפורטת על כל סוגי הדגים המשווקים בענף הדגים הכשרים, כאשר לצד כל פרטיהם המדויקים מבחינה מקצועית מופיעים כל הפרטים הרלוונטיים מבחינה כשרותית. בקובץ גם באו כל ההלכות הנוגעות לענייני דגים, הנהלים המחמירים והקפדניים מטעם הבר"ץ ופרטים נוספים שנועדו להשלים את התמונה לכל העוסקים במלאכה מטעם הבר"ץ.

באופן בלתי צפוי, נוצר ביקוש לקובץ זה בקרב העוסקים במלאכת הכשרות בעולם ואלה הביעו בפני המשגיחים מטעם הבר"ץ את התרשמותם הנלהבת מהתוכן אשר פקח את עיניהם בתפקידיהם הם, ב"ה.

סוחט אדם אשכול של ענבים

משימות הכשרות, נולדות בעצם בחדר רבני 'ועד הכשרות', אשר מקבלים את פניית היצרן או היבואן ואחרי הוראות הכשרות הרלוונטיות, המשימה עוברת לידי המנהלים והמפקחים, אשר בתורם מעבירים בשרשרת את משימות הכשרות, תוך שהם מצמידים אותה אל המשיגחים בשטח, אלה הם שלוחי הבד"ץ העומדים על משמרתם, יומם ולילה לא ישבותו, בארבע כנפות הארץ ובכל רחבי תבל, לעתים בזמני חג ומועד, במסירות אין קץ, ושום מכשול אינו עומד בדרכם החשובה. כך מצאו את עצמם כמה משיגחים מסורים מטעם הבד"ץ, מפוזרים ברחבי תבל ומדליקים נרות חנוכה במלון בסמיכות למפעל בו הם מפקחים על קו ייצור המתקיים בדיוק בימים אלה, מרוחקים מהמשפחה ומצאצאיהם היקרים, אך ורק למען השלמת משימת הכשרות שנטלו על עצמם. במקרה אחר, שקרה זה עתה לאחרונה, היה זה משיגח שאמור היה לחזור ארצה בבוקרו של יום שישי, אך כתוצאה מהחמרת הנהלים בגין נגיף הקורונה, הוא מצא את עצמו אי שם במדינה מרוחקת, ללא סביבה יהודית ראויה וללא צרכי שבת כלל. לבסוף הצליח להכין לעצמו קופסת טונה ומיני חמין לסעודות היום, אך מיץ ענבים או יין בהשגחה הוא לא הצליח להשיג. מחוסר ברירה הוא רכש איפוא ענבים טריים בשוק, סחט אותם במו ידיו וכך היה לו יין לקידוש ולהבדלה, מיץ ענבים טבעי ואותנטי 100%...

השגחה חובקת עולם במסירות נפש

המשיגחים בהיותם מקיפים את חוג הארץ בטיסות רבות, וביתר שאת בתקופת הקורונה, מתמודדים לעתים במצבי דחק בלתי רגילים, בדיקות חוזרות ונשנות וביקורות רפואות שונות, עד שהם נחלצים למשימתם הסופית של ההשגחה בפועל.

אך גם בכך לא די, כאשר לעתים הם נקלעים למצבים מטרידים אחרים, כפי שאירע לא מזמן לאחד ממשגיחי הבד"ץ, שבהיותו בנסיעה באחד מאיי יוון, הוא עצר לכמה דקות בתחנת דלק, לא לפני שהוא נועל את הרכב ליתר בטחון. אולם בחזרתו אל הרכב, הוא גילה כי החלון נפרץ וכל תכולת המזוודה, כולל התפילין, הדרכון והמסמכים האישיים, נגנבו בידי ערל נבזה וחסר לב.

עגמת הנפש שנוצרה מכך היתה עד לאין שיעור, אך בעבור המשיגח לא היתה זו אלא תקלה זמנית, לשם כך הוא גייס את כוחותיו מחדש, התארגן כבתחילה, השיג את המסמכים הדרושים וחזר לתפקידו.

מקרה אחר אירע לאחד מהמשיגחים מטעם הבד"ץ, איש בא בשנים, שנקלע באחד משדות התעופה בטורקיה בעיצומו של גל קור חריג שהביאה בחיקו סערת שלגים עצומה, אשר לא נרשם כמותה באיזור מזה עשרות שנים מה שגרם לקפאון של בעלי חיים בשטחים הפתוחים. גל הקור החריג, מנע ממנו לעשות את טיסת ההמשך כדי להגיע אל המפעל. המטוסים היו מושבתים עד שמזג האוויר יירגע.

וכך במשך ארבעה ימים, ישב המשיגח בשדה התעופה, אך בכך לא תמו סבלותיו. בראותו כי כן, הוא ביקש לקבל את מזוודותיו שאמורים היו להמשיך לטיסת ההמשך, כדי להחיות את נפשו ממה שנטל עמו צידה לדרך, אך לא נענה בשל תקנות הסגר במקום בגין הקורונה, כך במשך מעבר ליממה. שליח חב"ד שהגיע למקום כדי להעביר אליו מצרכי מזון, לא הורשה להיכנס אליו או להכניס פנימה את הדברים. משהתרבו בקשותיו של המשיגח לקבל את

מזוודותיו, נענו לבסוף נציגי שדה התעופה כי ביכולתו לאסוף את מזוודותיו באולם הנוסעים החיצוני ולשם כך עליו לצאת משדה התעופה ולעבור לאולם המדובר. מחוסר ברירה הוא יצא לשם, אך לצערו הרב המזוודות לא היו שם. כעת, ביקש המשגיח לחזור לשדה התעופה, אך שוב בגין תקנות הקורונה, הוא לא הורשה להיכנס...

רק אחרי לחצים ושתדלנות חובקת עולם, הוא הורשה שוב להיכנס לשדה התעופה, שם הוא שהה במשך כ-4 ימים, עד ששוחרר לדרכו.

על משמר הפקודים בכל לב ונפש

כפי שראינו, שלוחי הבד"ץ, העומדים על משמר הפקודים, עושים את מלאכתם במסירות עילאית, מבלי לסגת או להתפשר חלילה כי הוא זה על הוראות הבד"ץ. לצד זה יש להזכיר בנשימה אחת גם את המקצועיות הגדולה של המשגיחים, הנסיון הרב והרצינות בה הם ניגשים לתפקידם, אשר מגיע לביטוי במפעלי הייצור השונים ברחבי העולם, גם הנכרים עצמם עומדים משתוממים מנציגי הבד"ץ המסורים לתפקיד בכל לב ונפש ועושים הכל מתוך מקצועיות ברמה גבוהה במיוחד.

כך קרה, שאחד ממומחי כשרות, אשר בתפקידו הינו מראשי מערכות הכשרות החשובות בעולם, הגיע לאחרונה לביקור בארץ ישראל ובין השאר עלה לבקר במשרדי 'ועד הכשרות', כאן השתתף בפגישה בה נדונו ולובנו ביחד עם רבני 'ועד הכשרות' מספר סוגיות כשרותיות מתוך שיתוף פעולה קבועה השוררת בין אחים לדיעה.

במהלך אותה פגישה, שטח אותו מומחה בפני הרבנים עובדה שנכח בה מקרוב, כאשר ביקר באחד ממפעלי ייצור אבקת החלב הגדולים באירופה, אשר בגין המורכבות הגדולה והדרישות הקפדניות של הבד"ץ, הוא מהווה 'מהעבודות הקשות שבמקדש'. באותו ביקור, פגש אותו מומחה באחד ממפקחי הבד"ץ אשר פיקח במקום אחרי הייצור והתעניין במעשיהם. עד מהרה קיבל מהם סקירות מקיפות על כל תהלוכות המפעל מהחל ועד כלה. על כל שאלה הוא קיבל תשובה כהלכה, מתוך שליטה מוחלטת בכל מערכת הייצור ומערך הצינורות האדיר המתפרס על פני אלפי מ"ר.

סיים אותו אורח ואמר: אחרי שראיתי כל זאת, לא היה פלא בעיניי לחזות את ההערכה והכבוד שרוחשים בעלי המפעל הגויים במקום למשגיחי הבד"ץ, שכבר למדו היטב כי אסור להם לזוז ימין ושמאל ללא הנחיות ברורות מצד הבד"ץ.

דרישת שלום מעין זו, העניקה קורת רוח מרובה לרבני הבד"ץ, בראותם כי העמל הגדול עליו הם עמלים בקביעת נהלי הכשרות הקפדניים על כל צעד ושעל, מצליח לרדת לשטח הביצוע ולפעול את פעולתו כראוי וכיאה ואף לעורר הערכה והערצה, בבחינת וראו כל עמי הארץ...

מהפכה שקטה

הרחק מעין רואים, נרשמת בתקופה האחרונה בין כתלי משרדי 'ועד הכשרות' מהפכה שקטה שעוד רבות ידובר בה. תקופתנו זו תיחשב בשדה הכשרות, כתקופה מהפכנית בכל הקשור לדיגיטציה של הנתונים, המרתם וסידורם למערכת ממוחשבת מתקדמת, אשר

עומדים ומשנים את כל הכללים שהיו עד היום ומרוממים את כוח הכשרות בכמה מעלות טובות.

אחרי שנים רבות של מחקר ופיתוח, פותחה מערכת נתונים מתוחכמת, אשר אוגרת את מלוא הפרטים הרלוונטיים בצורה מסודרת, לפי פרופיל כל יצרן או מפעל, לצד חומרי הגלם והמרכיבים שבשימוש, לצד מפרט טכני של קווי הייצור ולצד דו"חות קודמים של המשגיחים שביקרו במקום, כדי לספק תמונה מקיפה וכוללת בכל פעם שסוגיה כשרותית כלשהי מציפה את המפעל. כך, ביכולתו של המפעל גם להעלות בקשות ושאלות באופן אישי, אשר מגיע כהרף עין לידי הרבנים והצוות אשר מעיינים בדבר ויכולים לספק תשובה, תוך ראיית כל פרטי התמונה הכוללת של אותו מפעל כאמור.

הקמת המערכת, הקשתה על המפעלים, שהתקשו לעמוד בקצב הזינוק של הפיקוח הכשרותי קדימה ומשנים בפועל את כל ההתנהלות הארכאית מעט, דרך שליחת מסמכים ופקסים, אשר התקבעה לה במשך עשרות השנים. מפקח מיוחד מטעם הבד"ץ קיבל את התפקיד לסייע בידי המפעלים השונים, ללמוד את המערכת החדשה ולהטמיע את כל ההתנהלות הקיימת אל תוכה בהצלחה רבה.

בדרך זו, התקבלה גם החלטה מכרעת וכוללנית, כי מעתה הפיקוח הכשרותי אינו ניתן על מפעל כזה או אחר באופן כללי, אלא פר כל מוצר ומוצר, אשר מסומן תמיד בקוד מסוים, אותו ניתן להקיש במערכת ולגלות את כל מרכיביו ותכונותיו.

המהלך הכולל יוצר מהפכה של ממש בשדה הכשרות ועוד רבות ידובר בהשלכותיו הכבירות על חיזוק ההשגחה בדורות הבאים.

פיקוח הדוק במסעדות והקייטרינג

ענף המסעדות והקייטרינג ממשיך גם הוא לייצר התפתחויות חדשות לבקרים, והציבור נחשף אליהן רק חלקית בימי שגרה. כדי לקבל מושג-מה מהאחריות הכבדה המונחת על כתפי המופקדים על כשרות ענף זה, מצאנו אל נכון לצטט נקודות חשובות מתוך מחקר חיצוני אך מרתק שנעשה ע"י גוף הרחוק מהשגחת הבד"ץ ומסקנותיו התפרסמו לאחרונה, מהן נוכל ללמוד כמה חששות ופקפוקים מצויים בענף, אם הוא אינו עומד תחת השגחה מהודרת, מיומנת ומנוסה.

המדווח מספר כי "צריך להבין ששף במטבח הוא כמו מלך בממלכתו. כאשר אני נכנס ומחייב אותו בכשרות מהודרת, הוא נאלץ להחליף חלק מהמוצרים ולהתאים אותם לדרישות שלי. ייתכן שזה יהפוך את המאכלים לפחות טעימים לפי טעמו. יכול גם להיות שסתם יהיה לו קשה להתרגל למשהו חדש, ויש כמובן גם את ההוצאות הגבוהות". מסתבר כי השפים אשר זוכים למעמד 'אלילי' משהו, לא תמיד מקבלים בהכנעה את הוראות הכשרות. ללא גוף כשרותי בר-סמכא עם יכולת פיקוח הדוק והוראות מחמירות, כל ההשגחה מתרופפת מאליה.

מנגד יש את בעלי העסקים ש"לא מבינים עד כמה הם מוכרחים לאפשר למשגיח הכשרות להיות בעסק במשך כל שעות הפעילות שלו, להיכנס למטבח, לראות הכל מקרוב, וגם להתערב בנעשה שם. הם מרגישים שמישהו חדר להם פתאום לטריטוריה הפרטית ולא תמיד משתפים פעולה". ללא השגחה קפדנית ופיקוח בר סמכא, עלולים בעלי העסק להצר את צעדי המשגיח במשימת ההשגחה ולערער את כל השפעתו בשטח.

כך הוא מגלה שבניגוד לרושם המקובל כי עיקר הפיקוח נדרש דווקא במסעדות בשריות, הוא מגלה כי לעתים ההיפך הוא הנכון. "במסעדות החלביות יש המון סוגי דגים שמוכרחים

לבדוק שהם מגיעים ממקור בלי תולעים, יש גבינות משובחות מסוגים שונים, ועוד המון תבשילים כמו קישים, ניוקי, בלינצ'סים, ועוד, שכל אחד מהם מיוצר מחומרי גלם אחרים, ומוכרחים להתחקות אחריהם. אפילו כשמדובר בפיצה יש כל כך הרבה מכשולים. כי צריך לוודא שרסק העגבניות אינו מתוצרת שמיטה באיצטלא של 'היתר מכירה', יש גם רוטב חריף בשם רוטב טבסקו שמקובל מאוד בפיצות, אבל אין לו כשרות ואסור לצרוך אותו. צריך גם לבדוק מי הדליק את התנור, כי לגוי אסור להדליק, ועוד לא דיברנו על שאלות שונות בענין הפרשת חלה מהבצק".

לסיכום, הוא אומר, "אני לא מתבייש לומר, אבל לדעתי מי שאוכל מכל כשרות הבאה לידו מבלי להקפיד על השגחה קפדנית - ישנו חשש אמתי לכך שהוא ייכשל במאכל שאינו כשר. כי גם כאשר יש משגיחי כשרות יראי שמיים, יש לפעמים שהדרישות שגוף הכשרות דורש מהם הן ברמה נמוכה מאוד, ואין עליהם בקרה אמיתית. שלא לדבר על כך אם משגיחי כשרות אינו נמצא לאורך כל שעות היום בבתי העסק, אלא יוצא ובא. בבד"צים, לעומת זאת, אם משגיחי הכשרות הוא זה שנמצא שם בפתחת וסגירת העסק, זה משהו אחר לגמרי".

דברי התחקיר הללו שנאמרו כאמור על ידי נציגי 'כשרות רגילה', מסכמים יותר מכל עד כמה המצב החמור של הענף, אשר ללא השגחה מהודרת קפדנית וברת סמכא, הסיכויים נמוכים שלא יהיו בו מכשולות כשרותיים חמורים.

אין כל חדש

עם הפלישה הרוסית הפתאומית לשכנתה האוקראינית, נכנס ענף החיטה והגרעינים לסחרור של ממש בהיות שתי המדינות ספקיות מרכזיות של הענף, כך הספיק הענף לרשום קפיצה של עשרות אחוזים במחיר, מה שמכה קשות את היבואנים ומפעלי התעשייה הצורכים חיטה וגרעינים למוצריהם.

אלא שבעבור ציבור המהדרין הקב"ה הקדים תרופה למכה, כאשר מחלקת ה'חדש' בבד"ץ הספיקה להתכונן לכך מראש ולאחסן כמויות עצומות של חיטה בתקופה האחרונה, מחשש חדש המתעורר כידוע אחרי פסח וממשיך להעסיק את נציגי מחלקת החדש עד אמצע הקיץ. למעשה, כבר מעיצומו של הקיץ הקודם, הופכת סוגיה זו לתפקידה העיקרי של מחלקת ה'חדש' בבד"ץ, אשר מנהלת מעקב אחרי גידולי החיטה בעולם ומתחילה לאגור את כמויות החיטה הנדרשות באיסומים, חלקם בארץ וחלקם בחו"ל, כדי שלא נתעורר פתאום ביום בהיר לחשש 'חדש' בענפי התעשייה השונים. כך מנווטת מחלקת ה'חדש' מטעם הבד"ץ, את צריכת המפעלים לעבר המחסנים והאיסומים של החיטה שהוכנו מראש, ללא כל חשש או פקפוק.

משגיחים מטעם מחלקת 'חדש', מתייצבים מאז שלהי הקיץ ועד לשיאו של החורף במחסנים ובאיסומים השונים ומפקחים על אחסנת החיטה כדת וכדין ומחתימים את הפתחים בפלומבות הבד"ץ המיוחדות. כך גם בהמשך, בשלב השילוח של הקונטיינרים עם החיטה המושגחת, ניצב המשגיח ומפקח על כל התהליך, מחתיים את כל המסמכים ומוודא כי הכל מתנהל כפי הוראות הבד"ץ.

מפעלי התעשייה בארץ ובעולם הצורכים קמח חיטה, או כל אחד מחמשת מיני הדגן, כמו מפעלי פסטה או לתת לבירה המופק משעורה, קוואקר וכדומה, יודעים לקראת כל קו ייצור שבפיקוח הבד"ץ, שעליהם לבקש מראש מידי מחלקת 'חדש' משלוח של חיטה או כל מין אחר מחמשת מיני הדגן, ללא כל חשש פקפוק. לקראת כל ייצור, הכוללים אחד מחמשת מיני

מדרין
הכשרות

ב"ץ הגדה החרדית

בהשגחת הברין
ב"ד ירושלים
אליה חיי

הדגן או בורגול, יגלה מיד בעל המפעל את הנוהל המחייב בעניין 'חדש', לצרוך אך ורק את החיטה הכשרה, ללא כל חשש 'חדש'.

המעקב בנושא זה מתבצע מטעם מחלקת 'חדש' בבד"ץ באמצעות שיתוף המידע של מכוני המעקב של כל מדינה, אודות גידולי הדגנים שבין גבולותיה, במקביל לחוזי הגידול הנחתמים מראש, לפי דרישת התעשיינים. בהתאם לחוזים הללו המתפרסמים אחת לתקופה מסוימת, מחלקת 'חדש' יודעת לעדכן את תחזיותיה ולשער את זמני הגידול והקצירה המקומיים. בנוסף, כדי להצליב את המידע, מחלקת 'חדש' שואבת מידע ממשרדי החקלאות המקומיים שבכל מדינה, המקיימים תיעוד מלא של תנועות הזריעה והקצירה של הדגנים המתרחשים במדינה מדי שנה. יתירה על כך, מכוני חקלאות בינלאומיים בארה"ב מקיימים מעקבים משלהם אחרי נתונים אלה ברוב מקומות הגידול בעולם ומשלבים את תחזיותיהם בשילוב עם מכוני המחקר המטאורולוגים אודות מזג האוויר הצפוי, כדי לשער אלה מהגידולים יעלו יפה, כך הופך מקור זה למקור מידע לא אכזב. לכך מתווסף גם מידע קבוע המשותף מתחום המחקר העצמאי הכולל גם נסיעות ממוקדות של משגיחים לחו"ל, אשר בשילוב כל הנתונים יחדיו, מתקבלת תמונה מבוססת היטב של מצב הדגנים בעולם ומתי צריך להתחיל לאחסן את החיטה החדשה לקראת הפסח הקרב.

באמצעות כל הכלים הללו, ניתן לומר בפה מלא, כי לא קיימת חיטה בארץ ללא פיקוח. במידה ומגיעים ארצה דגנים שבחשש 'חדש', הרי הם נקלטים מייד במחסנים ייעודיים עד אחרי פסח.

לפני כעשור, קרה מקרה כאשר קו ייצור של פסטה צרך חיטה, אשר בתחילה נחשבה ללא חשש, אך בהמשך התעורר ספק בדבר. מיד בהגיע הקונטיינרים ארצה, הם הועברו לאחסנה עד לאחרי חג הפסח והוחתמו על ידי המשגיחים, עד שיצאו מכלל כל פקפוק של 'חדש'.

אבקת חלב תחת אש

הפלישה הרוסית הפתאומית לשכנתה האוקראינית שהיכתה בהפתעה עולם ומלואו, גם הכניסה תחת סימן שאלה את עתיד מערך ההשגחה הגדול בתחום ייצור אבקת חלב שנבנה בעמל וביזע כה רב בשנים האחרונות באוקראינה.

אלא שגם כאן, המלחמה פרצה רק ביום האחרון של הייצור שהתקיים בחודש האחרון וכך, כאשר מסביב מתחילים הטילים לנחות ולהחריב את המדינה, הסתיים הייצור בהצלחה מרשימה, בתקווה כי נזכה לשוב בקרוב אל המפעל לייצור הבא של אבקת חלב בהשגחת הבד"ץ.

למי שלא יודע, ייצור אבקת חלב, הינו מהייצורים המסועפים והיקרים ביותר בבד"ץ ודרש שידוד מערכות במדינה האוקראינית הנחשלת, תוך הקמת מערך פיקוח מקומי עצום, אשר התמודד עם נגיף הקורונה בהצלחה ובס"ד.

כולנו תפילה כי הפלישה הרוסית תסתיים במהרה מבלי לגרום לנזק כלשהו ליהודי המדינה ונוכל לשוב למלאכת הקודש ביתר שאת.

חמאה בהשגחת הבד"ץ במחסור

מענין לענין באותו ענין, סיפר אחד מהמשגיחים בבד"ץ על דו שיח שהיה לו לאחרונה

עם אחד מחשובי הרבנים שתמה בפניו, מדוע החמאה המשווקת בכשרות הבד"ץ סובלת מפעם לפעם ממחסור, וגם כאשר מגיעה ארצה חמאה מחו"ל בהשגחת הבד"ץ, אין זה מספק את הדרישה הגדולה. תמה הלה ושאל את המשגיח, וכי אין המפעל המייצר את אבקת חלב בהשגחת הבד"ץ יכול לספק בצורה קבועה חמאה גם היא בהשגחת הבד"ץ ולספק את הדרישה?

פנה אותו משגיח אל המפקח בתחום אבקת החלב שבבד"ץ וזה הפנה בהזדמנות הראשונה את השאלה לבעל המפעל באוקראינה, מדוע שאכן לא יספק את חמאה בהשגחת הבד"ץ במהלך כל ימות השנה, לפי הדרישה הקבועה.

אומר לך את האמת - הסביר בעל המפעל - כי כדי לייצר אבקת חלב בהשגחת הבד"ץ, אני צורך חלב מכ-20 רפתות המפוזרות בשטחי אוקראינה, ולפי דרישות הבד"ץ אני נדרש להציב בכל רפת 2 משגיחים של הבד"ץ ומעליהם מפקח המנהל את כל המערך. ייצור של חלב כזה, יקר ביותר ושווה לי לקחתו לאבקת חלב, אשר הינו משתלם בהתאם. מהשאריות המתקבלות, אני מפנה לייצור חמאה לפי הכמות שנשארה מחוסר צריכה. אבל לקחת חלב יקר כזה ולייצר ממנו חמאה בלבד, הרי זה יהיה זה הפסד מלא, מאחר והחמאה הינה מוצר מפוקח במחיר.

אם כן, מדוע הינך כן יכול לייצר חמאה מסביב לשנה בהשגחה אחרת? שאלו המפקח. בעל המפעל ענה מייד: רק בבד"ץ מקפידים על רמת השגחה כה גדולה בייצור החלב, עם פיקוח כה נרחב והדוק, שלא משתלם לעשות ממנו חמאה בלבד. בייצור ללא השגחת הבד"ץ, אני יכול לייצר חמאה ללא הגבלה, כי אין לי את עלויות ההשגחה הללו...

תל תלפיות

בהיות ו'ועד הכשרות' של הבד"ץ מהווה בפועל תל תלפיות לכל ציבור דורש הכשרות בארץ ישראל, נרשמים במערכת מדי יום מאות ואלפי פניות דבר יום ביומו לשמוע את דבר ה' בכל ענייני הכשרות והשמיטה.

לשם כך הוקם מוקד טלפוני מיוחד, עם מומחי כשרות העומדים הכן לספק מענה מסביב לשעון, מדי יום ביומו מהשעה 10 בבוקר עד השעה 6 לפנות ערב (עם הפסקה בין 3-2 בצהריים), מיום ראשון עד יום חמישי.

אף גם ביום שישי, בשעת צורך דחוף, קיימת האפשרות לקבל מענה כשרותי, עד חצות היום. למקרים דחופים בלבד, ניתן לנסות להתקשר עד לכניסת שבת.

כל שאלה כשרותית מקבלת מענה מדויק ומבוסס והיה ונוצר הצורך לברר פרט כלשהו, הענין יעבור לידי המשגיח המקומי או המפקח לאותו תחום, עד שתתקבל תשובה מלאה ומאירה בס"ד. בכל חשש הונאה או זיוף, יש לדווח על כך מיידית למוקד ויטופל במהירות האפשרית.

דא עקא, שלעתים מגיעות שאלות העוסקות במצבם הכשרותי של מפעלים שאינם עומדים תחת פיקוח הבד"ץ ואין בידי נציגי הבד"ץ לספק מענה בנושאים אלה, כמו גם אודות מוצרים שנמצאים בהשגחה כלשהי אחרת ולא תחת השגחת הבד"ץ. כאן המקום לציין כי שאלות מיותרות אלה, גוזלות זמן יקר של השואלים האחרים המבקשים לקבל מענה דחוף ומיידית לשאלות רלוונטיות, אשר למטרה זו בלבד פועל המוקד למען הציבור הרחב.

לצד מוקד המידע המתקבע בציבור הרחב כמוקד המוציא והמביא את דבר הבד"ץ ברמה,

מתופעלת מערכת טלפונית אוטומטית לחיפוש מידע כשרותי באופן עצמאי, ללא צורך בנציג אנושי.

על המערכת האוטומטית שוקדים מומחי כשרות המזינים לתוכה את הנתונים, בעיקר בכל הנוגע לרשימת התרופות הרלוונטיות רק לחג הפסח, בכל הקשור למרכיבי חמץ, עבור חולה שאין בו סכנה. חולים אלה בלבד, שאין בהם סכנה, אם יכולים לחפש ולמצוא תרופות חליפיות לתרופות עם מרכיבי חמץ, על פי רשימת התרופות של הבד"ץ. כאן המקום לציין את הוראתו של מרן ה'מנחת יצחק' זצ"ל שקבע כי חולה שיש בו סכנה, חייב להמשיך בצריכת התרופות כפי הוראות הרופא ללא שום פקפוק.

רשימת התרופות, אשר מתפרסמת מטעם הבד"ץ מאז שנת תשכ"ב, נוצרת בשיתוף פעולה של מומחי חומרי גלם, כימאים, רוקחים ורופאים, אשר יחדיו בודקים כל מרכיב של כל תרופה ומסווגים אותה לרשימת התרופות הכשרות לפסח או לא.

על הרשימה הזו מתקיימת פעילות בלתי פוסקת במהלך כל ימות השנה כאשר רק בשנה האחרונה, עודכנה הרשימה במאות שינויים!

מכך נקבל מושג-מה מגודל המלאכה אשר נושאים על כתפם המומחים בשדה הכשרות מטעם הבד"ץ, יומם ולילה לא ישבותו, למען הציבור הרחב בס"ד.

כאן המקום לציין, כי בכל הקשור למוצרים רפואיים שאינם נצרכים דרך הפה, כגון פתילות, זריקות ומשחות למיניהן, כמו גם קרם חימום, אינו נבדק כלל לגבי מרכיבי חמץ ומותר להשתמש בהם בפסח ללא חשש (ראה הרחבה בהקדמה לרשימת התרופות).

אור בקצה הסיר

בתחום המוצרים שאינם מזון, אנו מתחילים לראות את האור בקצה המנהרה בדמות פתרון מיוחד לתחום סירי הקוגל'אך, אשר מטרידים רבות את העוסקים בשדה הכשרות, מהמכשולות העלולים להסתתר בהם.

אין מי שלא שם לב לסירי הקוגל'אך המתגוללים אחרי שבת בפאתי בתי המדרש בכל מקום, ממתנינים לפינויים על ידי יצרני הקוגל'אך, אשר יגיעו לאספם רק בערב השבת הבאה. בנתיים, הסירים המתגוללים בפירות שונות בבית המדרש, נלקחים לעתים לשימוש מזדמן, לבישול או לאפייה, כאשר לקוחות שהזמינו קוגל לשמחה משפחתית כמו שבע ברכות, וואכט נאכט או ברית, חזרו להשתמש בו לצרכיהם, לעתים לבישול חלבי, לעתים בשרי ולעתים לדגים.

אף אירעו מקרים בהם אנשים שמו לב כי פועלי בניין או נקיון השתמשו בסיר המתגלגל ברחוב לבישולי עכו"ם וטריפות...

בתחום זה התבררנו לאחרונה על פתרון משמעותי שעומד להפוך לנוהל מחייב לכל יצרני הקוגל'אך, להשתמש בסירים חד פעמיים, שיוצרו במיוחד לצורך זה, מפח אלומיניום דקיק. אמנם תכולת הסיר אינה עולה על 50-60 מנות קוגל, אך בגמר השימוש הסיר נזרק לפח ובטלו להם כל חששות הכשרות שהיו מנת חלקם של הסירים עד היום.

יצרני הקוגל'אך שהחלו להשתמש בסיר החד פעמי מספרים על הקלת העבודה עשרות מונים, כאשר הקוגל מתבשל קודם בסיר רגיל ורק לאחר מכן נחתך למחצית ומחולק בשני סירים חד פעמיים אלה, בדרכם אל הלקוח בקלות רבה. כמו כן הם מציינים עד כמה מועיל הסיר חד פעמי לשגרת עבודה סדירה, מבלי להחזיק צי של נהגים שיעשו נסיעה כפולה לכל בית מדרש מדי שבוע, פעם בחלוקת הסירים ופעם לאיסופם.

מדובר בייצור מיוחד של סיר אלומיניום בעל עובי מסוים שנועד למנוע קיפול ויצליח להחזיק את המשקל. בנוסף הסיר בנוי בשיפוע זעיר, כדי לאפשר את החום לעלות מלמטה למעלה ולשמור על המרקם של הקוגל תחת חום מאוזן. ליתר בטחון, ניתן להצמיד מתחת לסיר רגליות אשר נועדו להבטיח שהוא לא יישרף. כך נשאר הטעם המקורי באותה איכות מבלי לפגוע במרקם הנהדר.

השימוש בסיר חד פעמי, הופך את השימוש בו למאורגן ונקי בהרבה ובנתיים החל לחדור גם באירועים שבימות החול, בגין הסטריליות והקלות בשינוע ובמעבר לאולם.

בגין גובהו המוגבל של סיר החד פעמי, אשר יכול להכיל עד 60-50 מנות קוגל, הוא גם קל יותר, אך מאידך מאפשר את פיזור החום בתוך הסיר, מבלי לגרום להתפרקות המרקם של הקוגל, כפי שקורה בסירים הישנים הצוברים חום רב על הפלטה.

השימוש בסיר חד פעמי, יוסיף עלות של כ-10-5 שקלים לכל קוגל, עלות סמלית שהלקוחות יוכלו לעמוד בהם על מנת לרומם את הכשרות ולהסיר את החששות שהיו קיימים עד היום.

התקווה היא כי מעתה יידחקו החששות הכשרותיים שהיו נחלת העבר בנושא זה. מעתה נתרגל לפתרון החדש שירומם את הכשרות גם בתחום זה בס"ד.

וכלים מכלים שונים..

תחום נוסף ובוער אשר עומד לזכות לפתרון כשרותי משמעותי, הוא ענף השכרת הכלים לאירועים.

אמנם באולמות אירועים העומדים תחת השגחה מלאה של הבד"ץ, גם הכלים כמו גם המזון, נמצאים כולם תחת פיקוח מלא של הבד"ץ כדת וכדין. אך באירועים המתקיימים באולמות חיצוניים, כאשר רק הקייטרינג נושא את כשרות הבד"ץ, בכל הקשור לכלי האוכל מדובר בפירצה לא פשוטה. כך קרה כי בכל אירוע חיצוני, גם אם היו מזמינים קייטרינג בהשגחת הבד"ץ, הרי שאת הכלים לאירוע היה מזמין רב המלצרים או המפיק, כל פעם ממקור אחר והתברר כי במקרים רבים, היו אלו ממסעדות או אולמות ללא כשרות ראויה רח"ל. עובדה זו עוררה שאלות כשרותיות חמורות כמו אלו:

מי היה ערב לנו כי השתמשו בכלים רק באירועים כשרים? ואם כן, באיזו כשרות? וגם אם כן, מי היה יודע אם באירוע הקודם השתמשו בכלים למנות בשריות או חלביות? והאם טבלו את הכלים או הגעילו את כלי האוכל החייבים הגעלה?

אמנם יש כאלה מבין משכירי הכלים לאירועים שיש להם כלים המיועדים רק לאירועים תחת השגחת בד"ץ העדה החרדית בפיקוח צמוד, מצד שני יש כאלו שאומרים שיש להם ליין מיוחד של כלים שמשמשים רק באירועים שבהשגחת הבד"ץ, אך הדבר אינו תחת פיקוח כלשהו, מה גם שהם בעצמם מודים שההדחה מתבצעת באותם מדיחי כלים ביחד עם הכלים לאירועים כלליים.

מהלך חשוב זה ישמש לנו כתזכורת חוזרת על כך כי כמו שכשרות המזון היא קריטית וגורלית, כך גם כשרות הכלים חשובה מאין כמותה ואסור לנו להתעלם מכך.

אבל יחיד עשי לך

שורות אלו נכתבות, תחת רושמו של האבל הכבד בו אנו שרויים עדיין בפטירתו של האי גברא רבא, הצדיק הישיש, מגזע אראלים ותרשישים, שעמד בראש מערכת הכשרות בארה"ק קרוב ל-70 שנה, ה"ה כ"ק אדמו"ר מטשאקווא צוק"ל, יו"ר ועד הכשרות וממסדיה, אשר הגדיל עיצה והפליא תושיה בכל מערכות הכשרות והשמיטה מטעם הבד"ץ, מאז שנת השמיטה תשי"ב, כשהוא יוצק מים על ידי רבותינו הגאון הגאב"ד הגרז"ר בענגיס ומרן הראב"ד רבי פנחס עפשטיין, ואחריהם כ"ק אדמו"ר הרה"ק מסאטמאר, ואחריו מרן המנחת יצחק, הרמ"א פריינד והמהרי"ם דושינסקיא, זיע"א עד לימינו אנו בנשיאות מרן הגאב"ד שליט"א והגאון הראב"ד שליט"א.

כבר בימי שחרותו כאברך צעיר, עם התמנותו ב'ועד הכשרות', הוא זכה לקבל את כתב המינוי הנדיר עליו שמר כעל בבת עינו, מאת מרן הגאב"ד הגרז"ר בענגיס צוק"ל, אשר מגלים מעט מפעליו הגדולים למען הכשרות: "לכל המעונין. העסקן הנערץ הרב ר' נפתלי הלברשטאם שליט"א, חבר ועדת הכשרות וועדת השמיטה שע"י העדה החרדית בעיה"ק ירושלם ת"ו, הוא שליחי ונציגי האישי, נא לקבלו תמיד בסבר פנים יפות ובכבוד הראוי".

מאז, היו כל ימי חייו חטיבה אחת של עשייה למען כשרות ושמירת מזונם של ישראל ובתפקידו זה עמד ונשא ונתן מול רבותינו הגאון צ"ח חברי הבד"ץ צוק"ל ולהבחל"ח שליט"א.

מסירות נפשו למען מצות הכשרות זו נודעה בשער בת רבים. אחד מני אלף בפעולותיו הנמרצות בענין זה היתה נסיעתו מדי שנה במהלך שנים ארוכות למדינת ספרד עבור ייצור שמן כשר ומהודר לפסח לטובת ציבור יראי ה' בארה"ק.

במהלך עיסוקיו השונים בעניני הכשרות והמסתעף יצר קשרי ידידות והערכה עם גדולי וצדיקי הדור. כפי שסיפר בעצמו, היה הוא השליח בית דין מטעם הביד"צ והיה נוסע מיוחד לב"ב לדון עם מרן בעל ה'חזון איש' צוק"ל בעניני השמיטה לכל פרטיה ודקדוקיה.

יחד עם זאת לא פסק פומיה מגירסה ושוחה היה בעמקי התורה וסודותיה, לצד היותו מופלא בעשיית צדקה וחסד ופיזור מהונו להחיות נצרכים ולחזק נזקקים מעניי ירושלים. ביתו היה פתוח לרווחה במצוות הכנסת אורחים ומקבל היה כל אחד בסבר פנים.

פעליו הגדולים לביצור חומות הכשרות והשמיטה, תחת הוראות הבד"ץ, ייזכרו לטובה לנצח, בהיותו עד ימינו שריד לדור דעה שהניח את יסודות הכשרות בירושלים ובארה"ק ומחוצה לה,

זכרו הטוב לא ימוש מקרבנו ומקרב כל עולם הכשרות, אשר חב לו חוב גדול על תפקידו הנאמן ורב השנים כיו"ר ועד הכשרות וממייסדיה. ת.נ.צ.ב.ה.

יחוגו וינועו

לסיום, לא נוכל שלא להתייחס בקצרה למהפכת הכשרות אשר יזמו נציגי השלטון, אשר מאיימת לרסק את שארית סמכות העוסקים באמונה בענייני כשרות ולפרוץ פרצה לתת יד לכל רב עיר להנפיק השגחה בכל רחבי הארץ. היוזמה באה מצד נציגי העולים הרוסים הרחוקים מכל ריח של דת, המקעקעים במקביל את כל החומות. כך מצאו את עצמם רבניות המתנועעות כשיכור תחת התקפות השלטון, בו בזמן שלעין כל מתגלה שוב כי עצמאות גוף הפיקוח בכשרות היא הנותנת את הכוח ואת העוצמה לעמוד בכל נחשולי הזמן כצור איתן במסילת אבותינו ורבותינו שהיו לנו לעיניים וקבעו לנו את המסילה בה נלך בס"ד.

מסורת אבותינו היא עוז לנו ובדרכה הולכת השגחת הבר"ץ במסילה הסלולה לנו מרועינו הנאמנים נבג"מ, מתוך עצמאות וללא תלות בגורמי השלטון, כפי שכבר הוכחה לעין כל כערובה היחידה לכשרות אמיתית וללא פשרות.

היותו של 'וועד הכשרות' גוף עצמאי ובלתי תלוי, במסגרת העדה החרדית שהוקמה לפני למעלה מתשעים שנה על יסוד טהרת ההשקפה וההתבדלות ממפירי דת המהרסים בכרם התורה וקיום מצוותיה, היא אשר נותנת את האפשרות לצעוד בבטחה בדרך התורה והיראה בהידורים כרצון אבינו שבשמים בהדרכת ובהכוונת מרנן ורבנן רבותינו הגאון הצ"מ מייסדי העדה החרדית ולאור דעת תורה בנתיב הטהרה שהתוו לנו נבג"מ, על משכנות הרועים ממשיכים רבותינו מרנן ורבנן חברי הבר"ץ ובראשם מרן הגאון ד' שליט"א מנחילי דרכם לאוי"ט בעז"ה לשמור על הגחלת ולנטור את שלשלת הקדושה לבל תינתק ח"ט.

מייחלים אנו ומצפים כי זכות אבות העדה החרדית נוחם בגנזי מרומים, תגן עלינו שנוכל להמשיך בעבודת הקודש ותזכנו שתשרה השכינה במעשי ידינו נאמנה ונזכה להיות ששים ושמחים בבנין שלם בביאת גואל צדק במהרה בימינו, מתוך רחמים וחסדים, אמן.

פעיה"ק ירושלים ת"ו

י"ט אדר ב' יומא דהילולא של מרנא הגרי"ח זאנענפעלד

זיע"א מרא דארעא דישראל ומייסד העדה החרדית הק'

שנת תשפ"ב לפ"ק

*ועד הכשרות והשליטה
לש"י בצ"ל העדה החרדית
ירושלם ת"ו*

חלבות
והעירות

במוצרי מזון שונים

לתשומת לב:

חותמת הבד"ץ מופיעה תמיד על המוצר עצמו ולא על גבי מדבקה נפרדת. כאשר החותמת אינה על תו המוצר, יש לחשוש לזיוף.

על כל דבר הנראה חשוד, נא לדווח מיד למשרדנו במספר טלפון 02-6700200 במקרים יוצאים מן הכלל, אנו מאשרים הדפסת חותמת הבד"ץ על מדבקה, רק כאשר מתחת לחותמת מודפס בכתב ברור בתדפיס רקע, שם היצרן והמוצר.

זהירות מטעויות!

ישנם מפעלים שנותנים שם ומותג לסדרת מוצרים שחלקם לא בהשגחת הבד"ץ, ולפעמים הם דומים בצבעם או בעיצובם. על כן, אין לסמוך על שם המותג של המפעל, אלא על חותמת הבד"ץ על כל תווית ואריזה.

הלכות
הערות

לאחרונה מתרבים סוגי מוצרים שונים שאינם בגדר מזון ומשקה וקיימת דרישה מצד ציבור הלקוחות לקבל עליהם השגחת והכשר הבד"ץ. בדרך כלל הדברים אמורים לגבי מוצרי חיסוי וניקוי, מוצרים על גבול הרפואי, משחות וקרמים שונים, סבונים ושמפו וכדורי ויטמינים וכדו'.

בחלק מהמוצרים אין השגחה בעת הייצור, כי אין צורך כלל בהשגחה ואין מקום לכך. במקרים אלו, החומרים עוברים בדיקה קפדנית ואח"כ מקבלים אישור הבד"ץ. ובמוצרים אחרים כמו הויטמינים, הייצור עצמו הוא בהשגחה, אבל מכיון שאין זה בגדר מזון, הרי שהמגמה לא להחתים את המוצר בחומת הבד"ץ. כל המוצרים שהודפס עליהם "נבדק ואושר ע"י ועד הכשרות של בד"ץ העדה החרדית" אין בהם שום חשש, ומבחינה זאת אין כל הבדל בין מוצרים אלו לבין מוצרים שמתנוסס עליהם אישור הבד"ץ כזה:

לתשומת לב!

קיימים בשוק מוצרי מזון שונים, שבמשך ימות השנה הם בהשגחת הבד"ץ, ואילו לפסח הם משווקים בכיתוב "כשר לפסח" ללא חותמת הבד"ץ. חלקם אמנם מאושרים מטעם הבד"ץ לשאר ימות השנה (לא לפסח), אולם יש ביניהם מוצרים שאינם מאושרים אף לא לימות השנה מהבד"ץ, היות ומשתמשים בחומרי גלם שאינם בהשגחתנו אף לא לימות השנה.

להלן חלק מהמוצרים שאינם בהשגחתנו גם לא לימות השנה:

אבקות מרק (בשרי), חטיפים (למעט חטיפי בטנים, במבה), טונה, מיוז וממרחים, ממתקים, עוגות ועוגיות לפסח, ממרח תמרים, רוטבים, ריבות, שימורים ושימורי דגים.

במוצרים הנ"ל חייבים לבדוק אם יש חותמת הבד"ץ על כל אריזה.

להלן רשימה חלקית למוצרים שהם בהשגחת הבד"ץ לימות השנה בלבד, על אף שאינם מופיע עליהם חותמת הבד"ץ.
(מכיון שאינם מאושרים על ידינו לפסח).

אבקות אפיה, סוכר וסוכר וניל, במבה וחטיפי בוטנים, גלידות ושלגונים, מלפפון חמוץ, מצות וקמח מצה, משקאות קלים/מוגזים/תרכיזים וסירופים, קקאו קטשופ, שוקו, שמני סויה.

"גלאט כשר"... צמד המילים אלו, סביבם הסתובבו והתנהלו חיי היום יום של המשפחה היהודית מאז ומתמיד, סביבם מסתובב ומתנהל עד היום כשרות המהודרת "השגחת הבד"ץ שע"י העדה החרדית".

ב"ועד השחיטה שע"י העדה החרדית". שם, במילון שלהם המצוי בחדר משכנם של רבותינו הגאון"צ מרן הגאב"ד ובית דינו הצדק שליט"א למילים "גלאט כשר" יש לו משמעות אחת, משמעות רבה ומיוחדת, שם הופכים את הנראה בלתי אפשרי לאפשרי, בכדי שה"גלאט" יהיה באמת "גלאט".

לשולחן ועד השחיטה מגיעות לפעמים שאלות על שכלל מוצרי הבשר והעוף שתחת ההכשר המהודר של העדה החרדית מחירם גבוה במעט מעבר למחירים של מוצרים דומים מהכשרים אחרים. אך לזאת צריכים לתת סקירה קצרה מה היא ההשגחה המהודרת של העדה החרדית, מה הן הנהג הדרישות של העדה החרדית, ומה הן סדרי ההשגחה במפעלים שתחת השגחתנו. וגם לשם מה כה נחוצה השגחה מהודרת ומה היא מטרתה, ועד כמה נצרך התמחות, פקחות, אמינות, והרבה סייעתא דשמיא במתן הכשר על ענף מסובך זה.

הבה נחזור אחורה תקופה של מאה שנים. עקרת הבית שם ב'שטעטל' נידח בחו"ל ראתה צורך לבשל בשר לארוחת צהרים, עשתה את דרכה ללול אשר בחצרה, לקחה עוף (אשר כמובן נתגדל באופן טבעי ללא זריקות ושאר חששות) הלכה עמו לשוחט, שם לעתים גם השתרך תור גדול, לאחר השחיטה מרטה הנוצות במריטה ידנית, פתחה העוף ובמדה וראתה בבדיקתה איזו שאלה בכשרות העוף, רצה אל עבר רב העיירה, הרב בדק, ואם כאשר הכשיר העוף הביאה אותו הביתה וחתכתו לנתחים, הדיחה, מלחה ושוב הדיחה והעוף הוכשר לאכילה. כך גם בשחיטת הבקר, פרה אחת או שתיים נשחטו בשבוע בעיירה, כל קונה קנה בעצמו במקולין, הדיח ומלח, עד שהיה מוכן לאכילה.

מיותר לציין כי אורח חיים זה טמון אי שם בדפי ההיסטוריה הלא רחוקה. כהיום הזה תפסו מקומו ארוחת חיים אחרים לגמרי, בכל מערכת של שחיטת בקר נשחטים מאות ראשי בקר מדי יום ביומו. בכל יום נשחטים עשרות אלפי עופות. מורטים במכונה במפעל, בודקים במפעל, מדיחים ומולחים מכשירים ואורזים במפעל. כך שכל שאלה אשר בשנים קדמוניות נחשבה לשאלה קלה, הופכת היום לשאלה מסועפת ומסובכת הכוללת לפעמים מאות או אלפים עופות. מה גם אשר בטכנולוגיה המתקדמת מתרבים מיום ליום בעיות שונות ומשונות. ניקח לדוגמא בעיה הידועה של הזריקות למיניהם בעופות, אשר לולא השגחה קפדנית רבה המכשלה והחשש לטריפות דאורייתא ממש (ואכן כך במקומות שאין השגחה מזריקים בדרך כלל במקומות שיש חשש רציני של הטרפת העוף).

בעוד תחילת המעבר המהפכני מבשר ועוף ביתי לבשר או עוף מפעלי, היו עוד ציבור מדקדקים גדול אשר החמירו על עצמם להכשיר הבשר לבד בביתם - ודווקא בגלל החששות הגדולות הכרוכות במפעלים יותר מאשר בבית. ועד השחיטה של העדה החרדית לא ראו צדק בכך שכלל הציבור הרחב יכניסו לפיהם פחות מהידור מושלם. מודעים לתשוקתם העזה של ציבור היראים לקבל בשר ועוף באותה רמת כשרות כבבית, התאזרו עוז ושמו לעצמם מטרה לדקדק בשיא הדקדוק ללא שום פשרות והיתרים אף כאלו אשר ההלכה הפסוקה מתירה מתוך נימוקי הפסד מרובה וכדומה. וכאשר עם השנים הלכו

ונתמעטו אלו הנוהגים להקפיד לאכול בשר מוכשר ביתי, ולא משנה למה, נהנו גם אלה מהעובדא כי אכן יש על מה ועל מי לסמוך.

כאן המקום לעורר כי כבר קרה הרבה פעמים, שאלו שאינם רגילים למלוח בשר במשך השנה, אלא בזמנים מיוחדים כערב פסח, ערב יום כיפור וכדומה. שאז מכשירים בעצמם את הבשר, שהתעוררו אצלם שאלות חמורות. ע"כ כדאי קודם להתייעץ עם אלו הבקיאים ורגילים בהלכות אלו במשך השנה, או עם מו"צ.

דבקים וצמודים למטרה זו בכל הקשור למתן כשרות על ענף זה, הוצבו על ידי רבותינו הגה"צ חברי הבית דין צדק וצוק"ל ויבלחט"א הגה"צ שליט"א הוראות ברורות ודרישות קפדניות. גם חומרות גדולות ננקטו שם, הן בשחיתת בשר הבקר בארץ ובחול"ל והן בשחיתת העופות בפעיה"ק, ולצורך זה אף נתמנו על ידי רבותינו הבד"ץ שליט"א וועד של ארבעה רבנים מפורסמים מגדולי המוצי"ם בעדתינו, לעמוד על המשמר, והם עומדים בקשר תמידי עם רב המפעל בשטח, גם מבקרים מדי יום במפעל לפקח ולעמוד מקרוב שלא יצא ח"ו מכשול מתחת ידינו.

בשר עוף

לאור כל הדקדוקים והחומרות, מובן כי על מנת להביא עוף כשר לשולחן הצרכן הוא עובר תהליך של עשרות אנשי מקצוע ולו רק מבחינת הכשרות, משגיחים על הזריקות בלולים, רבנים, רב המפעל, שוחטים, בודקי סכינים, משגיחים הבודקים את המעינים, משגיחים על בוקא דאטמא, צוות נרחב מיומן בודקים הריאות וצומת הגידין, משגיחים על ניקיון העופות מצרורות דם לפני המליחה, מולחים, משגיחים על המליחה, משגיחים על האריזה והחתמת ההולוגרמות מיוחדת שעליהם חותמת הבד"צ.

במסגרת ההשגחה הושם דגש מיוחד בוועד השחיטה על כל העובדים והמשגיחים שיהיו יראי שמים תלמידי חכמים מבני קהילות הקודש, בנוסף לזה כל מי שמלאכתו מלאכת הקודש במפעלים אשר תחת השגחתנו, אם זה שחיטה, מליחה, הדחה, שרייה, בדיקות הריאות, בדיקות צומת הגידין, בדיקת המעינים, וכו', חייב ללמוד ההלכות הקשורים אל מלאכתו בשולחן ערוך וגם בשו"ת קנה בשם בענין בדיקת הריאה וצומת הגידין והמעינים, ועליהם לעבור מבחן אצל שני רבנים מובהקים ולקבל תעודה המעידה על בקיאותם, ורק אחר זה כאשר מתלמדים את העבודה בפועל אפשר להשתלב במסגרת העבודה.

בשר בקר

כידוע, עקב יוקר בשר הבקר בארץ הקודש, סודרה שחיתת בקר גם בחו"ל, בהשגחתנו המלאה בכל ההידורים כבארה"ק, (באר"י קיימת השגחה מיוחדת שלא יהיה חשש בכורות) עם כל הצוות הקבוע של שוחטים ובודקים מטעם העדה החרדית ובראשם מרנן רבותינו נבג"מ ולהבחל"ח מרן הגאב"ד וחברי הבד"ץ ורבני וועד השחיטה שליט"א.

וגם בזה, מתחילה חרשנו ארצות שונות לבדיקת מקום מתאים. ההכרעה נפלה לבסוף על מדינת אורוגווי שבדרום אמריקה, שם התקיימה זמן מסויים השחיטה המהודרת. אך בהיות ששם שיטת הטיפול בכריסות נפוחות ע"י זריקות, והיה אחוז גבוה של כריסות דקורות בחשש חמור לטריפות, אי לכך החליטו רבותינו שליט"א שלא להמשיך שם ועברנו לשחיתת בשר בפולין, ששם שיטת הטיפול אחרת, כך שאחוז הכריסות הדקורות אפסי, ולמרות זה העמדנו משגיח צמוד מיוחד - מומחה גדול במקצועו - לוודא שלא ניקב הכרס.

וב"ה מאז מתנהלת שחיטת הבקר שם על מי מנוחות בהידור רב.

פרט נוסף החשוב לציין כי שחיטת הבקר בעדנתו מתנהלת כל השנים גם בכשרות 'חלק בית יוסף' וכשרים למהדרין גם לאחינו בני ישראל הספרדים ההולכים בשיטת הבית יוסף, וכמו"כ המשגיחים בודקים כל בית הכסות ביסודיות, ויש השגחה מיוחדת שלא לשחוט, אלא עגלים עד גיל שנתיים, שלא להכשל בחשש של ניתוחים. מרן הגאב"ד שליט"א אשר זכינו לביקורו במפעל השחיטה בפולין, התפעל מאד מרמת ההידור, וגם נוכח מקרוב בכל החומרות אשר אנו נוקטים לצאת גם שיטת בית יוסף, והוסיף על מכתב ההוראות של הגאון הגדול רבי מאיר בראנסדארפער זצ"ל - שבה מורה על נקיטת כל החומרות גם לדעת בית יוסף - כי אכן התרשם מקרוב כי כן הוא.

אנו קונים רק חלק הפנים (הקידמי) היוצא מהשחיטה חלק (גלאט כשר) ואילו הטריפות נשארות לבעלים הנכרים, וכמו כן הניקור הוא בכל ההידורים ולכל השיטות כאמור, וחלק הניקור אינו נמכר ח"ו (כפי שפרוץ רח"ל) ליהודים.

לטובת הציבור אנו מציגים כאן הוראות מיוחדות מוועד השחיטה בסדר ההשגחה מגידול העופות עד שמגיע לצרכן הפרטי בביתו:

בגידול העופות מזריקים אותם בחיסונים, עקב כך יש חשש רציני של הטרפת העוף, ועל כן בעת ההזרקה מחייבת השגחה קפדנית ביותר כדי שלא יזריקו במקומות שיש חשש טריפות.

הכנסת העופות לכלובים והעמסת הכלובים על המשאיות נעשים רק כשיש פיקוח והשגחה מטעמינו שלא יזרקו או יטלטלו את העופות שיכול לגרום לטריפות ח"ו.

השגחה מיוחדת יש בלולי העופות, באלו המשקים שלוקחים העופות לחג הפסח, שהאוכל הניתן לעופות יהיו ללא חשש חמץ.

השחיטה ע"י שובי"ם מומחים ויר"ש שאושרו ע"י הבד"צ.

בדיקת הסכינים כל שלש דקות ע"י שוחטים מיוחדים ומומחים שהוכיחו את עצמם בהרגשתם העדינה מאד.

בדיקת המעיים מחשש טריפות, ע"י משגיחים מומחים ויר"ש.

בדיקת הבוקא דאטמא ע"י משגיחים מומחים ויר"ש.

בדיקת הריאות וצומת הגידין ע"י ת"ח שנבחנו לפני כן אצל רבנים, באופן הוצאת הריאות ומשמוש ביד כל ריאה וריאה, וכן בדיקה מיוחדת ויסודית על כל עוף ועוף עם הכנסת האצבעות תחת צומת הגידין (לא במדגם).

בדיקת צומת הגידין. אצלנו כפי הוראת הבד"ץ בודקים צומת הגידין כדת וכדין.

הכנה וניקוי העופות להכשרה, נקיון יסודי ע"י עשרות פועלים ודרישת וועד השחיטה כי כל פועל ינקה חלק אחר בעוף. גם הוצאת הגידים מן הגרון ואחר כך בדיקת ניקיון העופות לפני ההכשרה ע"י משגיחים מומחים ויר"ש.

הכשרת ומליחת העופות ע"י אברכים יראי השם ועליהם משגיח כללי על המליחה. רב המפעל ורבני וועד השחיטה עוקבים במיוחד אחר תהליך המליחה וההכשרה, עקב ריבוי החששות העלולים להיות.

משגיחים על האריזה והחתמה עם הולוגרמות והכנתם למשלוח לחנויות.

ברשתות לעטיפת בשר כבוש, נקניק וכדו', התגלה בבדיקת מעבדה חשש מריחה בשומן מן החי, על כן סדרנו בעז"ה השגחה מיוחדת במפעל מקומי כי העטיפות יהי' ללא שום מריחה.

כדי להבטיח שאכן עופות אלו מגיעים לביתם של המהדרין מן המהדרין, הפעלנו צוות משגיחים בחנויות כפי דרישת מרן הגאב"ד שליט"א ולהבחל"ח הגאון האדיר חבר הבד"ץ ורב דוועד השחיטה רבי מאיר בראנסדארפער זצ"ל, ואכן ציבור היראים מדקדקים לקנות דווקא בחנויות אלו.

חשוב לציין כי ישנם מסעדות, בתי מלון, חנויות וכדו' המפרסמים כי העופות והבשר שלהם בהכשר הבד"ץ, יש לדעת כי אין לנו שום אחריות על כך, ועל הציבור להיזהר מהטעויות וזיופים, אא"כ בחנויות בהשגחה או הולוגרמות מיוחדות על כל חתיכה.

כבד עוף ובקר צלויים, איננו אחראים אלא אך ורק סגור בתבניה עם פלומבה ובחותמת הבד"ץ.

היות שנפוץ בעגלים חשש בכורות סידרנו שלא לשחוט עגלים אלא אך ורק המאושרים על ידי משגיח מטעמינו שאין ביניהם כל חשש בכורות.

להלן ההוראות הניתנות למשגיחי החנויות מטעם וועד השחיטה לתועלת הציבור.

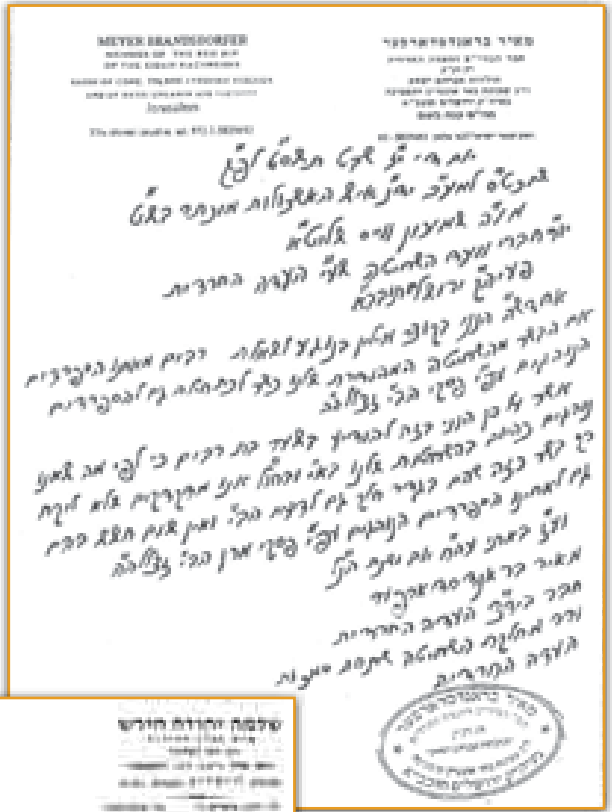
- (א)** כלל ראשון: המשגיח אחראי על כל בשר שנכנס ונמצא בחנות שהוא מהמפעל שבהשגחת הביד"ץ, מכניסתו לחנות עד יציאתו מהחנות.
- (ב)** בבוקר עם הגעת המשגיח לחנות עובר המשגיח בדיקה קפדנית בכל החנות במקרר ובפריזר ובכל המקומות אם אין עוף או חלק ממנה בלי פלומבה, או אריוזות פתוחות או קרועות.
- (ג)** תיכף עם הגעת המשלוח מהמפעל בודק המשגיח תווי ההולוגרמות על כל פרטי המשלוח, כל שקית או עוף שאין עליהם הפלומבה או ההולוגרמה, נשלח בחזרה ומודיע לרב המשחטה על פרטי החזרה ומשם נשלחים לבין הטריפות.
- (ד)** כל ההזמנות של לקוחות למשלוח, נארזים ע"י המשגיח ובתוכו אישור על פרטי ההזמנה וחתמת המשגיח עם פלומבה או הולגרמה. הקונה חייב לבדוק על שלימות האריזה עם 2 חותמות ואישור של המשגיח על פרטי המשלוח, ואין לקבל משלוחים בלי הזיהוי הנ"ל.
- (ה)** אסור לקבל חזרה מהקונה שום בשר ועוף אחרי שיצא מפיקוח המשגיח והאריזה נפתחה כבר, אפילו אם המוצר שמחזיר תואם לקנייתו. אפילו רק לחיתוך או לטחינה בכלים של החנות אסור לקבל.
- (ו)** הלקוחות שמכשירים לבד בחנות בגמר ההכשרה חייבים להוציא את הבשר באותו יום ולא להשאירו בחנות אחרי יציאת המשגיח מהחנות.
- (ז)** להיות ערני על כל שינוי בחנות וכן כל דבר חשוד או כל סוג שאלה של ספק חייב המשגיח לדווח מיד אל אחד מועד השחיטה או רבני הוועד.

לידיעת אחינו הספרדים הנוהגים עפ"י פסקי ה"ב"י זצלה"ה

בענין הכשר מהשחיטה המהודרת שע"י העדה החרדית
שהיא גם לפי פסקי ה"ב"י הננו מביאים ב' מכתבים בענין

הלכות
והערות

מדרון
הבשרות
ב"ד"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבר"ץ
מ' יושעא
לעזרה חיה

לתועלת הציבור הננו מעלים כאן סדרת שאלות ותשובות משולחן וועד השחיטה.

ש. לפעמים נמצא עוף קפוא באריזה וחסר חלק, לדוגמה חסר כנף, האם זה שאלה בכשרות ?

ת. לא ! לפעמים מורידים הכנף או חלק אחר לפני המליחה כשיש צרורות דם. לפעמים נופל כנף תוך כדי עבודה בנקיון.

ש. לפעמים רואים על הבשר צרורות דם חזק, מה לעשות ?

ת. לחתוך ולהוציא אותו. בדרך כלל צרורות הדם שנמצאים חותכים אותם לפני המליחה, אך ישנם לפעמים שהצרורות דם היו בעומק, או תחת העור שלא נראו לפני פירוק העוף.

ש. לפעמים נמצא בשקית של העוף נוזל הנראה כמו דם ?

ת. זה אינו דם, זה רק ציר היוצא מהעוף אחרי ההכשרה וההקפאה, ומראהו מראה דם.

ש. לפעמים נמצא שוק או ירך או כנף שבור, האם זו שאלה בכשרות ?

ת. משגיחים מיוחדים בודקים כל עוף אם יש שאלה בהנ"ל, וכל ספק של שאלה יוצא לטריפות. פעמים שנשברים חלקי עוף אחר השחיטה או במריטה או בנקיון, ואין על זה חשש איסור.

ש. האם הבשר בקר הוא גם "גלאט בית יוסף" לספרדים ?

ת. כן. בנוסף על הקפדה בחומרות הרמ"א השונות שאנו בני אשכנז נוהגים בהם, מקפידים גם על שיטת הבית יוסף.

ש. כשאין לא הולוגרמה ולא פלומבה רק חותמת הבד"ץ על מדבקה, מה דינו?

ת. לא להשתמש בו ולפנות לוועד השחיטה, וכן על כל דבר מוזר או שונה מהרגיל מתבקשים לפנות מיד לוועד השחיטה במס' טלפון 02-6232335

ש. חנות בהכשר של הבד"ץ והמשגיח לא נמצא שם?

ת. יש חנויות שהמשגיח נמצא רק בשעות מסוימות ורק אז עושים פירוק העוף, ומקבלים הזמנות למשלוח. בשעות האחרות כשהמשגיח אינו נמצא אסור לחנות לעשות פירוק ולחתוך בשר, רק בנוכחות הקונים כשהקונים בודקים את הפלומבה/ הולוגרמה והקונים לוקחים אותם מיד ולא להשאירו למשלוח.

ש. מוצר של בשר ארוז מהמפעל ופתוח באיזה מקום בצורה שהמוצר יכול לצאת באותו פתח ?

ת. לא לקנות אריזה זו.

על כשרות הדגים

המחלקה לכשרות וטהרת הדגים, בוועד הכשרות שע"י הבד"ץ, הצליחה ב"ה לחולל גדולות ורבות בתחום שהיה - אם ניתן לומר - מוזנח קצת מחוסר ידיעה והבנה כי קיימים כל כך הרבה בעיות, ביחס לתחומי כשרות אחרים.

במסגרת הפעילות בציבור הרחב מתקיימת השגחה צמודה בבתי האריזה של הדגים בארץ בכל שעות הפעילות שלהם במיזון ואריזה. הדגים עוברים בדיקה לעיני המשגיח, כדי שיוכל לזהות סימני הטהרה, ובדיקת טפילים ותולעים בכל סוגי הדגים. הידורים אלה נתקלו לפרקים בהתנגדות גורמים בעלי אינטרס אישי, אך בחסדי ה' הוכתרה הפעילות בהצלחה, כן יתן ה' וכה יוסיף.

הפיקוח על אריות דגים הקפואים בחו"ל והמגיעים לכאן, אלו שמיובאים ללא עור מתבצע בהשגחה צמודה ע"י רבנים ומשגיחים מטעמנו שנסעו למקומות האיסוף, מיון, ניקוי והקפאה, במדינות אוקראינה, פולין, טורקיה, הולנד, נורווגיה, ארה"ב, ארגנטינה, טנזניה, קניה, אוגנדה, צ'ילה, ויטנאם, תאילנד וסין, פיליפינים, קוודור, דנמרק. הפיקוח כולל הן בדיקת סימני הטהרה והן ניקיון הדגים מחשש לטפילים השכיחים בהם.

כמו"כ קיים פיקוח במפעלים בחו"ל שכל הדגים המשווקים בהשגחת הבד"ץ לא יעברו הזרקות של חומרים מפוקפקים לבשר הדג. כמו"כ קיים פיקוח הדוק שבכל שלבי ההקפאה לא יחדירו לקרח חומרים שבחששות.

רשימה חלקית של סוגי דגים שלא מאושרים לשיווק ע"י הבד"ץ ונמכרים בשוק

בקלה צעיר - נגיעות גבוהה.

טונה אדומה קפוא - הזרקות עם חומרים בחשש.

סול סיני - נגיעות גבוהה.

סלמון קנדי/סיני - שמקורו בים הפתוח, נגיעות גבוהה.

פרידה - נגיעות גבוהה.

קוד - נגיעות גבוהה.

רוטבש - נגיעות גבוהה.

מרלין: משווק בשוק גם תחת השם "טונה לבנה", על פי הוראות הבד"ץ כשרותו מוטלת בספק ואין לאוכלם. (מבנה הקשקשים בדג דומים לשן או מאורכים ומחודדים).

קינג-קליפ: כשרותו מוטלת בספק ואין לאוכלו.

דגים בחששות

בקלה - רוקי מרלוזה: רוב קשקשיו נושרים במים, כשהדג מופשר בצורה טבעית בלבד עדיין אפשר למצוא בו קשקשים, (בשטיפה במים או בשרייה ובפרט בגירוד, קשה מאוד למצוא עליו קשקשים).

דגי כנרת: דגים שמגיעים מהכנרת יש להם נגיעות גבוהה של תולעים, ויש לבדקם היטב דג, בחנויות שבהשגחתנו הדגים נבדקים ע"י משגיח מומחה.

כל סוגי הדגים הנמכרים בחנויות הדגים בהשגחת הבד"צ ובמטבחי הקייטרינג בהשגחת הבד"צ, וכמו"כ שימורי דגים בהשגחת הבד"צ, נבדקו בהם סימני טהרה, ואין בהם כל חשש. כמו"כ נקיים מחשש טפילים ותולעים. כולל טפיל 'אניסקיס' (בענין הטפיל אניסקיס לא הכריעו הבד"ץ לא לאיסור ולא להיתר, וכאמור הדגים שיש בהם את הטפיל 'אניסקיס' - אינם משווקים בחנויות הדגים שבהשגחתינו, לגבי "הערינג" - ראה בטבלה שבעמוד הבא)

כמו"כ קיים פיקוח שלא יהיה שום חילול שבת ויו"ט, וכן על דגים המעובדים כ"פילה" מפקחים גם בעיבוד, שלא יוסיפו בהם חומרים וצבע שיש בהם חששות.

דגים קפואים מיובאים:

ייצור מיוחד "כשר לפסח:

דגים קפואים לפסח קיים השגחת צמודה במפעלים בכל זמן הייצור שלא יהיה הזרקת חומרים בחששות לפסח, בדגים ללא עור נבדקים סימני טהרה, באריזות אלו מופיע כיתוב כשר לפסח מעל החותמת.

דגים קפואים המיובאים ללא עור: נבדקים סימני טהרה דג דג על ידי משגיחי הבד"צ, ועל כל אריזה יש הולוגרמה חותמת הבד"צ. **דגי סלמון ונסיכת הנילוס קפואים המיובאים עם עור:** אלו שבהשגחת הבד"צ הם בפיקוח שלא יזריקו בדגים חומרים בחשש, ולגבי סימני טהרה ניתן לראות קשקשים על כל דג, ייתכנו טפילים על העור של דגי הסלמון וחובה לשטוף ולשפשף היטב את העור לפני השימוש. **דגי "מושט-אמנון" קפוא המיובאים עם עור:** בייצור מורידים ומנקים את הקשקשים וקשה למצוא קשקשים, אולם רואים היטב את בית הקשקש.

סול: רבים חושבים כי אין עליו עור וקשקשים. לאמיתו של דבר הדגים המשווקים בהשגחתנו - הם עם עור בצבע לבן עם קשקשים קטנים בגודל 2 מ"מ לערך, לאחר ההפשרה מהקרח קל לבדקם ואפשר להיווכח שיש עליהם עור וקשקשים.

פרוסות **טונה ונסיכת הנילוס קפוא ללא עור**, בהשגחת הבד"צ נבדקים סימני טהרה לפני פריסתם (ואין לחשוש גם בפרוסות שייתכן והלקוח לא מוצא בהם קשקשים שנפלו בייצור).

שימורי טונה: נבדקים דג דג סימני טהרה, ע"י המשגיחים כשהדג שלם עם הראש והשדרה.

להשומת לב!

- דגים קפואים המיובאים עם עור, חייבים לשאת את חותמת הבד"ץ על כל אריזה.
- בדגים קפואים המיובאים ללא עור, חייבת להופיע על האריזה הולוגרמה עם חותמת הבד"ץ (מדבקה זוהרת בצבע כסף / זהב).
- דגים המשווקים באריזות סגורות, יש להתייחס למקור גידול הדגים ולא למקום העיבוד. ישנן בשוק אריזות שמצויין עליהן מקום עיבוד הדגים ולא מקור הגידול, וזה מטעה את הציבור. לדוגמה, מצאנו אריזות דגים שמודפס עליהן "נורבגיה" כשלמעשה מקור הגידול של דגים אלו היה מ"סין" ויש בהם נגיעות של תולעים.
- בדגים שבהשגחת הבד"ץ מקפידים על מקור הדגים בים, שיהיו מאיזורי גידול נקיים.

סוג הדג (שם מקובל)	שם עברי / לועזי	ארץ וצורת גידול	צורת שיווק	רמת הנגיעות	מידע כשרותי	הודאות כשרות
אדמונית	אדמונית (מושט) Tilapia	מקומי - בריכה	דגים מצוננים	לרניאה - לעיתים בעור הדג	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
אמור (בהיר וקרפיון שחור)	אמור Grass Carp	מקומי - בריכה	דגים מצוננים	לרניאה / אורגלוס - לעיתים בעור הדג, זנב וראש	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
אמנון (מושט)	אמנון הירדן Tilapia	מקומי - בריכה / כינרת	דגים מצוננים / פילה קפוא עם עור	לרניאה - לעיתים בעור הדג	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	
אמנון (לא עור)	Tilapia אמנון	סין - בריכות	פילה קפוא עור ללא עור	אין חשש	נבדקים סימני טהרה. מקפידים שלא יהיה הוספה של חומרים עם חשש חמץ או קטניות.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
אמנון (מושט) פילה עם עור / פס עור	Tilapia אמנון	סין - בריכות	פילה קפוא עם עור	אין חשש	מקפידים שלא יהיה חשש להוספה של חומרים עם חשש חמץ או קטניות.	יש לבדוק סימני טהרה.

הלכות הערות

הרואת כשרות	מידע כשרות	רמת הנגיעות	צורת שיווק	ארץ וצורת גידול	שם עברי/ לועזי	סוג הדג (שם מקובל)
באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולגרמה.	דגי בורי מהכנת נגועים מאד. המשווק בהשגחתינו נבדקים סימני הטהרה והם ללא חשש טפילים ותולעים.	לרניאה - לעיתים בעור הדג, מכסה זימים וראש	דגים מצוננים	מקומי - בריכה / כינרת	קיפון מצוי Flathead (Greg) Mullet	בורי
באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולגרמה.	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	לרניאה - לעיתים בעור הדג, מכסה זימים וראש	דגים מצוננים	מקומי, טורקיה - בריכה	Sea Bass	בס
בדגי יבוא יש לבדוק סימני טהרה. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולגרמה.	ביגידול מקומי המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה.	אין חשש	דגים קפואים עם עור / דגים מצוננים	מקומי, מצרים אפריקה והולנד - ים	Red mullet	ברבוניה (מולית אדומה)
באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולגרמה.	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה.	לרניאה - לעיתים בעור הדג, מכסה זימים ראש	דגים מצוננים	מקומי	Barramundi	ברמונדי
בדגי יבוא יש לבדוק סימני טהרה. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולגרמה.	ביגידול מקומי המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה.	אין חשש	דגים מצוננים	מקומי, קפריסין, יוון, טורקיה - כלובים	ספרוס זהוב Gilthead seabream	דניס
באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולגרמה.	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה.	אין חשש	פילה קפוא עם עור	דרוף אפריקה - ים	Hake	הייק (בקלה)
הדגים שנמכרים בהשגחתינו, הם רק החלק התחתון של הדג שאין בו חשש טפילים ותולעים. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולגרמה.	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	אניסקים - גבוהה בבשר הדג, ובחלל הבטן.	דגים קפואים עם עור / ללא עור	נורבגיה, איסלנד - ים	Halibut	הליבוט

שם עברי / לועזי	ארץ וצורת גידול	צורת שיווק	רמת הנגיעות	מידע כשרותי	הוראות כשרות	סוג הדג (שם מקובל)
Herring	נורבגיה, הולנד - ים	דגים קפואים / עם עור / ללא עור	אניסקיס - גבוהה בבשר הדג, ובחלל הבטן.	נבדקים סימני הטהרה. נעשים מאמצים למצוא פתרון לדגי הערינג ללא חששות.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.	הרינג (לאפין)
white fish נסך לבן	ארה"ב, קנדה - ים, בריכות גידול ימיים	דגים קפואים עם עור	אניסקיס - לעיתים בבשר הדג	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.		ווייט פיש
Alaska Pollock	רוסיה, קנדה - ים.	דגים קפואים ללא עור	אניסקיס - גבוהה בבשר הדג, ובחלל הבטן.	סימני הטהרה נבדקים דג הייצור שבהשגחתינו עובר בדיקה מתולעים, ומאושר לשחינה בלבד.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.	זהבון
Yellowfin	אוקיינוס השקט וההודי, ים התיכון.	דגים טריים / קפואים עם עור	בדגים שלמים יש חשש להימצאות נמטודה בחלל ודפנות הבטן	בסטייק טונה המשווק בהשגחתינו נבדקים סימני הטהרה והם ללא חשש טפילים ותולעים.	בפילה טונה יש לבדוק סימני טהרה. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.	טונה צהובת סנפיר
Albacore אלבקור	אוקיינוס השקט וההודי, ים התיכון.	דגים קפואים יבוא עם עור	בדגים שלמים יש חשש להימצאות נמטודה בחלל ודפנות הבטן	בסטייק טונה המשווק בהשגחתינו נבדקים סימני הטהרה והם ללא חשש טפילים ותולעים.	בפילה טונה יש לבדוק סימני טהרה. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.	טונה בהירה
Bigeye	אוקיינוס השקט וההודי, ים ועוד.	דגים מיובאים / טריים קפואים עם עור.	בדגים שלמים יש חשש להימצאות נמטודה בחלל ודפנות הבטן	בסטייק טונה המשווק בהשגחתינו נבדקים סימני הטהרה והם ללא חשש טפילים ותולעים.	בפילה טונה יש לבדוק סימני טהרה. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.	טונה עינית
Silver carp, Big head carp	מקומי - בריכה / כינרת	דגים מצוננים	לרניאה / אורגלוס - לעיתים קרובות, בעור הדג, ראש.	נבדקים סימני הטהרה. בדגי כסיף מהכנרת יש נגיעות גבוהה, המשווק בהשגחתינו הם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.	כסיף

הלכות הערות

סוג הדג (שם מקובל)	שם עברי/ לועזי	ארץ וצורת גידול	צורת שיווק	רמת הנגיעות	מידע כשרות	הוראות כשרות
לברק	European Seabass	מקומי - ברכה, סין טורקיה וקפריסין.	דגים מצוננים	אין חשש	בגידול מקומי המשווק בהשגחתנו, נבדקים סימני הטהרה.	בדגי יבוא יש לוודא שהעור מחובר לדג, באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
לוקוס (יפו פיש)	דקר / Grouper	דייג מקומי, טורקיה, יוון, סינגל - ים	דגים מצוננים	אניסקיס - לעיתים בחלל הבטן והפה	לתשומת לב, לעיתים מוכרים בשווקים כסיף ים המגיע מהאיזור ואמרים שהוא דג לוקוס, יש לשים לב שדג כסיף-ים יש לו תולעים בחלל הבטן.	יש לנקות ולשטוף את חלל הבטן טרם הבישול.
לקס (קריסין)	בינת ארכת ראש Barbus	מקומי - כינרת	דגים מצוננים	אורגלוס / לרניאה - לעיתים נמטודה בראש הדג	המשווק בהשגחתנו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	אין להשתמש בראש הדג
מוסר	Meagre	מקומי - ברכה, ים התיכון, טורקיה, מצרים.	דגים מצוננים	נמטודה - לעיתים בדפנות חלל הבטן	בגידול מקומי נבדקים סימני הטהרה. הדגים שבהשגחתנו הם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
מקרל (לקרדה)	Mackerel	נורבגיה, אירלנד - ים	דגים מיובאים / קפואים מעושנים עם עור	אניסקיס - לעיתים בבשר הדג ובחלל הבטן		יש לנקות ולשטוף היטב את חלל הבטן.
מרלוזה (בקלה)	Fillet Merloza H/G/Hake	ספרד, אקוודור, ארגנטינה - ים	פילה קפוא יבוא עם עור / ללא עור	אניסקיס - גבוהה בבשר הדג.	המשווק בהשגחתנו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
נסיכת הנילוס	Nile PRINCESS	קניה, אוגנדה, טנזניה - אגם ויקטוריה	דגים טריים / קפואים יבוא עם עור / ללא עור	אין חשש	פרוסות נסיכת הנילוס, עברו בדיקה של המשגיח במפעלי העיבוד.	יש לראות שהעור מחובר לדג טבעי, ולא דבוק, באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.

הלכות והערות

הוראות כשרות	מידע כשרותי	רמת הנגיעות	צורת שיווק	ארץ וצורת גידול	שם עברי / לועזי	סוג הדג (שם מקובל)
באריזות דגים ללא הכשרות, עור, בתוקף רק עם הולוגרמה.	עקב הקושי בזיהוי סימני הטהרה בדג, המשווק בהשגחתו-נעשה והם ללא חשש טפילים ותולעים.	אניסקים - לעיתים נדירות בבשר הדג וכן נגיעות של כינה חיצונית על העור (בדרך כלל יותר בסוג פלאונדר)	דגים קפואים יבוא עם עור	הולנד - ים	פוטית / פיונית / Sole Plaiice	סול (פלאונדר / פלייס)
מטעמי כשרות חובה לגרד ולשטוף את עור הדג לפני השימוש, אין להשתמש בראש הדג. יש לבדוק סימני טהרה	דגי סלמון מאד ולא נמוכים תחת השגחתו.	לעיתים קרובות מצוי כינמת סלמון על גבי העור, בראש ובחלל הפה	דגים קפואים / טריים יבוא עם עור	נורבגיה, צילה, סקוטלנד - כלובים	Salmon	סלמון
חובה לגרד ולשטוף את עור הדג, יש לבדוק סימני טהרה	המשווק בהשגחתו, ללא חשש תוספות או הזרקות	לעיתים קרובות מצוי כינמת סלמון על גבי העור	קפוא עם עור / ללא עור	נורבגיה, צילה, סקוטלנד - כלובים	Salmon	סלמון (פילה)
סרדינים, בשימורים, עוברים ניקוי של חלל הבטן ונקיים מכל חשש.	סרדיני הכינרת וגועים מאד ואינם משווקים בהשגחתו	מים הבלטי אין חשש אך מספרד ומרוקו, יש בחלל הבטן	יבוא דגים קפואים עם עור / שימורים	לטביה, ספרד, מרוקו, כנרת - ים	Sardine	סרדין
	המשווק בהשגחתו הוא רק מגידול מיוחד מהולנד, והם ללא חשש טפילים ותולעים.		דגים מצוננים		YELLOWTAIL SERIOLA	סריוול
יש לבדוק סימני טהרה. באריזות דגים ללא הכשרות, עור, בתוקף רק עם הולוגרמה.	בגידול מקומי המשווק בהשגחתו, נבדקים סימני הטהרה.	לעיתים קרובות מצוי כינמת סלמון, בגידול מקומי אין חשש.	דגים מצוננים / קפואים יבוא עם עור	מקומי - נחל דן, טורקיה, נורווגיה - כלובים	Trout טרוטת עין הקשת	פורל
	לפעמים משווק דג "מרלוזה" אשר נארז תחת השם "קורבינה", וראה לעיל "מרלוזה"	אין חשש	דגים קפואים יבוא עם עור	ויאטנם, טורקיה, ברזיל, הודו, אורוגוואי - ים	Corvine	קורבינה (עיש הים)

מדרין הבשרות

ב"ץ הגדה החרדית

בהשגחת הבר"ץ
מ"ד ירושלים
אליהו היר"ל

הלכות הערות

הוראות כשרות	מידע כשרות	רמת הנגיעות	צורת שיווק	ארץ וצורת גידול	שם עברי/ לועזי	סוג הדג (שם מקובל)
	המשווק בהשגחתנו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	נגיעות גבוהה של אורגלוס / לרניאה, בעור הדג, זנב, וראש.	דגים חיים / מצוננים	מקומי - בריכה, כינרת	קרפיון מצוי Carp	קרפיון
יש לנקות ולשטוף היטב לפני הבישול, בדגי יבוא יש צורך לבדוק סימני טהרה	בגידול מקומי נבדקים סימני הטהרה.	תולעים לעתים בחלל הבטן	דגים קפואים יבוא עם עור	מקומי, סינגל, מצרים - ים	Amberjack אינטיאס	שולה
	שפרטים בשימורים המשווק בהשגחתנו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	תולעים לעתים בחלל הבטן	דגים קפואים יבוא עם עור	נוורגיה, הולנד - ים	Blue Crad	שפרט

חובה לבדוק!
 אסור ללבוש חולצת דב"ץ או שם בדומה לה.
על הציבור לבדוק היטב כל חומר
אם יש עליו חותמת הדב"ץ
 (החומצות והמחומצות) הערכה היחידה לכשרות המוצר

נוטל מהפירות חלק שהוא מעט יותר מאחד ממאה (כגון מק"ג אחד נוטל שיעור שהוא בוודאי יותר מן 10 גרם, יש לדייק ולהיות בטוח כי הופרש יותר מאחד ממאה)
מבדיל את החלק ההוא מיתר הפירות ואומר:
(כשמפריש תרו"מ מטבל ודאי יש לומר הברכות כדלהלן)

יותר מאחד ממאה שיש כאן, הרי הוא תרומה גדולה בצד צפוננו. (*מכל מין על מינו) אותו אחד ממאה שיש כאן ועוד תשעה חלקים כמותו בצד צפון של הפירות, הרי הם מעשר ראשון. (*מכל מין על מינו) אותו אחד ממאה שעשיתיו מעשר ראשון, הרי הוא תרומת מעשר. (*מכל מין על מינו) עשירית בצד דרום מהפירות הטבולים למעשר שני, תהא מעשר שני. (*מכל מין על מינו) המעשר שני יהא מחולל, הוא וחומשו, על פרוטה במטבע המיוחד אצלי לחלול מעשר שני ורבעי. ואם צריך מעשר עני, יהא מעשר עני בצד דרום של הפירות. (*מכל מין על מינו) אם יש כאן רבעי, יהא מחולל, הוא וחומשו על עוד פרוטה במטבע המיוחד אצלי לחלול מעשר שני ורבעי.

לפני שמפריש תרומות ומעשרות מטבל ודאי מברך:
(מספק טבל יפריש בלי ברכה)

**ברוך אתה ד' א' מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו להפריש תרומות ומעשרות:**

לפני פדיון מעשר שני (במעשר שני ודאי) מברך:

**ברוך אתה ד' א' מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו על פדיון מעשר שני:**

לפני פדיון רבעי (ברבעי ודאי) מברך:

**ברוך אתה ד' א' מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו על פדיון רבעי:**

* אם מעשרים מינים הרבה, צריך להוסיף: מכל מין על מינו.

שנות המעשר: שנה שעברה תשפ"א מעשר עני
השנה, תשפ"ב שמיטה, שנה הבעל"ט תשפ"ג מעשר שני.

מדרין
הבשרות

מ"ץ הגדה החרדית

בהשגחת הבר"ץ
ה"ר יושע
אליהו הלוי

הערות בענייני תרומות ומעשרות

סדרי ההשגחה במצוות התלויות בארץ

הלכות הערות

כל המפריש תרו"מ חייב לדעת על בוריו סדר ההפרשה ולהבין נוסח ההפרשה כראוי, כדי להימנע ממכשולות חמורים.

חייבים להקפיד שלא להפריש מפטור על החיוב, וכגון ממעושר על שאינו מעושר, או משל גוי על של ישראל, או משטח ספק על שטח חיוב גמור, או מחיוב דרבנן על חיוב דאורייתא, או מתרי דרבנן על חד דרבנן. וכן יש להקפיד שלא להפריש משנה לחברתה, או ממין על שאינו מינו.

עקב החששות הנ"ל, גם אם מעשרים פירות וירקות מאותו מין שנרכשו בזמנים שונים או ממקורות שונים, יש להפריש בנפרד מכל כמות שנרכשה בכל זמן ומכל מקור בנפרד.

אסור להפריש תרו"מ בשבת ויו"ט.

קטנים אינם יכולים להפריש.

בטבל ודאי - צריכים לתת לכהן או ללוי את המעשר ראשון (חוץ מחלק תרומת מעשר שאותו צריך לאבד) והמעשר עני לעניים, (אפשר לתת שוויים ע"י הלואה לעני על חשבון המעשר - ראוי לעשות שאלת חכם בזה לסדר עצהו"ט).

חילול מעשר שני ונטע רבעי צריך להיות על לפחות שוה פרוטה, שהוא 1 מארבעים גרם כסף צרוף. כהיום אדר ב' תשפ"ב, לפי מחיר כסף צרוף יש במטבע של 1 ₪ כ-12 פרוטות. יש לעקוב אחר השינויים בשווי הכסף.

יש לייחד מטבע מתכת (5 או 10 שקל) ולהניח במקום משומר מיוחד לפדיון מעשר שני ורבעי.

הפודה מעשר שני של אחרים (עם קבלת רשותו או כשעשהו שליח) על מטבע של השליח, אין צריך להוסיף חומש, ולכן יאמר "יהא מחולל על פרוטה" ולא יזכיר "וחומשו".

כשמחלל מעשר שני שלו וצריך להוסיף חומש, יש נוהגים לחלל על ב' פרוטות, כדי שהמעשר שני ללא החומש יחולל על פרוטה שלימה.

אם מחלל מע"ש שאין בו שווה פרוטה, אינו יכול לחלל על מטבע חדשה, אלא צריך שיהיה מטבע שכבר חיללו לפני כן על מטבע זו מע"ש מדגן תירוש ויצהר שיהיה בו שווה פרוטה (וזהו פרוטה חמורה).

כשנתמלאה המטבע המיוחדת לחילול מעשר שני ורבעי, יקח מטבע שיש בה לפחות שווה פרוטה (כהיום מטבע של 10 אג" - עשר אג"ו) ויאמר: פרוטה החמורה של מעשר שני הנמצא במטבע זו ישאר מעשר שני, מותר המעשר שני וכן הרבעי שיש במטבע זו יהא מחולל הוא וחומשו על מטבע זה.

את המטבע הקטן ששוה פרוטה (10 אג"ו - עשר אג"ו) צריך לאבד. ישחוק ויזרה לרוח, או יטיל לים.

אפשר לחלל מטבע מעשר שני על מאכל השווה פרוטה ולאבד המאכל.

כדי להנצל משכחת חילול המטבע עד שיעבור זמן הביעור, מן הראוי לקבוע זמן מיוחד (ערש"ק או ער"ח) ולחלל המטבע של מעשר שני.

היות ובזמנים מסויימים יש ספיקות בכמה מינים לגבי המעשר שלהם אם זקוקים הם למעשר שני או למעשר עני (מאחר ואין ידוע מתי נלקטו), לכן מן הראוי לעשר גם מעשר שני וגם מעשר עני מספק, ולפדות מספק בלי ברכה על הפדיון.

אין לאבד התרו"מ בבזיון (יש לעטפה בשקית ניילון).

מאחר ואסור לפדות מעשר שני טהור בירושלים, לכן הרוצה להפריש מעשר שני מפירות הנמצאים בגבולותיה העתיקים של ירושלים, מהראוי לכתחילה להוציא את הפירות בטבולן חוץ לעיר ולהפריש מע"ש ולפדותו שם ואח"כ יוכל להכניסם.

אם קשה לו להוציאם אז יש להכשירם לקבל טומאה לפני הפרשת תרו"מ ע"י הרטבתם במים, ולאחר מכן לטמאם במגע ידיו, ואח"כ יפריש המעשר שני ויפדהו,

ואם הפרישן כבר בתוך ירושלם ללא הכשרה אז יש להכשירן ולטמאם לאחר הפרשה ואח"כ לפדותן. וגם אם כבר פדאן יש להכשירן ולטמאם ולפדותם עוד הפעם.

כל ההפרשות חייבות להיות על מטבע או מטבעות שכל אחת היא לפחות שוה פרוטה, ולכן אם שוה פרוטה הוא יותר מ-10 אג' חייבים להפריש על מטבע של חצי שקל מינימום.

כשמפריש תרו"מ מפירות, נכון לחלל את הרבעי מספק.

סדר ההפרשה בחנויות שבהשגחתנו

ההפרשה נעשית בחנויות ע"י משגיחים מיוחדים כל בוקר עם הגעת הסחורה, ובמשך היום בהגיע סחורה חדשה.

המשגיח רושם את כמויות הסחורה שהגיעה לחנות וכן את הכמות שצריך להפריש, ע"י ספירת הארגזים וכן בדיקת החשבונות, כדי לוודא שלא יהא ממעט במעשרות.

ועד הכשרות והשמיטה
שע"י בד"ץ העדה החרדית עיר"ק ירושלים ת"ו
רח' שטיינמאן 26 ירושלים, טל. 02-4700280, ספקס. 02-4254975

אישור

הננו מאשרים בזה כי כל הפירות והירקות הנמכרים במחלקת פירות וירקות שבחנות זו

עומדים תחת השגחת בד"ץ העדה החרדית ירושלים והם נקיים מוחש טבל, ערלה, ושביעית.

• תפישו תרו"מ מכל הפירות והירקות החייבים בתרו"מ.
• כל הפירות נקיים מוחש ערלה. • אין מניחה מוחש איסור על הפירות.
פירות וירקות הנמכרים בתולעים יש לדמוק ולטווג לפי כללי ההלכה, ובהתארות שכתוב על האריזות של ידקות נלים, וכמפוסט במדריך הכשרות של הבר"ץ.

תוקף אישור זו עד:

בהשגחת הבר"ץ
ירושלים
ועדה החרדית

הפרשת תרו"מ ע"י המשגיחים מטעם הבד"ץ נעשית בחנויות שברשימה דלהלן, ואשר לכל אחד מהם ישנו שלט כזה: <<< העדר השלט פירושו הסרת ההשגחה. באם פג תוקף התעודה פירושו שאין השגחה, ויש לברר במשרדי ועד הכשרות.

אנו מקפידים להפריש מכל משק בנפרד, אפילו אם הם מאותו המין, וכן מכל איזור בנפרד, כדי שלא להפריש מן הפטור על החיוב.

בבתי אריזה אליהם מגיעה תוצרת ממקומות שונים שדרגת חיובם שונה, אנו משתדלים להפריש תרו"מ

בבית האריזה מכל מקום בנפרד, כדי שלא יהא מן הפטור על החיוב.

לאחר הפרשה, משמידים את התרומה גדולה ותרומת מעשר בנוכחות המשגיח.

במשך היום מבקרים בחנויות שבהשגחתנו מפקחים מיוחדים לבדוק ולוודא שאין חריגה מההוראות בכל הנוגע להפרשת תרו"מ וערלה.

זה שנים שהסדרנו בעז"ה שלמחרת השבת ויו"ט אין הירקנים יכולים לקנות תוצרת לפנה"צ, מפני חשש חילול שבת ויו"ט בלקיטתם והובלתם. (הירקנים המביאים סחורה לפנה"צ הם ממחסנים שלהם שהובאו שם מלפני שבת ולא סחורה חדשה)

להוי ידוע שאין לבד"ץ אחריות כלל וכלל על משלוחים של פירות וירקות המגיעים בלא חתימת המשגיח על תעודת המשלוח, וכבר היה לעולמים שהגיעו פירות וירקות טבל למוסדות שונים מתוצרת שאינה בהשגחת הבד"ץ.

יש "חלוקות" המחלקים פירות וירקות במחיר מוזל והם ללא השגחה, גם אם אנשי החלוקה מצהירים בפה מלא שקונים זאת בחנויות שבהשגחה. כבר היו מכשולות רבים והכשלת הציבור באיסורי טבל שביעית וערלה.

פיקוח הבד"ץ בחנויות, מכולות וצרכניות, הוא אך ורק על פירות וירקות, פירות יבשים וקטניות (לא בארזיות) ולא על שאר המצרכים הנמכרים בחנות, אשר עליהם חייבת להיות חותמת הבד"ץ.

מורכבותה של השגחה בעניני ערלה

בעוד הציבור הרחב כולו מורגל לכיתוב השגתי 'נקי מחשש ערלה' המופיע על השלט המוצב בחנויות הפירות ועל גבי הארזיות השונות המאושרות מטעם הביד"ץ, הרי מעטים ביותר הם היודעים להעריך נכונה מה מסתתר מאחורי כיתוב מוכר זה, וכמה עניפה ומורכבת היא הפעילות הבלתי פוסקת הקשורה בנושא זה - ששמו 'ערלה'.

הפיקוח בעניני ערלה, המהווה כיום אחד התפקידים המורכבים במערכת הכשרות, הינו נושא המצריך מומחיות ועקביות רבה, והוא מתפרס על פני שטחים רבים ומגוונים של מטעים, בתי אריזה, מחסנים, סטונאיים, ספקים וחנויות, ובכל סוגי המזון.

מורכבותו של הפיקוח בנושא ערלה, מתרחב ומתעצם יחד עם התקדמותו של הענף החקלאי, על שיטותיו ומהלכיו החדשים, המעמידים את אחראי הכשרות בפני אתגרי התמודדות חדשים, והמצריכים אותם להרחיב את היקף הפעילות בכמות ובאיכות. בין החידושים הללו נמנית המגמה של שינויים והוספת סוגי מטעים בשטח החקלאי, והחלפת הזנים בתדירות גבוהה מאוד. דבר המצריך, כמובן, חישוב מחודש של שנות ערלה בשטח המטע, והמעלה את מורכבותו של הפיקוח על כך באחוזים ניכרים.

'ההרכבות' למיניהן התופסות מקום נרחב בחקלאות בת ימינו, אף הן מצריכות הבחנה מדויקת ומקצועית, על מנת לקבוע את ההלכה על כל דבר לגופו, באשר יש מהן שנחשבות כנטיעות חדשות ומצריכות מנין חדש של שנות ערלה.

מערכת פיקוח מסועפת

לצורך המעקב הקפדני אחר כל הנ"ל, מחזיק ועד הכשרות מערכת מסועפת של אחראים ומפקחים שונים ומחשוב חדיש, שכל אחד מהם ממונה על חלק אחר ממערך אדיר זה, כשלצורך כך נשלחים משגיחי שטח עם מפות מדוייקות בידיהם - בהן משורטטים כל עצי המטע, בציון הגיל שלהם - על מנת לוודא ולאמת את תוכן המפות על פי המציאות בשטח, כשכל עץ צעיר נבדק לגופו בצורה פרטנית.

בכל שנות הערלה של העצים, נשלחים אגרונומים לשטחי המטע, על מנת לוודא כי מכל עצי הערלה הורדו הפירות ולא נשאר אחת מהנה. ע"פ הוראת הביד"ץ מקפידים בהורדת פירות הערלה מהעצים, טרם הבשילו הפירות, זאת בשל החשש שמא אלו ישארו על העץ עד להבשלתם ואז יתערבו עם הכשרים לאכילה.

כאשר אנו מדברים על מורכבותה של ההשגחה בעניני ערלה אי אפשר שלא להתייחס לנושא תופעת הפריחות המקדימות. מדובר איפוא בתופעה די שכיחה של עצים שבשל שינויים במזגי האוויר וכדו' פריחת פירותיהם מתחילה עוד לפני חמשה עשר בשבט. מכיון שט"ו בשבט הוא ראש השנה לאילנות, ובכלל זה גם למנין שנות ערלה, הרי תופעה זו משליכה על אותם פירות שבחמשה עשר בשבט הקרוב מתחילה השנה הרביעית שלהם, ואשר אילו היתה פריחתם מתחילה לאחר חמשה עשר בשבט, היו אלו מותרים באכילה, ואולם פריחתם המקדימה מייחסת אותם עוד לשנתם השלישית, וממילא משוה אותם לערלה.

על מנת לוודא שפירות אלו לא יתערבו ח"ו בפירות השכנים שפריחתם הותחלה רק לאחר חמשה עשר בשבט, ואשר אלו מותרים לאכילה, נדרש מעקב קפדני של צוות שלם היוצא לשטחי המטעים בימים הסמוכים לחמשה עשר בשבט, ועוקב אחר מצב העצים, ע"מ להבטיח כי הפירות מן הסוג הנ"ל יורדו מהעצים עוד לפני חמשה עשר בשבט.

השתילים הדו שנתיים

פיתוח נוסף אשר הקשה אף הוא את ההתמודדות עם החששות בעניני ערלה, הוא הפיתוח הידוע של השתילים הדו שנתיים, שמשמעותם היא: שתילים הגדלים ומקבלים את טיפולם במשך שנתיים במשתלה, ואח"כ עוברים למטעים. הוראת הביד"ץ היא שלמרות שכבר עברו על שתילים אלו שנתיים של גידול במשתלה, מכל מקום מונים להם מחדש ג' שנות ערלה משעת נטיעתם בקרקע.

מאחר ובכל זאת ישנם בשוק כאלו המכשירים - 'שלא למהדרין' - את פירות השתילים הללו בעוד שלא נמנו לעצים ג' שנות ערלה בקרקע עצמו, נמצא שגם מגדלים שומרי המצוות עלולים כיום לקיים על העצים פירות שלפי הוראות הבד"ץ אין עליהם חזקת נקיות מחשש ערלה, בכדי שלא להפסיד את הרווח מאותם פירות העשויים להימכר בשופי על ידי אותם מתירים. מיותר לציין עד כמה דבר זה מקשה מאוד על הפעילות השוטפת של ההשגחה.

הקושי הנובע מפרט זה בא לידי ביטוי מיוחד במטעים העומדים כבר מוכנים לקטיף, בהם כבר בוצעו הבדיקות במשך ג' שנות הערלה שלהם, כי מצוי שהחקלאים מוסיפים עצי 'מילואים' [במקום עצים שמתו] משתילים דו שנתיים, החייבים במנין שנות ערלה, ולולא הפיקוח ההדוק מטעם משגיחי הבד"ץ היו החקלאים מורים לעצמם היתר למנות את שנות

הערלה משעת הנטיעה הראשונה במשתלה, ולא היו מדווחים כלל על הוספת מילואים אלו, כך שדבר זה מצריך פיקוח עירני והדוק ביותר.

הסברה ושכנוע

ככלל, ראוי לציין, כי אחת מן המלאכות הקשות בתחום ההשגחה על נושא הערלה, הוא חלק ההסברה והשיכנוע מול בעלי המטעים, העומדים מטבע הדברים בפני נסיון עצום שקשה לצרכן הממוצע להעריך אותו על נכון.

בכדי לסבר קצת את האוזן יש לציין את העובדא כי כיום ניתן להפיק מעץ שתול כמויות גדולות משיעור התפוקה האופטימאלית כבר בשנה הראשונה לשתילתו. השמדת הפירות הללו, פירושו חוסר מימוש של סכומי כסף אסטרונומיים, בסדר גודל של מאות אלפי שקלים. זאת ועוד, מאחר שלפי הוראות הביד"ץ אין מעניקים הכשר לחקלאי המשווק ערלה מכל מין שהוא, גם במטעים בהם הוא שומר על איסור ערלה, נמצא שכל הנ"ל נוגע גם לשאר המטעים שבבעלותו.

השגחת המפקחים על עניני ערלה נוגעת גם לחשש רבעי בפירות שלא יתערבו עם פירות שהם טבל ודאי ויפורשו מהם תרומ"מ מיני'ה ובי'ה, ולא תהא הפרשה מפטור על החיוב.

כח הרבים

וכאן אנו מגיעים לכח הרבים, המניע לכח העוצמתי של שלוחיו, ממוני הכשרות, הזוכים להיענותם של הרבה מן המגדלים המכירים בפוטנציאל הכביר הגלום בהצטרפותם אל שורת מקבלי השגחת הביד"ץ, למרות ההגבלות המיוחדות שההשגחה המהודרת הזו מציבה בפני המגדלים, והם משתכנעים מדי שנה בכדאיות של השמדת כמויות אדירות של פירות ערלה, או חשש ערלה, בפיקוחם של משגיחי ועד הכשרות.

השגחה בבתי אריזה

עם התרחבות היקף הפיקוח, עלה בידינו להסדיר השגחה מחששות ערלה על תפוחי עץ, אגסים ופרי הדר, על כמה בתי אריזה גדולים בצפון ובמרכז הארץ, שלשם מגיעים פירות הנקיים מחששות ערלה, וכן סוגי הדונגים שיהיו ללא חשש, זאת לאחר שנים שלא היתה השגחה אלא על הפירות שהגיעו ישיר מן המטע אל השוק.

סדר הפיקוח בחנויות שבהשגחה בעניני ערלה

בכל יום יוצאים המשגיחים לפנות בוקר לשוק הסיטונאי, ומפקחים על קניות הירקנים שתהיינה אך ורק מפירות הגדלים בשטחים שאושרו על ידינו, ואשר על אריזתם מופיעה חתימתם של המשגיחים בשטח, בהגיע התוצרת לחנות אין להכניסה ללא אישור המשגיח של החנות, כמו"כ גם במשך היום קיים המשך השגחה וביקורת בחנויות עצמן, על ידי משגיח מיוחד הממונה על כך.

לידיעת הציבור

1. במקומות מסויימים בארץ מוכרים פירות וירקות במכוניות וכדומה ומטעים את הציבור שהתוצרת היא בהכשר הביד"ץ, והדבר הינו זיוף חמור. אין שום הכשר מהביד"ץ על תוצרת הנמכרת במכוניות!
2. אין לקבוע את אחוזי הערלה בפירות על סמך רישומים רשמיים המבוססים רק על רשיונות נטיעה או על פי זני הפירות אשר על סמך חישובים כלכליים אין נוטעים אותם, כי נמצא בהם אי דיוקים רבים, ובפרט לאור העובדה שבפרסומים אלו נכללים גם השתילים הדרו שנתיים שלדעת הבד"ץ נחשבים כערלה, ואילו לפי הרישומים הללו הם נחשבים בגדר נקיים מערלה.
3. חותמת הביד"ץ על שימורי פירות, לפתנים, זיתים, ריבות וכדומה, מעידה גם על כך שהם נקיים מחשש ערלה.
4. השגחת הביד"ץ במגדניות קיימת גם על כך שכל מצרכי המילוי והתערובת המכילים פרי הם נקיים מחשש ערלה.

ההשגחה בחנויות

- תפקידו של המשגיח להפריש תרו"מ מהפירות או הירקות אשר מחוייבים בכך, לפני שהתוצרת נקלטת בחנות.
- כל התוצרת המגיעה לחנות, מגיעה ממקורות מושגחים בלבד. כאשר בעל החנות מגיע לרכוש את התוצרת עבור חנותו בשוק הסיטונאי וכדומה, הוא יכול לפנות אך ורק לסיטונאים מורשים ומאושרים מטעם הבד"ץ.
- כל סוג של פרי או ירק, עובר בדיקה מדוקדקת של המשגיח בחנות המוודא ומצליב את הנתונים המגיעים מהמשגיח שבשוק ורק לאחר אישור מלא, מקבל בעל החנות את האישור להכניס את הפירות והירקות אל החנות - למכירה. המשגיחים בחנויות משמשים כשומרי הסף המונעים קליטת תוצרת שאינה מושגחת במאת האחוזים.
- חנות של פירות וירקות שבכשרות הבד"ץ נתונה להשגחה צמודה ומקיפה ביותר. במשך כל שעות פעילות החנות, היא נתונה להשגחה וביקורת של המשגיח האיזורי המבקר בחנויות בזמנים שונים כדי לוודא שבעלי החנויות אינם מכניסים תוצרת שאינה בהשגחה חלילה, גם בשעה של מחסור וכדומה.

הלכות
והערות

מקומות שונים לבית אריזה אחד

פירות וירקות שונים, מגיעים מבית אריזה אחד, אולם גידולם בשטחים שונים ומהם שטחים שהם בשאלה בחיוב תרו"מ, האם הם אר"י או חו"ל. בחנויות שבהשגחתנו, מקפידים להפריש מכל מקום לפי חיובו מיניה וביה.

שתילים

בשנים האחרונות ישנם שהנהיגו בארץ, היתר להעביר שתיל שגדל שנתיים במשתלה ולאחר שנתיים נשתל בשטח, ומונים שנות ערלה מזמן השתילה במשתלה. היינו שהפירות יהיו מותרים באכילה בשנה השניה לאחר השתילה בשטח. אולם לפי הוראות הבד"ץ אין לסמוך על היתר זה כלל ועיקר. ויש למנות שנות ערלה מאז שתילת השתיל בקרקע וזאת עקב חששות שונים מאחר והדבר כרוך בפרטי דינים רבים ואין להתיר אלא בהשגחה על מילוי כל התנאים וקשה הדבר מאד.

השגחה בבתי אריזה על שטיפת הפירות

ישנם בתי אריזה ששוטפים את הפירות במים חמים מאד. היות ובאותם בתי אריזה אורזים גם פירות שבחשש ערלה, ניתנה הוראה מיוחדת שאת הפירות שבהשגחת הבד"ץ אין לשטוף במים חמים, מחשש בליעות מאיסור ערלה.

מריחת דונג

חלק מסוגי התפוחי עץ ופרי הדר עוברים הברקה ומריחה בדונג שבחששות איסור. זה שנים שהסדרנו בעז"ה בחנויות שבהשגחתנו שהדונג יהיה כשר לפסח, ולימות השנה יהיו כשרים לימות השנה. בתפו"ע המגיעים מחו"ל נעשים מאמצים מרובים ע"י המשגיחים לברר ולבדוק שיגיעו ללא מריחה כלל. הרוצה להדר יקלוף התפוחים, מאחר ואין לנו השגחה צמודה בבתי אריזה בחו"ל.

למכינים בעצמם יינות/ מיץ ענבים, ולגבי מעשר שני.

מטעם הבד"ץ נתבקשנו להעיר לאותם המכינים בעצמם יינות ומיץ ענבים, כי אם הם מפירות נכרים, חייבים בהפרשת תרומות ומעשרות לאחר עשיית היין-מהמיץ או מהיין. ויש להזהר בזה גם אם הענבים נקנו בחזקת מעושרים בחנויות עם תעודת הפרשת מעשרות. כי יתכן שהם פירות נכרים ואז חל עליהם חיוב מעשרות לאחר גמר מלאכה אצל הישראל. ונוהגים שלא לברך על ההפרשה בפירות נכרים.

אלו שאינם בקיאים בדיני הפרשת תרומות ומעשרות על בוריים,

עליהם לפנות לבקי ורגיל בהלכה זו כדי להפריש את התרו"מ כדת וכדין.

מעשר שני

מאחר ואסור לפדות מעשר שני טהור בירושלים, לכן הרוצה להפריש מעשר שני מפירות הנמצאים בגבולותיה העתיקים של ירושלים מהראוי לכתחילה להוציא את הפירות בטבלן חוץ לעיר ולהפריש מע"ש ולפדותו שם ואח"כ יוכל להכניסם, אם קשה לו להוציאם אז יש להכשירם לקבל טומאה לפני הפרשת תרו"מ ע"י הרטבתם במים, ולאחר מכן לטמאם במגע ידיו ואח"כ יפריש המעשר שני ויפדהו, ואם הפרישן כבר בתוך ירושלים ללא הכשרה אז יש להכשירן ולטמאם לאחר הפרשה ואח"כ לפדותן. וגם אם כבר פדאן יש להכשירן ולטמאם ולפדותם עוד הפעם. כל ההפרשות חייבות להיות על מטבע או מטבעות שכל אחת היא לפחות שוה פרוטה, ולכן אם שוה פרוטה הוא יותר מ-10 אג' חייבים להפריש על מטבע של חצי שקל מינימום.

השגחת הבד"ץ על המאפיות ומגדניות דלהלן היא על הקמחים מחששות איסורי שביעית, טבל, חדש וכו', ועל התערובת של שמרים, שמנים, מרגרינה, שומשומין, קימל וכו', שיהיו נקיים מחששות טבל, איסור שביעית, תולעים וכו'.

על המילוי והתערובת שהם מפירות נקיים מחשש ערלה ושביעית וכו'. ועל האמולסיפייר (אמולגטור) וחומרים מתפיחים שלא יכילו מרכיבים שמקורם מן החי וכדו'. לקטוזה (חלבי), חומצה טרטריט (מיין), [האמולסיפייר שבמאפיות שבהשגחתנו מיוצר בהשגחת הבד"ץ מתחילת הייצור ועד סופו].

קיים פיקוח תמידי על נקייון הנפות ועל כל המערכות, מחשש תולעים המצויים מאד, וכן יש פיקוח קבוע מטעם הבד"ץ על כל שאר עיני הכשרות, כגון: הפרשת חלה, הדלקת התנורים ע"י שומרי שבת, וכן הטיגון וההכנסה לתנור.

לאחרונה רבו המכשולות, ומאפיות רבות במקומות שונים בארץ משווקים מיני מאפה בחנויות. לכן על כל אחד לדעת, כי השגחת הבד"ץ ניתנת אך ורק למוצרי מאפה הנמכרים במאפיה ובמגדניה עצמה, או לאלו הסגורים באריזות עם חותמת הבד"ץ על כל אריזה. יש לבדוק כל לחם וחלה שיהי עליהם פתק או סימון של המאפיה.

וכן יש שמוכרים בתפוזרת, בחנויות ובדוכנים, ומפרסמים על מרכולתם שלטי פרסומת ממפעלים עם חותמת הבד"ץ ומרמים בזה את הציבור. על הציבור לעמוד על המשמר ולבדוק כל אריזה בפני עצמה שתהא סגורה וארוזה, ועם חותמת הבד"ץ.

חנויות המפעל אינם בהכשר הבד"ץ אלא רק אם ישנה תעודה ברת תוקף מאתנו על המקום.

זהירות!

מצוי לאחרונה שמשווקים מוצרי מאפה, לחם, לחמניות, בגטים, חלות, עוגות, סופגניות, וכו' ומערבבים מיני מאפה שבהכשר יחד עם מיני מאפה אלו שלא בהכשר, ומכניסים את הכל בחנויות, מזנונים ובסופרמרקטים, שכאילו הם בהכשר הבד"ץ. לכן הננו בזה עוד הפעם להזהיר את הקונים, שיבדקו היטב את המוצרים אם הם בהכשר הבד"ץ.

זהירות! בישול עכויים

לאחינו הספרדים ההולכים לאור פסקי מרן הבית יוסף זללה"ה במאפיות, מגדניות, מסעדות, וקייטרינגים שבהכשר הבד"ץ, גם הבישולים והטיגון נעשה רק ע"י יהודים שומרי תו"מ, כמו הפעלת התנורים והפעלת המטגן, וכמו"כ שאר מוצרים שאינם פת כגון סופגניות, וכן במאפיית עוגות שהינם בלילה רכה, הכנסת העוגות לתנור נעשית רק ע"י יהודים שומתומ"צ.

זהירות בשבת

בשבת קודש בעת בציעת הפת יש להזהר שלא לחתוך האותיות שע"ג המדבקה הדבוקה על החלה.

- א.** שיעור חלה עם ברכה לפי הנהוג בפעיה"ק ירושלים ת"ו - 1.680 ק"ג קמח, ונוהגים להחמיר ולהפריש מספק בלא ברכה גם בפחות מזה, לנוהגים כדעת הגרא"ח נאה במשקל 1.250, ולנוהגים ע"פ שיעורי החזו"א ממשקל 1.200 ק"ג קמח.
- ב.** היות והשיעור להפרשת חלה נמדד לרוב פוסקים לפי נפח, לכן בקמח מלא שיש יותר נפח מול המשקל, כדאי להחמיר בעיסה שיש בה ממשקל 1.150 גרם ויותר, להפריש ממנה חלה בלי ברכה.
- ג.** אחרי הבירורים שביררנו בתהליך טחינת הקמח מלא הוברר שישנם מפעלים שמפרידים את הסובין מהקמח ומחזירים ועל כן כדי לצאת מספק ברכה ח"ו, יש להוסיף בקמח מלא תוספת 15% על השיעור הרגיל: זאת אומרת לפי שיעור שבסעיף א' בקמח מלא תוספת 15% שהיא עם התוספת 1,940 ק"ג:
- ד.** כמובן שמה שנוהגים עד עכשיו שמפרישים מ-1,200 גרם בלי ברכה נוהג בכל הקמחים כולל קמח מלא.
- ה.** לכתחילה יפריש מהבצק שנילוש לפני האפיה, ובדיעבד ששכח להפריש בעודה עיסה יפריש לאחר שנאפה, ולכתחילה יכוין להדיא לתקן גם את הבליעות שבכלים.
- ו.** נוהגים להפריש כזית לחלה, ולכתחילה יכוון להדיא שלא יחול שם חלה על מה שנשאר דבוק לידיים אלא רק על החלק שיורד מהיד.
- ז.** ב' עיסות שכל אחת לא ה' בה קמח כשיעור חלה בשעה שנילושה, וכן מאפים שבעודם עיסה לא ה' בהם קמח כשיעור חלה, ונצטרפו אח"כ בסל ויש בהם עכשיו בצירוף כשיעור הנ"ל קמח, נתחייב עכשיו בחלה.
- ח.** צירוף סל צריך לכתחילה שגם יגעו זה בזה, וכן להיזהר שלא יצא שום חלק מעל דופני הכלי.
- ט.** במקרה שלא נגעו או יצא חלק מעל דופני הכלי, יש בזה כמה פרטי דינים וכמה שיטות, ויפריש לחומרא ממה שבתוך הדפנות, או יעשה שאלת חכם.
- י.** כאשר אופים בבית מיני עוגות שונים, והכניסו אח"כ את כל המינים בכלי אחד גדול, (קופסה, ניילון, מקרר, וכדו') בלי שכל מין ארוז בניילון מיוחד, יתכן לפעמים שלא ה' בחלק מהם בעיסתם שיעור חלה ורק עכשיו נצטרפו, ובחלק מהם כבר ה' שיעור חלה וכבר הפרישו בעודם עיסה, ואז א"א להפריש מתוך הסל, כי יתכן שמה שמפריש כבר נפטר מקודם והריהו מפריש מהפטור על החיוב ואינו חל. ואעפ"י שנוהגים שמפרישים חלה בלי ברכה גם כשאין בעיסה שיעור חלה, מ"מ אין זה חל לפטור אח"כ כשמצטרף, וע"כ יש לעשות באחד משני הדרכים דלהלן:
- יא.** לקחת עיסה שחייבת בחלה ולכוין בשעת הפרשה לתקן גם את כל מה שנתחייב בחלה ע"י צירוף סל.
- יב.** להפריש חלה מכל אחד ואחד מספק בלא ברכה. (ויעיין בספר חק לישראל מהגר"י וועלץ זצ"ל עמ' קמ"ד).
- יג.** אם הכניס בסל אחד שני מינים שמקפיד על תערובתם, אינם מצטרפים, וכן העושה עיסה כשיעור ע"מ לחלק קודם האפיה לב' מינים בטעמים שונים (שמקפיד על

תערובתם), או לחלק לכמה אנשים, אינם מצטרפים. ויש בזה כמה פרטי דינים, ויעשה שאלת חכם.

ד. הקונים מוצרי בצק לא אפויים (כגון בורקס קפואים וכדומה), באריזות קטנות פחות מכשיעור, ממפעלים המוכרים רק בצק ונצטרפו אצלם לשיעור, יש להפריש שנית בלי ברכה.

ט. יש לשרוף החלה בפני עצמה (לא בתנור כשר) ולא ליהנות ממנה.

טז. אם קשה לשרוף החלה, אז טוב יותר להפריש פחות מכזית. אפשר להקל בחיוב שריפתו, ולא לנהוג בהם בבזיון, רק לעטוף בניילון או נייר ולהשים באשפה. (ויעיין בשו"ת מנחת יצחק ח"ד סי' י"ג).

יז. אם שליח הפריש חלה ונתעוררה שאלה הלכתית שצריך לשאול על הפרשה, יש מחלוקת אם יכול לשאול על הפרשתו או שמא זה נחשב שכבר גמר שליחותו, וע"כ ישאל הבעה"ב על הפרשה, או יעשה שאלת חכם.

יח. אסור להפריש חלה בשב"ק.

יט. ביו"ט מותר להפריש מעיסה שנילושה ביו"ט, אבל לא מעיסה שנילושה מעיו"ט.

כ. כשעושים עיסה ל"חמין" (טשולנט) מקמח שיש בו שיעור שחייב בהפרשת חלה, אזי אף שדעתו לבשלו ולא לאפותו, מ"מ חייב להפריש חלה בלא ברכה.

הלכות והערות

מדרין הבשרות

ב"ץ הגדה הודרית

בהשגחת הבר"ץ
ה"ר יוסף
אליהו הלוי

חובה לדבוק!
מסדר דבוק ומוכר אצילות ויחסי
למכירת פלורין חתומת ב"ץ איתם בלבד

**על הציבור לדבוק היטב כל חוצר
אם יש עליו חתמת הבר"ץ**

החתמת הבשרות. העתקה הישירה לשנת ה'תשנ"ה

חובת
הזהירות
מתולעים
וחרקים

חובת בדיקה מחרקים, במוצרים שבהשגחת הבד"צ

מאחר ונוכחות חרקים במוצרי מזון שונים הינה תופעה שבחלק מהמקרים אינה ניתנת לשליטה או פיקוח באופן מוחלט. לפיכך גם אלו המוצרים שעליהם חותמת הבד"צ, על הציבור לבדוקם לפני השימוש.

בהוראת הרבנים שליט"א חילקנו את המוצרים ברשימת המוצרים דלהלן לשתי דרגות. וכדלקמן:

(א) "יש לבדוק לפני השימוש" (דהיינו הוראה מחייבת על פי ההלכה), כגון מוצרי קטניות (אורז, גריסים, חיטה, עדשים, שעועית, חומס וכו'), פירות יבשים (תמרים, תאנים, צימוקים ומשמש) ועוד הנארזים בבתי אריזה שבהשגחתנו שהם ללא חשש טבל שמיטה וחששות איסור.

אולם בעניין חשש תולעים, גם לאחר הקפדתינו לארוז באיכות טובה וגם לאחר בדיקות מדגמיות לא ניתן להבטיח ניקיון מוחלט, וכן ישנה אפשרות של התפתחות וחדירת חרקים אחרי האריזה בתקופת האחסון, גם בחנות וגם בבית שהתליעו אחר כך,

במוצרים אלו חלה חובה על פי ההלכה לבדוקם לפני האכילה. על כן מופיעה על האריזות הוראה "יש לבדוק לפני השימוש".

(ב) "ראוי לבדוק לפני השימוש" (נכון וראוי לנהוג כך לכתחילה).

כגון שימורי ירקות ופירות ועוד, הנבדקים בתהליך היצור או לפני השיווק באופן מדגמי, ומהניסיון שלנו שכיחות נגיעות בהם לאחר הבדיקות היא לעיתים רחוקות.

וכן מוצרים שעצם המציאות של חרקים בהם היא בשכיחות נמוכה באופן שהדעת נוטה שאינו בגדר "מיעוט המצוי", אולם אין הדבר מוכרע.

כמו"כ ישנם מוצרים שלאחר הייצור הם ללא חשש תולעים, אולם הם בדרגת רגישות גבוהה אף כי בפועל השכיחות בהם נמוכה לחדירת חרקים באחסון בצרכניות ו/או בבית הצרכן וכדו'. ע"כ ראוי ונכון לכתחילה לבדוקם בבדיקה קלה, אולם אינו בגדר חיוב גמור.

כידוע איסור תולעים הוא אחד מהאיסורים החמורים שבמאכלות אסורות הכתובות בתורה.
ראשית: מחמת ריבויי הלאוין שנכתבו בתורה על אכילת תולעים.
שנית: התולעים השלמים אין להם ביטול אפילו בשישים.
שלישית: תולעים קטנים במזון הם דבר מצוי ושכיח מאד,
ולפעמים בחתיכת מזון קטנה אפשר למצוא כמה וכמה חרקים.

זהירות בתולעים

מאז ומקדם היה נהוג ומקובל בכל תפוצות ישראל שיש חיוב לבדוק היטב כמעט כל הפירות, קטניות, וירקות עליים, ועוד.

לצערנו גם כעת, על אף התפתחות הטכנולוגיה בכל ענפי תעשיית המזון, עוד קיימת נגיעות חרקים במגוון רחב של מוצרי מזון, וגם במוצרים בהשגחה. מדי פעם כאשר מתגלה נגיעות מיוחדת במוצר מסויים אנו משתדלים לפרסם זאת לידיעת הציבור הרחב, כדי שידע כל אחד את אשר לפניו.

ועד הכשרות בשיתוף עם המפעלים שבהשגחתנו, עושים מאמצים רבים למנוע מכשול עד כמה שאפשר. משגיחי הביד"צ במפעלים שבהשגחתנו עומדים על המשמר, לבדוק בעינא פקיא כל חשש של התלעה.

עם כל זאת בתנאי איחסון שונים ובתקופות מסויימות, במיוחד בימים חמים ולחים, לא ניתן להבטיח נקיון מוחלט של המוצרים השונים, ויש ומתפתחים חרקים וביצי תולעים, גם אחרי שיוצרו ו/או נארזו.

בדרך כלל אם זה עוד קורה במפעל, שהנגיעות מתגלה, אין משווקים אותם בחותמת הבד"צ. אך במקרים רבים הדבר קורה במחסני השיווק או במערך השיווק ובמדפי החנויות, וזה עלול לקרות אפילו בבית הצרכן. ועל כן במוצרים הרגישים להתלעה, יש לבדוק אם קיימים סימני נגיעות, כגון: גושים, קורים, פירורים מוזרים וכדו'. במיוחד יש להקפיד בבדיקת אריזות פגומות או נקובות.

במפעלי השימורים, הקטניות, כגון אפונה, שזיפים, בטנים, שעועית וכדו', הוראת הבד"צ היא לבדוק דוגמאות לפני הייצור, ואם המשלוח נמצא נגוע, או אינו נקי באופן כללי, המשלוח נפסל לייצור בהשגחתנו. עם זאת, גם אלו שבהשגחה ראוי לבדוקם לפני השימוש.

במוצרי קטניות ופירות יבשים וכדו' הנארזים במפעלים, ו/או בחנויות שבהשגחת הבד"צ, נבדקים דוגמאות של המוצרים באופן שוטף וכדלעיל. ברם נשאר עדיין על כל אחד ואחד חובת הבדיקה מחשש תולעים. מה גם שהמוצרים עלולים להתלע אחרי הבדיקות שלנו במפעל, כאשר הם כבר נמצאים באריזתם הסופית, ואף לאחר שיצאו מבתי האריזה.

חשוב לציין כי גם פירות שבדרך כלל אינם נגועים בתולעים, הרי שבסופי עונה עם התגברות החום עלולים גם בהם להתפתח חרקים.

הלחן נפרט רשימה חלקית של המוצרים שמתגלה בהם לעתים תולעים, ושמה הם בגדר מיעוט המצוי, ויש לברר ולבדוק אותם לפני השימוש בהם. כל המוצרים הללו יש להקפיד שהיו מאיכות טובה ומאוחסנים כראוי במקום קריר ויבש. כמו כן יש לברר לגבי סוגים ומוצרים אחרים, מאחר ולעתים מתעוררים שאלות במקומות ובסוגים שונים.

בכל מקרה, באם גיליתם חרקים במוצרים שבהשגחת הבד"צ, אנו מבקשים מאוד להודיע מיד בכתב למפעל המייצר, עם שליחת העתק אלינו. וגם להודיענו בטלפון 02-6700200 כדי שנוכל לבדוק ולפעול מיד לתיקון הדבר. וכמו כן במידת האפשר אנו מבקשים לשמור את המוצר הנגוע, בכדי שנוכל לבדוק את סוג הנגיעות, ובכך לקבל את המסקנות לגבי מקום הנגיעות, ונקיטת הפעולות הנדרשות לשיפור ומניעת תקלות בעתיד.

בפנים מדריך הכשרות ברשימת המוצרים השונים יצוינו גם ההוראות בדבר בדיקת תולעים.

באלו שע"פ הוראה מחייבת ע"פ ההלכה לבדוק, רשום "יש לבדוק" וכו'. ואלו שנכון וראוי לבדוק, רשום "ראוי לבדוק" וכו'.

מנהג זהירות:

בכל המוצרים והמאכלים, גם לאחר הבדיקה המדוקדקת, וכן המינים שאינם כלל בגדר מיעוט המצוי. ידועים דברי ה"חכמת אדם" בכלל ל"ח סעיף כ', וזה לשונו: "ראוי לאדם להסתכל במה שאוכל ועל ידי זה ינצל מכמה תולעים, ומעיד אני עלי שכמה פעמים ניצלתי על ידי זה ב"ה"

היא הוראה כללית לפקוח עין ולגלות עירנות שמא נפל זבוב או נמלה וכדומה. ואינו בגדר בדיקה מעלייתא, אלא הסתכלות וגילוי ערנות.

תולעים במי הכינרת

הרותצים וטובלים במי הכינרת, עליהם להזהר שלא לשתות מהמים, מפני שמצויים בהם תולעים רבים. אולם מי השתיה הנשאבים מהכינרת ומסופקים ע"י הרשויות, עוברים תהליכי ניקוי ולא מצויים בהם תולעים.

זהירות
בתולעים

כ"ד לאפרושי מאיסורא חרקים בשום טרי ויבש:

עקב הימצאות חרקים קטנים ב'שום טרי ויבש' על גבי הקליפות ואף על גבי (שיני) השום עצמם. לכן אין להשתמש בשיני שום עם הקליפה. ורק לאחר קילוף השיניים יש לשטפם היטב תחת זרם מים. [וכשאפשר ראוי לפני השטיפה להשרות אותם במי סבון למשך 3 דקות].

נ.ב. ראוי לאחסן את השום בנפרד ולא ביחד עם שאר מזון למנוע מעבר חרקים, וכמו"כ במארוזים ל"פדיון הבן" ראוי לארוז את השום בנפרד מהסוכר.

**ועד הכשרות
שע"י בד"צ העדה החרדית
ירושלים ת"ו**

בדיקות פירות הקיץ

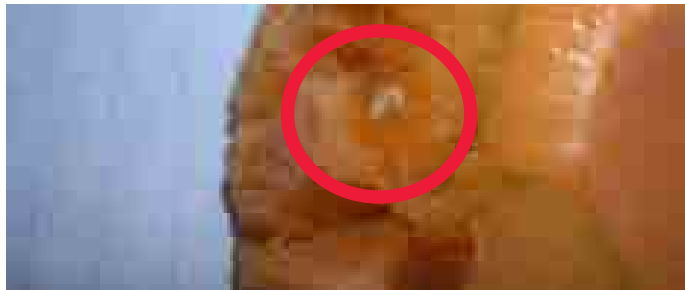
פירות קיץ כגון: אפרסק, משמש, שיף, נקטרינה, דובדבן, ענבים, גויבה, וכדומה, מצויים בהם לעיתים רימות (תולעים) של זבוב הפירות (בצבע לבן שקוף ניכר נקודה שחורה בקצה הרימה), - ובפרט בפירות רכים ובשלים,

לכן ראוי לחתוך כל פרי ולבדוק מבפנים על ידי התבוננות להלן נביא כמה דוגמאות של בדיקת פירות וירקות / קטניות

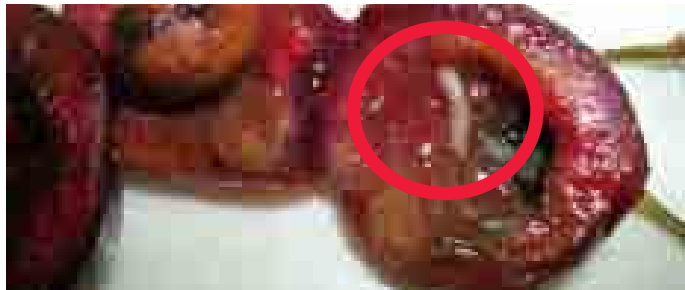
זהירות
בתולעים

רימות זבוב הפירות בגויבה, קשה לזיהוי עקב הצבע הזהה לבשר הפרי

רימת "זבוב הפירות" במשמש טרי

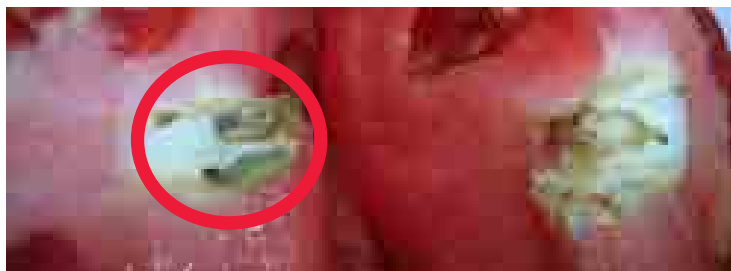

רימת זבוב הפירות בדובדבן

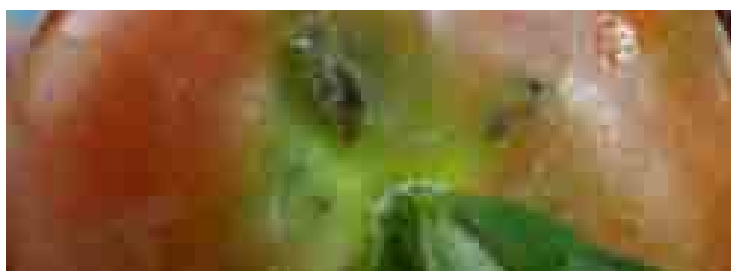

נגיעות בעגבניות

להלן נביא כמה דוגמאות של בדיקת פירות וירקות / קטניות

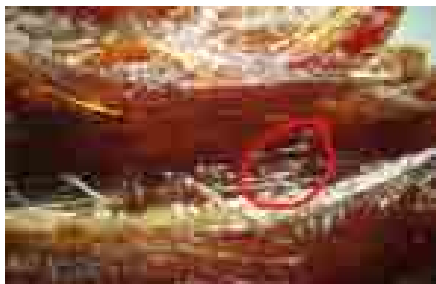

זחל בעגבניה, חודר בדב"כ מהחלק העליון בסמוך לעלה הכותרת

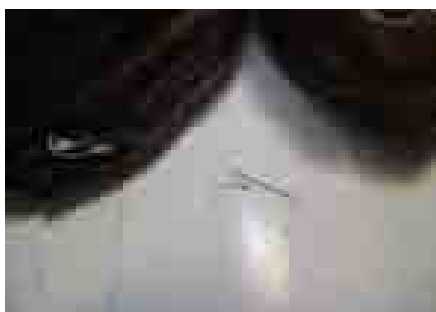

סימני חדירת הזחל בעגבניה

נגיעות בתמרים

חיפושית בתמר

תמרים יש לבדוק הייטב לאחר הוצאת הגרעין, מול מקור אור

זהירות
בתולעים

תות שדה לאחר קילוף השכבה החיצונית כולל הגומות

ערכנו בדיקות רבות באופנים שונים ועמל רב, ליעילות השטיפות להסרת חרקים בתות שדה - ונוכחנו כי השטיפות כפי מה שהיה מקובל אינן יעילות מספיק, ועלולים להישאר חרקים בודדים.

חלק מסוגי החרקים מסתתרים בשקעים של זרעי התות על כל הפרי. התברר כי גם בתות יפה ואיכותי מצויים מקומות מסתור וסדקים.

החרקים שנמצאו הם בעיקר תריפסים צעירים, אקריות, כנימות עלה ופסוקאים.

במאפיות וקייטרינגס שבהשגחת הבד"צ נאסר השימוש בתות שדה טרי.

במוצרי תעשייה - רק לאחר בדיקת מומחים מטעמנו כפי הוראת הרבנים עוברים התותים בישול וריסוק. (כמויות גדולות מהבדיקות נפסלו, ולכן יש מחסור במוצרי תות).

חשש תולעים בתות שדה

אנו חוזרים ומפרסמים בזה הוראת הרבנים:

ראוי שלא להשתמש כלל בתות שדה טרי

(גם לא אחרי שטיפות)

מותר לכתחילה על ידי קילוף כל הפרי עד להסרת כל השקעים

והורדת העלים עם מעט מבשר הפרי ולשטוף היטב תחת זרם מים.

תות טרי לצורך ריסוק דק בבלנדר

אפשר להקל לאחר הורדת העלים עם מעט מבשר הפרי, שריית התות לשלוש דקות עם מעט מי סבון ושטיפה טובה בזרם מים (שלוש פעמים), וריסוק דק בבלנדר.

(פרי רך ורקוב יש להוריד חלקים אלו ולחצות כל פרי שיש בו חריץ או סדק).

הוראות לשטיפת ובדיקת פלפלים

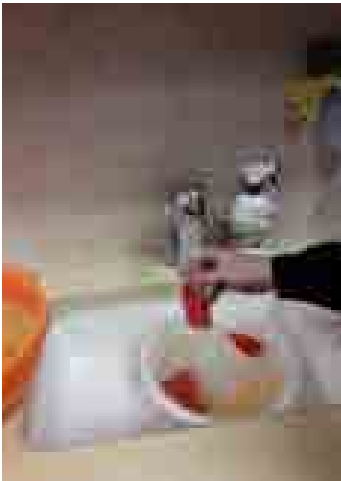
פלפלים כל הסוגים (כל הצבעים):

מצויים בהם חרקים קטנים באזור העוקץ מתחת לעלה הכותרת, ולעיתים הם גם חודרים לבפנים, כמו כן מצויים לעיתים זחלים בתוך הפלפל, **ולכן** חובה להוריד את עלה הכותרת עם מעט מבשר הפלפל, לחצות לשניים, להוציא את הליבה והזרעים, להשרות בקערה עם מעט מי סבון או חומר לחיטוי ירקות [למשך 3 דקות], ולשטוף היטב תחת זרם מים. **בפלפל** למילוי, שאין אפשרות לחצות, יש להוריד את עלה הכותרת עם מעט מבשר הפלפל, להוציא את הליבה והזרעים ולשטוף היטב תחת זרם מים.

זהירות
בתולעים

יש לחתוך את ראש הפלפל [העוקץ] עם מעט מהפלפל שם מסתתרים חרקים קטנים

שטיפה היטב
תחת זרם מים

לאחר הורדת הראש והזרעים מבפנים יש
לפרק לכמה חלקים ולהשרות במים עם
חומר ניקוי [סטרילי, דטרגנט] למשך 3 דקות

מדרוך
הבטוחות

ס"י הגדה הודית

בהשגחת הברוך
מ'תשפ"ג
אליהו חיל

הוראות בדיקת אורז לבן

מסננת לבדיקת אורז לבן, וקטניות [גודל החורים כ 1.5 מ"מ]

א) יש לסנן את האורז בכמות של רבע ק"ג במסננת אטריות (גודל חורים כ- 1.5 מ"מ, פחות מעט מרוחב גרגירי אורז).

ב) יש לנענע ולנער את המסננת עם האורז היטב על גבי משטח לבן ולהתבונן אם מצויים שם חרקים הנראים לעין, כגון חיפושית באורך בין 2-3 מ"מ. או זחלים (תולעים) בצבע לבן - בז' עם ראש כהה. או חרקים קטנים באורך כ-1 מ"מ בצבע חום בהיר/אפור.

ג) גם אם לא רואים חרקים הנראים לעין - יש לבדוק שוב אחרי הסינון, על ידי פיזור האורז בשכבה של גרגרים בודדים על גבי משטח לבן ולראות שאין בין הגרגירים חרקים כנוכר לעיל.

אורז באריזות וואקום עם הכיתוב "בחזקת נקי מתולעים" שבהשגחת הבד"צ עוברים תהליך ניקוי ובדיקות, וכשהאריזה עדיין במצב של וואקום אין בהם חשש תולעים. והמהדר יבדוק קלות.

לאפרושי מאיסורא

באורז אדום, מצויים אחוזים גבוהים של נגיעות סמויה בתוך הגרגרים אשר בבדיקה רגילה בסינון ופיזור לא ניתן לזהותם. ולכן בדרך כלל לא ניתן להשיגם בהשגחת הבד"צ ועל הציבור להיזהר.

זהירות!

באריזות נייר של סוכר ומלח, עלול להימצא חרקים קטנים (בצבע חום בהיר/אפור), במקום הקיפול הנסגר בדבק, ויש להיזהר.

להסיר מכשול!

במוצרים דלהלן נמצאים לפעמים נגיעות סמויה, גריסים/גריסי פנינה, חיטה (שלם), אורז מלא/אורז בסמטי מלא, גרעיני כוסמין אורגני (שלם) ולכן בנוסף לבדיקה הרגילה (כמו באורז לבן), יש להשרותם במי מלח לפחות דגימה (3 כפות גדושות מלח לליטר מים), ולראות אם צפים גרגירים במים - ואם כן, יש לשוברם ולראות אם אין משהו פנימי (נגיעות פנימי של תולעים).
נמצא נגוע אין להשתמש!

זהירות
בתולעים

הערות והוראות בענין ניפוי קמח/ סולת.

קמח רגיל - לבן

לכתחילה יש להשתמש בנפה של 70 מש, במידה ונמצאו חרקים בפסולת הנשארת בנפה ראוי לנפות פעם נוספת

קמח מלא

יש להשתמש בנפה של 50 מש, במידה ונמצאו חרקים בפסולת הנשארת בנפה ראוי שלא להשתמש בקמח.

קמח תירס/חומוס, וכדומה.

לפזר על גבי משטח לבן.

קמחים ארוזים בחזקת נקי- ללא צורך בניפוי.

משווק בהשגחתינו כמה סוגי קמחים שיוצרו בתהליך מיוחד והם בחזקת נקי-ללא צורך בניפוי.

על גבי האריזות צויין הוראות ההשגחה כגון באריזת וואקום, חנקן (מילוי אויר), - יש לנהוג לפי הוראות אלו. לאחר פתיחת האריזה נא לאחסן בקירור.

סולת

כדאי לנפות בנפה של 25 מש במידה ונמצאו חרקים אין להשתמש בסולת. כאשר בפסולת הניפוי לא נמצאו חרקים יש לפזרם על גבי נייר לבן כמות של כ- 3 כפות, ולהתבונן בבדיקה ע"ג הנייר ואח"כ להרים את הנייר בקלות ולתת לסולת ליפול ולבדוק אם נשארו זחלים קטנים דבוקים לנייר. במידה ונמצאו זחלים בסולת אין להשתמש בסולת זו.

קמח מצה

להשתדל לקנות טרי. ולבדוק ע"י פיזור בצלחת או להעביר בתוך קערה מצד לצד לראות שאין גושים וקורים.

ניתן להשיג בחנויות כלים, נפות של 70 מש

באישור הבד"ץ שנבדקו על ידינו

מחברת "בן עמי פלסט" על כל אחד יש חותמת מאושר מטעם הבד"ץ

יש לבדוק את שלימות הנפה לפני השימוש.

הוראות כלליות!

אין לסמוך על התאריך אחרון לשיווק המופיע על גבי האריזה, אלא להקפיד על טריות המוצר ע"י בדיקת תאריך הייצור, וכן לבדוק את שלמות האריזה ושאין סימני נגיעות חיצוניים (כגון חורים, קורים, פירוורים רבים), ולא מאחסון ממושך, ולאחסנם במקום נקי קריר ויבש עד השימוש, ואז לבודקו על פי כללי ההלכה.

השימוש בקמחים הנ"ל אחרי הניפוי אמורים רק באופן שמשמש עם הקמח באותו יום, או כשמאחסנם במקפיא לאחר הניפוי, אם משאירים אותם בחוץ הם עלולים להתליע במיוחד בימי הקיץ, וראוי לנפותם שוב לפני השימוש.

זהירות
בתולעים

הודעה לצבור

נגיעות חרקים בתאנים

ראוי לכל ירא שמים שלא לאכלם.

שלא אם יזיק לבנות חינם

חל כדורית

כאלה חרקים הם האדם מניחם על פירות פירות ופירות
במים לזמן קצת. חרקים אלה נמצאים
המזון, חרקים שחייבים את עצמם
היה נמצא על גוף היריב. חרקים
לזמן קצת כפי שכל על פי חוק.

לא נמצא חרקים חרקים חרקים
כאלה נמצאים בפרט חרקים חרקים חרקים
ראויים שלא לאכלם חרקים חרקים חרקים

זהירות
בתולעים

הוראות והדרכה מעשית לבדיקת כרתי- לוף

1. בדיקת חרקים

2. שטיפת הירוקים

3. בדיקת חרקים

4. שטיפת הירוקים

5. בדיקת חרקים

6. שטיפת הירוקים

7. בדיקת חרקים

הוראות והדרכה מעשית
לבדיקת כרתי- לוף

מדרין הבשרות

ב"ץ הגדה החרדית
בהשגחת הבר"ץ
התשפ"ג
לציונה הירוק

לאפרושי מאיסורא

עקב תלונות על הימצאות רימות (תולעים) וכדומה, במאכלים מבושלים או חיים, ובפרט בבשר ודגים, ומבדיקות שערכנו גילינו כי מקורם מזבובים שונים שמטילים ביצים או רימות (תולעים), לתוך המאכלים **על כן יש להקפיד לא להשאיר מאכלים מגולים בפרט בימי הקיץ, ובוודאי במקומות הימצאתם של זבובים. וחמירא סכנתא מאיסורא!**

לאפרושי מאיסורא

בבדיקות שערכנו השנה בענבים מצאנו כי שכיחים תולעים על גבי הענבים והגבעולים.

ולכן חובה לשוטפם ולבודקם היטב לפני האכילה כדלקמן:

- 1 להפריד כל אשכול לכמה חלקים (אפשר בעזרת מספרים) בכדי שהשטיפה תהיה יעילה יותר.
- 2 להשרותם במים עם מעט סבון ל-3 דקות.
- 3 לשטוף היטב היטב תחת זרם מים.
- 4 בעת האכילה לבדוק שהענב שלם ואין בו מקום רך ממוסמס או רקוב, ושואן נקודה בצבע שחור או חום בקוטר כ- 1 מ"מ או יותר וניכר שנמשך ממנו מחילה לבפנים, שאז יש חשש לרימות (תולעים) בתוך הפרי - ואין לאכלו.

ועד הכשרות
שעי"ה העדה החרדית ירושלים

תמוז תשע"ד

לאפרושי מאיסורא

בצל יבש המשווק בעונות השנה מצויים חרקים, ובמיוחד בעונה זו בשכיחות גבוהה.

(חרקים קטנים כ-1 מ"מ בצבע לבן/צהוב בהיר או שחור/חום), ולכן יש לבדוק ולנהוג כפי ההוראות דלהלן בכל ימות השנה.

1. יש לחתוך את הקצה העליון. דהיינו כל החלק הרפוי ונועט יותר, תלוי באורך צינאר הבצל, שהוא בדרך כלל בין 1 עד 3 ס"מ. באזור זה מצויים אחוזה הנגיעות הגבוהים ביותר וראוי לזרוק או לבודק היטב היטב.

2. להסיר את השכבה החיצונית הרפיוות מוהבצל.

3. אם יש חלל בין גלדי הבצל המצוי בעיקר במוקד ו/או בין 2 קבוצות גלדים (נראה כעין תאומים), (ראה המצויה) יש לחצות ולהפריד בין כל אזור החלל ולשטוף היטב עם שפשוף ביד תחת זרם מים.

4. בצלים הסגורים היטב לאחר הורדת חלק השיפוע העליון אינו חייב בבדיקה

והשי"ת יצילנו ממוכשולות

להסיר מכשול! חובת זהירות מתולעים בפירות וירקות והוראות שטיפה ובדיקה.

כתיבה

לתועלת הציבור ומניעת מכשול, הננו בזה לפרסם מקבץ הוראות בעניין חשש תולעים והדרכה לבדיקה ושטיפה, ממה שכבר פורסם על דינו בעבר עם עדכון הוראות [מודגש באדום] ממה שנמצא ביותר לאחרונה. בכדי להינצל מכל צד מכשול של חרקים חיצוניים המצויים לעיתים על גבי פירות וירקות, ראוי ונכון לשטוף היטב כל סוגי פירות וירקות לפני האכילה. אמנם בסוגים בהם שכחי יותר, ראה הדרכה מפורטת לקמן.

פלפל-גמבה

מצויים בהם חרקים קטנים באזור העוקץ מתחת לעלה הכותרת, ולעיתים הם גם חודרים פנימה דרך חור או רווח של הפלפל, כמו כן מצויים לעיתים זחלים בתוך הפלפל.

ולכן חובה להוריד את עלה הכותרת עם מעט מבשר הפלפל, לחצות לשניים, להוציא את הליבה והזרעים, להשרות במים עם מעט סבון ל-3 דקות ולשטוף היטב תחת זרם מים.

בפלפל למילוי, שאין אפשרות לחצות, יש להוריד את עלה הכותרת עם מעט מבשר הפלפל, להוציא את הליבה והזרעים, להשרות במים עם מעט סבון ל-3 דקות, ולשטוף היטב מבפנים עם זרם מים.

עגבניות/עגבניות שרי

לאחרונה נמצא ביותר נגיעות חיצוניות של חרקים קטנים ב'עגבניות רגילות' ו'עגבניות שרי' ובמיוחד באזור העוקץ. ולכן חובה להוריד את עלה הכותרת [ראוי יותר להשרות במים עם מעט סבון למשך 3 דקות ואח"כ לשטוף היטב תחת זרם מים.

בתקופות שונות במשך השנה נמצאים בעגבניות ועגבניות שרי, תולעים בצבע לבן עד חום-בהיר עם ראש כהה, **החודרים לפרי**, סמוך לעלי העוקץ וגם בשאר שטח העגבניות.

סימני החודרות ניכרים על ידי חורים או כתמים (בצבע חום-בהיר עד שחור), ולעיתים גם בסימני לכלוך פיזורים כהים וכדומה.

ולכן יש לבדוק לפני השימוש, וכשרואים סימני חודרה וכרסום כנ"ל, יש לפתוח ולבדוק.

בצל

בבצל יבש המשווק בעונות השנה מצויים חרקים. (חרקים קטנים כ-1 מ"מ בצבע לבן / צהוב בהיר או שחור / חום),

יש לבדוק בכל ימות השנה. כפי ההוראות דלהלן:

- יש לחתוך את הקצה העליון, הדיינו כל החלק הרפוי ומעט יותר, תלוי באורך ציואר הבצל, שהוא בדרך כלל בין 1-3 עד 3 ס"מ. באזור זה מצויים אחוזי הנגיעות הגבוהים ביותר, ראוי לזרוק או לבדוק היטב הטיב.
- להסיר את השכבה החיצונית הרפופה מהבצל.
- אם יש חלל בין גלדי הבצל, המצוי בעיקר במרכז ו/או בין 3 קבוצות גלדים (נראה כעין תאומים) יש לחצות ולהפריד בין כל אזור החלל ולשטוף היטב עם פשפוף ביד תחת זרם מים.
- בצלים הסגורים היטב לאחר הורדת חלק העליון אינם חייבים בבדיקה.

בננות - נגיעות חיצוניות

נמצאו חרקים קטנים חיצוניים. (המצויים בין הבננות ובעלים המיובשים שבקצה הקליפה).

יש להוריד העלה המיובש בקצה, ולנגב את הבננה חיצונית עם נייר מגבת וכדומה, ראוי שלא להניח את הבננות ליד מאכלים (שאינם נשטפים). אין חשש בפרי עצמו.

ירקות עלים מגידול מיוחד

ירקות עלים מגידול מיוחד המאושר ומפוקח על דינו, הם אך ורק על אריות שמדפס

עליהם חותמת מיוחדת כזו: << אין להשתמש רק בתנאי השטיפה המפורטים על האריזה. >>

- אריזות מאותן חברות ובאותם מותגים שאין עליהם את חותמת הנ"ל, אינם מפוקחים ואינם מאושרים על דינו! ועל הציבור להזהר!
- ירקות עלים מגידול רגיל, הרי הם מוחרקים בריבוי חרקים, ויש עליהם חובת בדיקה מעולה. וראוי לכל יר"ש שלא לאוכלם כלל.

הירקות המצוננים והחתוכים שעל האריזה חותמת הבד"ץ עוברים שטיפה יסודית בפיקוח צמוד של משרד החקלאות ומזכ"ל השרה. חקיקת חובת הבדיקה, ואין עליהם חובת הבדיקה.

שום

עקב הימצאות חרקים קטנים ב'שום טרי ויבש' על גבי הקליפות ואף על גבי (שיני) השום עצמם.

לכן אין להשתמש בשיני שום עם הקליפה.

לאחר קילוף השיניים יש לשטפם היטב תחת זרם מים. [וכש אפשר ראוי לפני השטיפה להשרות אותם במי סבון למשך 3 דקות].

גב. ראוי לאחסן את השום בנפרד ולא ביחד עם שאר מזון למנוע מעבר חרקים, וכמו"כ במאדריס ל"פדיון הבן" ראוי לארוז את השום בנפרד מהסוכר.

ענבים

בבדיקות שערנו בענבים מצאנו שמצויים חרקים קטנים על גבי הענבים והגבעולים.

ולכן חובה לשוטפם ולבודקם לפני האכילה כדלקמן:

- להפריד כל אשכול לכמה חלקים קטנים (אפשר בעזרת מספרים) בכדי שהשטיפה תהיה יעילה ביותר.
- להשרות במים עם מעט סבון ל-3 דקות. ולשטוף היטב תחת זרם מים.
- בעת האכילה לבדוק שהענב שלם ואין בו מקום רך ממוסס או רקוב, ושארין נקודה בצבע שחור או חום בקוטר 1-3 מ"מ או יותר, וניכר שנמשך ממנו מחילה לבנים, שאז יש חשש לרימות (תולעים) בתוך הפרי - ואין לאכלו.

שומר

מצויים בו חרקים קטנים בין השכבות של הירק, חובה להסיר את הגבעולים הירוקים עם העלים הקטנים, לחצות ולהפריד את הגלדים (השכבות הלבנות) עד שהיו חלקים ומופרדים ללא סדקים ומקומות מסתור, להשרות במים עם חומר ניקוי למשך 3 דקות ואח"כ לשטוף היטב כל גלל תחת זרם מים עם פשפוף ביד.

חצילים וקישואים

בירקות שונים ובפרט חצילים וקישואים מצוי על גביהם חיצונית חרקים קטנים מאוד ולכן חובה להוריד את עלה הכותרת [ראוי להשרות במים עם מי סבון למשך 3 דקות] ולשטוף היטב תחת זרם מים.

תאנים טריים או מיובשים

ראוי לכל ירא שמים שלא לאוכלם. אלא אם יודע לבדוק היטב.

בתאנים מיובשים (כולל הנמכרים בחנויות שבהשגחתנו) מצויים לעיתים קרובות חרקים שונים (חיפושיות, זחלים וכדומה). החרקים מצויים בין חלקי הפרי (הזרעים והסיבים) וממחת גזון ומבנה הפרי יש קושי רב לבדוקם. ובמיוחד בפרי בעל גזון קאה. ללא בקיאות ראוי ובדיקה מדוקדקת מאד עלולים להיכשל באיסור תולעים החמור, וראוי לכל ירא שמים שלא לאכלם כלל (ענין קישור ש"ע סימן מ"ו - ל"ט)

פירות קיץ

שמשנה, אפרסק, נקטרינה, חזבדבני, שזפים וכדומה

עלולים להיות נגועים ברימות בצבע לבן שקוף

יש לנקות במשנה זהירות בבדיקתם ויש לחתוך כל פרי לחלקים התבוננות היטב נהנין כיפוי בשר הפרי, בפרט בפירות רכים או ממוססים.

תות שדה

כן הראוי לא להשתמש בתות שדה שלם (גם לא אחרי שטיפות).

גם הנמכרים בחנויות שבהשגחת הבד"צ, יש לנהוג כפי ההוראות דלהלן:

מותר לכתחילה על ידי קילוף כל הפרי, עד להסרת כל השקעים, והורדת העלים עם מעט מבשר הפרי, (בפרי סדוק, רך, או רקוב, יש לסלק אזורים רכים וממוססים ולחצות היכן שיש סדק לבנים), ולשטוף היטב תחת זרם מים.

תות טרי לצורך טחינה בבלנדר, אפשר להקל לאחר הורדת העלים עם מעט בשר הפרי (בפרי סדוק, רך, או רקוב, יש לסלק אזורים רכים וממוססים ולחצות היכן שיש סדק לבנים), השריית הפרי עם מעט מי סבון, ושטיפה טובה תחת זרם מים (שלוש פעמים) וריסוק דק בבלנדר.

ברכה
הגדלה

הקדמה לטבלת ברכות למוצרים שבהשגחת הבד"ץ

היות ונדרשנו מאת הציבור לפרסם את סוגי הברכות על מוצרים והחטיפים למיניהם אשר בהשגחתנו, נשתדל בס"ד בזה לפרט עד כמה שידינו מגעת. אנו מקוים כי הקפנו כמעט את כל המוצרים שבהשגחתנו. בראשונה, נקדים כמה כללים

א. קמח מחמשת מיני דגן שבושל בקדירה:

בשו"ע או"ח סימן ר"ח סעיף ט' איתא: "עירב קמח דוחן ושאר מיני קטניות עם קמח של חמשת מיני דגן ובשלו בקדירה, מברך בורא מיני מזונות ועל המחיה... ואם עשה ממנו פת מברך המוציא וברהמ"ז. ודווקא שיש באותו קמח מחמשת מינים כדי שיאכל ממנו כזית דגן בכדי אכילת פרס, אבל אם אין בו זה השיעור מחמשת המינים אינו מברך לבסוף ברכת המזון, אלא בתחילה מברך המוציא כיון שיש בו טעם דגן, אע"פ שאין בו כזית בכדי אכילת פרס".

מבואר בזה שבאם יש תערובת של חמשת מיני דגן ויש בתערובת טעם דגן מברך לפניו בורא מיני מזונות. ויש לדון באלו החטיפים המצופים שוקולד למיניהם, האם המוצר והציפוי נחשבים כתערובת של חמשת מיני דגן, או שאין זה נחשב כתערובת אלא דינם כעיקר וטפל, שאז אף שהטפל הוא מחמשת מיני דגן, הוא בטל לעיקר.

וראה בשו"ע סימן רי"ב ס"א ובשו"ע הרב שם ובמ"ב סק"א ובשעה"צ סק"ד. ואולם, עיין במ"ב שם סק"ג ובשעה"צ סק"ט וכיו"ב כתב בשו"ע הרב שם. והיוצא מדבריהם, שאף כשאינם בתערובת אלא אוכל דג מלוח עם פת אפילו כשתאב להמליח יותר, אם תאב גם לפת, מ"מ הפת אינה טפילה וצריך לברך עליה ופוסט את המליח, ומשמע שהוא הדין במיני מזונות, שבאופן זה מברך על המזונות ופוסט את המליח. ולכן, אלו החטיפים המצופים בשוקולד שיש בתוכם ופולה או בייגלה או ביסקוויט וכיוצא בזה, דודאי יש בזה טעם דגן, מברך לפניו בורא מיני מזונות, ולאחריו אם יש בחמשת מיני דגן שיעור של כזית בכדי אכילת פרס, [דהיינו כ-30 גרם קמח דגן בתוך 4 דקות], מברך לבסוף על המחיה. ואם אין בו כזית בכדי אכילת פרס מברך לאחריו בורא נפשות. ואם הוא ספק, הרי אם יש בו כזית בצירוף עם השוקולד מברך בורא נפשות. ויש מפקפקים ע"ז ודעתם שגם בחטיפים אלו יש לחלק אם תאב לשוקולד או לופלה.

ב. כפי מה שכתוב בשו"ע הנ"ל, הרי אם יש מחמשת המינים בתערובת [גם אם הוא מועט] מברך בורא מיני מזונות, אמנם אם זה ניתן רק למטרת דיבוק וקישור תוכן המוצר, הרי היא בטל בתבשיל (סימן ר"ח ס"ב ועיי"ש בס"ג כשיש ספק טוב לאוכלו בתוך הסעודה) אולם יש הרבה מוצרים שיש שם תערובת מחמשת מיני דגן ולא ברור לאיזה מטרה ניתן אם לדבק או להטעים, בזה אם יש בו כ-10% אחוז ממין דגן מן הסתם ניתן לטעם, ובדרך כלל אז זה גם נרגש בחיך, ואם הוא פחות מ-10% הוה ספק, וספק ברכות להקל וברכתו שהכל, ועל פי זה נקבעו הדברים דלהלן.

ג. ברכה אחרונה:

הרבה (ובעיקר נערים צעירים) שהם טועים לחשוב שמכיוון שברכה הראשונה היא מזוונות, מברכים גם אחריהם ברכת מעין שלוש, ולא כן היא. כי אחוזי הדגן אינם שווים בכל המוצרים, כמובן, בדרך כלל אין בהם יותר מ-50% דגן, ובפרט אלה שאחוזי הדגן פחותים מזה, והרגילות היא שלא אוכלים מהם שיעור גדול, ולכן הברכה אחרונה היא בורא נפשות, אבל מי שאוכל שיעור גדול עד שיש בו דגן כזית בכא"פ, כגון בסקוויט מצופה צריך לברך אחריהם ברכת מעין שלוש, אך קשה לפרט כמות אחוזי הדגן שבכל המוצרים ובפרט שהדבר עלול להשתנות לפי התנאים. בכל זאת בחלק מהמוצרים שהתאפשר לנו לברר בבירור את אחוזי הקמח שבהם, נפרטם להלן בטבלה. וכאשר אוכלים מהם שיעור כזית דגן בכדי אכילת פרס שהוא זמן של 4 דקות, מברך אחריהם על המחיה.

ראה בענין זה במשנה ברורה סימן ר"ח ס"ק מ"ח ובשו"ת דברי יואל ח"א סי"ג ובאגרו"מ.

ג. קמח תפו"א, תירס, סויה וכדו':

כל המוצרים שמיוצרים מקמחים של תפוח אדמה, תירס, סויה וכדו' - ברכתם שהכל, והוא לפי פסק הרמ"א בסימן ר"ב סעיף ז'. ולפי מה שכתב במשנה ברורה שם סעיף קטן מ"ב, שמרן המחבר מסכים לכך. (ותמרים שכתב שם במחבר דלא נשתנית ברכתן, שאני דניכר תוארן וצורתן), ולכן כל המוצרים שמיוצרים מקמח תירס או מקמח תפו"א או מקמח סויה וכדומה, ברכתן שהכל ואחרי האכילה בורא נפשות.

ד. ללא גלוטן:

ישנם מוצרים שמודפס על האריזה "ללא גלוטן" פירושו ללא קמח דגן, וברכתם שהכל.

ה. בטנים מצופים (אמריקאים - קבוקים):

ברכתם בורא מיני מזוונות, כדין תערובת דגן. ולגבי ברכה אחרונה, אין הבוטן מצטרף לשיעור כזית וצריך שיהיה בציפוי בעצמו כזית בכדי אכילת פרס כדי לברך על המחיה. ואם לא אכל כזית רק בצירוף הבוטן, מברך בורא נפשות. יש בוטנים מצופים בקמח אורז והבוטן הוא הרוב וברכתו בפה"א.

ו. גביעי גלידה, גלידות קסטה וקרמבו:

או גביעי גלידה חמה, שמטרתם רק להחזיק הגלידה, מברך שהכל על הגלידה ופוטר גם הגביע. וכשאכלן ביחד ונשאר עוד קצת מהגביע אפילו כשאוכלו לבד אחר שאכל הגלידה אין צריך לברך עליו (משנ"ב סימן קס"ח ס"ק מ"ו) אבל גלידות קסטה או הביסקוויטים של קרמבו, שהם מזוונות בפני עצמם, אין הביסקוויטים נפטרים בברכת שהכל וצריך לברך עליהם בנפרד בורא מיני מזוונות.

ז. גרנולה:

תערובת של שיבולת שועל, צימוקים ופירות מיובשים, התערובת אינה עוברת בישול, אלא קליה, ולכן על אף שיש בהם גם תערובת שיבולת שועל שהיא מחמשת מיני דגן, אין ברכתה מזוונות אלא הולכים בתר הרוב שהיא שיבולת שועל קלוי וברכתה בפה"א, ואף על השיבולת שועל מברך בפה"א כיון שזה קלוי. ויש מפעלים שבתהליך הייצור הגרנולה עוברת בישול ואז ברכתה מזוונות.

ח. דגני בוקר:

יש בהם שני סוגים עם תהליכי ייצור שונים, תהליך א: אלו שנעשים מקמח תירס או שאר קטניות ומיוצרים ע"י אקסטרודר, וברכתם שהכל. תהליך ב: אלו שנעשים מגרגרי חיטה או גרגרי אורז או תירס, כשהם לא טחונים, הם עוברים תהליך ריכוך בקיטור, ואינם ראויים לאכילה עד אחרי שהם עוברים תהליך רידוד ושיטוח בוואלסים וייבוש בתנור וציפוי בסוכר. ברכתם בפה"א.

ט. כריות במילוי נוגט/שוקולטה:

ברכתם הראשונה מזונות, לגבי ברכה האחרונה צריכים לאכול כזית בכדי אכילת פרס דהיינו 2 חטיפים ב 4 דקות

י. מיני מזונות האפויים:

דינם כדין פת הבא בכיסנין, ומבואר בשו"ע או"ח קס"ח שאם אכל מהם כשיעור קביעת סעודה יש בזה חיוב נטילת ידים והמוציא וברכת המזון. ועיי' שם במ"ב שגם שאר הדברים הבאים ללפת את הפת מצטרפים לשיעור קביעות סעודה.

יא. עוגות גבינה:

אם אין בהן קמח ברכתן שהכל. ואם יש בהן קמח יותר מ-10%, ברכתן מזונות. ובכדי לדעת את המציאות בעוגות הנמכרות יש להתקשר למשרדי ועד הכשרות. עוגיות וטורטים וכדו' של פסח אשר בהשגחתנו, כולם, ברכתם שהכל.

יב. פיצה:

ברכתה מזונות. לפי הוראות הבד"ץ, כל בצקי הפיצה שבהשגחתנו מיוצרים ברוב מי פירות כלפי המים, וטעם המי פירות מורגש בבצק ולכן ברכתו מזונות, ע"י או"ח סי' קס"ח ס"ז ומשנה ברורה ס"ק ל"ג.

יג. פיתה קראנ'צ באגאט קראנ'צ:

ברכתם מזונות אחרי שהתהליך הוא שהם לא אפויים כראוי, ולכן הם דומים לקרקרים שברכתן מזונות.

יד. פצפוצי אורז:

של "בטר אנד דיפרנט". ושל אשכול, ושל עדין, ברכתם מזונות, משום שהם עוברים תהליך בישול ואח"כ ייבוש או אקסטורדה או משום שנעשים מקמח אורז. והמיוצרים במפעלי דגן עוברים תהליך קליה בלבד וברכתם אדמה.

טו. פריכות:

יש מהן כמה סוגים, יש ממין אורז, חיטה, כוסמין, ושכולת שועל - קוואקר, ויש גם משני סוגים ביחד. ברכתן שהכל, וי"א בורא מיני מזונות, וי"א בורא פרי האדמה. קיים גם מסוג כוסמת (קטניות) י"א ברכתו שהכל וי"א בורא פרי האדמה. אלו המיוצרים מתערובת קמח שכולת שועל או מרוב קמח אורז, ברכתן מזונות.

טז. קרוטונים:

ברכתם בורא מיני מזונות, מכיון שנעשה מלחם מיוחד שאינו ראוי כל כך לאכילה ועשוי רק לצורך הקרוטונים וגם הוא קשה ככסנין. ואם אכל מהם לבד כשיעור כזית בכדי אכילת פרס, מברך עליהם על המחיה.

ואם אכלם עם שאר דברים, יש שאלה של קביעות סעודה שצריך לברך המוציא וברכת המזון.

יז. קמח לדבק - שהכל:

קיים מוצרים שונים שיש בהם קמח באחוזים ניכרים, ובכל זאת ברכתם שהכל, מחמת שהקמח מוכנס שם רק לדבק וכמבואר בסימן ר"ח ס"ב משנ"ב ס"ק ז'.

ברכת
הנהנין

לנוחותכם:

מאחר והצרכנים מחפשים מוצרי "ורד הגליל-תלמה", תחת שמות שונים, והיות ובמקביל למוצרי "ורד הגליל" ישנה סדרת דגני בוקר ללא ציפוי עם שמות דומים המיוצרים ע"י "תלמה שפע" וברכתם לפעמים אחרת (ע"י במקומם), הכנסנו למדריך את רשימת מוצריהם בכללות, לפי סדר הא'-ב', ומשם הפנייה לסוף הרשימה, במרוכז ומפורט.

למען דעת:

גם מוצר שברכתו הראשונה היא "מזונות" אין להסיק מכך שברכתו האחרונה היא "על המחיה", כי לברכה אחרונה נצרך כזית דגן דוקא בשיעור של כדי אכילת פרס (4 דקות) ראה לעיל בהקדמה לטבלת הברכות סעיף ב'

המוצרים לפי סדר הא"ב

א

שהכל	אגוזון (חברת ירושלים)
שהכל	אגוזי (עלית מגדים)
בורא פרי העץ	אגוזים מסוכרים
מזונות	אובלטים (אם החיטה ברט)
מזונות (כ-60% קמח)	אייר ביס (בצל פיקנטי-בייגל בייגל)
מזונות	אלמנדוס (תערובת פיצוחים בציפוי קמח-מיה)
האדמה	אנס (גם בשימורים)
שהכל	אפרופו
האדמה	אריזת מולטי
האדמה	אשכולות אגוזים ודגנים שוקולד (פרוגס)

מזונות (55% חיטה)	באגסי (חטיפי העמק)
האדמה	בוטנים מסוכרים
מזונות (וראה בהקדמה סעי' ה')	בוטנים מצופים אמריקאים (קבוקים) (עליה)
בפה"א (וראה בהקדמה סעי' ה')	בוטנים מצופים קמח אורז
שהכל	בוגי (גלומה)
מזונות-על המחיה	בורגל
מזונות	בורקס, מלוח, בלינצ'עס, אגרול
שהכל	בייגלך ללא גלוטן (אוסם)
מזונות, וי"א שאם תאב לשוקולד מברך שהכל	ביג ביט (עלית מגדים)
מזונות (55% חיטה)	ביסים (קלאב מרקט)
מזונות	ביסלי (אוסם)
שהכל	ביסלי דק
שהכל	ביסלי תירס
שהכל	במבה (אוסם) וחטיפי תירס של כל החברות
מזונות	במבה עם שיבולת שועל (עליה)
שהכל	בסט נאש (משובח)
ראה טבעות בצל	בצל
מזונות	בקלאווה
מזונות (כ-40% קמח)	ברנפלקס (דגני בוקר של תלמה שפע)
מזונות	ברנפלקס מייפל (תלמה שפע)
מזונות	ברנפלקס נשנושנים (תלמה שפע)
שהכל	בשר צמחי ונקניקיות

מזונות	גביעי גלידה
מזונות	גלידות קסטה
שהכל	ג'לי כוכבים
מזונות	גלילי ופלה ממולאים
האדמה	גרעיני אבטיח
האדמה	גרעיני דלעת
האדמה	גרנולה (מכל המפעלים שבהשגחתנו)

ד

מזונות	דגני בוקר (אסם)
מזונות	דגני בוקר (אפיפית)
האדמה	דגני בוקר (מפעלי דגן)
שהכל	דגני בוקר (טעמן)
מזונות (כ-30% קמח)	דגני בוקר גם ממולאים (אשבול)
מזונות (כ-20% קמח)	דגני בוקר טבעות בטעם דבש (ריבוע כחול)
שהכל	דגני בוקר לפנות בוקר (אם החיטה)
שהכל	דגני בוקר על הבוקר (גלומה)
שהכל	דגני בוקר עם שחר (בר טיב)
שהכל	דגני בוקר פתיתי תירס (ריבוע כחול)
מזונות	5 דגנים מלאים (גלומה)
מזונות	5 דגנים (מצה'לך) (מצות כרמל)
האדמה	7 דגנים (חלבה, תפוח וקינמון) (רפאל'ס)
שהכל	דובדובן מסוכר
האדמה	דוחן
שהכל	דוריטוס (עלית)
מזונות	דלי אגוז (תלמה שפע)
מזונות	דלי שקד (תלמה שפע)
מזונות (כ-45% קמח)	דלי פקאן (דגני בוקר תלמה שפע)
מזונות (כ-75% קמח)	דקליות (אחזה)
שהכל	דקיקיות (אסם)
שהכל	דרז'ה גלי מצופה (קינד)
העץ	דרז'ה חמוציות מצופות (קינד)
האדמה	דרז'ה בוטנים מצופים (קינד)

ו

מזונות

ופלים

ברכת
הנהנין

מזונות	זהובים בטעם בצל קימל מלוח (מצות כרמל)
האדמה	זנגויל מסוכר

ח

ראה בסוף הרשימה	חטיפי שוקולד קליק (תלמה ורד)
שהכל	חטיף אנרגיה (אחזה)
האדמה	חטיף בוטנים מסוכר (עזן - ועוד)
מזונות	חטיף בוטנים במילוי חלבה (אשכול)
מזונות	חטיף בר דבש (האחים)
האדמה	חטיף גרנולה (מפעלי דגן)
האדמה	חטיף גרעיני חמניה (פינאטס)
האדמה	חטיף חמניות
מזונות	חטיף סובין (מפעלי דגן)
האדמה	חטיף שומשום מסוכר
שהכל	חטיף קוקוס מסוכר
העץ	חטיף קוקוס (פינאטס)
מזונות	חטיף שוקולד חמוציות/חלווה ואגוזים/קוקוס/אננס (אופק טבע)
שהכל	חטיף תירס (תלמה)
שהכל	חטיף תפוזי "א" (ברוס 10)
האדמה	חטיפי תירס (זוגלובק טבע)
האדמה	חיטה תפוחה - שלווה (אשכול, גלומה, ומפעלי דגן, בטר אנד דיפרנט)
מזונות	חיטה מלאה (מצה'לך) (מצות כרמל)
מזונות	חיטופים (חטיפי העמק) (מזונות 55% חיטה)
מזונות	חיטית שיפון (מצה'לך) (מצות כרמל)
שהכל	חמאת בוטנים
שהכל	חמאת שומשום טבעי/קשיו
שהכל	חמודים (גלומה)
העץ	חמוציות בורא פרי העץ

ט

שהכל	טבעות בצל (תפוגן)
------	-------------------

טורטיה תירס (אסם)	שהכל
טורטיה בטעם חמוץ מתוק/ שום בצל (אסם)	שהכל וי"א בפה"א וי"א מזונות
טורטים ועוגיות כשר לפסח בהשגחת בד"ץ עדה החרדית	שהכל
טחינת אגוזי יער/המלך (חברת ירושלים)	שהכל
טיזר קורנפלקס (לביס)	שהכל
טעמי (עלית מגדים)	שהכל
טעמי בוקר (אשכול)	מזונות (כ-30% קמח)

כ

כדורי דגנים מצופים שוקולד חלב (תות ממתקי איכות)	מזונות
כדורי שוקולד מסוכר (טעמן)	שהכל
כוסמת (קטניות)	האדמה
כיף כף (עלית מגדים)	מזונות, וי"א שאם השוקולד עיקר אצלו מברך שהכל
כיפלי בצל (תלמה שפע) קראנץ' (חטיפי העמק)	שהכל
כיפלי ברביקיו קראנץ' (חטיפי העמק)	מזונות
כיפלי גריל (תלמה שפע)	שהכל
כיפלי קראנץ' (חטיפי העמק)	מזונות
כיפלי פיצה קראנץ' (חטיפי העמק)	מזונות
כיפלי צ'יפס (תלמה שפע)	שהכל
כיפלי צ'יפס קטשופ (תלמה שפע)	שהכל
כריות (דגני בוקר של תלמה שפע)	מזונות (כ-25% קמח) לייצוא נקרא שוקריות
כריות TO GO במילוי קרם נוגט (תלמה שפע)	מזונות (כ-25% קמח)
כריות מצופות שוקולד חלב (תות ממתקי איכות)	מזונות
כריות מצופות במילוי נוגט/שוקולטה (ורד הגליל)	מזונות (כ-10% קמח) ראה

בהקדמה סעיף ט.

ל

לבבות דקל	בורא פרי האדמה
לדר	שהכל
לה נאש (משובח)	שהכל
לחם פשתן	מזונות (כ-35% גלוטן)
לחמית ללא גלוטן (אסם)	שהכל
לפנות בוקר (אם החיטה)	שהכל

ברכת
הנהיין

מ

מאפינים (אחזה)	מזונות (כ-25% קמח)
מולטי כדורי דגנים עם מילוי בטנים שוקלד	מזונות (25% דגן)
מולר רייס - מעדן חלב עם אורז	ברכתו כברכת האורז
מחיות פרי	שהכל
מיני/ופלה מצופה (עלית מגדים)	מזונות,
מי"א שאם השוקולד עיקר אצלו מברך שהכל	
מיקספלקס דגנים (תלמה ערד)	מזונות
ממתק אגוזי יער (חברת ירושלים)	בורא פרי העץ
ממרח אגוזים/חרובים (עלית מגדים)	שהכל
ממתק חרובים (חברת ירושלים)	שהכל
ממתק קוקוס (חברת ירושלים)	בורא פרי העץ
ממתק שומשום/חמניות/דלעת טבעי (חברת ירושלים)	בורא פרי האדמה
ממתק שקדים/פיסטוק/קוקוס/טבעי (חברת ירושלים)	בורא פרי העץ
מרמולדה	שהכל
מרציפן	שהכל
מצ"ס	ראה אלמנדוס

ברכת
הנהיין

נ

נקנקיות	שהכל
נשנש תירס (בייגל את בייגל)	מזונות (כ-60% קמח)
נשנש תפוזי"א (בייגל את בייגל)	מזונות (כ-40% קמח)
נשנש פיקנטי (בייגל את בייגל)	מזונות (כ-50% קמח)

ס

סומבררו (מיה)	שהכל
---------------	------

ע

עוגי (חטיף דגנים של תלמה ורד)	ראה בסוף הרשימה
עוגי (דגני בוקר של תלמה שפע)	מזונות (כ-20% קמח)
עוגי עם פיצפוצים בטעם שוקולד	מזונות (כ-14% קמח)
עוגיות (כל הסוגים-תבואות בר)	מזונות (כ-70% קמח)

מדרין
הבשרות

בר"ץ העדה החרדית

בהשגחת הבר"ץ
ירושלים
אגודה החרדית

עוגיות גרנולה (אחוה)	מזונות (כ-80% קמח)
עוגיות וטורטים כשר לפסח בהשגחת בד"ץ העדה החרדית	שהכל
עוגיות ולחמניות של חברת "לשובע" ללא גלוטן	שהכל
עוגיות טף (טאבורד)	שהכל
עוגיות מצופות שוקולד חלב (תות ממתקי איכות)	מזונות
עוגיות שומשום (אחוה או תבואות בר)	מזונות (כ-20% קמח)
עוגיות נשיקות קצף (תבואות בר)	שהכל
עוגות גבינה	ראה בהקדמה סעיף י'
עוגת גלידה (ריאו)	שהכל
עצמה (חברת ירושלים)	שהכל

פ

פופסים	שהכל
פופקורן	האדמה
פינקי (חטיפי העמק)	מזונות (כ-55% חיטה)
פיפס (שופר סל)	מזונות (כ - 55% חיטה)
פיצה	מזונות, ראה בהקדמה סעיף י"א
פיצוצי אורז (בטר אנד דיפרנט)	מזונות, ראה בהקדמה סעיף י"ב
פיצוצי אורז (מפעלי דגן)	האדמה, ראה בהקדמה סעיף י"ב
פיצוצי אורז (אשכול)	מזונות, ראה בהקדמה סעיף י"ב
פיצוצי אורז (עדין הדר)	מזונות, ראה בהקדמה סעיף י"ב
פיתה קראנצ'	מזונות
פלאפל	שהכל
פסק זמן (ביג ביט, רד) (עלית מגדים)	מזונות, וי"א שאם השוקולד עיקר אצלו מברך
	שהכל
פפיטו (חטיף תירס - חטיפי העמק)	שהכל
פקפקים (בוטנים אמריקאים בציפוי עבה) (מיה)	מזונות
פרה ביסקויט קטן וגדול (עלית מגדים)	מזונות
	וי"א שאם השוקולד עיקר אצלו מברך שהכל
פריכיות אורז (בטר אנד דיפרנט)	שהכל, וי"א בפה"א, וי"א מזונות
פריכיות אורז עם כוסמת (אסם)	שהכל וי"א בפה"א
פריכיות אורז עם כוסמין (בטר אנד דיפרנט)	שהכל, וי"א בפה"א, וי"א מזונות
פריכיות אורז עם קוואקר (בטר אנד דיפרנט)	שהכל, וי"א בפה"א, וי"א מזונות
פריכיות אורז עם תירס (בטר אנד דיפרנט)	שהכל, וי"א בפה"א, וי"א מזונות

שהכל	פריכיות דגנים מצופות שוקולד
מזונות	פריכיות דקות דגנים נימוחות (אסם)
מזונות	פריכיות דקות פיטניס
שהכל	פריכיות חומוס עדשים קינואה (שטראוס)
שהכל וי"א בפה"א	פריכיות כוסמת (פריך, פרח, אלומה) (מפעלי דגן)
שהכל	פריכיות תפו"א בטעם עשבי תיבול
שהכל	פריכיות תפו"א/אורז/סלק (שטראוס)
שהכל	פרפר נחמד (תלמה שפע)
מזונות (כ-80% קמח)	פתית חיטה (תלמה שפע)
מזונות (כ-80% קמח)	פתית חיטה מלאה (תלמה שפע)
מזונות (כ-80% קמח)	פתית שוודי (תלמה שפע)
מזונות (כ-80% קמח)	פתית ועי' במנחת יצחק ח"א סי' ע"א (כ-80% קמח)
מזונות (כ-80% קמח)	פתית שיפון (תלמה שפע)
מזונות (כ-80% קמח)	פתית עגבניות (תלמה שפע)
שהכל	פתיתי תירס בתוספת סוכר
האדמה	פתיתי תירס (בטר אנד דיפרנד)
מזונות	פת בצל (מצה'לך) (מצות כרמל)

צ

שהכל	צ'אק שוקולד (עלית מגדים)
מזונות (כ-20% קמח)	צ'ופי דובונים שיבולת שועל (טעמן)
מזונות (כ-20% קמח)	צ'ופי טבעות דבש (טעמן)
מזונות (כ-20% קמח)	צ'ופי טבעות צבעוניות (טעמן)
שהכל	צ'ופי קורנפלקס (טעמן)
שהכל	צ'יטוס (עלית)
בפה"א (וי"א שהכל)	צ'יפס (עלית)
העץ	צ'יפס תפו"ע
בפה"א (וי"א שהכל)	צ'יפסי (אסם)
שהכל	צ'יפקס (חטיפי העמק)
שהכל	צ'יקס (בייגל את בייגל)
המוציא וברכת המזון	צנימונים (מאפיית דוידוביץ)

ק

מזונות	קדאיף
--------	-------

קוואקער	ראה שבולת שועל
קוקומן - חום לבן/צדפים/פצפוצים (תלמה שפע)	מזונות
קוקומן כדורים (תלמה שפע)	מזונות (כ-40% קמח)
קוקומן - חטיף דגנים (תלמה ורד)	ראה בסוף הרשימה
קוקוס מצופה שוקולד	שהכל
קורנפלקס (בטר אנד דיפרנט)	בפה"א (וראה בהקדמה סעי' ח')
קורנפלקס (דגני בוקר של תלמה שפע - טעמן - עוז - יש - אריות ירושלים)	שהכל
קורנפלקס מצופה שוקולד חלב (תות ממתקי איכות)	שהכל
קורנפלקס עם ציפויים (בטר אנד דיפרנט)	האדמה
קינואה תפוחה (מפעלי' דגן)	האדמה
קינואה (בטר אנד דיפרנט)	האדמה
קינמונים (דגני בוקר של תלמה שפע)	מזונות (כ-35% קמח)
קלאסי קרקר (מצה'לך) (מצות כרמל)	מזונות
קליפות מסוכרים/מצופים	שהכל
קליק - שוקולד וחטיפים (תלמה ורד)	ראה בסוף הרשימה
קראנצ' פיתה	מזונות
קצפיות (אחזה)	שהכל
קרוטונים (אסם ודוידוביץ)	מזונות (ראה בהקדמה סעי' י"ד)
קריספי (אסם)	מזונות
קרמבו	שהכל, ועל הביסקויטי מזונות (ראה לעיל סעי' ו')
קרמבלי (אשכול)	מזונות
קרנצים (דגני בוקר של תלמה שפע)	מזונות (כ-50% קמח)
קרקר דגן	מזונות, ואם נאכל במקום לחם טעון נט"י וברכתו המוציא.
קרקר טופו (אסם)	ועיי' בשו"ת מנח"י ח"א סי' ע"א
קרקר כוסמין (מצה'לך) (מצות כרמל)	מזונות
קרקר סובין (מצה'לך) (מצות כרמל)	מזונות
קרקר שש דגנים (בייגל את בייגל)	מזונות (כ-70% קמח)
קרקר (פסח בא)	שהכל
קרקר ללא גלוטן (אסם)	שהכל
קרקר פשתן (ביכורים)	מזונות

לגבי ברכה אחרונה רק אם אוכלים 70 גרם תוך 4 דקות, ניתן לברך על המחיה

שאשי ובאלי (אשכול)	מזונות (כ-20% קמח)
שאשא (אשכול)	שהכל
שבולת שועל - קוואקר	כשהוא חי והדרך לאכלו כך - האדמה. כשמבושל -
שבקיה	מזונות - על המחיה
שוגי - חטיף דגנים (תלמה ורד)	מזונות
שוגי עם פצפוצי שוקולד לבן וקדם שוקולד	ראה בסוף הרשימה
שוגי בטעם וניל עם קרם חלב	מזונות (כ-11.6% קמח)
שוגי / שוקו - קורנפלקס (דגני בוקר של תלמה שפע)	מזונות (כ-11.7% קמח)
שוגי פיצ'י (דגני בוקר של תלמה שפע)	שהכל
שומשומיות (אחוה) מתוקות	מזונות (כ-45% קמח)
שוקולד, חטיפים/קליק (תלמה ורד)	מזונות (כ-27% קמח)
שוקולד חלבי, פרוה, לבן	ראה בסוף הרשימה
שוקולד עם אגוזים	שהכל
שוקולד לבן עם עוגיות (עלית מגדים)	מזונות (כ-15% קמח)
שוקולד מריר עם עוגיות ושברי שקדים (עלית מגדים)	וי"א שאם השוקולד עיקר אצלו מברך שהכל
שוש (עלית)	שהכל
שלגונים וגלידות	שהכל, והגביע פטור ע"י ברכת הגלידה
שניצל צמחי	ראה חיטה תפוחה
שניצל תירס לקט ירקות (זוגלובק טבעי טבעול)	שהכל
שקדיה (חברת ירושלים לממתקים)	האדמה (60% גרגירי תירס)
שקדי מרק	מזונות (שקדי מרק לפסח - שהכל)

תותית	שהכל
תירס תפוח (אשכול, גלומה, מפעלי דגן)	האדמה
תמר ופיקאן (חברת ירושלים)	שהכל
תמר ושומשום (חברת ירושלים)	בורא פרי האדמה
תמר ואגוז (חברת ירושלים)	בורא פרי העץ, ואחריו בורא נפשות
תמר ושקד (חברת ירושלים)	בורא פרי העץ, ואחריו בורא נפשות
תן צ'אפ	שהכל
תן צ'אפ - כריות (מיה)	שהכל

שוקולד, חטיפים, קליק וטבלאות של חברת ורד הגליל-תלמה

הברכה	חטיפים:
שהכל	קליק IN במילוי נוגט, או קרם חלב, מצופה שוקולד
שהכל	שוגי חטיף דגנים קורנפלקס
שהכל	שוגי חטיף דגנים קורנפלקס בטעם שוקולד
מזונות	שוגי חטיף דגנים עם פצפוצי שוקולד לבן וקרם שוקולד
מזונות	קוקומן חטיף דגנים בטעם שוקולד עם קרם חלב (מכיל קמח חיטה)
מזונות	קוקומן חטיף דגנים פצפוצי אורז בטעם שוקולד (מכיל קמח חיטה)
שהכל	קליק מצופה, במילוי נוגט, או קרמל, או שוקולטה 10-35 גרם
שהכל	קליק קרם חלב - חטיף שוקולד חלב מעולה ממולא קרם חלב

קליק בשקיות 65/75 גרם:

מזונות	קליק ביסקויט
מזונות	קליק כריות (במילוי נוגט)
שהכל	קליק קורנפלקס
שהכל	קליק כדורים (חום)
שהכל	קליק חום לבן

שוקולד טבלאות:

שהכל	שוקולד טבלאות קליק XL עוגיות ודגנים (סגול) שקדים ודגנים (ורוד), ופל ואגוזים
שהכל	(כתום), עקיצות דבש (שחר צהוב), פצפוצי דגנים (חום)
שהכל	שוקולד טבלאות ורד הגליל, חלבי או פרווה, (עם או בלי שקדים ואגוזים),

ברכת
הנהנין

חבר
השמיטה

מאת מרנן הגה"ק הביד"צ זצוק"ל דפעייה"ק ירושלים ת"ו
ולהבחל"ח מרן הגאב"ד שליט"א
והרבנים הגאונים שרי התורה הבית דין צדק שליט"א

פירות וירקות של שנה ששית שנכנסו לשיביעית

דבר
השמטה

- א. כל מיני **ירקות** שצמחו, ואפילו מעצמם, בשדות של יהודים או בשדה הפקר, מראש השנה של שנת שיביעית - אסורים באכילה, ואם הם עומדים בעיקר להנאה, כגון ירקות שעומדים למאכל בהמה, או פרחי נוי שעשויים לריח וכדומה, אסור, משום איסור ספיחי שיביעית, ומכל שכן מה שנזרעו או נעבדו או נשמרו בשנה השיביעית, אפילו ע"י היתר-מכירה המדומה, שהם אסורים בהחלט.
- ב. **בנות** – אם כי יש שסוברים שאין בהם איסור ספיחים, הבד"ץ בירושלם עיה"ק החמירו גם בבנות משום ספיחים (עיין שו"ת מנחת יצחק ח"ח סוף סימן צה).
- ג. גידולי שיביעית הנ"ל אסורים גם **בתערובות, ובליעת כלים** כדין מאכלות אסורות. מטעם זה יש להזהר גם מדברים אשר לכאורה אין בהם חשש שיביעית, שייצורם היה במפעלים שעובדים שם גם באיסורי שיביעית.
- ד. **ירקות** שצמחו בשנה הששית ונלקטו בשיביעית, המנהג להקל בהם שאין עליהם דין ספיחי שיביעית (אבל יש שכתבו שאם כי מעיקר הדין כן הוא למעשה לפי הנהג, מ"מ בעל נפש כדאי שיחמיר ולדונם כספיחים דלעיל). אך מכיון שלקייטון ותלישתון בשיביעית, יש עליהם דיני קדושת שיביעית, וחייבים להפקירם ואסור לשמרם או לאבדם. ואסורים בסחורה, ופטורים מתרו"מ. ואם עבר ושמרם או נעשה בהם מלאכה אסורה, ההוראה בירושלם לאסור, כמבואר להלן בפרק ה'.
- ה. **תבואה וקטניות** שצמחו בשנה הששית, ואפילו גדלו רק שליש גידולן בשישית ונגמר גידולן בשיביעית – מותרים, ואין עליהם דיני שיביעית, והרי הן כפירות חולין לכל דבריהם, וחייבים בתרומות ומעשרות (מעשר עני); ואם לא הביאו שליש גידולן בשישית, אסורים כדין ספיחי שיביעית.
- ו. **פירות האילן** שחנטו (חנטה אימתי היא, ראה שו"ת "מנחת יצחק", ח"ו סימן קל) בשנה הששית ונגמר גידולן בשיביעית – מותרים, ואין עליהם דיני קדושת שיביעית, וחייבים בתרומות ומעשרות (מעשר עני, כדין פירות ששית) אפילו לקייטון היתה בשיביעית.
- ז. **אתרוגים** מפרדסי יהודים אשר נלקטו אחר ראש השנה של תחילת שיביעית, צריך לנהוג בהם קדושת שיביעית לחומרא, ואסורים בסחורה וצריך להפקירן, אך חייבים בתרומות ומעשרות (מעשר עני) בלא ברכה, ואם גם חנטו בשיביעית יש עליהם קדושת שיביעית לכל הדעות, ופטורים מתרו"מ (וראה להלן הודעת הביד"צ שליט"א בדבר אתרוגים לסוכות תשפ"ב).
- ח. **לולב** אין עליו דיני קדושת שיביעית. (שו"ת מנחת יצחק חלק ו' סימן סא).
- ט. **הדסים*** שנלקטו למצוה אין עליהם דיני קדושת שיביעית. ואם נלקטו גם להריח בהם במוצ"ש

1 לולבים והדסים, כל אלו שהם עם חותמת הביד"צ לגבי דירוג סוגי ההידור לעניין לצאת בהם מצות ד' מינים, הם בהשגחה מיוחדת שלא נעשו בהם עבודות האסורות בשיביעית, וגם לא חילול שבת ח"ו.

אחרי יו"ט, צ"ע (שורת מנחת יצחק ח"ו סימן קל), ואם נלקטו רק לריח נוהג בהם קדושת שביעית (ראה מנחת יצחק שם).

- ז. **תפוזים, אשכוליות, לימונים ושאר פרי הדר למיניהם** – אם חנטו בששית, נהגו להקל.
- יא. **פירות המופיעים בשוק השתא בחורף תשפ"ב, כמו: פרי הדר למיניהם** הם מחנטת ששית, ואף שנלקטו בשביעית הרי הם כפירות ששית לכל דבריהם, וחייבים בתרומות ומעשרות (מעשר עני).
- יב. **האילנות המבשילים פירותיהם במשך החורף** (כגון שסק, שקדים, ועוד) **ובקיץ תשפ"ב** הרי חנטתם בשנת השביעית, וחל עליהם דיני פירות שביעית.
- יג. **מיני פרי הדר** (מלבד לימונים) בחורף תשפ"ג (היא השנה השמינית) – חנטתם בשביעית ודינם כפירות שביעית.
- יד. **לימונים** המופיעים באדר תשפ"ב – יש מהם שחנטתם כבר בשנה השביעית ודינם כפירות שביעית.
- טו. **גרעיני תירס ובטנים** הם מין קטניות, והקובע בהם ענין קדו"ש ואיסור ספיחים הוא מתי הגיעו לשליש גידולם.
- טז. **אורז ודוחן, פרגין** [היינו פרג, וקרוי בלשון אשכנז מאן] **ושומשמין**, תלוי בגמר הפרי: אם נגמרו אחר ראש השנה של שביעית, יש להם דיני שביעית. (למעשה מינים אלו אינם גדלים כיום כלל בארץ, אלא מעט שומשומים בשדות ערבים).

ב

קדושת שביעית בתוצרת של יהודים, שהופקר כדין ואין בהם חשש שמור ונעבד

- א. ירקות וכדומה של השנה הששית שנלקטו בשביעית משדות יהודים, יש עליהם קדושת שביעית. (ראה לעיל פרק א' סעיף א').
- ב. אין עושים סחורה בפירות שביעית (היינו כל גידולי שביעית, אף אלו המותרים באכילה בקדושת שביעית כמבואר לעיל), ואופני הקניה צריכים לסדר שלא יהא בזה איסור סחורה (דרך חנוני הקונה ומוכר להריות, נקרא סחורה).
- ג. אסור למכור פירות שביעית במדה, במשקל ובמנין, או בשקיות ואריזות במשקל או מנין קבוע, שנהוג למכרם כיום בשוק.
- ד. פירות שביעית או חליפיהם תופסים דמיהם [כלומר, שהתמורה ששולמה עבורם נתפסת להיות קדוש בקדושת שביעית]. ואעפ"כ פרי הראשון נשאר לעולם בקדושת שביעית, אף שהכסף שקיבל תמורת פירות שביעית נתפס בקדושת שביעית, ואם קנה בכסף זה בשר וכדומה – הכסף יוצא מקדושת שביעית והאחרון נתפס בקדושת שביעית. (דיני חילול דמי שביעית עיין להלן).
- ה. לכן, פירות בקדושת שביעית, צריך ליקח אותם רק בהקפה, ולשלם הדמים אחר שיאכלו אותם (ויש שמקלים לשלם עבורם אחר שעשה קנין בגוף הפירות). ואם קונים אותם בהבלעה עם דברים אחרים שאין בהם קדושת שביעית אין המעות נתפסים בקדושת שביעית.
- ו. פירות שביעית אסורים בהפסד.
- ז. אף שאין משנים פירות שביעית מברייתם, מכל מקום המינים שרגילים לרסקם, כגון: עגבניות (טאמאטס), גזר, תפוחי-אדמה, תפוחי-עץ, בננות וכדומה – מותר לרסק (כיון שכבר נהגו כך, הרי דרכו בכך ומותר).

- ח. וכן פירות שאינם עומדים לסחיטה - אסור לסחטם. אבל מותר לסחוט מייץ מהפירות העומדים לסחיטה, כמו: זיתים, ענבים, תפוזים, אשכוליות, לימונים וכדומה.
- ט. כמו כן, דבר שדרכו להיאכל חי - לא יאכלוהו מבושל, וכן להיפך. אבל דבר שדרכו להיאכל חי ומבושל - מותר בשניהם.
- י. וכן, דבר שראוי למאכל אדם אין מאכילים אותו לבהמות, חיות ועופות.
- יא. ירקות שנפסדו אין לחייב לאכלם. וכן מה שחותכים מן הירקות מה שאין ראוי לאכילה.
- יב. גרעינים הראויים לאכילה וקליפות של פירות (כמו תפוזים) הראויות למרקחת, וכן של מלפפונים וכדומה הראויות לאכילה - אסור להפסידם בידיים או לדרוס עליהם, רק יניחם במקום המוצנע עד שיתקלקלו וירקבו מעצמם. יש להזהר לשים את הגרעינים והקליפות כל פעם בנפרד ולא לשים טריים על אלו שכבר נרקבו.
- יג. יש להדר ולהשיג על הילדים שלא יבזבזו ויפסידו המאכלים שבקדושת שביעית.
- יד. אסור לתלוש פירות וירקות של שביעית כל זמן שהם בוסר, מפני שמפסיד פירות שביעית, אלא צריך להמתין עד שיגיעו לעונת המעשרות (מתי היא עונת המעשרות בכל דבר ודבר, צריך שאלת חכם).
- טו. אין מאכילים פירות שביעית ודמי שביעית לנכרים. מומר דינו כעכו"ם. לכן יש להיזהר שלא לתת שיירי פירות שביעית לעוזרת נכריה וכדומה שאין מזונותם על בעל הבית (ועיין ספר מנחת ירושלים על דיני שביעית פרק ז ס"ב).
- טז. אין מוסרים פירות שביעית ודמי שביעית למי שחשוד לאכלם שלא בקדושת שביעית או להפסידם או לזלזל בהם. ואם מסר - יאכל כנגדם בקדושת שביעית.

ג

חילול דמי שביעית

- א. כבר נתבאר לעיל (פ"ב סעיף ד'), שקדושת שביעית נתפס על המעות שקנה בהם פירות שביעית וצריך לחללם, וכפי שיובא להלן.
- ב. בסתם מעות שבשוק אין לחוש שהם דמי שביעית, כי הרוב בודאי אינם דמי שביעית; אבל בבנקים או חנוונים, במקום ובזמן שידוע בודאי שיש שם תערובת מדמי שביעית (אם אין מקבל המעות נותן באותו זמן דבר תמורתם, שיהיו המעות מחוללים על זה), מטבע אינה בטלה.
- ג. לכן, כדי להנצל מדין מעות שביעית, נכון ליקח דבר מאכל, כגון פרי וכיוצא בזה שיהיה לפחות שוה פרוטה (כדעת הר"ש סיריליאו), אע"פ שהדמים שבקדושת שביעית שוים הרבה יותר, ואחרי שינקה המאכל מכל סיג ופסולת, באופן שיהיה ראוי לאכלו בלא שום שיור, ויחלל המעות שבקדושת שביעית על פרי זה ואגב כך יכלול גם כל ספק של חילופי שביעית הנמצאים אצלו, ויאמר: **כל דמי שביעית או חילופי שביעית הנמצאים ברשותי, יהיו מחוללים על המאכל הזה**. ויאכלנו תיכף כולו בקדושת שביעית (ראה שו"ת מנחת יצחק ח"ו סימן קט).

ד

ביעור פירות שביעית

- א. פירות שביעית (היינו כל גידולי שביעית) חייבים בביעור (בזמן הביעור) דהיינו כאשר כלה המין בשדה, חייבים לבער מין זה מהבית. (ויש לעקוב אחרי הפרסומים שיתפרסמו בעד"ה מעת לעת בכל דבר, מתי הוא זמן ביעורו).
- ב. מצות ביעור כיצד? שיוציא הפירות חוץ מביתו ורשותו, ויפקירם לפני שלשה אנשים (אפילו הם אוהביו). ומותר לחזור ולזכות בעצמו בהם אחר שהפקירם.
- ג. גם בכל מיני ירקות יש דין ביעור כל מין בזמנו, כאשר כלה מהשדה.
- ד. מיני הירקות אשר מצויים במשך כל השנה, חובת ביעורם היא בזמן שיכלה היבול שגדל בשביעית.
- ה. גם בכל מיני שימורים, מיצים ויינות ופירות יבשים, יש לקיים בהם חובת ביעור בזמנם.
- ו. כל החייב בביעור אם עבר ולא ביער, נאסר ואין לו תקנה, ומצוה לאבדם. וכל זמן שלא איבדם יש בהם קדושת שביעית הגם שאסורים באכילה והנאה (ועיין מנחת יצחק ח"ו סימן קל אות ה).
- ז. אמנם באתרוגי שביעית אף שלא קויים בהם מצות ביעור, מאחר והאתרוג דר על האילן משנה לשנה, ולכאורה אינו כלה לחיה מן השדה - הרי כיון שלא נודע בודאי שהגיע זמן הביעור, ומאחר דאסור לאבד בידים (שיירי מצוה, וגם יש בזה חשש הפסד פירות שביעית), אין לעשות מעשה לאבדם בידים, ויש להמתין עד שיופסלו מאכילה ממילא ואח"כ לבערם (שו"ת "מנחת יצחק", חלק ג' סימן צב).
- ח. גם בדמי שביעית יש חובת ביעור, וזמנם כזמן המין שנתפסו על ידו.

ה

פירות שנשמרו או נעבדו באיסור

- א. ירקות ופירות וכו' של יהודים שבעליהם לא הפקירו שדותיהם כד"ת או שנעבדו בהם עבודות האסורות, אסורים באכילה.
- ב. כבר הודענו בכמה שמיטות שעברו, לקיים ולאשר פסקי רבני וגאוני הדורות ומארי דאתרא קדישא הדין, שכל הנעבד או נשמר ולא קיימו בו "ושבתה הארץ" אפילו בזמן הזה - הפירות והתוצרת אסורים, כפי שהוכיחו במישור גאוני הדור שרי התורה הגרידב"ז זצ"ל והגר"ח ברלין זצ"ל, מארי דארעא קדישא הדין, וכן קיימו וקבלו כל בתי-הדין מאז פרושים וחסידים, וכפי שנתפרסם מטעם הבד"צ כמה וכמה פעמים וכן מכל חכמי ירושלים.

ו

פירות של נכרים בשביעית

- א. פירות וירקות וכל שאר דברים משדות נכרים ושנעבדו על ידי נכרים מותרים בכל דבר ואין עליהם כל דיני שביעית, ופטורים ממצער, כמו שנהגו מימי מרן ה"בית יוסף" זצ"ל.

דבר
השמיטה

- ב. פירות שביעית של נכרים אם נגמרה מלאכתן ביד ישראל, כמו זיתים ועשאו שמן, ענבים ועשאו יין וכדומה, צריכים להפריש תרו"מ (מעשר עני) בלא ברכה.

ז

פרחים ועציצים

- א. פרחים וכן כל מיני גידולים שאין בה ריח כלל ומגדלים אותם רק לנוי ושזרעו לפני שביעית, אין בהם קדושת שביעית.
- ב. פרחים שושנים וורדים וכל מיני בשמים העומדים לריח, דינם כדין ירקות: אם נזרעו ונלקטו בשביעית - אסורים, ואם נזרעו לפני ראש השנה דשביעית ונלקטו בשביעית - יש בהם קדושת שביעית.
- ג. מיני פרחים ובשמים העומדים לריח הגדלים באילנות - דינם כפירות האילן, (וראה לעיל לענין הדסים).
- ד. עציץ שאינו נקוב (ואפילו יש בו נקב קטן להוצאת המים, מקרי אינו נקוב) ובו מיני גידולים, וכן עציץ נקוב העומד על דבר המפסיק בינו לקרקע, כמו צלחת וכדומה, אם עומד בבית תחת גג מקורה אין בו דיני שביעית, יש ליזהר שלא יצאו הענפים חוץ לעציץ, ויש מחמירים גם בעציץ שאינו נקוב בבית.
- ה. אסור להוציא עציץ המוזכר בסעיף הקודם מחוץ לבית. "בית" היינו כל שיש לו גג, ואפילו גזזטרא או מרפסת.
- ו. מי שצריך להעביר עציץ מדירה לדירה וכדומה - יעשה שאלת חכם איך לנהוג.

ח

טבק (להרחה ועישון)

- ז. **טבק להרחה או לעישון** (סיגריית): אם נזרע ונלקט בשביעית - אסור כדין ספחים, ואם נזרע לפני ר"ה דשביעית ונלקט בשביעית - יש לו דין קדושת שביעית. (לפי המציאות כעת בארץ-ישראל, נזרע הטבק אחרי ר"ה של שנה שביעית ונלקט בסוף הקיץ דשביעית וכולם גדלים בשדות נכרים - וראה ברשימת גידולי הקרקע להלן).

ט

השקאה, גידור ועבודות קרקע

- א. גינות נוי, וכן עציצים שיש עליהם דיני שביעית כמבואר לעיל, אסורים בהשקאה וכל עבודות קרקע, כגון: כיסוח, זימור, עידור וכיוצא בהם.
- ב. אמנם מותר להשקותם במינימום הדרוש לקיום הצמח.

- ג. נכון להימנע מלשפוך מים שיגיעו לגינה שיש בה צמחים, באופן שישיביחו את הצמחים. אולם כמובן שאין איסור לשפוך מים המעורבים עם חומרי ניקוי באופן שאינם מועילים לצמחים.
- ד. יש מתירים לגזם בגדר חי לשם נוי.
- ה. מותר לחפור ולעשות גדר מן הצד של הפרדסים והשדות שהם לצד הכביש, ומכל שכן ברשות הרבים.
- ו. בעבודות קרקע לשם בנין, יש לעשות שאלת חכם.

ד

עבודות נכרי בקרקע של יהודי ולהיפך

- א. כל העבודות האסורות בשביעית בקרקע של יהודים, אסור לעשותן אפילו על-ידי נכרי.
- ב. וכן אסור לישראל לעשות אחת מכל העבודות האסורות, בקרקע של נכרי.

יא

שדה השותפים ושדה הציבור

- א. כל העבודות האסורות – אסורות גם בשדה השותפים, וגם בשדה הציבור, גינות שבבתים, וחצרות משותפות, בלי שום הוראות היתר.

דבר
השמיטה

הערות והוספות

הראב"ד הגאון האדיר מוהר"ר ישראל יעקב פישר זצוק"ל

בעמ"ח ספרי "אבן ישראל"

בעניין פסקים והוראות דלעיל

בפרק א'

פירות ירקות וכו' של ששית שנכנסו לשביעית

בסעיף א'

בנות אין בהם משום איסור ספיחין אבל יש עליהם קדושת שביעית.

אכנסאי החושש לספיחי שביעית, אם יש בהם ס"ס אם הם מנכרים שאין בהם איסור ספיחים או שמא הם ממקומות שלא כבשו עולי בבל שאין בהם איסור ספיחין: החזו"א אוסר, ואבן ישראל (הלק ח' סי' ע"ב מתיר) דזה הוה ס"ס באיסור ספיחין דרבנן.

בפרק ב'

קדושת שביעית

על תוצרת של יהודים, שהופקרה כדין ואין בהם חשש שמור ונעבד

בסעיף י"א

אינם חמורים מכל תרומה שנוהגים שמפרישים בדמאי ולהניחם בניילון ולזרקו בזבל.

בפרק ג'

חילול דמי שביעית

בסעיף ב'

בסוף הסעיף בהמשך... ו, יאמר:

ויש שעושים כנ"ל בכל יום או בכל ערש"ק.

בפרק ד'

ביעור פירות שביעית

בסעיף ו'

מפורש בירושלמי הובא בר"ש פ"ט מ"ט עיי"ש (אבן ישראל כת"י).

(א"ה ע"י מנחת יצחק ח"ו סי' ק"ל אות ה')

בפרק ו'

פירות של נכרים בשביעית

בסעיף א'

ומבואר באבן ישראל ח"ב רמב"ם פי"ג הכ"ה מהל' מאכ"א שכן דעת רוב הראשונים.

דבר
השמטה

מדרין
הבטחות

בר"ץ הגדה הודרית

בהשגחת הבר"ץ
אליהו חיים

ירקות, פירות, תבואה, תבלינים וקטניות ותאריכי חלות דיני שביעית עליהם בשנת השמיטה תשפ"ב

כללים והערות לרשימה דלהלן

- א. **"דיני שביעית"** שמועד (תאריך) חלותם מופיע ברשימה זו, כוללים כמה פרטים של דיני שביעית, כגון: איסור ספיחין, קדושת שביעית, איסורי שמור ונעבד.
- ב. **הרשימה אינה אלא למידע כללי בלבד, אך למעשה יש לקנות פירות וירקות החל מראש השנה תשפ"ב אך ורק בחנויות שיש בהם השגחת הבד"ץ, וזאת מלבד החובה התמידית מחמת איסורי טבל וערלה.**
- ג. עקב שינויים בלתי צפויים קיימת תמיד האפשרות שתאריכי ההבשלה ומועד הגעתם לשווקים של גידולי הקרקע השונים עלולים להשתנות. קור בלתי צפוי עלול לעכב את ההבשלה, ואילו כמה ימים חמים במיוחד עשויים להאיץ את הבשלתם, כך שהם יגיעו לשווקים במועד מוקדם מכפי שתוכנן. התאריכים שנקבנו בהם ברשימה דלהלן לוקחים בחשבון – בדרך כלל – גם תנודות אלו.
- ד. אצל **ירקות** רשמנו כמעט בכולם את ראש השנה כמועד חלות איסור שביעית עליהם – אם כי סוגי ירקות רבים מופיעים בשוק בתאריכים שונים בחורף. וזאת, מכיון שבין כך לא נמצא בשוק לפני זה גידולי היתר משנת הששית.
- ה. נדגיש בזאת כי התאריך "ראש השנה" שרשמנו, הוא רק לענין התחלת חלות דיני שביעית, ולא להקל בשנה השמינית מראש השנה לגבי איסור ספיחין ושמור ונעבד.
- ו. סוגי ירקות הנשמרים בקירור או באחסון – כמו: תפוז, א, דלורית, דלעת, שום יבש ובצל יבש – מאוחסנים באסמים ובקירור במשך מספר חדשים מלקיטת ששית, במינים אלו השתדלנו למסור תאריך הבשלת יבול שביעית.
- ז. בסוגי **הפירות** אשר נמצאים בקירור – או באחסנה רגילה מגידולי ששית, כגון סוגי אגוזים ושקדים – גם אחרי הופעת גידולי שביעית בשוק, השתדלנו בע"ה לברר את התאריכים המדויקים, והערנו ברשימה את ההערות המתאימות.
- ח. במיני **הדגנים, תבלינים וקטניות**, רשמנו זמני חלות איסורי שביעית עליהם.
- ט. לתועלת הציבור כללנו ברשימה זו גם סוגי גידולי קרקע, בעיקר מיני תבלינים וסוגי דגנים וקטניות, אשר אין מהם גידול מקומי, ולכן אין עליהם כלל דיני שביעית.
- י. מחובתנו להעיר, כי רשימת זו מתייחסת בעיקר לירקות ופירות טריים שלמים וטבעיים (במקרה ולא צוין אחרת). אם מדובר כבר במוצרים מעובדים, תעשייתיים או טחונים וכדו' יש גם חשש לזיזופים ותוספות בדברים שיש בהם חשש שביעית, ויש להקפיד לקנות אך ורק בהכשר ובחותמת הבד"ץ.

- יא. כמו – כן **מצרכים הטעונים השגחה והכשר** מטעם חששות כשרות, ולא רק מטעם דיני שביעית, לא פרטנו הזמנים, כיון שקיימים חששות אחרים, ראה במדריך הכשרות רשימת מצרכים.
- יב. כמו"כ ישנם סוגי שימורים וכבושים אשר עליהם עצמם אין חששות שביעית ונאסרים ע"י הוספת תבלינים וכדומה מגידולי שביעית, וכן מחמת חשש בליעות בכלים שמיוצרים באותם הכלים של איסורי שביעית.
- יג. כל החודשים המופיעים בלוח זה בסתם – מתייחסים לשנת תשפ"ב.
- יד. כל מפעלי וחנויות הפיצוחים העומדים תחת השגחת הבד"צ משתמשים (לקליית הפיצוחים), בקמח תפוא"א בלבד, שהם מיבוא חו"ל מלבד. (ובכל מקום שרשום שיש לחשוש מפני הקמח ששמים בקלייה לא מדובר באלו שבהשגחת הבד"צ).

דבר השמטה

אזהרה

התחלת הכשרות – העבודה היחידה לכשרות המוצרין

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
אבוקדו	תמוז	ישנם זנים שונים, זנים מבכירים וזנים מאפילים, זני חורף וזני קיץ, הקטיף במשך רוב חדשי השנה כל זן לפי עונת הבשלתו לפי הסדר הבא: גליל אטינגר, פוארטה, פינקרטון, האס, גיל, נאבל, ארדיט, וורץ, ריד, נאבל, ארדיט, וורץ, ריד,
אבטיח	ראש השנה	בתחילת חודש תשרי יש כבר לחשוש מלקיטת שביעית.
אבקת בצל ושכבי בצל		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
אבקת חרוב		נגוע מאוד בתולעים, ויש להזהר. "אבקת חרובין" מיובאת מחו"ל, ואין עליה חששות שביעית.
אבקת שום		מיובא מחו"ל וכיום אין תוצרת מיובש מהארץ, ואין חשש שביעית.
אגוז ברזיל		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
אגוזי אדמה (בוטנים) טבעי	אב	לפי מנהג ירושלים מקדמת דנא, בוטנים הם קטניות ולא ירק, ולפי זה אם הביאו שלישי בשישית, אין להם קדושת שביעית, ולפי זה אם הביאו שלישי בשישית, אין להם קדושת שביעית,
אגוזי אדמה (בוטנים) קלויים	סיון	לפי מנהג ירושלים מקדמת דנא, בוטנים הם קטניות ולא ירק, ולפי זה אם הביאו שלישי בשישית, אין להם קדושת שביעית, בבוטנים הקלויים, יש לחשוש מחודש סיון בגלל הקמח שעליהם. מייבאים מחו"ל בוטנים קלויים בשמן בחששות כשרות. כמו כן חמאת בוטנים המיובא מחו"ל מכילה תערובת אמולסיפירי, ויש להזהר! אפשר לברר אצל המוכר באיזה קמח השתמש (קמח רגיל או קמח תפו"א) יש לציין שכל הקלויים בחנויות שבהשגחת ה"בד"צ משתמשים אך ורק בקמח תפו"א מחשש תולעים בקמח
אגוזי גן-עדן טבעי	אב	רובו ככולו מחו"ל. קיים גידול מקומי קטן מאוד בכמה אזורים, לא כמות מסחרית ולא מגיע בדרך כלל לשווקים, (זמן הבשלתו בחודש אב). [ומעיקר הדין אין צריך לחשוש, והרוצה לחשוש, מחודש אב תשפ"ב] בפיסטוק הקלוי יש לחשוש החל מחודש סיון בגלל הקמח שעליהם.
אגוזי גן-עדן קלוי	סיון	רובו ככולו מחו"ל. קיים גידול מקומי קטן מאוד בכמה אזורים, לא כמות מסחרית ולא מגיע בדרך כלל לשווקים, (זמן הבשלתו בחודש אב). [ומעיקר הדין אין צריך לחשוש, והרוצה לחשוש, מחודש אב תשפ"ב] בפיסטוק הקלוי יש לחשוש החל מחודש סיון בגלל הקמח שעליהם. אפשר לברר אצל המוכר באיזה קמח השתמש (קמח רגיל או קמח תפו"א) יש לציין שכל הקלויים בחנויות שבהשגחת ה"בד"צ משתמשים אך ורק בקמח תפו"א מחשש תולעים בקמח
אגוזי המלך		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
אגוזי לוז - (אילסר) בונדוק		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית

דבר השמיטה

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
אגוזי לוז - (אילסר) בונדוק הקלויים		כולו מיובא מחו"ל, ללא חשש שביעית. בקלוי יש לחשוש החל מחודש סיון בגלל הקמח שעליהם. אפשר לברר אצל המוכר באיזה קמח השתמש (קמח רגיל או קמח תפוז"א) יש לציין שכל הקלויים בחנויות שבהשגחת הבר"צ משתמשים אך ורק בקמח תפוז"א מחשש תולעים בקמח
אגוזי מוסקט (שלמים) וטחונים		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
אגוזי מקדמיה		כולו מיובא מחו"ל, ללא חשש שביעית. יש מעט מגידול מקומי, אך היות והקליפה מאוד קשה לפיצוח הפסיקו לשווק מגידול המקומי.
אגוזי פקאן מקולף / בקליפה	תשרי פג	רוב אגוזי הפקאן המקולפים מיובאים מחו"ל, אך עדיין יש חלק ניכר מקולפים מגידול מקומי, אגוזי הפקאן עם הקליפה כולו גידול מקומי, אין רשיונות יבוא לפקאן בקליפה עקב מחלות שגורמות לפקאן המקומי. זני הפקאן השונים מבשילים בעיקרם בחדשים תשרי חשון וכסליו. [ומעיקר הדין אין צריך לחשוש על המקולפים, והרוצה לחשוש, מחודש תשרי תשפ"ג] ולכן עיקר שיווק הפקאן המקומי הוא בשנה השמינית. ויש להזהר. אגוזי פקאן בקליפה עלולים להיות בחששות שביעית בעיקר בשנים אחרי שנת השביעית, הואיל ומשתמרים באיחסון זמן רב. אגוזי פקאן אינם מניבים פירות בשנים המוקדמות, ועד עתה לא נודע על חששות בענייני ערלה.
אגוזי קוקוס		מיובא כולו מחו"ל, ללא חשש שביעית. בטחון יש מפעלים שמייצרים באותו מפעל גם חלב קוקוס ומוסיפים גם חלב עכו"ם, ויש להיזהר.
אגוזי קשיו טבעי		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
אגוזי קשיו קלוי	סיון	כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית. בקלוי יש לחשוש החל מחודש סיון בגלל הקמח שעליהם. אפשר לברר אצל המוכר באיזה קמח השתמש (קמח רגיל או קמח תפוז"א) יש לציין שכל הקלויים בחנויות שבהשגחת הבר"צ משתמשים אך ורק בקמח תפוז"א מחשש תולעים בקמח
אגס	אייר	הזן הנפוץ "ספדונה" נמצא בשוק משך כל השנה באמצעות איחסון בקירור. היבול החדש של זן זה מגיע לשווקים בסביבות חודש תמוז תשפ"ב, הזן "קוסציה" גם הוא נמצא בשוק כמעט משך כל השנה (אם יהיה עד חודש אייר תשפ"ב זה יהיה עוד מיבול ששית). הזן "גינטיל" הוא המקדים להבשיל, ונקטף החל מחודש אייר. קיימים מטעים של עשרות זנים אירופאיים, ביניהם אגסים הדומים מעט בצורתם לתפוחי-עץ בתור ניסויים, וקיימים בהם חששות גדולות של ערלה.
אגס מיובש		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית

דבר
השמטה

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
אוכמניות	שבת	אחוז קטן בלבד הוא גידול מקומי [ומעיקר הדין אין צריך לחשוש, והרוצה לחשוש, מחדש שבת תשפ"ב], גם בצמחים ישנים קיימות חששות גדולות של ערלה מחמת הענפים המתחדשים מן השרשים.
אוכמניות מיובשות		כולו מיובא מחו"ל, ללא חשש שביעית, קיים חשש מפני מירוח שמנים ותוס' תמציות שונים, צריך השגחה.
אוכמניות שימורים		אחוז קטן בלבד הוא גידול מקומי [ומעיקר הדין אין צריך לחשוש, והרוצה לחשוש, מחדש שבת תשפ"ב], שימורי אוכמניות ריבות וכדו' מיובאות קפוא מחו"ל, וטעונים השגחה והכשר. (וכן מיובא מיובש בחששות מריחת שמנים). גם בצמחים ישנים קיימות חששות גדולות של ערלה מחמת הענפים המתחדשים מן השרשים.
אורגנו עלים מיובשים [איזובית פשוטה]	ראש השנה	רובו מיובא מחו"ל, קיים גם מיבול מקומי, מה שצומח אחרי ראש השנה יש בו קדושת שביעית.
אורז		כולו מיובא מחו"ל (אין כלל גידול מקומי), ללא חשש שביעית.
אזוב מצוי (זעתר)	ראש השנה	כולו מגידול מקומי, מה שצומח אחרי ראש השנה יש בו קדושת שביעית. בשנים האחרונות מייבאים מתורכיה דמוי זעתר, בשימוש מפעלי תבלין
אזוקי (שעועית קטנה אדומה)		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
אילסר - [אגוזי לוז - בונדוק]		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
אילסר - [אגוזי לוז - הקלויים]	סיון	כולו מיובא מחו"ל, ללא חשש שביעית. בקלוי יש לחשוש החל מחדש סיון בגלל הקמח שעליהם. אפשר לברר אצל המוכר באיזה קמח השתמש (קמח רגיל או קמח תפו"א) יש לציין שכל הקלויים בחנויות שבהשגחת הברד"צ משתמשים אך ורק בקמח תפו"א מחשש תולעים בקמח
אנונה	תמוז	מין פרי, מבשיל מתמוז עד תבת,
אנים (ינסון) זרעים	ניסן	רובו מיובא מחו"ל, אך יש כיום גם גידול מקומי עקב התייקרות הזרעים בעולם. משמש כתבלין לתעשיית אראק וממתקים.
אננס טרי	ראש השנה	אננס היא מין ירק וברכתו בורא פרי אדמה,
אננס יבש ובשימורים	מיובא מחוץ לארץ ואין בהם קדושת שביעית	שימורי אננס עד עתה לא נודע על יבול מקומי, ומיובאים מחו"ל. אננס מיובש מגיע מחו"ל. והוא בחשש של תמציות לא כשרות, וצריך השגחה. אננס היא מין ירק וברכתו בורא פרי אדמה,

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
אספרגוס	ראש השנה	ירק רב שנתי, בעל תוחלת חיים של 4-5 שנים. עונת הלקיטה היא פעמיים בשנה, בין החודשים אדר-אייר ובין החודשים אב-תשרי, אינו נשמר באיחסון ולכן נמצא בשוק רק בעונות אלו. על הירק הטרי יש לחשוש החל מר"ה של שנה זו כי עונת הלקיטה ממשיך לתוך שנת השמיטה.
אפונה יבשה	מיובא מחוץ לארץ ואין בהם קדושת שביעית	כולו מיובא מחו"ל, ללא חשש שביעית. לעיתים רחוקות קיים גידול מקומי ואין צריך לחשוש למיעוט כזה
אפונה ירוקה (בתרמילים)	ראש השנה	
אפונה ירוקה קפואים ושימורים	שבת	בשימורים ובקפואים אין יבול חדש בדרך כלל לפני חודש שבת-אדר. חלק גדול מהקפואים הם יבול חו"ל, ומצויין על האריזה
אפרסמון	אב	האפרסמון מבשיל בחודשי הסתיו - אב תשרי, עד סוף חודש חשוון, ישנם זנים מבכירים וזנים מאפילים לפי הסדר דלהלן: איזו, ג'ירו, פויו, טריומף, רוחו. אפרסמון מיבול שישית המאוחסנים בקירור מחזיקים מעמד כחצי שנה.
אפרסק טרי	שבת	הזנים השונים מבשילים בדרך כלל החל מחודש שבת אדר, ועד חודש אלול-תשרי, עצי האפרסקים מניבים פרי בגיל צעיר, ולכן יש בהם גם חששות גדולות של ערלה, (קיים בהם חשש ערלה בשנה הרביעית מכיון שהפריחה והחנטה לפני ט"ו בשבת). בסוגים שונים, במיוחד של ערבים, מצויים תולעים רבים שקשה לזהותם, וצריך זהירות מרובה.
אפרסק מיובש		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
אקטידיניה קיווי	כסלו	קיים בהם זן המבשיל באלול וזן שמבשיל בכסליו.
ארטישוק (קינרס / קנרס / חרשף) כבוש ומשומר	מיובא מחוץ לארץ ואין בהם קדושת שביעית	ארטישוק כבוש ומשומר מיובא בדרך-כלל מחו"ל. [ומעיקר הדין אין צריך לחשוש בכבוש ומשומר - והרוצה לחשוש, מראש השנה תשפ"ב]
ארטישוק (קינרס \ קנרס) חרשף) טבעי	ראש השנה	מצויים מאוד חרקים, ויש לבדוק היטב (למעט לבבות שראוי שלא לאכלם כלל)
ארטישוק ירושלמי (בטטה) קסבייה	ראש השנה	בטטה קסבייה הוא ארטישוק ירושלמי

דבר
השמיטה

שם מוצר זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
אשכוליות אשכולית / אשכולית / אדומה	אב
אתרוג	ראש השנה לחומרא דינו כירק לחומרא, ואם נלקט אחר ר"ה של שביעית צריך לנהוג בו קדושת שביעית לחומרא, אך הוא חייב במעשר (עני) בלא ברכה. ואם חנט בשביעית יש עליו קדושת שביעית, גם אם נלקט בשמינית. השגחת הבד"ץ על אתרוגים של שנת השמיטה תשפ"ב הבעל"ט היא רק על הנלקט לפני ר"ה, וראה במדריך הכשרות דבר השמיטה בהודעת הבד"צ בדבר אתרוגים לסוכות, וראה שם גם במדור פסקים והערות.
בוטנה טבעי (פיסטוק חלבי)	אב רובו ככולו מחו"ל. קיים גידול מקומי קטן מאוד בכמה אזורים, (זמן הבשלתו בחודש אב). [ומעיקר הדין אין צריך לחשוש, והרוצה לחשוש, מחודש אב תשפ"ב]
בוטנה (פיסטוק חלבי) קלוי	סיון רובו ככולו מחו"ל. קיים גידול מקומי קטן מאוד בכמה אזורים, (זמן הבשלתו בחודש אב). [ומעיקר הדין אין צריך לחשוש, והרוצה לחשוש, מאב תשפ"ב] בפיסטוק הקלוי יש לחשוש החל מחודש סיון בגלל הקמח שעליהם. אפשר לברר אצל המוכר באיזה קמח השתמש (קמח רגיל או קמח תפו"א) יש לציין שכל הקלויים בחנויות שבהשגחת הבד"צ משתמשים אך ורק בקמח תפו"א מחשש תולעים בקמח
בוטנים אמריקאים קבוקים (בוטנים מצופים)	סיון יש לחשוש מחודש סיון בגלל הקמח שעליהם, צריך השגחה מעולה, ויש להזהר. לפי מנהג ירושלים מקדמת דנא, בוטנים הם קטניות ולא ירק, ולפי זה אם הביאו שלישי בשישית, אין להם קדושת שביעית,
בוטנים טבעי	אב לפי מנהג ירושלים מקדמת דנא, בוטנים הם קטניות ולא ירק, ולפי זה אם הביאו שלישי בשישית, אין להם קדושת שביעית,
בוטנים קטנים מאוד	ראש השנה לפי מנהג ירושלים מקדמת דנא, בוטנים הם קטניות ולא ירק, ולפי זה אם הביאו שלישי בשישית, אין להם קדושת שביעית, הבוטנים הקטנים שלא הביאו שלישי יש לחשוש עליהם מיד בראש השנה
בוטנים קלויים	סיון לפי מנהג ירושלים מקדמת דנא, בוטנים הם קטניות ולא ירק, ולפי זה אם הביאו שלישי בשישית, אין להם קדושת שביעית, בבוטנים הקלויים, יש לחשוש מחודש סיון בגלל הקמח שעליהם. מייבאים מחו"ל בוטנים קלויים בשמן בחששות כשרות. כמו כן חמאת בוטנים המיובא מחו"ל מכילה תערובת אמולסיפירים, ויש להזהר! אפשר לברר אצל המוכר באיזה קמח השתמש (קמח רגיל או קמח תפו"א) יש לציין שכל הקלויים בחנויות שבהשגחת הבד"צ משתמשים אך ורק בקמח תפו"א מחשש תולעים בקמח

דבר השמיטה

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
בונדוק - אגוזי לוז (אילסר) טבעי		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
בונדוק - אגוזי לוז (אילסר) קלוי	סיון	כולו מיובא מחו"ל, ללא חשש שביעית. בקלוי יש לחשוש החל מחודש סיון בגלל הקמח שעליהם. אפשר לברר אצל המוכר באיזה קמח השתמש (קמח רגיל או קמח תפו"א) יש לציין שכל הקלויים בחנויות שבהשגחת ה"בד"צ משתמשים אך ורק בקמח תפו"א מחשש תולעים בקמח
בורגול (חטה) גרוסה.		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
בזיל (בזיליקום) טרי (ריחן תימני-מצוי)	ראש השנה	משווק כל השנה, ויש להזהר כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין יחב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הידיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
בזיל (בזיליקום) מיובש	מיובא מחוץ לארץ ואין בהם קדושת שביעית	כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין יחב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הידיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או יש ליזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
בטטה	ראש השנה	עונת הלקיטה היא בין החודשים אב עד ניסן ולכן אחר ר"ה של שביעית יש לחשוש שנלקטה בשמיטה.
בטטה קסבייה (ארטישוק ירושלמי)	ראש השנה	עונת הלקיטה מתחילה בחודש סיון ומסתיימת בחודש תשרי שלאחריו. אחרי ר"ה כבר מגיע לשוק ירק מלקיטת שביעית. יש לציין שרובו גדל אצל נכרים
בן איזוב רפואי	ראש השנה	
בן חילף - טף (זרעים)	אייר	עיקר גידולו באתיופיה, ובשנים האחרונות התחילו לגדל זרעי הטף גם בארץ ויש לחשוש מחודש אייר. הטף משמש גם עבור קמח ללא גלוטן

דבר השמיטה

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
בננה טבעי	ראש השנה	כולל בננה מובחלת, אחרי כמה ימים היא בוודאי מלקיטת שביעית. וראה במדריך הכשרות דבר השמיטה במדור פסקים וכן בהערות של הגר"י פישר זצ"ל.
בננה מיובשת	מיובא מחוץ לארץ ואין בהם קדושת שביעית	הבננות המיובשות המיובאות מחו"ל עוברות טיפול בשמנים שונים עם חשש לכשרותם, ויש להזהר.
בצל גרוס	כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית	
בצל יבש / בצל יבש סגול	ראש השנה	קיים לקיטת בצלים מהשדות גם בתקופה זו אחר ראש השנה ובעיקר בדרום הארץ, הגם שבשנים האחרונות כמעט כל הלקיטה היא לפני ראש השנה, אולם שנת השמיטה תשפ"ב היא מעוברת ויש להזהר דמיד אחרי ר"ה מתחיל לחדור לשוק גל חדש של בצל יבש מלקיטת שביעית, אם כי באסמים קיים מלאי משמעותי מלקיטת ששית עד חודש כסלו/טבת. הבצל היבש שנאסם בפיקוח הבד"ץ מקפידים לאספו מהשטחים לפני ר"ה. בהמשך שנת השביעית מקוים שתהיה בעזה"י אספקת בצל משטחי חוץ לארץ.
בצל ירוק	ראש השנה	כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין ייב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש לזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
בצל שבבים גרוס ואבקת בצל	מיובא מחוץ לארץ ואין בהם קדושת שביעית	יש לשמור עליהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
ברוקולי	ראש השנה	כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין ייב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש לזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
בשמנים הגדלים באילנות (שברכתם עצי בשמים)		ראה במדריך הכשרות - דבר השמיטה "פסקים והוראות" עלים, שיחים וכדו' העומדים לריח דינם כדין ירקות והגדלים באילנות דינם כפירות האילן. יש לברר כל מין ומין מתי היתה חנטת הפרי באילן שעליו גדלו הבשמים

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
בשמים עליים ושיחים (שברכתם עשבי בשמים)	ראש השנה	ראה במדריך הכשרות - דבר השמיטה "פסקים והוראות" עלים, שיחים וכדו' העומדים לריח דינם כדין ירקות והגדלים באילנות דינם כפירות האילן.
בשמים ציפורן		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
גודגון גם הקפואים (דובדבן מתוק)	אייר	נמצא בשוק רק בחודשים אייר-סיון-תמוז. המשווק קפוא הם בדר"כ מחו"ל (אירופה), ויש לבדקם היטב מתולעים.
גויאבה / תאילנדית	תמוז	יש לבדקם היטב מחשש תולעים, כמו-כן יש בהם חששות של ערלה.
גזר	ראש השנה	גזר נלקט היום בארץ כמעט בכל חדשי השנה. (במוצאי שמיטה יש להזהר מלקנות מיובל שמיטה שנשאר בקירור).
גיגור - זנגביל טרי (שורש)	ראש השנה	רובו מיובא מחו"ל, יש גם מעט גידול מקומי [ומעיקר הדין אין צריך לחשוש, והרוצה לחשוש, מראש השנה תשפ"ב] בקיץ בדר"כ כל השיווק הוא מחו"ל.
גיגור - זנגביל יבש (שורש ואבקה)		התבלין המיובש כולו מיובא מחו"ל ללא חשש שביעית.
גיגור - זנגביל מסוכר		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
גמבה (פלפל) כל הצבעים	ראש השנה	נמצא בשוק משך כל ימות השנה.
גן-עדן (אגוזים) טבעי	אב	רובו ככולו מחו"ל. קיים גידול מקומי קטן מאוד בכמה אזורים, לא כמות מסחרית ולא מגיע בדרך כלל לשווקים, (זמן הבשלתו בחודש אב). [ומעיקר הדין אין צריך לחשוש, והרוצה לחשוש, מחודש אב תשפ"ב]
גן-עדן (אגוזים) קלוי	סיון	רובו ככולו מחו"ל. קיים גידול מקומי קטן מאוד בכמה אזורים, לא כמות מסחרית ולא מגיע בדרך כלל לשווקים, (זמן הבשלתו בחודש אב). [ומעיקר הדין אין צריך לחשוש, והרוצה לחשוש, מחודש אב תשפ"ב] בפיסטוק הקלוי יש לחשוש החל מחודש סיון בגלל הקמח שעליהם. אפשר לברר אצל המוכר באיזה קמח השתמש (קמח רגיל או קמח תפוא"א) יש לציין שכל הקלויים בחנויות שבהשגחת הבד"צ משתמשים אך ורק בקמח תפוא"א מחשש תולעים בקמח
גרגיר (זרעים)		כולו מיובא, ללא חשש שביעית.

**דבר
השמיטה**

שם מוצר זמני חלות שבועית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
גרגיר. (עלים גריים) גרגיר הנחלים	משווק כל השנה, כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין יחב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הידיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקות דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
גריסי פנינה	כולו מיובא מחו"ל, ללא חשש שבועית. טעון הכשר מפני חשש "חדש".
גריסים	כולו מיובא מחו"ל, ללא חשש שבועית. טעון הכשר מפני חשש "חדש".
גרעיני אבטיח	תמוז גרעיני אבטיח הינם זן מיוחד ושונה מאבטיחים לאכילה, מטרת זריעתם הוא רק לצורך הגרעינים ואילו בשר האבטיח אינו נאכל, ולכן הם בגדר קטניות, ואלו שנזרעו בששית וגם שליש גידולם היה בששית, גם אם נאספו אחר ראש השנה דינם כיבול ששית
גרעיני דלעת לא קלוי	הגרעינים הם יבוא מחו"ל, אולם יש לחשוש החל מחודש סיון בגלל הקמח שעליהם.
גרעיני דלעת קלויים	סיון הגרעינים הם יבוא מחו"ל, אולם יש לחשוש החל מחודש סיון בגלל הקמח שעליהם. אפשר לברר אצל המוכר באיזה קמח השתמש (קמח רגיל או קמח תפו"א) יש לציין שכל הקלויים בחנויות שבהשגחת הבד"צ משתמשים אך ורק בקמח תפו"א מחשש תולעים בקמח
גרעיני חמניות (שחורים) טבעי	תמוז בשנה האחרונה רוב החמניות המשוקות בארץ הם מיבול חו"ל. וכנראה שכך ימשך גם בשנת השמיטה ובשנה השמינית, אולם יש עדיין כמות ניכרת מגידול מקומי (קשה להבחין בין המקומי להמיובא). ואזהרה לבני חו"ל היות וחלק מהחמניות הגדלים בארץ ישראל מיוצאות לחו"ל. יש להיזהר מאיסורי טבל ושביעית.
גרעיני חמניות (שחורים) קלויים	סיון בשנה האחרונה רוב החמניות המשוקות בארץ הם מיבול חו"ל. וכנראה שכך ימשך גם בשנת השמיטה ובשנה השמינית, אולם יש עדיין כמות ניכרת מגידול מקומי (קשה להבחין בין המקומי להמיובא). ואזהרה לבני חו"ל היות וחלק מהחמניות הגדלים בארץ ישראל מיוצאות לחו"ל. יש להיזהר מאיסורי טבל ושביעית. חמניות הקלויים, יש לחשוש מחודש סיון בגלל הקמח שעליהם. אפשר לברר אצל המוכר באיזה קמח השתמש (קמח רגיל או קמח תפו"א)
דובדבן (חמוץ)	אייר חלק ניכר משימורי הדובדבנים מיובאים מחו"ל, אולם הפרי הטרי הוא מגידולי הארץ בלבד. דובדבנים מסוכרים וכדו' מיוצרים גם כאן מגידולי הארץ. וכן יש גם ייבוא מחו"ל בחששות וטעון השגחה והכשר.

דבר
השמיטה

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
דובדבן מתוק	אייר	נמצא בשוק רק בחודשים אייר-סיון-תמוז. המשווק קפוא הם בדר"כ מחו"ל (אירופה), ויש לבדוקם היטב מתולעים.
דובדבנים מיובשים		כולו מיובא מחו"ל, ללא חשש שביעית, צריך השגחה מפני חשש השמן שמורחים עליו ותוספת תמציות, ויש להזהר.
דובדבנים מסוכרים	אייר	דובדבנים מסוכרים וכדו' מיוצרים גם כאן מגידולי הארץ. וכן יש גם ייבוא מחו"ל בחששות וטעון השגחה והכשר.
דוחן		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
דורה (סורגום)	מיובא מחוץ לארץ ואין בהם קדושת שביעית	דורה לתעשיית הבירה משתמשים בייבוא מחו"ל ואין חשש שביעית, הגידול המקומי אינו משמש למאכל אדם.
דינקל (כוסמין - DINKEL / SPELT)	מיובא מחוץ לארץ ואין בהם קדושת שביעית	"דינקל", מחמשת מיני דגן. לא ידוע על גידול בארץ.
דלעת / דלורית	ראש השנה	קיים לקיטת דלעת מהשדות גם בתקופה זו אחר ראש השנה ובעיקר בדרום הארץ, מיד אחרי ר"ה מתחיל לחדור לשוק גל חדש מלקיטת שביעית, אם כי באסמים קיים מלאי משמעותי מלקיטת ששית עד חודש כסלו/טבת. דלעת שנאסם בפיקוח הבד"ץ מקפידים לאספו מהשטחים לפני ר"ה. בהמשך שנת השביעית מקוים שתהיה בעזה"י אספקה משטחי חוץ לארץ.
דפנה - עלים (ער אציל)	ניסן	כולו מיובא מחו"ל, ללא חשש שביעית. אולם יש הרבה עצי דפנה מפוזרים הגדלים בארץ לנוי או לשימוש ביתי. אולם אין שווק מסחרי מגידולי הארץ. ויש להזהר מלקטוף אותם מניסן בלי שינוי, וגם צריך לשמור עליהם קדושת שביעית.
הדסים		הדסים שנלקטו למצווה אין עליהם דיני קדושת שביעית, ואם נלקטו לריח נוהג בהם קדושת שביעית, (עי' שו"ת משנת יוסף ח"ג סוף סימן כב לגבי זמן חנטה בהדסים, ובתחילת שנה שביעית אין חשש אפילו נלקטו לריח, ואם יש בהם חשש היינו סוף שביעית ותחילת שנה שמינית, דלגבי חלות קדושת שביעית אזלינן בתר חנטה כעץ) וראה במדריך הכשרות דבר השמיטה "פסקים והוראות".

דבר
השמיטה

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
הדרים	אב	אשכוליות, אשכולית, אשכולית אדומה, ליים, לימון, מנדרינה, פומלה, פומלית, קומקווט (תפוז סיני), קלמנטינה, תפוזי-ראה כל אחד בערך שלו. בפירות הדר משדות נוכרים מצויים יותר תולעים ויש לבדוקם. מלבד הנ"ל ישנם סוגים נוספים של פרי - הדר כמו: "סטסומה", "מיכל", "טמפל", "טופז" "מינאלה" ועוד, המבשילים ונמצאים בשוק - כל אחד בעונתו - החל מחודש תשרי עד חודש ניסן, ובהיות ולפעמים מגיע לשוק מחודש אב, ולכן יש לחשוש מחודש אב. מפרי ההדר השונים מכינים מיצים לשתייה, רכזים, ריבות ועוד ויש להזהר. כמו כן מייצרים סבון וחומרי ניקוי, נוזל כלים ושמפו מחלקי קליפות פרי הדר
הל (קרדמון)		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
וניל (מקלות)		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
זוטה (עלים מיובשים)	ראש השנה	קיים מגידול מקומי. וגם ייבוא מחו"ל.
זיתים	אב	במועד זה מבשילים זנים פחות חשובים (המוקדמים) של הזית. הזן "מנזנילו" המשמש רבות לשימורים, וכן גם להכנת זיתים שחורים, מבשיל בחודש אב. זן השמן "סורי" מבשיל בחודש תשרי-חשון, חלק ניכר של עצי הזית הם בבעלות יהודים.
זיתים כבושים	חשון	הזיתים עצמם הם עדיין מגידולי ששית בתאריך הנ"ל, אולם מחמת תוספת תבלינים - כמו: פלפל חריף, שמיר וכו' - יש לחשוש בכבושים מאמצע חשון.
זנגביל טרי (שורש) ג'ינג'ר	ראש השנה	רובו מיובא מחו"ל, יש גם מעט גידול מקומי [ומעיקר הדין אין צריך לחשוש, והרוצה לחשוש, מראש השנה תשפ"ב] בקיץ בדר"כ כל השיווק הוא מחו"ל.
זנגביל יבש (שורש ואבקה) ג'ינג'ר		כולו מיובא מחו"ל ללא חשש שביעית.
זנגביל מסוכר [ג'ינג'ר]		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
זעפרן [כרכום]		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
זעתר (איזוב מצוי)	ראש השנה	כולו מגידול מקומי, מה שצומח אחרי ראש השנה יש בו קדושת שביעית. בשנים האחרונות מייבאים מתורכייה דמוי זעתר, בשימוש מפעלי תבלין
זעתר פרסי (קורנית)	ראש השנה	
חבוש	תמוז	נשמר בקירור לכמה חודשים. [רובו מחו"ל, ומעיקר הדין אין צריך לחשוש, והרוצה לחשוש, מחודש תמוז תשפ"ב]

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
חומוס (חימצה) (ארבעס)	סיון	בשנים האחרונות היות ומחירי החמוס בעולם נמכרים במחירים נמוכים. רוב החמוס המשווק בארץ הוא מחו"ל. אולם זה ניתן לשינוי
חומוס קלוי (קאדאמעס)		מיובאים מחו"ל כשהם קלויים, ולדעת כמה פוסקים יש בזה משום בישול עכו"ם.
חומץ		מלבד חומץ סינטטי, מייצרים חומץ גם מהדרים, ולכן יש לזהר כל מין לפי תאריך ההדרים שממנו מיוצר החומץ, וכן מייצרים מ"רכז" תפוזי, אלכוהול ממולאסות, ואף מיון, וטעונים הכשר. חומץ תפוחי-עץ הם בחששות כשרות.
חומרי כביסה למיניהם	אין בהם קדושת שביעית	המנהג המקובל שאין בהם קדושת שביעית אע"פ שיש בהם תערובת גידולי שביעית (ע"י מ"ש מרן הראב"ד שליט"א בספר שמיטה כהלכתה פרק ג סעיף יח) יש לציין שבמפעלים לייצור הנ"ל שבהשגחת הבד"צ אין משתמשים בתערובת של גידולי שביעית
חומרי ניקוי וסבון כלים טיפוח וכדומה	אין בהם קדושת שביעית	המנהג המקובל שאין בהם קדושת שביעית אע"פ שיש בהם תערובת גידולי שביעית (ע"י מ"ש מרן הראב"ד שליט"א בספר שמיטה כהלכתה פרק ג סעיף יח) יש לציין שבמפעלים לייצור הנ"ל שבהשגחת הבד"צ אין משתמשים בתערובת של גידולי שביעית
חזרת (חריין)	ראש השנה	אוחסן כמות גדולה של חזרת שישית, ומקוים בהמשך לייבוא של חזרת מאירופה.
חיטה	אייר	רובו המכריע עדיין מיובא מחו"ל. החיטה למצות שמורה לפסח שבהשגחת הבד"ץ לפסח תשפ"ב ותשפ"ג היא כולה מגידולי הארץ - משנה הששית, ואוחסנו במחסנים מיוחדים תוך שמירה טיפול למניעת חשש התלעה.
חילבה (זרעים/אבקה ועלים)		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
חימצה (חומוס)	סיון	בשנים האחרונות היות ומחירי החמוס בעולם נמכרים במחירים נמוכים. רוב החמוס המשווק בארץ הוא מחו"ל. אולם זה ניתן לשינוי
חמוציות		כולו מיובא מחו"ל, ללא חשש שביעית. קיים בהם חששות מפני השמן שמרוח עליו ועוד, ברכתו בפה"ע.
חמניות (גרעינים) טבעי	תמוז	בשנה האחרונה רוב החמניות המשווקות בארץ הם מיבול חו"ל. וכנראה שכך ימשך גם בשנת השמיטה ובשנה השמינית, אולם יש עדיין כמות ניכרת מגידול מקומי (קשה להבחין בין המקומי להמיובא). ואזהרה לבני חו"ל היות וחלק מהחמניות הגדלים בארץ ישראל מיוצאות לחו"ל. יש להזהר מאיסורי טבל ושביעית.

דבר
השמטה

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
חמניות [גרעינים] קלויים	סיון	בשנה האחרונה רוב החמניות המשווקות בארץ הם מיבול חו"ל. וכנראה שכך ימשך גם בשנת השמיטה ובשנה השמינית, אולם יש עדיין כמות ניכרת מגידול מקומי (קשה להבחין בין המקומי להמיובא). ואזהרה לבני חו"ל היות וחלק מהחמניות הגדלים בארץ ישראל מיוצאות לחו"ל. יש להיזהר מאיסורי טבל ושביעית. חמניות הקלויים, יש לחשוש מחודש סיון בגלל הקמח שעליהם. אפשר לברר אצל המוכר באיזה קמח השתמש (קמח רגיל או קמח תפו"א) יש לציין שכל הקלויים בחנויות שבהשגחת הבד"צ משתמשים אך ורק בקמח תפו"א מחשש תולעים בקמח
חמציץ (עלים) טרי	ראש השנה	גודל כל השנה, ויש להזהר, מה שנלקט אחרי ראש השנה יש בו קדושת שביעית, כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין יהב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
חסה	ראש השנה	כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין יהב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
חרדל (זרעים, שמן)	ראש השנה	גרעיני חרדל כולו יבוא מחו"ל, ממרח חרדל טעון הכשר (גם השחור גם הצהוב) בשנה האחרונה התחילו לגדל חרדל בארץ בעיקר לצורך שמן חרדל ויש להזהר.
חרדל עלים טריים	ראש השנה	משווק כל השנה, ויש להזהר, כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין יהב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
חרוב	אלול	נגוע מאוד בתולעים, ויש להזהר.

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
חרוב אבקה		"אבקת חרובין" מיובאת מחו"ל, ואין עליה חששות שביעית. נגוע מאוד בתולעים, ויש להזהר.
חריע	סיון	משמש לייצור שמן, חלק מיובא מחו"ל וחלק מקומי.
חרשף (ארטישוק / קינרס / קנרס טרי)	ראש השנה	ארטישוק הטרי הוא מין ירק ויש לחשוש מר"ה מצויים מאוד חרקים, ויש לבדוק היטב (למעט לבבות שראוי שלא לאכלם כלל)
חרשף (ארטישוק / קינרס / קנרס) כבוש ומשומר	ראש השנה	ארטישוק הכבוש והמשומר מיובא בדרך-כלל מחו"ל. [ומעיקר הדין אין צריך לחשוש בכבוש ומשומר - והרוצה לחשוש, מראש השנה תשפ"ב] מצויים מאוד חרקים, ויש לבדוק היטב (למעט לבבות שראוי שלא לאכלם כלל)
טבק (לעישון והרחה)		עלי הטבק כולם מגידולי נכרים או מחו"ל
טימין (בת קורנית פשוטה) עלים טריים. אין בד"צ	ראש השנה	צמח רב שנתי וצריך להיזהר גם תקופה ארוכה אחרי שנת השמיטה, הטימין הוא מאוד נגוע ולכן אין בהשגחת הבר"צ
טימין (בת קורנית פשוטה) עלים יבשים.		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
טף (זרעים) [בן חילף]	אייר	עיקר גידולו באתיופיה, ובשנים האחרונות התחילו לגדל זרעי הטף גם בארץ ויש לחשוש מחודש אייר. הטף משמש גם עבור קמח ללא גלוטן
טרגון, (לענה דרקונית) עלים טריים	ראש השנה	צמח רב שנתי וצריך להיזהר גם תקופה ארוכה אחרי שנת השמיטה, כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין יהב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקות דין, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש לזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
טרגון, (לענה דרקונית) עלים יבשים	ראש השנה	רובם מחו"ל, קיים גם הרבה מגידול מקומי, מה שצומח אחרי ראש השנה יש בו קדושת שביעית.
ניסון	ניסן	רובו מיובא מחו"ל, אך יש כיום גם גידול מקומי עקב התייקרות הזרעים בעולם. משמש כתבלין לתעשיית ארזק וממתקים.

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
ירקות עלים {מגידול מיוחד} חסה, כוסברה, עלי סלק, פטרוזיליה, טימין [אין בדצ], עלי בייבי, שמיר, בצל ירוק, כרוב לבן ואדום, סלרי עלים, נענה - מנטה, בזיליקום, תרד (וכן שאר ירקות עלים ותבלינים)	ראש השנה	כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין יהב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הידיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקות דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
כוסברה - עלים טריים	ראש השנה	אלו שצומחים אחרי ראש השנה יש בו קדושת שביעית. כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין יהב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הידיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקות דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
כוסברה - עלים מיובשים	ראש השנה	רובם מחו"ל, יש גם מגידול מקומי מה שצומח אחרי ראש השנה יש בו קדושת שביעית.
כוסברה זרעים (גד השדה)	אייר	רובם מיובא מחו"ל, ויש גם כמות ניכרת מגידול מקומי, (צמח חד שנתי הזריעה בחשון כסלו, אין גרעינים לפני חודש אייר). יש לבדקם מתולעים ובפרט מאיחסון ממושך.
כוסמין \ דינקל (SPELT/ (DINKEL)	מיובא מחוץ לארץ ואין בהם קדושת שביעית	מחמשת מיני דגן. לא ידוע על גידול בארץ.
כוסמת (BUCKWHEAT (-PULSE)	מיובא מחוץ לארץ ואין בהם קדושת שביעית	מין קטניות, לא ידוע על גידול בארץ.

דבר השמיטה

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
כורכום - יבש (שורש ואבקה)		מיובא כולו מחו"ל, ואין חשש שביעית.
כורכום - טרי (שורש)	ראש השנה	גדל בארץ שורש כורכום והוא משווק טרי, עונת האיסוף מתשרי עד אייר, אחרי התאריך הנ"ל הוא מתקלקל באדמה, אין שיווק של שורש טרי מחו"ל.
כותנה		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
כישות		משמש בעיקר בתעשיית הבירה, מיובא מחו"ל, ואין כלל גידול בארץ.
כמהין	ראש השנה	אינם גידולי קרקע, וברכתן שהכל. אנו מחמירין מקדמת דנא לחשוש בהם מפני איסורי שביעית.
כמון		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
כרוב (אדום ולבן)	ראש השנה	כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין יהב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקות דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
כרוב סיני	ראש השנה	כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין יהב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקות דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
כרובית	ראש השנה	כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין יהב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקות דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
כרוויה (מין קימל).	אייר	רובו ככולו מיובא מחו"ל, אולם בשנים האחרונות יש קצת גידול מקומי בארץ, עקב התייקרות הזרעים בעולם. [ומעיקר הדין אין צריך לחשוש, והרוצה לחשוש, מחודש אייר תשפ"ב]

דבר
השמטיה

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
כרפס	ראש השנה	ראה סלרי
כרתי (לוף)	ראש השנה	כדאי להשתמש מגידול מיוחד המאושר על דינו לשמיטה. וכשלא ניתן להשיג אפשר להשתמש בתנאים דלהלן: ראוי לא להשתמש בעלים הירוקים העליונים ועוד 5 ס"מ מחלק הלבן (בגודל כ-3 אצבעות, לא להשתמש בגלדים הרפויים החיצוניים (כ-3 גלדים), חובה להפריד את העלים אחד אחד ולהשרותם במי סבון לכ-5 דקות ולשוטפם תחת זרם מים, ולבדוק מול האור מחרקים קטנים בצבע /חום/בהיר, צהוב בהיר.
לדר		מיוצר ממשמש /מגויאבה/ אשכולית ועוד. כולו יבוא מחו"ל. מצוי בשוק לדר בחשש תולעים ועוד חששות גם על החומרים שמשמשים בהם בתהליך הייצור, ויש להיזהר.
לואיזה - עלים טריים (ליפיה לימונית)	ראש השנה	צמח רב שנותי. מה שנלקט אחרי ראש השנה יש בו קדושת שביעית. כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין יהב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
לואיזה - עלים יבשים (ליפיה לימונית)	ראש השנה	רובם מיובא מחו"ל, ויש גם כמות ניכרת מגידול מקומי, מה שנלקט אחרי ראש השנה יש בו קדושת שביעית. בחליטות תה משתמשים בדר"כ בלואיזה מקומית, ויש להיזהר.
לוביה (רוביה) גרעינים		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
לוביה - טרי (שרביטים)	ראש השנה	השרביטים הם מגידול מקומי, יתכן שדינו כדין ירק מאחר שנאכל עם התרמיל, ובפרט אם הגרעינים קטנים מאוד שלא הביאו שלישי. (הלקיטה מתחילה בקיץ ונמשכת אל תוך השנה השביעית).
לוז		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
לוז קלוי	סיון	כולו מיובא מחו"ל, ללא חשש שביעית. בקלוי יש לחשוש החל מחודש סיון בגלל הקמח שעליהם. אפשר לברר אצל המוכר באיזה קמח השתמש (קמח רגיל או קמח תפו"א) יש לציין שכל הקלויים בחנויות שבהשגחת הבד"צ משתמשים אך ורק בקמח תפו"א מחשש תולעים בקמח
לולב		אין עליו דיני שביעית, ראה במדריך הכשרות - דבר השמיטה במדור "פסקים והוראות".
לונגן	אייר	

דבר השמיטה

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
לוף (כרתי)	ראש השנה	כדאי להשתמש מגידול מיוחד המאושר על ידינו לשמיטה. וכשלא ניתן להשיג אפשר להשתמש בתנאים דלהלן: ראוי לא להשתמש בעלים הירוקים העליונים ועוד 5 ס"מ מחלק הלבן (בגודל כ-3 אצבעות, לא להשתמש בגלדים הרפויים החיצוניים (כ-3 גלדים), חובה להפריד את העלים אחד אחד ולהשרותם במי סבון לכ-5 דקות ולשוטפם תחת זרם מים, ולבדוק מול האור מחרקים קטנים בצבע /חום/בהיר, צהוב בהיר.
ליים (לימונית)	תמוז	זן של לימון, נמצא בשוק מחודש תמוז עד סוף הקיץ, קיים בהם חששות ערלה.
לימה	אדר	
לימון	ניסן	נמצא בשוק כמעט בכל השנה, ומחודש ניסן עלול להופיע מחנטת שביעית, וראה גם "ליים (לימונית)". יש חשש ערלה גם בשנה הרביעית מכיון שהחנטה היתה קודם ט"ו בשבט שנחשב משנה שלישית שהוא ערלה.
לימון ננסי [לימקוואט]	אדר	
לימון פרסי		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
לימונית (עשב לימון) מיובש	ראש השנה	הרוב מיובא מחו"ל, יש גם כמות ניכרת מגידול מקומי, מה שצומח אחרי ראש השנה יש בו קדושת שביעית.
לימקוואט (לימון ננסי)	אדר	
ליצי'	אייר	העץ מבשיל בחודש אייר, ונמצא בשוק מספר חודשים בקיץ.
לענה שיחנית [שיבא] (עלים) טרי	ראש השנה	גודל כל השנה.
לפת	ראש השנה	
לפתית (קנולה) זרעים		נועד לשימוש שמנים ומרגרינות, בשנים האחרונות כולו מיובא מחו"ל
לתת		כולו מיובא מחו"ל לתעשיית הבירה ומוצרי עזר לאפייה.
מאש (שעועית) ירוקה קטנה		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית

**דבר
השמטיה**

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
מולאסות	מיובא מחוץ לארץ ואין בהם קדושת שביעית	חומר הגלם לייצור שמרים, מופק בייצור סוכר, כולו יבוא מחו"ל, מולאסה נוזלית טבעית היא ללא בעיות כשרות, מולאסות מעובדות בצורות שונות יש שם בעיות כשרות. השמרים מיוצרים ממולאסות של סלק סוכר מיובא מחו"ל, בעבר היו בעיות רבות עם ייבוא מיוחד של מולאסה עבור ייצור שמרים כשרים לצרכי שומרי שמיטה. היום ב"ה כל השמרים הם ממולאסות מיובאות מחו"ל, והמפעל היחידי בארץ לייצור שמרים הוא תחת השגחת ה"בד"ץ, שמרים יבשים ובצורת גרגירים המיובאים מחו"ל עלולים להיות מעורבים עם שמנים ושומנים, וטעונים השגחה והכשר.
מוסקט	ראש השנה	כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
מיומן / מיומן (עלים מיובשים)	ראש השנה	חלק מגידול מקומי. וחלק יבוא
מיוזנה (עלים)	ראש השנה	גודל כל השנה, כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין יהב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש לזוהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
מילון / מלון	ראש השנה	
מלוחיה, עלים מיובשים	ראש השנה	הרוב מיובא מחו"ל, ויש גם כמות ניכרת מגידול מקומי, מה שצומח אחרי ראש השנה יש בו קדושת שביעית. [ומעיקר הדין אין צריך לחשוש, והרוצה לחשוש, מראש השנה תשפ"ב]
מליסה רפואית יבשה	ראש השנה	הרוב מגיע מחו"ל ויש גם כמות ניכרת מגידול מקומי, מה שצומח אחרי ראש השנה יש בו קדושת שביעית, [ומעיקר הדין אין צריך לחשוש, והרוצה לחשוש, מראש השנה תשפ"ב] כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין יהב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש לזוהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
מלפפון - גם שימורים	ראש השנה	כולל שימורי מלפפון.
מנגו טבעי	סיון	מבשיל החל מסיון עד תשרי בערך,

דבר השמיטה

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
מנגו מסוכר		הפרי המסוכר כולו מיובא מחו"ל, ללא חשש שביעית.
מנדרינה	אב	זנים שונים מהיבול הקודם (שישית), נשמרים בקירור עד ראשית הקיץ. בחודשי הקיץ אינם נמצאים בשוק. מפרי ההדר השונים מכינים מיצים לשתייה, רכזים, ריבות ועוד ויש להזהר.
מנטה [נענע] - עלים טריים	ראש השנה	כולו מגידול מקומי, כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין ירב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליהרר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
מסטיק "תימני" גרגירים		כולו יבוא מחו"ל, ללא חשש שביעית. טעון בדיקה מחשש תולעים. (לא מדובר מ"גומי לעיסה").
מקדמיה		כולו מיובא מחו"ל, ללא חשש שביעית. יש מעט מגידול מקומי, אך היות והקליפה מאוד קשה לפיצוח הפסיקו לשווק מגידול המקומי.
מרווה מיובשת	ראש השנה	רובם מגידול מקומי, ויש גם יבוא, מה שנלקט אחרי ראש השנה יש בו קדושת שביעית, כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין ירב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליהרר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
מרווה רפואית	ראש השנה	
משמש	ניסן	"משמש" - טרי נמצא בשוק רק בין החודשים ניסן- סיון,
משמש מיובש / לפתן / שימורים		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
נבטים	אין בהם קדושת שביעית	הם גידולי מים, בתוך בית, ובמצע מנותק
נענע - עלים מיובשים	ראש השנה	חלק גדול מגידול מקומי. ויש גם הרבה יבוא מחו"ל, מה צצומח אחרי ראש השנה יש בו קדושת שביעית.

דבר
השמטה

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
נענע [מנטה] - עלים טריים	ראש השנה	כולו מגידול מקומי, כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין ייב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקות דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
נקטרינה	אדר א'	זנים שונים יש חשש של פריחה לפני ט"ו בשבט, ויש חשש ערלה גם בשנה הרביעית.
סבס (צבר)	חשון	בשנים האחרונות מגדלים הרבה לשיווק מסחרי, דינו כעץ ויש חששות גדולות של ערלה.
סויה (פולים)		נועד לשימוש ייצור שמנים ומרגרינות, וכן קמח סויה, כולו יבוא מחו"ל, ואין חששות שביעית. (ניסויים שנעשו לגדלה בארץ לא עלו יפה).
סוכר		כל הסוכר כהיום מיובא מחו"ל.
סורגום - דורה		דורה לתעשיית הבירה משתמשים בייבוא מחו"ל ואין חשש שביעית, הגידול המקומי אינו משמש למאכל אדם.
סטיוויה - עלים	ראש השנה	חלק גידול מקומי, וחלק יבוא מחו"ל.
סיגריות		עלי הטבק כולם מגידולי נכרים או מחו"ל
סילקא (פזי)	ראש השנה	נמצא בשוק במשך כל השנה, כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין ייב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקות דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
סלק אדום	ראש השנה	נמצא בשוק משך כל השנה.
סלק עלים (מנגולד)	ראש השנה	כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין ייב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקות דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
סלרי (זרעים)	ראש השנה	רובו ככולו מחוץ לארץ. [ומעיקר הדין אין צריך לחשוש, והרוצה לחשוש, מראש השנה תשפ"ב]

דבר השמיטה

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
סלרי (כרפס ריחני) (עלים ושורש)	ראש השנה	נמצא בשוק במשך כל השנה. כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין ירב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש לזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
עגבניה	ראש השנה	נמצאת בשוק בכל ימות השנה מאזורים אקלימיים שונים בארץ, לקראת שנת השמיטה הוכנו כמויות עצומות של רסק עגבניות בהשגחת הבד"ץ לתעשי' ולשוק הצרכנים.
עדשים (קטניות)		כולו מיובא מחו"ל, לא ידוע על גידולים מקומיים. יש לבדוק מתולעים.
עולש (שורש / טחון)		משמש כתחליף קפה, כולו מיובא מחו"ל ללא חשש שביעית
עולש מתורבת (לבבות)	ראש השנה	המשמש לאכילה כירק טרי (טעמו מר) מיובא מאירופה, ולאחרונה יש גם חוות גידול מקומית כאשר השורשים גדלים בתוך האדמה ואח"כ מונחים בתוך מיכלי מים במבנה סגור עד לגידול העלים הירוקים - המקומי אינו בפיקוח הבד"ץ.
עירית - עלים טריים	ראש השנה	גודל כל השנה, מה שצומח אחרי ראש השנה יש בו קדושת שביעית, כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין ירב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש לזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
עירית - עלים מיובשים		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
עלי בייבי	ראש השנה	כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין ירב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש לזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות

דבר
השמטה

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
עלי דפנה	ניסן	כולו מיובא מחו"ל, ללא חשש שביעית. אולם יש הרבה עצי דפנה מפוזרים הגדלים בארץ לנוי או לשימוש ביתי. אולם אין שווק מסחרי מגידולי הארץ. ויש להזהר מלקטוף אותם מניסן בלי שינוי, וגם צריך לשמור עליהם קדושת שביעית.
עלי דפנה (ער אציל)	ניסן	כולו מיובא מחו"ל, ללא חשש שביעית. אולם יש הרבה עצי דפנה מפוזרים הגדלים בארץ לנוי או לשימוש ביתי. אולם אין שווק מסחרי מגידולי הארץ. ויש להזהר מלקטוף אותם מניסן בלי שינוי, וגם צריך לשמור עליהם קדושת שביעית.
עלי סלק	ראש השנה	כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין ירב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
עלי סלרי	ראש השנה	כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין ירב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
עמילן תירס (קורנפלור)		מיוצר בארץ מתירס מיובא מחו"ל.
ענבים	ניסן	באזור בקעת הירדן ועין-גדי יש הבשלה כבר בחודש ניסן, הון "פרלט" (בלי חרצנים) הוא המקדים בדרך כלל להבשיל ומגיע לשוק כבר בחודש ניסן, סוגי הענבים ללא חרצנים משמשים גם את תעשיית הצימוקים, ענבי היין מכל הסוגים מבשילים בחודשים אב אלול תשרי, בסוגי ענבים ישנם אחוזי ערלה גבוהים, ויש להיזהר.
ער אציל (עלי דפנה)	ניסן	כולו מיובא מחו"ל, ללא חשש שביעית. אולם יש הרבה עצי דפנה מפוזרים הגדלים בארץ לנוי או לשימוש ביתי. אולם אין שווק מסחרי מגידולי הארץ. ויש להזהר מלקטוף אותם מניסן בלי שינוי, וגם צריך לשמור עליהם קדושת שביעית.
ערמונים		הערמונים בשוק הם מחו"ל, וללא חששות שביעית.
עשב לימון (לימונית)	ראש השנה	
פאפיה	טבת	ספק אם הוא ירק או עץ. אם הוא אכן עץ אזי רובו ככולו ערלה. עונת הקטיפה שונה באזורים שונים ויש לחשוש החל מחודש טבת. פאפיה הטריים לא נמכרים בחנויות שבהשגחתנו מחמת חשש ערלה.

דבר השמיטה

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
פאפיה מסוכר	טבת	מיובא מחו"ל ומוסיפים לזה צבע מאכל ותמציות בחששות ויש להזהר.
פול (תרמילים)	כסלו	לא מצוי בשוק עד כסלו.
פול יבש גדול	סיון	זן ירוק יותר, רובו ככולו מחוץ לארץ. מעט מגידול מקומי. [ומעיקר הדין אין צריך לחשוש, והרוצה לחשוש, מחודש סיון תשפ"ב]
פול יבש קטן		כולו מיובא מחו"ל, בעבר נעשה נסיון לגדלו באזור חבל-מעון. ונלקט בחודש סיון, אך באחרונה הפסיקו לגדל זאת בארץ.
פומלה	אב	ראה ערך הדריס
פומלית	אב	ראה ערך הדריס
פופ-קורן (תירס)	תמוז	סוג התירס לפופ-קורן, היא זן מיוחד של תירס הגדל בארץ ועונת הלקיטה היא בחודש תמוז, חלק מגידול מקומי, וחלק מיבוא
פזי (סילקא)	ראש השנה	נמצא בשוק במשך כל השנה, כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין ייב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
פטל	אייר	מבשיל בתחילת הקיץ, שיח רב שנתי, ולא הוכרע אם זה עץ או ירק. אם הוא עץ אזי פירותיו ברובם ערלה, בשימורי פירות וריבות שבהשגחת הבד"ץ משתמשים בחומר מיובא מחו"ל בלבד, ויש לבדוקם מתולעים.
פטרוזיליה טרי (עלים ושורש)	ראש השנה	גודל כל השנה מה שצומח אחרי ראש השנה יש בו קדושת שביעית, כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין ייב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
פטרוזיליה מיובשת (עלים)	ראש השנה	כמעט כולו מגידול מקומי, יש גם מעט מיבוא.

דבר
השמטיטה

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
פטריות	אין בהם קדושת שביעית	אינם גידולי קרקע, וברכתן שהכל. ואין בהם קדושת שביעית. לפי מ"ש במנח"י ח"ח סוף סימן צט, ביררנו היטב לקראת שנת השמיטה הבעל"ט שאינם יונקים מהקרקע וכבזמן חז"ל
פיג'ואה (פיג'ויה)	אב	
פיטאיה (קובו) כל הצבעים	חשון	
פיטנגה	ניסן	עד היום אין מהם גידול ושיווק מסחרי. מניב פירות כבר בשנה השניה ויש להיזהר מחשש ערלה.
פיסטוק חלבי טבעי (בטנה)	אב	רובו ככולו מחו"ל. קיים גידול מקומי קטן מאוד בכמה אזורים, (זמן הבשלתו בחודש אב). [ומעיקר הדין אין צריך לחשוש, והרוצה לחשוש, מאב תשפ"ב]
פיסטוק חלבי קלוי (בטנה)	סיון	רובו ככולו מחו"ל. קיים גידול מקומי קטן מאוד בכמה אזורים, (זמן הבשלתו בחודש אב). [ומעיקר הדין אין צריך לחשוש, והרוצה לחשוש, מאב תשפ"ב] בפיסטוק הקלוי יש לחשוש החל מחודש סיון בגלל הקמח שעליהם. אפשר לברר אצל המוכר באיזה קמח השתמש (קמח רגיל או קמח תפו"א) יש לציין שכל הקלויים בחנויות שבהשגחת הבד"צ משתמשים אך ורק בקמח תפו"א מחשש תולעים בקמח
פלפל אנגלי (פיאמנטו)		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
פלפל חריף "טרי"	ראש השנה	
פלפל חריף, אדום קטן מיובש. (שאטה/ צ'ילי) שלם וטחון.		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
פלפל טרי כל הצבעים	ראש השנה	
פלפל לבן/ שחור		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
פסיפלורה (שעונית)	ראש השנה	לא הוכרע אם זה ירק או פרי, ולכן יש להחמיר מראש השנה, ואלו שנוהגים שדינו כפרי עד כסלו אין בהם חשש שביעית

דבר השמיטה

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
פפריקה חריפה/מתוקה (פלפלת) שלמה וטחונה	ראש השנה	עד לאחרונה רוב הפפריקה היה מגידול מקומי, אולם בשנים האחרונות עקב בעיות קשות של מחסור במים בארץ, הרוב מיובא מסין, ובכל זאת יש עדיין כמויות גדולות של גידול מקומי, גם אלו שמגיעים מחו"ל צריך לחשוש על תוספת שמנים וכו', כמו-כן יש להיזהר מהיווצרות תולעים (מילבין) בפרט בקיץ.
פקאן בקליפה ומקולף	תשרי פג	רוב אגוזי הפקאן המקולפים מיובאים מחו"ל, אך עדיין יש חלק ניכר מקולפים מגידול מקומי, אגוזי הפקאן עם הקליפה כולו גידול מקומי, אין רשיונות יבוא לפקאן בקליפה עקב מחלות שגורמות לפקאן המקומי. זני הפקאן השונים מבשילים בעיקרם בחדשים תשרי חשון וכסליו. [ומעיקר הדין אין צריך לחשוש על המקולפים, והרוצה לחשוש, מחדש תשרי תשפ"ג] ולכן עיקר שיווק הפקאן המקומי הוא בשנה השמינית. ויש להזהר. אגוזי פקאן בקליפה עלולים להיות בחששות שביעית בעיקר בשנים אחרי שנת השביעית, הואיל ומשתמרים באיחסון זמן רב. אגוזי פקאן אינם מניבים פירות בשנים המוקדמות, ועד עתה לא נודע על חששות בענייני ערלה.
פרג		אסור חוקית לגדל בארץ, כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית.
פרחים		יש הבדל בין העומדים לריח ובין אלו העשויים רק לנוי, ראה במדריך הכשרות דבר השמיטה במדור "פסקים והוראות". אלו העשויים לריח יש בהם קדושת שביעית, הקדושה חלה על הפרחים בשעת חנטת הפרי שבאילן שמהם נלקטו הפרחים. מקוים שיהיה ניתן לסדר שיווק מיוחד של פרחים בהשגחת הבר"ץ, ללא חשש שביעית.
פשתן / שמן פשתן		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
צ'יה זרעים		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
צ'יוטה	ראש השנה	
צבר [סברס]	חשון	בשנים האחרונות מגדלים הרבה לשיווק מסחרי, דינו כעץ ויש חששות גדולות של ערלה.
צימוקים	ניסן	צימוקים מייצור מקומי טעונים השגחה על המריחה בשומן, וכן על הפרשת תרו"מ וערלה, מלבד חששות שביעית, הצימוקים מחו"ל בלי השגחה הם בחששות כשרות גם מפני מריחת השמנים, בצימוקים מצוי נגיעות גבוהה של תולעים ויש לבדוקם לפי ההוראות. כבר כמה שנים שהצימוקים שמשווקים בהשגחת הבר"ץ הם מחו"ל בלבד.
ציפון		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית

דבר
השמטה

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
צלף	אייר	
צמחי מרפא	ראש השנה	כיום יש גידולים רבים בארץ לצרכי רפואה, הרבה מהם ראויים למאכל אדם או למאכל בהמה, וכן שייך בהם חשש נעבד ונזרע בשביעית.
צמר גפן		אין בזה קדושת שביעית, כן פסק בשו"ת מנחת יצחק (חלק ח' סי' ק"א).
צנובר (גרעינים) (פינינועס)		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
צנון/צנונית	ראש השנה	
קאדאמעס (חומוס קלוי)		מיובאים מחו"ל כשהם קלויים, ולדעת כמה פוסקים יש בזה משום בישול עכו"ם.
קבוקים		ראה בוטנים אמריקאים
קובו (פיטאיה) כל הצבעים	חשון	
קוואקער		כולו יבוא מחו"ל, ללא חשש שביעית. לגבי חשש "חדש" יש לבדוק מסוף הקיץ.
קולורבי	ראש השנה	
קומקווט (תפוז סיני)	אב	פרי הדר ננסי. נאכל בד"כ עם קליפתו. קיים בהם חשש ערלה.
קוקוס טחון		מיובא כולו מחו"ל, ללא חשש שביעית. יש מפעלים שמייצרים באותו מפעל גם חלב קוקוס ומוסיפים גם חלב עכו"ם, ויש להיזהר.
קוקוס שלם		מיובא כולו מחו"ל, ללא חשש שביעית.
קורנית (זעתר פרסי)	ראש השנה	
קורנפלור (עמילן)		מיוצר בארץ מתירס מיובא מחו"ל.
קיווי	כסלו	קיים בהם זן המבשיל באלול וזן שמבשיל בכסליו.
קיווי מייבש		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
קימל (זרעים)	אייר	רובו ככולו מיובא מחו"ל, [ומעיקר הדין אין צריך לחשוש, והרוצה לחשוש, מחודש אייר תשפ"ב]
קינואה (זרעים) כל הסוגים	אייר	בשנה האחרונה התחילו לגדל קינואה בארץ וצריך לחשוש מחודש אייר.
קינמון		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית

דבר השמיטה

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
קישואים	ראש השנה	
קלמנטינה	אב	זנים שונים נשמרים בקירור משך חודשים, בעונת הקיץ לא נמצאים בשוק כלל, בזנים החדשים יש אחוזי ערלה יותר גבוהים, ויש להיזהר.
קמח זרעי כותנה		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
קנולה (לפתית)		נועד לשימוש שמנים ומרגרינות, בשנים האחרונות כולו מיובא מחו"ל
קנרס [ארטישוק / חרשף / קינרס] טרי	ראש השנה	מצויים מאוד חרקים, ויש לבדוק היטב (למעט לבבות שראוי שלא לאכלם כלל) ארטישוק הטרי הוא מין ירק ויש לחשוש מר"ה
קפה		כולו יבוא מחו"ל, ללא חששות שביעית.
קצח (זרעים)	ניסן	מין זרעים קטנים שחורים מאוד דומים קצת בגודל לשומשום, משמשים לפיזור על פיתות לחמניות וכדו'. לאחרונה התחילו לגדל בארץ עקב התייקרות הזרעים בחו"ל. רובו גדל אצל נכרים ויש מקום להקל מלחשוש עליהם
קקאו		כולו יבוא מחו"ל, ללא חששות שביעית.
קרא	ראש השנה	
קרמבולה	אלול	העץ מניב פרי בגיל צעיר ויש בזה חששות ערלה.
קשיו - אגוזי טבעי		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
קשיו - אגוזי קלוי	סיון	כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית בקלוי יש לחשוש החל מחודש סיון בגלל הקמח שעליהם. אפשר לברר אצל המוכר באיזה קמח השתמש (קמח רגיל או קמח תפו"א) יש לציין שכל הקלויים בחנויות שבהשגחת הבד"צ משתמשים אך ורק בקמח תפו"א מחשש תולעים בקמח
ראשד(עלים) (שחליים) (תרבותיים)	ראש השנה	גודל כל השנה.
רוביה - יבשה (לוביה) גרעינים		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
רוביה-טרי (שרביטים) [לוביה]	ראש השנה	השרביטים הם מגידול מקומי, יתכן שדינו כדון ירק מאחר שנאכל עם התרמיל, ובפרט אם הגרעינים קטנים מאוד שלא הביאו שלישי. (הלקיטה מתחילה בקיץ ונמשכת אל תוך השנה השביעית).

דבר
השמטה

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
רוזמרין (עלים) טרי יבש	ראש השנה	גם אלו שעומדות לאכילה וגם העומדים לריח יש בהם דיני שביעית. רוזמרין היבש קיים גם מיובא מחו"ל, אולם יש גם גידול מקומי, מה שצומח אחרי ראש השנה יש בו קדושת שביעית. כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין ייב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
רוקט-רוקולה	ראש השנה	גודל כל השנה, כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין ייב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
ריבס (רברב)	טבת	צמח רב-שנתי. בד"כ לא נמצא בשוק עד אמצע החורף.
רימון	תמוז	רימון מזן "שני" מבשיל בתמוז ויש זנים המבשילים בחדשי הסתיו. משתמר בקירור עד חודש שבט לערך, יש לבדוק מתולעים.
שבבי בצל ואבקת בצל		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
שום טרי	אדר	
שום יבש וגרוס וכן אבקת שום ושבבי שום		מיובא מחו"ל וכיום אין תוצרת מיובש מהארץ, ואין חשש שביעית.
שומר	ראש השנה	עונת הזריעה היא מספר פעמים בשנה, והלקיטה היא 100 יום אחרי הזריעה.
שומר זרעים יבשים	סיון	כמעט כולו מיובא מחו"ל, בשנה האחרונה יש קצת מקומי.
שומשום		90% מיובא מחו"ל והחלק המקומי רוב גידולו ע"י נכרים.
שזיפים	אייר	השזיפים מזנים יפניים מתחילים להגיע לשווקים בחודש אייר, ומזנים אירופיים - מחדש תמוז.
שזיפים מיובשים		כולו מיובא מחו"ל, ללא חשש שביעית, בחששות מריחה בשמן

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
שיבא.לענה (שיחנית) טרי (עלים)	ראש השנה	גודל כל השנה.
שיבולת שועל (קוואקער)		כולו מיובא מחו"ל, ואין חשש שביעית. לגבי חשש "חדש" יש לבדוק מסוף הקיץ.
שיפון		שיפון וקמח שיפון מיובא מחו"ל ולמיטב ידיעתנו אין גידול מקומי. יש לנפות לפני השימוש מפני תולעים.
שמיר (דיל) עלים טרי יבש	ראש השנה	גודל כל השנה, מה שנלקט אחרי ראש השנה יש בו קדושת שביעית, כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין יב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות
שמיר זרעים		רובו ככולו מיובא מחו"ל, ואין חשש שביעית.
שמן זית	אלול	עיקר השמן זית מיבול שביעית המופק מזני-השמן מגיע לשוק רק בחורף תשפ"ג, אולם קיים יצור מסויים של שמן זית גם מזנים מוקדמים ויש חשש שהוא יכול להגיע לשוק באלול.
שמן חרדל		גרעיני חרדל כולו יבוא מחו"ל, ממרח חרדל טעון הכשר (גם השחור גם הצהוב) בשנה האחרונה התחילו לגדל חרדל בארץ בעיקר לצורך שמן חרדל ויש להזהר.
שמן חריע	תמוז	החריע משמש לייצור שמן, חלק מיובא מחו"ל וחלק מקומי.
שמן כותנה		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
שמן לפתית (קנולה)		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
שמן סויה		כולו מיובא מחו"ל, יש על כך חששות כשרות כמו בכל השמנים, ויש לקנות רק בהכשר.
שמן קנולה (לפתית)		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
שמן תירס		כולו מיובא מחו"ל, אולם יש על כך חששות כשרות כמו בכל השמנים, ויש לקנות רק בהכשר. גם השמן תירס המיוצר בארץ בהשגחת הבד"ץ מקורו בנבטים מיובאים מחו"ל.

דבר
השמטה

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
שמרים		מיוצרים ממולאסות של סלק סוכר מיובא מחו"ל, בעבר היו בעיות רבות עם יבוא מיוחד של מולאסה עבור ייצור שמרים כשרים לצרכי שומרי שמיטה. היום ב"ה כל השמרים הם ממולאסות מיובאות מחו"ל, והמפעל היחידי בארץ לייצור שמרים הוא תחת השגחת הבד"ץ, שמרים יבשים ובצורת גרגירים המיובאים מחו"ל עלולים להיות מעורבים עם שמנים ושומנים, וטעונים השגחה והכשר.
ססק	שבת	מכיון שחלק הססק זמן החנטה הוא לפני ט"ו בשבט, יש חשש בשנה הרביעית שהוא ערלה ויש להתייחס לעץ מהשנה הרביעית כשל שנה שלישית.
שעונית [פסילורה]	ראש השנה	לא הוכרע אם זה ירק או פרי, ולכן יש להחמיר מראש השנה, ואלו שנוהגים שדינו כפרי עד כסלו אין בהם חשש שביעית כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
שעונית אדומה		
שעונית בתרמילים (ירוקה וצהובה)	ראש השנה	יתכן שדינו כדין ירק מאחר שנאכל עם התרמיל, ובפרט אם הגרעינים קטנים מאוד שלא הביאו שליש. (הלקיטה מתחילה בקיץ ונמשכת אל תוך השנה השביעית).
שעונית יבשה (כל הסוגים)		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
שעורה	אייר	רובו יבוא מחו"ל, כ- 20% הוא גידול מקומי, ובדרך כלל מיועד להזנת בע"ח. אם כי לפי הידיעות שלנו חלק מחנויות ה"טבע" מקבלים שעורה מקומית. לגבי איסור "חדש" על מוצרי שעורה שונים, יש לחשוש מתחילת החורף.
שקד טרי ירוק	ניסן	רוב השקדים בשנים האחרונות הם מגידול מקומי, שקדים קטנים עם הקליפה הירוקה יש כבר בשוק מחודש ניסן ויתכן שרובם ערלה, עקב ריבוי נטיעות חדשות של שקדים יש חששות ערלה, ויש להיזהר. ואזהרה לבני חו"ל היות וקיים ייצוא של שקדים לחו"ל, יש להיזהר מאיסורי טבל ושביעית.
שקד יבש	תמוז	רוב השקדים בשנים האחרונות הם מגידול מקומי, עקב ריבוי נטיעות חדשות של שקדים יש חששות ערלה, ויש להיזהר. ואזהרה לבני חו"ל היות וקיים ייצוא של שקדים לחו"ל, יש להיזהר מאיסורי טבל ושביעית.
שקמה	ניסן	אין גידול מסחרי, השקמה נושאת פירות ברוב חודשי השנה, וההבשלה היא בקיץ.

דבר השמיטה

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
תאנה	ניסן	הבכורות מבשילות כבר מחודש ניסן אייר, אם כי רוב היבול מבשיל רק מחודש תמוז, קיים בהם חששות ערלה, ויש להיזהר. הדבלים מיובאים מחו"ל, ומעט מאוד נעשה בארץ על ידי נכרים, ויש לבדקם היטב מתולעים.
תבלינים	ראש השנה	ראה כל מין ושם התבלין.
תה כל שאר הסוגים	ראש השנה	תה שחור רגיל כולו מיובא מחו"ל, שאר סוגי התה ייתכן והם מגידול מקומי, ויש לברר, ישנם סוגי תה מיובאים מחו"ל שמעורב בהם תמציות בחשש ויש להיזהר.
תה שחור		תה שחור רגיל כולו מיובא מחו"ל, שאר סוגי התה ייתכן והם מגידול מקומי, ויש לברר, ישנם סוגי תה מיובאים מחו"ל שמעורב בהם תמציות בחשש ויש להיזהר.
תורמוס		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
תות - שדה	חשון	מגיע לשווקים מחודש חשון, יש בהם נגיעות גבוהה של תולעים, ויש לבדוקם, כפי ההוראות. ראה "מדריך הכשרות" במדור חובת הזהירות מחרקים.
תות עץ	אייר	
תות שדה מסוכר		כולו מיובא מחו"ל. ללא חשש שביעית
תירס יבש		כולו מיובא מחו"ל, אולם יש על כך חששות כשרות כמו בכל השמנים, ויש לקנות רק בהכשר. גם השמן תירס המיוצר בארץ בהשגחת הבד"ץ מקורו בנבטים מיובאים מחו"ל.
תירס מתוק (גרעיני תירס)	ראש השנה	התירס עונת הלקיטה מתחיל בקיץ ונמשך עד לתוך שנת השביעית. ואם כי התירס נחשב לקטניות ועד עשרה ימים בחודש תשרי אין עדיין תירס מבושל כל צרכו שלא הביאו שליש לפני ר"ה, אבל היות ומלקטים תירס גם לפני גמר בישולם, ואז אינו ידוע מתי הביאו שליש, לכן יש להחמיר על הכל. לגבי פופקורן: סוג התירס לפופ-קורן, היא זן מיוחד של תירס הגדל בארץ ועונת הלקיטה היא בחודש אב, כמעט כולו מגידול מקומי, יש גם מעט מיבוא, לגבי קורנפלור מיוצר בארץ מתירס מיובא מחו"ל. בעבר נעשה נסיון לגדל תירס מקומי לצורך ייצור עמילן, אך לא עלו יפה.

**דבר
השמטיה**

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
תמרים	אב	עונת הבשלתם תלויה לפי הזנים השונים וכן לפי האזורים השונים החל מחודש אב ועד חשון כסליו, ונשמרים משך זמן רב, משמש גם להכנת ממרחי תמרים למוצרי מאפה, סילאן ועוד. ממרח תמרים וכן סילאן תמרים מיוצרים עם מרכיבים שונים, ויש מהם בחשש, יש לבדוק מתולעים לפי כללי ההלכה, אין בתמרים חששות ערלה.
תפוזי	אב	הזנים השונים של התפוז מבשילים מהסתיו ועד האביב. הזן "טבורי-ושינגטון" הוא המבכיר, ומבשיל כבר בחודש תשרי הזן הנפוץ "שמוטי" מבשיל בחודשים כסלו עד אדר, והזן "ולנסיה" מבשיל בחודשים אדר עד אייר. נמצאים בקירור כמעט עד סוף הקיץ מחנטת ששית, ועליהם אין חשש. בזנים הנפוצים "שמוטי" ו"ולנסיה" יש חששות ערלה. ובהיות ולפעמים מגיע לשוק מחודש אב, ולכן יש לחשוש מחודש אב. מתפוזים גם מכינים רכזים וכתש לתעשיית המיצים, ריבות ועוד, והם מחזיקים מעמד בעזרת חומר משמר ו/או קירור משך תקופה ארוכה, ויש לחשוש בשנה השמינית ואף לאחריה. כמו כן מייצרים סבון וחומרי ניקוי, נוזל כלים ושמפו מחלקי קליפות פרי הדר
תפוז סיני קומקוט	אב	פרי הדר ננסי. נאכל בד"כ עם קליפתו. קיים בהם חשש ערלה.
תפוח-עץ	אייר	המקדים להבשיל הוא הזן "ענה". הזנים "גראנד", "יונתן", "דלישס" מגיעים לשוק החל מחודש תמוז. "דלישס זהוב" מבשיל בחודש אב, מהזנים הנשמרים בקירור אין יכול חדש לפני חודש תמוז.
תפוח אדמה	חשון	בחודש חשון כבר מגיע לשוק יכול מלקיטת שביעית. אף שבאסמי הקירור מאוחסנים תפוזי א עד סוף החורף.
תפוח עץ מיובש		כולו מיובא מחו"ל, ללא חשש שביעית. צריך השגחה מפני מריחות שומנים.
תרד (עלים) טרי	ראש השנה	כולו מגידול מקומי. כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין ירב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש לזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות

שם מוצר	זמני חלות שביעית	ידיעות, הערות, זהירות מחששות איסור
תרד (עלים) מיובש	ראש השנה	<p>רובו מגידול מקומי, ויש גם יבוא. כל הירקות עלים יכולים להיות או יבול שישית, או יבול נכרי, או יבול עין יהב מעבר לנחל, או יבול פארן, או יבול חו"ל (לכל הדיעות) יש לשים לב ולבדוק על כל אריזה את הכיתוב מהו מקור הגידול, הכיתוב מופיע ע"י הזרקת דיו, או תוספת מדבקה, או בהדפסה. יש ליזהר בהם מחששות תולעים ולשוטפם כפי ההוראות המודפסות על האריזות</p>

דבר השמיטה

משלב הפיקוח בשטח עד ההגעה לירקנים שומרי שמיטה עם כניסת שנת השמיטה, הסתיימו שנתיים ומחצה של הכנות, בכל תחומי הכשרות הנוגעים לשמיטת הארץ וענייני הפיקוח על התוצרת החקלאית. ההשגחה בענף הפרי והירק רשמה את ההיערכות המקיפה ביותר לקראת בוא השמיטה

תגבור צוות ההשגחה ופריצת הדרך הטכנולוגית

המאמץ העיקרי התבטא בתגבור צוותות ההשגחה והפיקוח בכל איזורי הארץ. יחד עם זאת, הושקע הון רב בהקמת מוקד שמיטה טכנולוגי אשר משלב אמצעים מתקדמים כדי לרכז את כל הנתונים בשטחי הגידול וכדי למפות את כל האיזורים על פי הקושיאנים והאישורים על בעלות הקרקע. הופעלו גם אמצעי מעקב משוכללים, כמו המצלמות הגלויות והסמויות, בנוסף לכל אלה, לראשונה, נכנס השנה לפעולה פיתוח טכנולוגי פורץ דרך, 'אפליקציה כשרותית', המסנכרנת את כל המידע הכשרותי שבידי המשגיחים בשטח, עוברת דרך כל שרשרת ההשגחה, עד למשגיחים בחנויות, ונתונה לפיקוחם של צוות המפקחים והרבנים שבמשרד. פיתוח שהוא מיוחד למערך ההשגחה על ענף הפרי והירק. בכך, הופכת כל שרשרת ההשגחה על התוצרת החקלאית למערך רצוף ועקבי הסוגר את כל הקצוות בשקיפות מלאה.

עם ההכנות לקראת שנת השמיטה, סוכם כי המקורות של התוצרת החקלאית בשנת השביעית יהיו: יבול שישית, יבול חו"ל ויבול נכרי.

יבול שישית

תוצרת חקלאית יבול שישית, אשר הושקעו מאמצים רבים באחסנת סוגי פירות וירקות היכולים להחזיק מעמד במשך זמן רב. צוות השגחה מיוחד מטעם הבד"ץ דאג לכל שלבי האחסון ונעל את המחסנים במנעולים ופלומבות בלתי ניתנות לזיוף, כדי שלא יתערבו בתוצרת אחרת. המשגיח בלבד הוא זה אשר מאפשר את הכנסת והוצאת התוצרת מהמחסנים בכל שלבי השיווק. כשהתוצרת יוצאת מהמחסנים, המידע אודותם מגיע דרך האפליקציה האמורה לידי המשגיח בשווקים אשר יודע את אשר לפניו.

במקביל, גם מפעלי השימורים ויקבי היין נערכים בהתאם ומכינים ייצור מיבול שישית למשך כשנתיים, כדי שיספיק לכל שנת השמיטה ולאחריה, עד שיגיע יבול שמינית.

דבר
השמיטה

תוצרת חקלאית מיבול חו"ל, המפוקחת על ידי צוות השגחה מיוחד אשר מלווה אותה כבר בשלב הגעת התוצרת לגבולות הארץ ונעזר שוב באפליקציה הכשרותית כדי לעדכן את כל הנתונים הרלוונטיים. משם הנתונים ממשיכים לזרום בכל שלב ושלב, כאמור, עד להגעתם לחנות הפירות והירקות בשכונתכם.

יש לציין את הקשיים הגדולים הנערמים על ייבוא תוצרת חקלאית מחו"ל, מאחר והשלטונות אינם מאפשרים ייבוא סדיר כלל, כי אם לפרקים שונים ובכך הם מהווים פתרון חלקי בלבד. ובכלל, לפני כל ייבוא, יש צורך לעבור משוכות בירוקרטיות ממושכות, אישורים ומכרזים שונים ומשונים ולהעזר בקשרים ענפים כדי להסדיר את ייבוא התוצרת. במקביל יש להסדיר את הייצוא מול הרשויות במדינת המוצא, אשר לא תמיד משתפות פעולה כנדרש. התוצרת מפליגה על אניות סוחר וכשהיא מגיעה ארצה, היא נאלצת לעבור דרך ארוכה של אישורים, כמו מכס, מכסות, הרשות להגנת הצומח, אשר יכולים לפעמים לעכב את התוצרת ימים ארוכים והיא עלולה להרקיב בנתיים, עד לקבלת האישור המיוחל.

גידולי הערבה

מקורות אספקה נוספים בהשגחת הבד"ץ יהיו תוצרת חקלאית של גידולים מסויימים של ירק מאיזור הערבה התיכונה-דרומית, כמו בשמיטות הקודמות. כפי שנהגנו, על כל קרטון או שק מגידולי הערבה, יצויין מקור התוצרת ושם היישוב.

כאן המקום להזכיר כי שרטוט גבולות הארץ הוכרעו על ידי מרנן ורבנן הגאווה"צ חברי הבד"ץ מקדמת דנא ואחריהם מרן הגאב"ד ה'מנחת יצחק' ז"ע ובית דינו שליט"א ולהבחל"ח זצ"ל, אשר ליבנו וביירו סוגיה זו על פי יסודות איתנים של ספרי ההלכה אודות גבולות הארץ ועל פי חוות דעתם של מומחים מובהקים בתחום זה. בנדון זה התקבלה ההכרעה כי במקומות הסמוכים לגבול יש לצדד לחומרה מחוסר וודאות, וכן לגבי זיהוי שמות הערים בהווה על פי שמותיהם מן העבר הקדום. בית שאן, לדוגמה, אשר נזכרת בגמרא כמקום שאין בה חיוב שמיטה, נוהגת בימינו להחמיר מחמת אי ידיעת מיקומה המדויק ולחשבה כחלק מארץ ישראל. לעומת זאת איזור הערבה המרוחק מרחק גיאוגרפי גדול דרומה מים המלח, בקו אורך (אנכי) כמעט ישיר מים המלח, הוא שטח חו"ל לגבי חיוב שמיטה ושאר מצוות התלויות בארץ, כהוראת והכרעת ה'כפתור ופרח', 'תבואות הארץ' ו'אדמת קודש' אשר כידוע נדפס בהסכמתם של מאורי הדורות מצוקי ארץ ה"ה מרנן הרידב"ז, הגאון הגדול רבינו יצחק ירוחם דיסקין בנו של השרף הנורא מרן המהרי"ל דיסקין ומרנא הגאון רבינו יוסף חיים זאנענפעלד, זיע"א, ובחננויות בהשגחת הבד"ץ משווק ירקות מצד

המזרחי של נחל הערבה מהמושבים 'צופר' ו'עין יב' ודרומה, ומסומן על כל ארגז שם היישוב.

ציוין, כי אין אנו אחראים על פירוט מקורות היבול שמופיע בשלטי החנויות ע"י בעלי החנויות, כיתובים אלו הם על נאמנות בעל החנות בלבד.

יבול נכרי

מוקד השמיטה האמור לעיל רלוונטי במיוחד בכל הנוגע לתוצרת חקלאית יבול נכרי, שם מושקעת העבודה הסיזיפית הגדולה של מיפוי כל חלקות הקרקע בארץ ושיוכם לבעליהם הנכרים - תוך בדיקת הקושאנים שבידיהם - ובהמשך בפיקוח על הקטיף עד להבאתם לשיווק. שום דבר אינו עומד בדרכה של ההשגחה ההדוקה, גם איזורי גידול בשטחים עוינים לא יעצרו בעדם. במיוחד במקרים אלה, נעזר הבד"ץ באמצעי צילום מתקדמים, גלויים וסמויים, כאמור, בנוסף לכלי צילום מרחפים באוויר, המוודאים כי לא מתבצע שום נסיון הערמה מצד המגדלים הנכרים.

באמצעות השגחה עקבית ורצופה בנושא זה, מובטח איפוא בס"ד, כי אספקת התוצרת החקלאית בחנויות שבהשגחת הבד"ץ אין עליהן כל חשש של תוצרת יהודים.

אמירה לעכו"ם

יובהר, כי 'וועד השמיטה' ושאר המחלקות הקשורות לתחום השמיטה ב'וועד הכשרות', אינם מתעסקים בשום צד מסחרי של אספקת התוצרת החקלאית. 'וועד השמיטה' מטעם הבד"ץ מתרכז אך ורק בתפקיד הכשרותי באופן מלא וקפדני, כדי להבטיח את כשרותה של התוצרת החקלאית למען ציבור המהדרין, בלי שום חשש. רבותינו הגאון הצ'חברי הבד"ץ ובראשם מרן הגאב"ד שליט"א יחד עם כל פוסקי הדור, הכריעו את דעתם דעת תורה כי כפי שנוהגים ב'וועד הכשרות' אין בזה כל חשש וצד של פקפוק.

'הלבנת' תוצרת בידי ערבים

יש אשר חושבים כי ניתן לרכוש פירות וירקות ישירות מידי מוכרים ערבים, במיוחד בירושלם ובשאר הערים הסמוכים לספר הערבי, כי הרי אין איסור ספיחים על תוצרת של נכרים ובהם הם מדמים כי הצילו את נפשם מחשש של איסור. אך בנקודה זו צריך לדעת כי הפקרות מוחלטת שוררת בשטח זה. אין כל העתים ואין כל הזמנים שווים. ישנן תקופות וישנם פירות מסויימים שהם אכן של נכרים, אבל גם אז אין כל ערובה כי מדובר בתוצרת מקורית של חקלאים ערבים ולא 'מוברחת' מבחוץ, שהיא בעצם גידול ישראל, אשר הערבים מ'לבינים' אותם בשיטת 'הדלת' מסתובבת'. שומר נפשו ירחק מהם.

אוצר בית דין'

יש לציין כי התוצרת החקלאית שבהשגחת הבר"ץ אינה כוללת 'אוצר בית דין', כפי שהכריעו גדולי הדור מרנן ורבנן חכמי ירושלים נבג"מ, למעט אתרוגים לצורך המועד. על פי יסוד זה ממשיך הבר"ץ עד ימינו ואינו מאשר תוצרת על ידי 'אוצר בית דין', כי כפי שחזו חכמי ירושלים מראש, הפך הדבר לסחר של ממש כשיאוצר ב"ד' משמש כמכשיר עוקף בדרך הערמה. מתחת לעלה תאנה זו מסתתרים סוחרים וסיטונאים המקיימים את שיווק תוצרת שביעית כבכל שנה, לעתים בעקיפין ולעתים במישרין, בלי שמאן שהוא יעלה את החשש כי הם גוזרים קופון על חשבון המסחר בפירות שביעית לכל דבר. בשמיטה הקודמת לא היה מדובר במקרה חד-פעמי כי אם בתופעה של ממש, כאשר סלטים, יינות ותוצרת ירק של 'אוצר בית דין' הגיעו לשווקים באיזורים חילוניים ונמכרו כבכל שנה לכל דורש.

בהקפדה זו טמונה תיקון גדול, מאחר וישנם רבים אשר אינם יודעים להשמר בדקדוקי קדושת שביעית אשר דיניה רבים מספור, כדאיתא בתוספות סוכה (ל"ט ע"ב) - "ואין מספר לדינים ולאיסורים שיש בפירות שביעית שצריך לנהוג בהם קדושת שביעית", כמו בדיני סחורה וקניה, או בדיני האכילה בקדושה וזריקה לאשפה.

מצע מנותק'

הבר"ץ נמנע מלאמץ פתרונות שונים המאפשרים גידולי שביעית בשטחי חקלאות יהודיים באופנים שונים, כמו בשיטות גידול בחממות על מצע מנותק. אמנם שתי דעות נחלקו בנושא לכאן ולכאן וכבר לפני שתי שמיטות הורו רבותינו שלא להזדקק לכך ופקודתם שמרה נפשנו. (מלבד גידולי מים ונבטים שיש כאן עוד סניף גדול להיתר).

הסייעתא דשמיא וזכות אבות

כוחה של השגחתנו נובע מכך כי הוקמה על ידי רבותינו נבג"מ כדי לאפשר מזון כשר בתכלית למען ציבור המהדרין ולא לעשיית רווח כל שהוא.

על כל כוחות ההשגחה וההשקעות העצומות, הפעילות המקצועית והעבודה היעילה, מרחפת ממעל זכות אבותינו ורבותינו נבג"מ, והסייעתא דשמיא המופלאה המלווה את מסורת ההשגחה מזה למעלה מיובל שנים, כה יתן ה' וכה יוסיף עדי ביאת ינון.

הפקעת שערים

פעילות ההשגחה מטעם הבר"ץ אינה מסתיימת בכל הפעולות המפורטות לעיל, אלא נוטלת תחת אחריותה גם את נושא שערי המחירים ומשקיעה

דבר
השמיטה

כוחות רבים כדי להילחם בתופעות של הפקעת השערים על ידי המגדלים או הסיטונאים בשווקים המנסים להרוויח הון על חשבון ציבור המהדרין.

כבר פורסם מטעם המפקחים בהשגחת הבד"ץ שחישבו את הוצאות ההשגחה ואמרו כי עלות ההשגחה לכל ק"ג פרי או ירק אינה מסתכמת ביותר מ- 0.30 אג' בלבד!

השנה, יותר מבעבר, עומדת המגמה בשליטה, כאשר בכל מקרה של חריגה במחירים או עלייה תלולה, ננקטים אמצעים לבלום את התופעה דרך הסיטונאים העומדים בקשר עם הבד"ץ המציפים את השווקים ומאזנים בכך את המחירים לרמה סבירה, בהתאם למגבלות השמיטה. במקרים מסויימים של הפקעות מחירים, נעצר השיווק של התוצרת בהוראתינו עד להורדת המחיר.

אמנם למרות המאמצים האדירים, מכורח המציאות הוא, כי בגין צרכי השגחה ושיקולי כשרות או כתוצאה מתופעת טבע אשר אינם תלויות בידי אדם עלול להיווצר מדי פעם בפעם מחסור בסוגים שונים של פרי או ירק לפי העניין, סמוכים ובטוחים אנו כי הציבור ירא ה', אשר אינו מוותר על תוצרת כשרה ללא פשרות ו'היתרים', יקבל זאת בהבנה מלאה. סיבות זו יכולה גם לעמוד מאחורי מקרים חריגים של עליות שערים במהלך שנת השמיטה, מכיוון שנוצר מחסור אשר משפיע באופן ישיר על המחיר ובמקרה כזה אין דרך לגרום לירידת המחירים, כי הוא נגזר מהמצב בשווקים.

לעקוב אחרי הודעות הבד"ץ

בכל נושא החרקים, עדכונים בנושא מקור התוצרת או הסרת כשרות, יוצא 'וועד הכשרות' בסדרת מודעות המעדכנות את הציבור כפי הצורך ועל הציבור לעקוב אחרי העדכונים השונים בתשומת לב.

השגחה בשטחי הגידול

האפליקציה הכשרותית החדשה נכנסת לפעולה בשטחי הגידול, שם מזינים המשגיחים את כל פרטי התוצרת, משקל מדויק ומשאית הובלה. גם אם זה יהיה לפנות בוקר או קרוב לחצות הלילה, כשתגיע המשאית לשוק הסיטונאי או למרכזי השיווק, מי שיקבל את פני המשאית ראשונה יהיה המשגיח שיעמוד הכן על משמרתו, כשהמידע הרלוונטי מופיע בצג שבידו. על פיו הוא יבחון את המשאית כדי לוודא אם הכל תואם את הרישומים שהוא קיבל מהמשגיח בשטחי הגידול. במידה ולא, התוצרת תיפסל על אתר.

ההשגחה בשווקים ובחנויות

מכאן ממשיך המשגיח בשוק ומפקח על התוצרת המושגחת שלא תתערב ולא תיעלם מעיניו הפקוחות כל העת ולקראת עזיבת התוצרת החקלאית את

המקום בדרכה אל החנות, ממשיך המשגיח במקום ומזין את הנתונים הרלוונטים, כמו כמות קרטונים ומשקל סוגי הפרי והירק למיניהם, שאמורים להגיע לחנות. המידע הזה עובר אל המשגיח בחנות.

כשהתוצרת החקלאית מגיעה למפתן החנות, היא צריכה לקבל קודם את האישור של המשגיח האיזורי המגיע להפריש תרו"מ, טרם תיכנס לחנות. הוא גם יבדוק אם כל הנתונים תואמים לתעודות המשלוח וחשבוניות הקבלה, כפי שעדכן אותו המשגיח שבשוק. במידה וישנם שינויים בכמויות, התוצרת תיפסל על אתר. הפרשת התרו"מ, מתבצעת על ידי המשגיח על פי המקובל בבד"ץ ולאחר מכן הם נפסלים ומושלכים לאשפה, כדי שאנשים לא ייכשלו בהם, חלילה.

בכך נסגר המעגל בצורה מלאה ורציפה, משטח הגידול ועד לשלב המכירה האחרון לידי הלקוחות, באמצעות מעקב טכנולוגי מתוחכם ופורץ דרך.

ההשגחה בחנויות

תפקידו של המשגיח להפריש תרו"מ מהפירות או הירקות אשר מחוייבים בכך, כגון יבול שישית - וכדומה - לפני שהתוצרת נקלטת בחנות.

כל התוצרת המגיעה לחנות, מגיעה ממקורות מושגחים בלבד. כאשר בעל החנות מגיע לרכוש את התוצרת עבור חנותו בשוק הסיטונאי וכדומה, הוא יכול לפנות אך ורק לסיטונאים מורשים ומאושרים מטעם הבד"ץ.

למי שלא יודע - השווקים הסיטונאיים המתאפיינים במשא ומתן קולני וערמומי, עם הסכמים מתחת לשולחן וקריצות עין בלתי נראים בין הסוחרים השונים, יכולים להפיל בפח גם ירקן וותיק ובעל נסיון. יכול הירקן לשלם לסיטונאי על תוצרת אחת ולקבל אחרת, או לשלם ביוקר ולקבל את הזול או לסכם על דבר אחד ולצאת בפועל מהמקום שבידיו משהו אחר לחלוטין. כדרכו של שוק...

המשגיחים שומרי הסף

כאשר מדובר בבעל חנות שבהשגחת הבד"ץ, הרי שהמשגיח בחנות יגלה זאת מייד על ידי בדיקת התעודות המצורפות אם מדובר בתוצרת שאינה מאושרת וכדומה. במידה והסחורה אינה מאושרת - הוא לא יאשר את הכנסתה לחנות. כל סוג של פרי או ירק, עובר בדיקה מדוקדקת של המשגיח בחנות המוודא ומצליב את הנתונים המגיעים מהמשגיח שבשוק ורק לאחר אישור מלא, מקבל בעל החנות את האישור להכניס את הפירות והירקות אל החנות - למכירה. המשגיחים בחנויות משמשים כשומרי הסף המונעים קליטת תוצרת שאינה מושגחת במאת האחוזים.

ההשגחה בכל שעות היום

חנות של פירות וירקות שבכשרות הבד"ץ נתונה להשגחה צמודה ומקיפה ביותר. במשך כל שעות פעילות החנות, היא נתונה להשגחה וביקורת של המשגיח האיזורי המבקר בחנויות בזמנים שונים כדי לוודא שבעלי החנויות אינם מכניסים תוצרת שאינה בהשגחה חלילה, גם בשעה של מחסור וכדומה.

פירצה כשרותית

קיימת תופעה של חנויות שאינן עומדות בכשרות הבד"ץ ומתיימרות להציג פרסום מטעה ובלתי מחייב כי כל התוצרת בחנות היא בהשגחת הבד"ץ, **והדברים רחוקים מאד מהאמת**. לפעמים בעל החנות גם מציג תעודת משלוח כלשהו חתומה על ידי משגיח מטעם הבד"ץ, מה שיוצר בלבול גדול יותר.

קיימים גם חנויות הנושאות שלט מעוטר 'בכתב יד הירקן' כי כל הפירות והירקות בכשרות הבד"ץ אך בלי תעודה מוסמכת כלשהי - וזה מופרך לגמרי הרי הירקנים בעצמם, בשעה שנוצר מחסור של פרי או ירק כלשהו בחנות, אין להם שום בעיה לגשת לחנות סמוכה ולרכוש מירקן חבר את הסוג החסר, בלי קשר למצב הכשרות באותה חנות סמוכה. הרי אין משגיח המבקר במקום אשר יכול לעלות על עקבות הדבר וישלול את תעודת הכשרות שאין להם!

לעומת זאת, אחד מהדרכים בהם מתמודד הבד"ץ מול חנויות אשר בעליהם נחשדו שהם מערבבים לפעמים פירות או ירקות מחנויות סמוכות, הוא באמצעות הצבת מצלמות סמויות בקרבת החנות, אשר מתעדות כל תנועה בחנות ונתונות למעקב של משגיח המוודא אם יש מקום לחשש.

הגב שמאחורי ההשגחה

ישנה גם תופעה בחנויות, כאשר הירקן מתהדר **בתעודת משלוח** אותנטית אמנם שנחתמה בידי משגיח מטעם הבד"ץ בשוק הסיטונאי על חלק מהתוצרת או רק על סוג מסויים של פירות וירקות הנמצאים בחנות. בעוד היא משמשת את הירקן לכל הכמויות שהוא מוכר. הירקן המקומי שאין לו כל השגחה מחייבת, יכול להשתמש בתעודה גם כדי להמשיך ולרכוש כמויות ללא הגבלה של תוצרת ולמכור את הכל כ-תוצרת בהשגחת הבד"ץ, הדבר תלוי ברצונו הטוב של הירקן בלבד...

כאשר לקוח מגלה בחנות דבר-מה שמעורר את חשדו, יכול הוא לפנות אל משרדי 'וועד הכשרות' של הבד"ץ בטלפון או אל המשגיח המבקר בחנות ולשטוח את שאלותיו. דברים שבשגרה הם. זהו הגב האחראי שעומד מאחורי ההשגחה. כל פניה שכזו מתקבלת במלוא הרצינות ומטופלת באופן מידי על ידי צוות המזכירים שבמשרדי 'וועד הכשרות' אשר אינם מניחים שום פניה או תלונה לפני שטופלה במלואה.

דבר
השמיטה

לעומת זאת, גם אם יגלה הלקוח חשד לתקלה כלשהי באותה חנות המתהדרת בשלט בלתי מחייב 'שכל התוצרת של העדה החרדית', אין למי לפנות או להתלונן כי אם על עצמו.

ההשגחה בנושא החרקים

השגחת הבד"ץ מבטיחה גם כי בנושא החרקים, התוצרת העומדת למכירה בחנויות, עומדת תחת השגחה צמודה והדוקה של 'המעבדה למניעת חרקים במזון' מטעם הבד"ץ, המבצעת מעקבים צפופים ועקביים כדי להבטיח כי לא קיימת נגיעות של חרקים כלל.

בנידון זה מפעילה 'המעבדה' פיקוח הדוק על כל סוגי התוצרת ומפיקה הודעות לציבור בנושא זה, ככל הנדרש. במידה וישנה תוצרת כלשהי עם נגיעות גבוהה, המידע מועבר דרך האפליקציה למשגיחים בשווקים והם יודעים לעצור את התוצרת הנגועה, בין אם מדובר בבצל, עגבניות, תפוזים, סלק או ענבים. בנידון זה מתבצעות בדיקות מדגמיות כדי להבטיח כי אכן אין מקום לחשש. בסוגים מסויימים מצרפים הוראות כשרות כיצד לנקות את התוצרת לפני השימוש ועל הלקוח מוטל למלא אחרי ההוראות ולבדוק כל פרי וירק כראוי, אם הוא אכן נקי מנגיעות של חרקים.

ירקות עלים

בנושא 'ירקות עלים בגידול מיוחד', הדברים חשובים פי כמה וכמה, מאחר והחרקים התוקפים את ירקות העלים, הינם רבים במספרם וסמויים מאד ועם זאת 'נראים לעין', ובכך עלולים להכשיל את יראי ה' בלאווין החמורים. בעוד הנסיונות של הנכרים לגדל ירקות עלים באיכות הנדרשת לשנת השמיטה לא רשמו הצלחה (מלבד הבעיה הבטחונית בהכנסת משגיח כל היום במקומות עוינים), אנו מקווים לסייעתא דשמיא שלא תצא תקלה מתח"י ולאספקה סדירה של מגוון ירקות עלים ללא חשש חרקים, לצערינו מפעם לפעם אנו נאלצים לפסול גידולים שונים עקב הימצאות חרקים שאינם יורדים בשטיפה, ואין אנו יכולים חלילה לאר ירק שאינו עומד בדרישות הכשרות המחמירות כמו בכל השנים, על הציבור לקבל זאת בהבנה.

אמנם יש לציין, כי גם כאשר מדובר בתוצרת נקיה ומושגחת מטעם הבד"ץ, יש לעקוב אחרי ההוראות המופיעות בצמוד לחותמת המיוחדת של ירקות עלים, - **הוראות כשרות: "חובה להפריד את העלים, להשרותם במי סבון ל-3 דקות ולשוטפם היטב תחת זרם מים"**.

סימן היכר

ההוכחה הברורה ביותר, כי אין מקום לסמוך על אותן חנויות בלי תעודה

אותנטית, היא פשוטה מאד: אפשר למצוא בחנויות אלה סוגי פרי או ירק שלא נמצאים בחנויות שבהשגחת הברד"ץ, כמו קלחי תירס, אשר בגלל נגיעות חרקים שאי אפשר לפתור, הם נפסלו לשיווק ולא נמצאים כלל בחנויות שבהשגחת הברד"ץ. גם פרי הפסיפלורה, שסובל מבעיות חמורות של ערלה, לא נמצא כמעט בחנויות שבכשרות הברד"ץ (למעט תקופות קצרות מאד בשנה), ועוד, אך באותן חנויות כן ניתן למצוא אותם. ככלל, חנויות הפרי והירק שבכשרות הברד"ץ רגילות מפעם לפעם במחסור בסוגים נוספים של פרי או ירק, בגלל נגיעות של חרקים או חששות כשרות אחרים. לעומת זאת, באותן חנויות המשתמשות עם תעודת משלוח חלקיות, ניתן למצוא פירות וירקות מכל הסוגים והמינים, גם כאלה שנפסלו כליל ואינם נמצאים בחנויות שבהשגחת הברד"ץ.

החששות העלולים להיות בחנות שאין להם השגחה ותעודת כשרות אורגינלית:

- א. חנות ללא תעודת כשרות, המייצג תעודת משלוח החתומה בידי משגיח - הינה לפעמים על רק על חלק קטן מהתוצרת ומשמשת את בעל החנות כאילו יש לו הכשר לכל סוגי הפרי והירק שבחנותו, במשך זמן רב.
- ב. נושא הפרשת התרו"מ, חנות בלי השגחה איננה תחת שום פיקוח או הוראת רב כלשהו.
- ג. בעוד חנות עם תעודה מקורית רוכשת את התוצרת בשווקים, בצמוד ובפיקוח למשגיחים העומדים בשווקים, בעל חנות בלי תעודה יכול ליפול בפח של הסיטונאים אשר ידרשו ממנו את המחיר על תוצרת בהשגחת הברד"ץ אבל לתת לו תוצרת זולה ובכשרות נחותה.
- ד. בחנויות שבכשרות הברד"ץ, נערכות בדיקות מדגמיות בנושא חרקים - ומפעם לפעם נפסלים לשיווק סוגים שונים של תוצרת חקלאית שנמצאה עם נגיעות גבוהה מדי. בחנויות המוכרות בחסות תעודת משלוח חלקית, אין כל פיקוח והשגחה על תוצרת פסולה או נגועה בחרקים כלל. הדבר נכון גם לגבי ירקות בסיכון וכל שכן על ירקות העלים.
- ה. ישנם סוגים שונים של פרי וירק אשר פסולים לחלוטין לשיווק בחנויות שבהשגחת הברד"ץ, כמו קלחי תירס, ברוקולי, ועוד, בגין בעיות של חרקים או ערלה. בחנויות עם תעודות המשלוח החלקיות, הסוגים הללו נמכרים בלי ליידע את הלקוחות על המכשולות החמורים.
- ו. על כל חשד לתקלה - בידי הלקוחות בחנויות בהשגחה היכולת לפנות ליועדי הכשרות ולהתלונן על כך. הפניות מטופלות ברצינות רבה ומקבלות בדיקה מעמיקה באופן מיידי על ידי המשגיחים הממונים בתחום ועל ידי המפקחים העומדים על גביהם.

ידיעות שונות לקראת השמיטה

■ קיימת אפשרות ממשית, שהכשר הבד"ץ יופסק זמנית ממפעל מסויים או ממוצרים מסויימים, עקב אי יכולתם של המפעלים לעמוד בדרישות הכשרות המחמירות בשנת השמיטה. על שומרי השמיטה להקפיד במשנה הקפדה שעל כל אריזה תהיה חותמת הבד"ץ שהיא הערובה היחידה בעז"ה שהמוצר נקי מחשש שביעית.

■ בהזדמנות זו אנו מבקשים להסב תשומת לבם של רבבות המהדרין שומרי השמיטה כ"י, לעקוב מקרוב אחר הפרסומים של "ועד השמיטה" ולא להקל ראש בעניינים אלו, כי כל מידע או שינוי, עלול לשנות דברים רבים. אף אחד מאתנו אינו יכול לחזות מראש מהיכן יגיעו ההפתעות המצערות שהם תופעה נפוצה במהלך שנת השמיטה ואחריה. **על הציבור להיות ער וקשוב לפרסומי הבד"ץ ו"ועד השמיטה" על כל המתרחש בשטח.**

■ ההשגחה בשנים אלו במפעלים שתחת השגחת הביד"צ נתונה לכל עניני השביעית. איסוריה, ספיחיה, וקדושתה. כמו לדוגמא במפעלים שבהשגחתנו, קיימת השגחה קפדנית על הכלים, שלא יהיו ח"ו בלועים באיסור ספיחין. כמו כן מערכת הקיטור שלא תהיה בלועה באיסור ח"ו.

■ נציין ונדגיש בזאת, שאם בכל זמן יש להקפיד על חותמת הבד"ץ על המוצר, הרי שבשנת השמיטה ולאחריה חובת ההקפדה על כך היא שבעתיים, שכן ישנם מפעלים שאינם יכולים לעמוד בנסיון - והניסיון אכן לא קל הוא מבחינה תקציבית - והם מייצרים גם מוצרים של גידולי שביעית. חייבים לבדוק כל אריזה ואריזה על חותמת הבד"ץ כזה:

הודעה ואזהרה לימות השנה ולשנת השמיטה הבעל"ט

היות וקיימים מוצרים שאינם בהכשר בד"צ העדה החרדית - הזהים למוצרים שבהשגחת הבעל"ט - והרבה טועים ונכשלים בזה, על כן חובה להקפיד ולבדוק את האריזה אם יש עליו חותמת הבעל"ט.

גם אם שם המפעל מוכר לך שיש לו הכשר הבעל"ט, גם אם שם המוצר מוכר לך שיש לו הכשר הבעל"ט, גם אם הצורה החיצונית של האריזה מוכרת לך שיש לו הכשר הבעל"ט - כל הנ"ל עלולים להטעות - ובפרט בשנת השמיטה הבעל"ט, כאשר יתכן מפעלים שהיו להם הכשר הבעל"ט עד היום, ובשנת השמיטה אין להם הכשר, ולכן חובה לבדוק אם יש חותמת כשרות על כל אריזה ואריזה.

נתקבלו תלונות מצרכנים שטעו וקנו מוצרים ללא השגחת הבעל"ט - בגלל שאריזת המוצר היתה בוצרת האריזה או בשם המוצר או בשם היצרן - לכן אנו חוזרים ומזהירים תמיד לפני שהנך קונה מוצר כלשהוא - בדוק היטב אם אכן נושא את חותמת הבעל"ט, המעיד על הכשר המוצר וכי הוא נקי מחשש איסור טבל ושביעית וכו', כזה:

ובזה תמנע ממכשול ועגמת נפש

ירקני השמיטה בפיקוח והשגחת הבד"צ
הם רק עם תעודה מקורית
"מ"עד הכשרות והשמיטה"
המעידה על השגחה בחנות זו.
העדר תעודות הכשרות:
פירושו הסרת ההשגחה.

זויער הפיקוח ההלבתי

סתם, תשמישי קדושה, ד' מינים,
שעטנז, מכשירי השמל,
השקעות ופיננסים
שע"י בד"ץ העדה החרדית

ועד הפיקוח ההלכתי

קווים מתומצתים לדמותה של מערכת הכשרות של
'ועד הפיקוח ההלכתי שעל ידי בד"צ העדה החרדית ירושלים'

מלפנים זאת בישראל, היו היהודים היראים המדקדים במצוות יודעים, שכל מוצר של מזון הנכנס לבתייהם ומיועד לאכילה, חייב להתנוסס על אריותו חותמת הכשרות המהודרת 'בהשגחת הבד"צ של העדה החרדית ירושלים', המעידה על היות המוצר הזה נקי משום חשש או סרך חשש של איסור וכי הוא כשר ומהודר למאכל ללא שום פקפוק.

שנים עברו, והמושג 'חותמת כשרות' קיבל משמעות נרחבת מאד. ציבור היראים החל להיווכח, שלא רק המזון הוא תחום הצורך פיקוח והשגחה, ישנם תחומים רבים ומסועפים הנמצאים אצלנו בשימוש יום-יומי, שבתהליך יצירתם נוצרים חששות הלכתיות כבדות, המעמידים בספק את עצם כשרותם או את רמת הידורם ולפעמים גם אוסר אותם בשימוש, ובמרבית המקרים החששות הללו אינם ניתנות לזיהוי בעיניו של אדם מן השורה שאינו מתמצא בנבכי היצור והמסתעף, ובהעדר פיקוח והשגחה אין אפשרות להשתמש בהם בבית היהודי המדקדק במצוות.

עקב כך נוצר ביקוש רב וצורך הכרחי, להעמיד מערכת כשרות במקביל למערכת הוותיקה של 'ועד הכשרות' המעניקה סדרי פיקוח והשגחה על מוצרי מזון, שתפקידה יהיה לפקח ולהשגיח על תהליכי היצור של המוצרים השונים שאינם כלולים בתחום המזון, ותוודא שהם נעשים בתכלית הכשרות וההידור והם ראויים להכנס לבתי ישראל המדקדים ומהדרים במצוות, ולמטרה זו יסדו רבותינו הגאון צ'צוק"ל ויבלחט"א שליט"א את 'ועד הפיקוח ההלכתי' המאגד תחת חסותו את סדרי הפיקוח וההשגחה על מוצרים אלו.

רשימת תחומי המוצרים המוכרחים פיקוח קפדני ארוכה, אולם די אם נפרט את המרכזיים שבהם, כדוגמת: תשמישי קדושה ותשמישי מצוה - בתי תפילין, סת"ם, טליתות וציצית, ארבעת המינים. מכשירי חשמל שונים הנמצאים בשימוש בכל בית יהודי - מיני בר, מונה מים, מקררים, וכדומה. השקעות כספים בקרנות וחברות פיננסים וקופות גמל וכדומה.

ב'ועד הפיקוח ההלכתי שוקדים על מלאכת הקודש בנאמנות ובמסירות רבה, רבני הועד, המפקחים והמשגיחים, לצד אנשי המקצוע השונים המתמחים בתחומים הרלוונטיים למקצועם, אינם שובתים יומם ולילה מעבודתם, והם עושים את מירב המאמצים ויתירה מכך, על מנת להגיש את המוצרים הנמצאים

ועד פיקוח
הלכתי

בתחומי הפיקוח כשהם כשרים למהדרין מן המהדרין ונטולים כל חשש קולא והיתר מפוקפק - כנאה וכיאה למסורת הכשרות של 'העדה החרדית' מדור דור.

ואכן, זכות אבות עומדת לו ל'ועד הפיקוח' ובסייעתא דשמיא גדולה זכינו לאימון ציבורי רחב היקף, הן מצד קהל הקודש הצורכים את המוצרים הרלוונטיים דוקא עם חותמת הכשרות הוותיקה של 'העדה החרדית', והן מצד היצרנים השונים המבינים שאם רצונם להבטיח למוצר שברשותם שיווק נרחב ורחב אפיקים המקיף את כל שכבות הציבור החרדי בארה"ק ומחוצה לה, עליהם להתהדר עם החותמת המהודרת של 'העדה החרדית'.

תודות לכך, אנו עדים למאות מוצרים שאינם בתחום המזון הנושאים את חותמת הכשרות של 'ועד הפיקוח ההלכתי שע"י בד"צ העדה החרדית', וכל יהודי ירא וחרד לדבר ה' המזדקק לרכוש מוצר מהמוצרים המנויים לעיל ודומיהם, מוצא לפניו מגוון מוצרים איכותיים ביותר ומהודרים ביותר שהשימוש בהם מהנה ביותר וכשר ביותר ללא שום חשש.

במדור שלפניכם, תקבלו סיקור תמציתי על הנעשה והנשמע במסדרונות 'ועד הפיקוח ההלכתי', תמצאו בו רשימה מפורטת של התחומים הצריכים פיקוח - ותת רשימה של המוצרים שבתחום הנמצאים תחת הפיקוח, בתוספת שורה קצרצרה על החששות שבכל תחום מהמוצרים הנמצאים בפיקוח. מטרתנו במדור זה, לספק לקהל הקדוש את עיקרי המידע הנחוץ אודות פעילות 'ועד הפיקוח ההלכתי' והמוצרים הדורשים פיקוח והשגחה, ותקוותנו איתנה שבעז"ה יהיו דברים אלו לתועלת הציבור הקדוש דורשי כשרות מהודרת.

ועד פיקוח
הלכתי

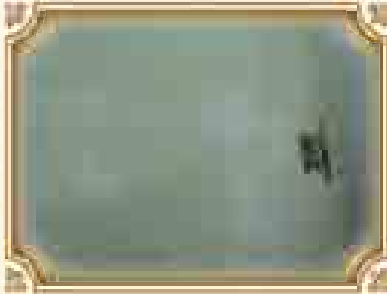

א. תשמישי קדושה - סת"ם

1. קלף לכתובת סת"ם.

תהליך יצירת הקלף הוא ארוך מאוד, והרבה שלבים ותת שלבים הוא עובר מרגע הפשטת העור מן הבהמה ועד לרגע שבו הסופר נוטל את הקולמוס ומתחיל לכתוב עליו את האות 'לשם קדושת' סת"ם. שלבי היצור השונים טומנים בחובם סכנות וחששות לכשרות הקלף, ועד העבר הלא רחוק, היתה המציאות עגומה מאוד, שהמומחים לא הצליחו להנפיק תוצרת מהודרת מבית מלאכתם, וחלק ניכר מהקלף המשווק לקה בחוסר הידור.

בזמנינו, תודות למומחיות הרבה שצברה מחלקת הקלף ב'ועד הפיקוח', אנו עדים לכך שרוב ככל יצרני הקלף בשוק הציבור החרדי נמצא תחת השגחת 'ועד הפיקוח ההלכתי', והם מייצרים קלף 'עבודת יד' ברמת איכות שאין טובה ממנה - הן בטיב הקלף וחוזקו והן ביופיו והידורו.

לידיעת ציבור הסופרים: עקב מחסור זמני בעורות 'שליל', מיוצרים עתה קלף מעורות 'עגלים', כשעל גבי מדבקת הכשרות נכתב - מעגלים.

והערה אחת לתשומת לב כלל הציבור. עקב כך שהקלף נרכש ע"י הסופר ולא ע"י רוכש המזוזה או התפילין, יש לוודא אצל הסופר או הסוחר הממציא את המוצר לידיכם, שהקלף שברשותו נרכש ממפעל העומד תחת השגחת 'ועד הפיקוח ההלכתי' שע"י בד"צ העדה החרדית ירושלים, וכי ראה את חותמת הבד"צ האורגינאלית מוצמדת על הקלף.

להלן רשימת מפעלי הקלף הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"צ:

- **אשר יאקאב** - יצור מיוחד - ירושלים
- **נפרסטק** - בית שמש
- **בק עבודת יד** - יצור מיוחד - ירושלים
- **פרידמן עבודת יד** - בני ברק
- **קלף פארמעט** - יצור מיוחד - ירושלים
- **מקור הקלף המהודר** - יצור מיוחד - בני ברק
- **קלף וילנא** - בית שמש

ועד פיקוח
הלכתי

2. בתי תפילין ורצועות

שוק ה'בתים מאכער'ס' בימינו התפתח מאד, אם בשנים עברו היתה מלאכת קודש זו נחלתם של יחידים שהיו עוסקים במלאכת עשיית הבתים מהחל ועד כלה בעשר אצבעותיהם, ואבותינו סמכו בעינים עצומות על עושי המלאכה שהיו ידועים כיראי שמים מופלגים, הרי שבימינו, עם הגידול המבורך של ציבור היראים בלעיה"ר בד בבד עם השתכללות צורת המלאכה, עבר גם שוק זה תהפוכות ושינויים מפליגים, שכתוצאה מכך עוברים ה'בתים' כמה תחנות מתחילת עיבוד העורות ועד לליטוש הסופי של הצבע, ומשום כן, נדרשת השגחה מתמידה ופיקוח עקבי, כדי שייעשו כל המלאכות כהלכתן בתכלית הדקדוק.

המפקחים והמשגיחים מטעם 'ועד הפיקוח' עוקבים אחר כל שלבי היצור, החל ממקור העורות שיהיו מבהמות טהורות בלבד וכאלו שאין בהם חשש 'בכור', עובר בשלבי מלאכת עיבוד העורות, וכלה בתהליכי עשיית הבתים, ריבועם, עשיית השיני"ן, והצביעה, הכנסת הפרשיות ותפירת הבתים בגידים, ומוודאים שכל שלב ושלב נעשה בעבודת יד דייקא וע"י יהודים שומרי תורה ומצוות ויר"ש.

וכתהליך עשיית הבתים, כך הוא תהליך עשיית הרצועות. גם הם נעשים מעור בהמה, ושלבי היצור ארוכים ומסורבלים, והם דורשים פיקוח מלא וקפדני על מנת שיהיו כשרים וראויים לשימוש מצוותם. המפקחים עוקבים אחר העורות שמקורם מבהמות טהורות שאינם בחשש 'בכור', ומוודאים שהחומרים השונים כמו גם חומרי הצבע, יהיו עשויים מחומרים המופקים מדברים טהורים שהם בגדר 'מן המותר בפין', וכל העוסקים במלאכה יעשוה לשמה.

כך גם, קיימת השגחה ופיקוח על הגידים לתפירת ס"ת תפילין ומגילות. ההשגחה נועדה לפקח שהגידים באים מבהמות טהורות, ושאינן בהם חשש 'בכור', ושהיו נעשים לשמה וע"י יהודים יר"ש.

ועד פיקוח
הלכת

הרוכש תפילין אצל סוחר סת"ם, עליו לוודא שעל כל בית מוצמדת מדבקה שעליה חותמת הבד"צ הולוגרמה שאינה ניתנת לזיוף. כך יוכל להיות סמוך ובטוח שהתפילין שבידו ראויים לשימוש של מצוה למהדרין מן המהדרין. כמו כן, הרוכש רצועות, עליו להבטיח שעל החבילה צמוד אזיקון מיוחד שעליו מתנוססת חותמת הבד"צ, זוהי הערובה היחידה שהרצועות שבידו כשרים ומהודרים בתכלית הכשרות וההידור.

3. דיו לכתובה וצבע רצועות ובתים

בעקבות הביקוש הגובר מצד הסופרים וצורכי הסת"ם, 'ועד הפיקוח' מעניק הכשר והשגחה על 'דיו לסופרים' כמו גם על 'צבע לרצועות ובתים', תוך שימת דגש זהירות שהמרכיבים ממנו נוצרים יהיו כשרים למהדרין מן המהדרין - לפי כל כללי ההלכה, ולא יערבבו בהם חומרים שאינם 'מן המותר בפין'.

להלן רשימת מפעלי הבתים הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"ץ

- בית התפילין הירושלמי יצור מיוחד - ירושלים
- תיתורא שלימה יצור מיוחד - ירושלים
- התפילין - קרית ספר
- וקשרתם - בני ברק
- חותם ההידור - ירושלים
- כתר תפילין - קרית גת
- לעבאוויטש המהודרות - אשדוד
- נ. ראז - ירושלים
- נפרשטק בתים- בית שמש
- עטרת תפילין - חיפה
- פרידמן בתים - בני ברק
- פריזנט - ביתר
- שווארץ בתי תפילין מהודרים - אשדוד
- שיינפלד בתים - ירושלים
- שם תפארת - בית שמש
- תפארה-קרישבסק'ס בתים - ירושלים
- נזר ישראל - חיפה
- מרכז התפילין- בית שמש
- מורשה מסורת הבתים - ירושלים

להלן רשימת יצרני הרצועות הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"ץ:

- בית ישראל - ירושלים
- פרידמן רצועות- בני ברק
- שימבורסקי - ירושלים
- שפע קודש - בני ברק

להלן רשימת יצרני הגידים הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"ץ:

- אירנשטין - ירושלים
- גוטדינר - ירושלים
- גרוביס - ערד
- דירנפלד - בית שמש
- וולס - בית שמש
- וייספיש - בית שמש
- כהן - ירושלים
- לב - ירושלים
- נאגל - ערד
- סירוטה הגיד מיוחד - ירושלים
- פרידמן - ביתר
- פרידמן - בית שמש
- פריינד - בית שמש
- רובין - ירושלים
- רוטמן - ירושלים
- רוטמן - בית שמש
- שאטלאנד - ירושלים
- שטרנפלד - טלז סטון
- שטרנפלד - בית שמש

להלן יצרן השערות הנמצא תחת פיקוחו של הבד"ץ:

- שטרנפלד - טלז סטון

להלן יצרני הדיו הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"ץ:

- דיו הברכה - ירושלים
- דיו הדר - ירושלים
- דיו עשן שמנים - מודיעין עילית

להלן יצרן הצבע לתפילין הנמצא תחת פיקוחו של הבד"ץ:

- "שופרא" מבית "שימבורסקי" - ירושלים

ועד פיקוח
הלכתי

4. הסמכת סופרים יראי שמים

כשאתה מחפש 'סופר' לרכוש ממנו מזוזה לפתח ביתך או תפילין עבור בנך שהגיע למצוות, אתה בטח מבקש למצוא אברך ירא שמים ומדקדק במצוות הבקי היטב בהלכות כתיבה ושאר ההלכות המסתעפות, ואינך מוכן להתפשר על פחות ממופלג בתכלית.

רבני 'ועד הפיקוח' המוסמכים מטעם רבותינו הגאון'צ חברי ה'בד'צ שליט'א, מעניקים 'כתב קבלה' לסופרים יראי שמים ומדקדקים במצוות, הנבחנים בחינות מחמירות ומקיפות על כל הלכות סת"ם, ובנוסף לכך הם עומדים בכור המבחן לפני רבותינו הגאון'צ חברי ה'בד'צ שליט'א במושב בית דין המיוחד למבחנים אלו. וכשמוצאים בהם כדי סיפוקם - הן מבחינת ידיעת ההלכות והן מבחינת אישיותם ורמת הירא'ש שלהם, הם זכאים לתעודת 'כתב קבלה' הנכספת, המעידה על כשירותם לתפקיד הנעלה של מלאכת שמים זו.

מטעם רבותינו הגה"צ מרן הגאב"ד והביד"צ שליט'א

קול קורא על משמר סת"ם

כבר נודע בשערים דעת גדולי הפוסקים וצוק"ל שהתמירו מאד והורו לסופרי סת"ם שלא יתברו ללא כתב קבלה בתוקף, והרבים עתיקים ופוסקים בספרי דבי רב ראשונים ואחרונים, ובי"ה שבזורינו יש התעוררות גדולה לענין הסת"ם ע"י גדולי ישראל מאורי הדור האחרון וצוק"ל אשר עשו גדול בתוכם זה שהיה כרת ומחללה, ובני ישראל קדושים נתבעים ונותנים ומזוילים זהב מכיסם לתשמישי קדושה מהודרים בימי ההידור כראוי וכבנו.

אלם מה מאד יכאב הלב כי לאו כל אחד שמציג עצמו כסופר סת"ם וידע פרק בהלכות אלו, ויש באלו אשר לא עברו בחינות כראוי ואינם יודעים עיקרי ההלכות והלוקחים אינם יודעים ושמים לב רק ליופי הכתב, וגם אלו שנבחנו וקבלו כתב סמיכה ברבות השנים כשאין חוזרים על ההלכות כתיקונם באים לידי שכחה ח"ו.

אשר על כן ראוי לתקן תקנה גדולה ונחוצה כדלהלן:

לסופרי סת"ם מתייגים ומתקנים: כ"ש שלא יעטק בתנהג ובבדיקת סת"ם, ולתקן ספרי תורה, תפילין ומזוזות, אלא כשבירד תעודה בתוקף.

למגיחים:

לסותרי סת"ם: העוסקים במסחר סת"ם, הונטח להם ע"י חז"ל שהם בכלל אלו שיראו סימן ברכה כאשר עוסקין לשמה, היינו לכות הרבים להיות המצוה מצויה אצל הצריכים לה (פסחים נ: וברש"י שם). עליהם לעמוד על המשמר לוודא שאינם חלילה בכלל ממשילי הרבים ע"י שומכרים לצבור את מעשי ידי כותבים שאין בידם תעודת הסמיכה בתוקף, או שמוטרים הסת"ם לבדיקה והמגה למגיחים שאין בידם תעודה בתוקף, לכן אסור לעשות מסחר בסת"ם שנכתבו או הוגזו ע"י מי שאינם מוסמכים בתעודה בתוקף.

ולכ"ל ישראל הקונים סת"ם:

ואל כלל הציבור הרחב פונים אנו בקריאה, דעו, כל התיקון בענייני סת"ם בידכם הוא, אלא חוסר על נפשכם ועל ממונכם, בבואכם לקנות סת"ם הבטיחו עצמכם שהסופר והבודק מאשרים ע"י אגף מוכר ע"י גדולי הפוסקים ובידם תעודת הסמיכה בתוקף, הוו זהירים מלקנות סת"ם כעיוור באפילה מעשי ידי סופרים שאין בידם תעודה בתוקף, עמדו על זכותכם לקבל בעד ממונכם את מה שאתם זכאים לו. שהרי ס"ת תפילין ומזוזות שאינם כשרים אין להם שום ערך, גם לא פרוטה אחת. קונה שאין בידו הכלים לוודא את כשרות ואיכות הסת"ם המוצע לו ע"י המוכר, יראה להסתייע במומחים בתחום זה.

ובאתה"ח היום יום שלישי ח"ו שה"כ מרחשת תשפ"ב לפ"ק ה'ביד'צ דפעה"ק ת"ו
נאם יצחק טובי' ווייס רב ואב"ד פעה"ק ת"ו
 נאם משה שטרנבוך ראב"ד
 נאם יהושע ראזענבערגער נאם יעקב מענדל יאראוויטש נאם יהודה מסהיימ פישר
 נאם שלמה יודא הירש נאם שמואל בונדז' פערט' עוללה נאם בראזנזאראפער נאם שמעון יצחק שלוינגר

ועד פיקוח
הלכת

5. לשכות הגה"ה בפיקוח ה'בד'צ שליט'א

תחת סמכות 'ועד הפיקוח' פועלים 'לשכות הגה"ה' המעניקים שירות של 'הגהה' לכל צרכי סת"ם ובדיקת ושיפוץ תפילין.

במסגרת הלשכות פועלים מרכזי 'מגיחים מומחים' העוסקים במלאכת ההגהה בצוותא חדא, תוך תחושת אחריות כבידה הרובצת על כתפיהם, כשעליהם ממונה 'מו"ץ מפקח' מיוחד מטעם רבותינו ה'בד'צ שליט'א שתפקידו להשיג על סדרי ההגהה שיתנהלו לפי ההוראות המיוחדות ללא כחל ושרק.

כמו כן, חשוב ליידע את הציבור הקדוש על הידור מופלג שהונהג בלשכת מהדרין על פי תקנת רבותינו הגאון ר"צ שליט"א, והוא, ששכר המגיהים משולם לפי שעה ולא לפי פרשיות או מזוזות, תקנה גדולה זו נועדה להבטיח, שהמגיה לא יהיה מהיר במלאכתו על-מנת להספיק הרבה כדי להגדיל משכורתו, ועקב תקנה זו מבטיחים יותר את איכות ההגה ותועלתה.

כך גם, עוקב המשגיח מטעם 'ועד הפיקוח' אחר כל הפעולות הנעשות בעת שיפוץ התפילין, כמו: הכנסת הפרשיות לבתי התפילין - פעולה הדורשת מומחיות רבה, תפירת הבתים בגידים כשרים, ריבוע הבתים, צביעה חוזרת, ובמקרה שהבית עצמו דורש שיפוץ משגיחים על צורת השיפוץ על כל שלביו.

לשכות ההגה תחת פיקוחו של הבר"ץ הינו:

■ **הלשכה הירושלמית - ירושלים.**
02-6318888 טל

■ **לשכת מהדרין - ירושלים.**
02-5379820 טל

ועד פיקוח
הלכתי

6. בית הוראה ומערכת שיעורים לענייני סת"ם

בעקבות פעולות 'ועד הפיקוח' הוקמו 'בתי הוראה' מיוחדים לענייני סת"ם בראשות הגאון הגדול רבי יהודה פישר שליט"א חבר הבר"צ, במסגרתם יושבים הרבנים הגאונים מורי צדק דעתנו שליט"א ומשיבים לשואלים דבר ה' זו הלכה בכל השאלות הנפוצות בעניינים אלו.

כמו כן, מאורגנים שיעורים מיוחדים בהלכות סת"ם עבור ציבור הסופרים היראים וכלל שוחרי ההלכה הצרופה. השיעורים נמסרים ע"י הרבנים הגאונים שליט"א הבקאים בהלכות קשות אלו ומאירים את עיני השומעים להבין להשכיל ולהורות כדת של תורה.

השיעורים הנמסרים ע"י הרבנים הגאונים שליט"א בספר 'קסת הסופר', כדלהלן:

הגאון הגדול רבי אברהם יצחק אולמן שליט"א חבר הבר"צ - יום ה' בשעה 6:30 בהיכל כולל תרביצ"א רח' עבודת ישראל שכונת בתי ורשא, עיה"ק ירושלים.

הגאון רבי אהרן בראנדסדארפער שליט"א מרבני הועד מו"ץ דעתינו - יום ג' בשעה 7:30 בביהמ"ד הדין מפאפא שכונת בתי אונגרין, עיה"ק ירושלים.

הגאון רבי יו"ט ליפא נייחז שליט"א מו"ץ דעתינו - יום ג' בשעה 8:30 בביהמ"ד תולדות אהרן רח' רבי יהושע 7, בית שמש

לתשומת לב הציבור הקדוש

יש לנקוט משנה זהירות שלא להסתמך על שום הצהרה שהיא בנוגע לכשרות רכיבי הסת"ם, ולהשגיח לרכוש רק את אלו שעליהם מתנוססת חותמת הבר"צ אורגינאלית.
ולגבי הסופרים, יש לדרוש מהם 'תעודה' ברת תוקף.

מהדרין
הבטחות

בר"ץ הגדה החרדית
בהשגחת הבר"ץ
ירושלים
אגודת חיי

בית הוראה
"נחלת בנימיז" לכשרות הסת"ם

בבית המדרש ירושלים - געציל'ס שול
רח' חיי אדם 36 פינת רח' שערי משה ירושלים

זמני בית הוראה

הגאון הגדול רבי יהודה פיישר שליט"א
חבר הכד"ץ

יום ראשון בין השעות 13:15 - 14:00

הרה"ג רבי עקיבא משה שיינברגר שליט"א
מו"צ דעדתינו

ימים: שני, שלישי, חמישי, בין השעות 16:15 - 17:15

הרה"ג רבי ישראל בלוי שליט"א
מו"צ דעדתינו

ימים: שני וחמישי בין השעות 13:15 - 14:00

בבית שמש

הרה"ג רבי יו"ט ליפא נייהוז שליט"א
מו"צ דעדתינו

בבית הוראה "זכרון גרשון" שע"י העדה החרדית
רח' רבי אלעזר 47 רמה ב'

ביום ראשון בין השעות 20:30 - 21:15

בית הוראה "זכרון אברהם" שע"י העדה החרדית

בבית המדרש פרושים רח' אבא שאול 5

ביום שלישי בין השעות 22:00 - 22:45

ועד פיקוח
הלכתי

מדרון
הבטוחות
כ"ץ העדה החרדית

בהשגחת הברון
מ' יושעא
אליהו הלוי

ב. תשמישי קדושה טליתות וציצית

1. פתילי ציצית

זה שנות דור נהגו היראים לדבר ה', שלא לרכוש פתילי ציצית רק מיהודים יראי שמים מרבים הידועים במומחיותם וזהירותם לייצר את הציצית כהלכתה ללא שום חשש, וכבר עשרות רבות בשנים שרבותינו הגאון"צ הבד"צ צצוק"ל העניקו הכשר ופיקוח על מפעלי יצור הציצית.

פיקוח הבד"צ מוודא שהפתילים נעשים אך ורק מצמר נקי וח"ו לא מעורב בהם שום חוט ממין אחר, כמו כן, משגיחים על הפועלים שיהיו שומרי תורה ומצוות ויר"ש שכל עבודתם נעשית לשמה.

סוגי הציצית שבהשגחת הבד"צ מתחלקים לרמות הידור שונים: רגיל - פיקוח 'לשמה' החל מהטוויה, לשונות הצמר - פיקוח 'לשמה' החל משלב העשייה הנקרא פורגאן [הוא שלב מסוים שבין הניפוץ לטויה, ויש המחשיבים אותו לתחילת הטוויה המצריך כוונה 'לשמה'], ניפוץ לשמה - פיקוח 'לשמה' על כל שלבי עשיית הפתילים החל מגיזי הצמר והלאה.

2. טליתות של מצוה - טליתים גדולים וטליתים קטנים

הטליתות בני זמננו מיוצרים מכמה סוגים, רובם המכריע מיוצרים מצמר בלבד, אבל ישנם לא מעט הנוהגים ללבוש ציצית מטליתות של כותנה וכדומה. בעקבות זאת, דורש תהליך יצור הטליתות השגחה ופיקוח, משום שלדעת רוב פוסקי זמנינו הרי שבגד העשוי פוליאסטר פטור מציצית, וגם משום שישנם מפעלים המערבבים חומרים שונים בתוך בדי הצמר.

כמו כן, נצרכת זהירות מרובה על תפירת הבד שיהיו מידותיו תואמים את כללי ההלכה. ולפי הנפסק במשנה ברורה (ס"ח סק"ז וסט"ז סק"ד) נוהגים שלא יפחות אורכו מאמה על אמה מלפנים ואמה על אמה מאחור, וכן בבגד לגדול יש צורך שהכתפיים במקום הנקב לתחיבת הראש יהא בשיעור שהכתף גדול יותר מהחור ולכן מקפידים במפעלי היצור שתחת השגחתנו, שהכתפיים רחבים דיו לפי מידה זו - כל כתף רחב יותר מהנקב.

כך גם, נצרכת השגחה קפדנית על תפירת הכנפות - שיהיו מרובעים לגמרי. וזהירות מרבית על מיקום החורים שבכנפות לתחיבת פתילי הציצית - שיעשו במיקום הנכון, ובימינו מודדים מסוף הבגד 4.5 ס"מ ושם מנקבים החור, כמנהג ירושלים שהיו מודדים בגפרור.

השגחת הבד"צ על מפעלי יצור טליתות כוללת איפוא, פיקוח הדוק שהטליתות עשויים 100% צמר או כותנה, ואין בהם תערובת שום מין חוט אחר. והשגחה מיוחדת על תפירת הבדים והכנפות באמצעות חוטים שאינם יוצרים חששות, על מידות הבגד וכנפות מרובעים ודיוק מיקום החורים שבכנפות.

3. טליתות מוכנים עם ציציות קשורים

ב'ועד הפיקוח' שקדו על טובת הציבור ותועלתם בשלמות, ולשם כך יסדנו מערך של השגחה ופיקוח על 'קושרי ציצית', כדי לספק לציבור היראים מוצר מושלם של ציציות המוכנים לשימוש מצוה מיד עם רכישתם ללא שום חשש ופקפוק. זאת בעקבות כך, שבשוק הרחב נמכרים בדי ציצית מוכנים הפסולים לשימוש מכל וכל, אם מפני שהקושרים הם כח עבודה זול וירוד כדוגמת אסירים בבתי הכלא הפזורים ברחבי הארץ או כאלו שאינם בר דעת, או מפני שהיצרנים תופרים את פתילי הציצית על הבגדים כשהם מוכנים, ועל זה הדרך עוד סוגי פסול שונים ומשונים.

יש לציין, שעקב חששות רבות שהתעוררו מהתופעה שקושרי ציצית עסקו במלאכם בבתיהם, הורו רבותינו ה"צ שלא לאפשר לקושרי ציצית לעסוק במלאכתם אלא בחדרי קשירה מרוכזים הנמצאים בבעלות המפעלים, שם מבצעים את קשירת הציציות בפיקוח הדוק ועקבי שיהיו הקושרים שותו"מ ויר"ש העוסקים בעבודתם לשם מצות ציצית ובקיאם במלאכה.

הטליתות קטנים וגדולים המוכנים עם ציצית קשורים שבהשגחת ה"צ, מוצמדת מדבקה עם חותמת הולוגרמה על אחד מהפתילים.

ועד פיקוח
הלכתי

יש להתרע בזאת על מכשול חמור הקיים בשוק, כאשר ישנם כאלו הקונים בדי ציצית שהבד עצמו מיוצר במפעל שתחת הפיקוח ויש עליו חותמת ה"צ, אולם הציציות נקשרו באופן עצמאי ללא פיקוח, ולכן, חייבים לוודא שישנה חותמת הולוגרמה על אחד הפתילים - שהוא הסימן היחיד שהחוטמים נקשרו כהלכה בפיקוח ה"צ.

רשימת מפעלי בדי טלית הנמצאים תחת פיקוחו של ה"צ

- **כתר מלכות מבית טליתניה רק עם אישור ה"צ**
- **הידור מצוה מבית כנשר**
- **משכן התכלת רק עם אישור ה"צ**
- **סאמעט רק עם אישור ה"צ**
- **מלאכת מחשבת רק עם אישור ה"צ**
- **טאלעס**

קשירת הציצית בהשגחת ה"צ:

- **"הידור מצוה" - מבית "כנשר"**
- **"לכתחילה" מבית "מלאכת מחשבת"**
- **"חותם" - מבית "משכן התכלת"**
- **"קשר למהדרין" - מבית "כתר מלכות"**
- **"כתר" מבית משכן התכלת - ניו יורק**
- **"מצוה ציצית" אשדוד**

רשימת מפעלי הציצית הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"ץ:

פתילי ציצית - לשונות הצמר - ניפוץ לשמה

■ ואלעס - בית שמש	■ משכן התכלת "ייצור מיוחד" - באר שבע
■ ואלעס - ירושלים	■ נצח - אשדוד
■ זייבירט - אשדוד	■ סאמעט - ירושלים
■ ישראל אשר וואלעס - ירושלים	■ סרלוביץ - בני ברק
■ כנשר - ירושלים	

רק פתילי ציצית רגילים:

■ הפתיל המהודר - בני ברק	■ מצוה ציצית - אשדוד
■ ואנהו - בני ברק	■ פאר הציצית - ירושלים
■ טיב הפתיל - מנחם מנדל פרוכטר - בני ברק	■ פתילי האומן - נתיבות

"טערקישע טלית המהודר" - סוכנות ראשית: לונדון

ג. תשמישי קדושה - תשמישי מצוה של ירח האיתנים

1. 'ועד הפיקוח ההלכתי' אחראי מטעם רבותינו הגאון ה'צ' הבד"צ שליט"א, על מערך ההשגחה על כשרות תשמישי מצוה של ירח האיתנים, כמו: שופרות, ארבעת המינים והסכך.

ההכרחיות לרכוש שופר עם חותמת כשרות מהודרת, אינה נופלת מההכרחיות לחותם כשרות על כל מוצר מורכב, שכן, תהליך יצירת השופרות הוא ארוך ומסורבל, החל מתלישת הקרן מעל ראש האיל - כשהוא אטום ומלא מח עצם, עובר בניקור הקרן והוצאת המח, משם לשלב החימום והמיתוח, אחריו שלב בניית הפיה וקידוח החור מהפיה עד לחלל הרחב של הקרן, והשלב הסופי הוא ליטושו והברקתו טרם שיווקו למכירה.

במהלך מלאכת היצירה, עלולים להיווצר פסולים כמורים, כדוגמת: סתימת חורים עם חומר פסול, סדקים הפוסלים, ועוד שורת חששות רבות - מהם הפוסלים את השופר לגמרי ומהם ההופכים אותו לכשר בדיעבד, ובחלקם הגדול של הפסולים, האדם המצוי אינו מסוגל לזהות אותם, ורק בדיקת מומחה ומקצועי מבחינה בהם.

'ועד הפיקוח ההלכתי' מינה צוות מומחים מהשורה הראשונה בתחום, בהכוונתם נעשים תהליכי היצירה: חימום הקרן, יישורו, בניית הפיה, קידוחה, שיוף השופר והברקתו. ובסיום התהליך, עובר כל שופר ושופר בדיקה מקצועית לוודא את שלמותו, ורק אז מוצמדת עליו

מדבקת ההולוגרמה "בהשגחת הבד"צ של העדה החרדית ירושלים".

בשולי הדברים חובה לציין: פיקוח הבד"צ אינו ניתן על מפעל שלם, כי אם על שופרות מסוימים בלבד, ולכן, אי אפשר לסמוך על החברה המייצרת או על המשווק, ואין לרכוש רק שופר שיש עליו מדבקת ההולוגרמה מטעמנו.

להלן רשימת יצרני השופרות הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"צ:

■ הוד והדר	■ שופרות הגולן
■ הידורא	■ שופר המשופר
■ שופר מהדרין מקרן איל	■ קול תרועה
■ שופרות וסרמן	■ שופר כהלכה

ארבעת המינים של שנת השמיטה

וכאשר אנו עומדים עתה בעיצומה של שנת השמיטה - שבת הארץ לה', ובחג הסוכות הבעל"ט של שנת תשפ"ג - מוצאי שביעית, עתידים המוני בני ישראל שבארה"ק להשתמש עם ארבעת המינים שגדלו בשנת השמיטה, וכמובן, ציבור יראי ה' המהדרין במצוות לא ירכשו ארבעת המינים שנעשתה בהם עבודה האסורה בשביעית, וגם לא כאלו שגדלו בשדות שבעליהם הסתמכו על קולות שונות ומשונות או על היתר המכירה הרעוע שרבותינו הגדולים עיני העדה תקיפי קמאי נבג"מ שללוהו מכל וכל.

אי לכך, נערכו ב'ועד הפיקוח ההלכתי' לספק לציבור הקדוש את מבוקשיו, וכדרכנו מימים ימימה מידי שנה בשנה בס"ד - להמציא לקהל מחבבי מצוות ארבעת המינים המהודים בשיא ההידור ובתכלית הכשרות ללא שום חשש וסרך חשש, כן תקוותנו איתנה בעזרת ה' גם לקראת שנת מוצאי שביעית הבעל"ט להמשיך את מסורת ההידור ברציפות כל יחסר המזג.

היערכות לקראת חג הסוכות של מוצאי שביעית, החלה כבר בשלהי שנת תשפ"א - שנת ערב השמיטה, שכן, כדי לגדל את ארבעת המינים בשנת השמיטה באופן המותר ובהתאם להוראות רבותינו הבד"צ שליט"א, חייבים המגדלים להתכונן היטב - הן מצד העבודות המחויבות להיעשות בערב השמיטה והן מצד העבודות המותרות להיעשות בעיצומה של השמיטה, ואי לכך מובן, שההסכמים וחוזי ההתחייבות לשמור שמיטה כהלכתה - נערכו במהלך שנת ערב השמיטה על כל פרטיהם ודקדוקיהם.

וכמו כן, חייבים גם אנשי הצוות ב'ועד הפיקוח' לרכוש ידע נרחב ומקיף אודות תהליך גידול הלולבים ההדסים והערבות, בכדי להבין נכון את צרכיהם של המגדלים היקרים - גיבורי כח עושי דבר ה' שומרי

ועד פיקוח
הלכתי

שבת הארץ כהלכתה, ובכדי לעמוד לימינם בהשכל ותבונה - תוך שמירה מקפידה על כללי הוראות במילואם לצד מציאת פתרונות ותחליפים לבעיות המזדמנות מעת לעת, הן בכל מה שנוגע למלאכות החייבות להיעשות בערב השמיטה והן במלאכות הנעשות תוך כדי שנת השמיטה עצמה.

לשם כך, ירדו רבני הועד שליט"א יחד עם צוות המפקחים לשטח, בדקו בכל שדה ומטע את טבע העצים ותכונות הקרקע, וקבעו את כללי ההתנהלות המותרים ועל פיהם ניתנו הוראות מפורטות לכל מגדל על שטחי הגידול שלו - מה הם המלאכות המחויבות להיעשות מיד כבר בערב השמיטה ואלו מלאכות מותר לו להמתין עד שנת השמיטה עצמה.

תקוותנו איתנה בזכות אבות העדה וזכות הציבור הקדוש דורשי מצוה, שחפץ ה' בידינו יצליח ולקראת חג הסוכות הבעל"ט נספק את צרכי המצוה בהרחבה והידור - כמידי שנה ושנה, ובעזרת ה' לקראת חודש תשרי תתפרסם רשימת המגדלים היקרים - גיבורי כח עושי דבר ה' אשר זכו לשמור את שבת הארץ כהלכתה תחת פיקוחם של רבותינו הגאווה"צ הבד"צ שליט"א.

ועד פיקוח
הלכתי

ד. מוצרי השמל

דורנו האחרון עבר שינוי חד ומשמעותי מהדור שלפניו, בכל מה שקשור להרגלי ההשתמשות של צרכי הבית, וביותר ניכר השינוי בתחום הטכנולוגיה והמכונאות, אם בדור שלפניו והדור שלפניו היו המכשירים המכונאים מועטים ושכלוליהם מוגבלים, הרי שבדור האחרון עם התפתחות עולם הטכנולוגיה ושכלוליו הרבים והמגוונים בכל תחום שרק יהיה, צוברת מגמת השינוי תאוצה אדירה משנה לשנה, ואולי גם מחודש לחודש, עד שכמעט אין לך תחום שלא נוצרים בו שינויי הרגלים תכופים.

ההתפתחות הטכנולוגית, יש לה השלכות ישירות על עולמו של היהודי החרדי שומר התורה והמצוות, לבד מהמובן הרוחני של פגעי הטכנולוגיה שדרכי שמירתו ואופני נטירתו נתונים בידי גדולי הדור, הרי הוא מייצר התמודדויות הלכתיות מורכבות מאד גם במובן הגשמי והטכני, כשבעקבות השכלולים המגוונים, נוצרים בעיות שונות ומשונות המעמידות בספק את ההיתר להשתמש בהם בבית היהודי, ובמיוחד כשנוגע להשתמשות בימי שבתות קדשנו.

והדברים אמורים כלפי המכשירים והמכונות המיוצרים חדשים לבקרים מלווים בשכלולים וטכניקות מחודשים ומועילים, ואט אט הם קונים שביטה בבתי בני ישראל, כשהם מביאים בכנפיהם שאלות הלכתיות שונות ומורכבות, שלהכרעתם מוכרחים לשקול בדעת תורה בד בבד עם להבדיל בין הקודש לחול דעת מומחים ומהנדסים הבקאים ברזי המכונאות וסודותיה, כדי לפתור את השאלות בצורה מקצועית ויעילה, ולספק לקהל הקדוש מוצרים כשרים וראויים לשכון בבתי ישראל.

רבני 'ועד הפיקוח' בהכוונת רבותינו הגאווה"צ הבד"צ שליט"א, פועלים בליווי טכנאים ומהנדסים מומחים מהשורה הראשונה בעולם ההנדסאות, לעמוד על טיבו של כל מכשיר וכל

מדרין
הבטחות

ב"ץ הגדה החרדית
בהשגחת הבר"ץ
מ"ד ירושלים
אליהו היר"ל

מכונה, ולבנות לו מנגנון כשר ומהודר ללא שום חשש ופקפוק וללא שום וויתור וקולא, כדי שיהיה ראוי לשאת עליו את חותמת הכשרות של 'העדה החרדית'.

לפנינו רשימת המכשירים השונים המיוצרים בפיקוח והשגחת הבד"צ.

1. תנורי אפיה דו-תאיים

התנורים שלהם 2 תאי אפיה, טומנים בחובם מגוון חששות ושאלות. שהעיקרית שבהם היא, העובדה שבדרך כלל בונים את התאים ממוקשה אחת, מה שגורם שאלה רצינית ששני התאים יש להם דין כלי אחד שאסור להשתמש חלקו לבשר וחלקו לחלב. ועוד יש בהם חשש נזילה מתא אחד למשנהו במהלך האפיה - מה שעלול לעולל בעיות חמורות בהלכות בשר וחלב וכדומה, ואם זה בעקבות ארובות האדים היוצרים חששות שונים.

ב'ועד הפיקוח' בנו מנגנון מיוחד שהתאים נבנים בנפרד ומחוברים בצורה שמשאירה אותם שני כלים נפרדים. כך גם, נבנה מנגנון מיוחד של ארובה נפרדת לכל תא, וטכניקה מיוחדת המונעת מהנוזלים הנשפכים בתא העליון לזחול לתא התחתון.

יש מן הצורך להדגיש אודות התנורים החדשניים הנקראים בילד-אין, הנבנים בתוך ארון המטבח, שבתנורים אלו חייבים השגחה מהודרת ומקצועית במיוחד, עקב כך שארובות התנורים האלו פונים לכיוון אחד - כלפי חוץ, ונדרשת דרישה עיקשת ונחרצת מאד מבעלי המפעלים כדי שיתרצו לבנות ארובות נפרדות לשני התאים.

**ועד פיקוח
הלכתי**

להלן דגמי התנורים שנמצאים תחת פיקוחו של הבד"ץ:

■ "דלונגי" - בילד-אין דו תאי NDB 6767 NDB 6868 NDB 6969 NDB 6870	■ "בקו" - תנור דו תאי ייצור מיוחד. תקף רק על דגמים
■ "ניופאן" דו תאי - CROWN- CRDO2020	■ בקו דו תאי KFDM 62120 DX KFDM 62120 DW KFDM62125 DX KFDM62125 DW KFDM 62120 DB
■ "לנקו - Lenco" מבית ישפאר דו תאי LDOV 60	■ בקו בילד-אין דו תאי KFDM 22100X
■ "נורמנדי" מבית: 'קלינטון סחר' דו תאי, דגמים: ND69 ND66	■ "דלונגי" - תנור דו תאי ייצור מיוחד. תקף רק על דגמים
■ טלסה - דו תאי מותג: Telsa דגמים: TS6912W	NDS 1218 NDS 1217 NDS 1356 NDS 1357 NDS 6660 NDS 1332

2. מיני בר - מכשירי שתיה חמה וקרה

מכשיר המים 'מיני בר' הוא כעין תחליף ל'מיחם שבת', המופעל באמצעות מחשב המפעיל חיישנים למדוד את חום המים ומרתיה אותם בהתאם לצורך. ולבד זאת, גם השתמשות במים הקרים מפעיל את התרמוסטט בצורה מיידית, עקב היות המיכל בעל קיבולת קטנה מאד, מה שגורם לחיישן לצרוך מים חדשים מהברז.

ולכן, אין מן הצורך להכביר במילים כדי לסבר את האוזן שכאשר אינו מיוצר בפיקוח מומחה,

עלולים המשתמשים בו להיכשל באיסורים חמורים של בישול בשבת וגרם הפעלת החיישנים, וכל בר דעת מבין איפוא שמכשיר כזה חייב 'הכשר' כדי להתירו לשימוש בשבת קודש.

המהנדסים המומחים מטעם הבד"צ יצרו מערכת הפעלה המבטיחה שכל פעולות המכשיר בשבת קודש, אינם מושפעים משום גורם אנושי אף לא בצורת גרמא או שאר קולא ח"ו, וכך יכלים ישראל קדושים לענג את השבת באמצעות 'מיני בר' זה ללא שום חשש.

הדגם הנמצא בפיקוחו של הבד"צ:

■ הדס מהדרין מבית 'הדס פתרונות סינון'

3. מוני מים דיגיטליים

בשנים האחרונות רווחת התופעה ברחבי ארה"ק, ש'מוני המים' המותקנים ע"י חברות המים ברשויות המקומיות, מוחלפים ממכשירים מכניים למכשירים דיגיטליים המופעלים באמצעות החשמל. מציאות זו גורמת לשאלות חמורות ביחס להיתר ההשתמשות עם מי הברז, שכן יש מקום לחשש שכל פעולה פשוטה של פתיחת ברז גורמת פעולה במונה המים. שאלה חמורה זו נוגעת לכל יחיד לכל יחיד לגבי המונה שבביתו, ולא רק המונה הפרטי שלו, אלא גם לגבי מונה הצריכה המשותפת שאצל חלק מהחברות המונה מושפע ישיר מפתחת הברז הביתי.

מאמצים מרובים השקיעו ראשי ורבני 'ועד הפיקוח' בשיתוף פעולה פורה עם רבנים ויושבי על מדין יחד עם טכנאים מומחים בתחום, ובסייעתא דשמיא מרובה הצליחו לייצר מוני מים דיגיטליים המפסיקים את פעולתם החשמלית בימי שבתות קדשנו ומועדי השנה, ומאפשרים לשלומי אמוני ישראל להשתמש בהם בלב רגוע וסומך על הידור שמירת שבת כהלכתה.

חשוב להדגיש בזה, שהאזרח הפשוט אינו אמור להבחין בין מונה מים מכני למונה מים דיגיטלי, מאחר והמונה בצורתו החיצונית כמעט ואינו שונה בין זה לזה. סימן ההיכר היחיד הוא, שהמונה המכני - זכוכית הכיסוי שלו שטוחה ואינה מוגבה מבסיס השעון. המונה הדיגיטלי - זכוכית הכיסוי מוגבה כעין מכסה-כיפה.

ישנם כמה חברות המייצרות מוני מים בפיקוח והשגחת הבד"צ, והצגנו לפניכם את טבלת היצרנים וסימני זיהוי של כל יצרן, שבאמצעותם תדעו להבחין שמונה המים הוא כשר ומהודר לשימוש 'בהשגחת הבד"צ של העדה החרדית ירושלים'.

4. מקררים

החששות הנמצאות בפתיחת מקררים בשבת קודש ידועים מכבר, זאת בעקבות החיישנים המפעילים את המקרר, המווסתים את טמפרטורת הקור לפי פתיחת וסגירת דלת המקרר, מה שיוצר שכשהאדם פותח את הדלת הוא גורם לחיישנים להפעיל את המקרר או להשביתו.

בתקופה זו, יש להשיג התקן חיצוני מיוחד המאפשר מטעם הבד"צ, המנתק את החיישנים והכפתורים השונים הגורמים לפעילות המקרר בעקבות פתיחתו וסגירתו, וכן מנתק כל הפעלת זרם שנעשית בפתיחת דלת המקרר. ההתקן הייחודי מורכב על רוב דגמי המקררים בארץ ע"י טכנאי מומחה במקצועו, ובהרכבתו ניתן להשתמש עם המקרר - לפותחו בכל עת, ללא שום חשש.

ועד פיקוח
הלכתי

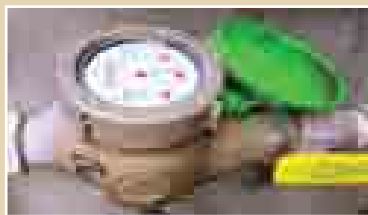
מהדרין
הבטחות

ב"ץ העדה החרדית

בהשגחת הבד"ץ
ירושלים

לצדקה הטהורה

יהודי יקר! כך תדע שמונה המים שמשמש אותך אינו פועל בשבתות וחגי ישראל בצורה האסורה.

שעון שמכסה הזכוכית שלו אינו מוגבה מעליו, אינו דיגיטלי ואין בו שום חשש של חילול שבת.

להלן מוני המים הדיגיטליים המאושרים על-ידי הבד"ץ

מונה מים דורות

- כשעתיים לפני כניסת השבת נדלקות נורות לד ירוקות בצידי המונה
- בחלקו העליון של הלוח הלבן יש הגבהה כמו מדרגה
- גלגלי הספרות הם בצבע שחור
- המספר במדבקת הברקוד מתחיל ב-11

שעון מים רימונים

- כשעתיים לפני כניסת השבת מופיע בצג הכיתוב "שבת שלום"
- על מכסה הפלסטיק כתוב שם המונה כפיר.

בכל מונה מאושר על ידי הבד"ץ יש מדבקה מיוחדת כזו. המדבקה דבוקה על השעון מתחת למכסה הזכוכית.

על כל אחד לבדוק בביתו את מונה המים אם הוא כשר. וכן חובה על כל אחד לבדוק את המונה הראשי של הבנין אם גם הוא מאושר על ידי הבד"ץ.

ועד פיקוח
הלכתי

מקררים

קיים התקן מיוחד שמנתק מידי שבת וחג את לחצני הדלתות וכל דבר אחר המשפיע על הפעילות החשמלית שלהם.
להזמנת ההתקן, ניתן לפנות ל'מכון שבת כהלכה' בטל' מס': 0722756800

שעון שבת למקררים ומקפיאים

■ שומר שבת למקרר מבית סופקו - התקן שבת למקררים - "זמן טאצ" שבת פרו
Zman tech

בסיום המדור חשוב לציין, שתהליך הפיקוח על המכשירים שבאישור הבד"צ הוא כפול, הן במפעלי היצור עצמם, והן בדיקת אימות נוספת על כל משלוח המגיע ארצה מארצות היצור, כדי להבטיח את שלמות כשרותו של המוצר הראוי לנוסע עליו את חותמת 'הבד"צ של העדה החרדית ירושלים'.

ועד פיקוח
הלכתי

להלן יצרן המטבעות לפדיון הבן הנמצא תחת פיקוחו של הבד"צ:

■ י.א.י. מתנות בע"מ

המעבדה לבדיקת שעטנז בירושלים:

רח' מאה שערים 6 פינת חיי אדם.

טל: 02-5371021 (פתוח בין השעות 4-7 אחה"צ, עש"ק 9-12 לפנה"צ).

חליפות ללא חשש שעטנז

■ רשת חנויות "ברודווי"

ההכשר תקף רק על חליפות עם תווית תפורה שעליה חותמת הכשרות של הבד"צ.

כלים ללא חשש טבילת כלים

■ חברת קנדי במוצרים כלהלן:

SEVEN | מותג קומקום נירוסטה | קומקום פלסטיק | טוסטר סנדוויץ' - מצנח | מיחם - מותג "מיחם מהדרין"

להלן מוני המים הדיגיטליים המאושרים על ידי הבד"צ

■ רימונים

השקעות ופיננסים

מחלקת 'השקעות ופיננסים' פועלת בהנחייתם התדירה של רבני הועד שליט"א על פי הכללים הברורים שקבע ויסד מרן הגר"י בלויא זצ"ל - חבר הבד"צ ורב המחלקה, ובשיתוף פעולה פורה של מיטב אנשי המקצוע בתחום, כדי לתת מענה הלכתי ומקצועי הולם ומהודר, ולהציל את ישראל מהאיסורים הרבים הנכרכים בעסקאות הנעשות שלא כדין.

במסגרת פעילות המחלקה באו רבני הועד בדברים והבנות עם רוב ככל מנהלי חברות ההון השונים בארץ הקודש לנהל את עסקיהם בכפוף לכללי ההלכה, סודרו היתרי עיסקא מהודרים, והוקמו מסלולי השקעה כשרים, המובדלים לחלוטין מהמסלולים הכלליים, אם באמצעות שינוי מבנה הקרנות ואם באמצעות מציאת חלופות להשקעות הבלתי כשרות.

הקמת המסלולים הכשרים ע"י מחלקת השקעות ופיננסים, גרמה למהפך עצום בעולם ההשקעות, כאשר בימינו כל משקיע או בעל קרן פנסיה כמו גם כל צובר במוצרי חיסכון לטווח קצר וארוך, יוכל למצוא קשת אפשרויות רחב היקף ומגוון מאד, של קרנות כשרות למהדרין מן המהדרין, שכל צעד ושעל בהתנהלות הקרנות מפוקח ע"י רבני הועד, ושום פעולה עסקית איננה מתבצעת בהעדר אישור הרבנים המוסמכים.

כדי לספק שירות הולם ומקצועי לציבור היראים הצורך את מוצרי מחלקת 'השקעות ופיננסים', פועל 'קו מידע' המספק מידע עדכני על חברות ההון המנהלות קרנות חיסכון והשקעה - אגרות חוב וקרנות סל וכדומה - המאושרים להשקעה בפיקוח הועד. הקו נותן מענה אנושי ע"י צוות המחלקה, וכן מידע מוקלט, לפני כל פעולת השקעה כדאי להיוועץ באנשי מקצוע, כדי להימנע משגיאות. כמו כן ישנה אפשרות להשאיר הודעה קולית בקו המידע, ולבקש טפסי הצטרפות למסלולים כשרים באמצעות משלוח אוטומטי למכשיר הפקס.

בחסדי ה' כי גברו עלינו, רואים במוחש שנושא הפיקוח ההלכתי על תחום ההשקעות והחיסכון לזמן ארוך, קיבל משמעות מיוחדת בכל רובדי הציבור, פניות ושאלות רבות מגיעות לשולחן הועד דבר יום ביומו, התעוררות רבתי חלה אצל כל איש אשר יהודי ייקרא, ולצד העמידה על המשמר על ידי ועד הפיקוח דעתינו, הוקמו מערכות כשרות נוספות בנושא, מעשים שבכל יום שאדם דש בעקביו, מקבלים הסתכלות אחרת, נמדדים בעיניים של ההלכה, וכמו זכוכית המגדלת מונחת על כל פרט בעסקאות הכספיות ואף בדיבור שלא להיכשל חלילה באיסורי נשך ותרבית.

בשנה האחרונה אף הוקם מערך שיעורים לצורכי דרבנן שחשקה נפשם להרחיב ידיעותיהם בנושאים אלו, השיעורים נמסרים ע"י רבני הועד שליט"א ומורי הוראה דעתינו לע"נ הרה"ח בנימין לובין זצ"ל אשר יסד בהכוונת רבותינו חברי הבד"ץ את הוועד וניהלו במשך שנים.

יחד עם זאת ואולי נאמר אפילו לאור זאת, אנשי שלומנו החכימו ידיעותיהם בצורת ההשתדלות לרווחים המושגים על ידי השקעה בשוק הפיננסי, ומתוך אמונת אומן בבורא עולם הזן ומפרנס את כל, כשר וישר הדבר לעשותו בדרך ההכשר ולאור ההלכה, על כן בועד הפיקוח פועלים כל העת להגדיל את האפשרויות השונות ובסייעתא דשמיא מרובה, במהלך השנה

ועד פיקוח
הלכתי

האחרונה, נוספו לפיקוח ההלכתי כעשרים מסלולי השקעה מגוונים במוצרי החיסכון השונים, כאשר כל אחד ואחד יכול לתת דעתו על מסלול השקעה המכונה בשם מסלול הלכה, זה שתכנון ההשקעה הנקבע על ידי החברה מותאם להנחיות ההלכתיות ואין הגדרה ברורה לגודל הסיכון בהשקעה, לחילופין, יכול החוסך להחליט להניח את כספו במסלול השקעה שרמת הסיכון שלו גבוהה יותר.

מתוך שאלות הנשאלות על ידי ציבור יראי ה' בקו המידע ההלכתי, נוכחנו לראות שעדיין קיים חוסר מסויים בידע של הציבור הרחב לצורך הקפדה על מקום החיסכון שאכן הוא נמצא במקום מפוקח ומותאם להלכה. לכן באנו בשורות הבאות לעורר את תשומת הלב של הקוראים במספר נקודות שכיחות במוצרי החיסכון שעלול ליפול בהם טעות. ונישא לבבנו אל אבינו שבשמים שיאיר עינינו בתורתו הק' ויצילנו משגיאות, ונזכה ללכת תדיר לאור תורת רבותינו צוק"ל ויבלח"א.

קו המידע ההלכתי

02-6700202

ימים א-ה בין השעות 2:00 בצהריים ל-8:00 בערב
שאלות הלכתיות בימים ב' וד' בין השעות 7:30-9:30 בערב

ועד פיקוח
הלכתי

המידע הנכתב להלן נועד לעורר את תשומת לב הקוראים ואינו מהווה תחליף לכל סוג של יעוץ.

קרבן פנסיה

הפקדה לקרבן פנסיה - הפרשה של כל עובד מתוך המשכורת לצורך קיצבה חודשית בשנים שכבר לא יעבוד, כאשר המעסיק מפרשי גם הוא עבור העובד סכום כסף גדול אף יותר, כיום, גם עובד עצמאי שמצהיר על עבודתו לרשויות מחוייב בהפקדה לקרבן פנסיה.

בשנים האחרונות, במרבית המקרים המעסיק בוחר בקרבן מסויימת עבור העובדים שלו, והכספים נכנסים למסלול ברירת מחדל שאינו כשר.

על העובד לדרוש עם תחילת העסקתו שהפקדות יבוצעו למסלול השקעה שעומד תחת פיקוח, כמעט בכל הקרנות יש מספר אפשרויות השקעה.

לאחר בחירה בחיסכון בקרבן פנסיה מסויימת, יש אפשרות להעביר בכל עת את הכספים בין קרנות הפנסיה או לשינוי מסלול השקעה באותה הקרבן.

בכל מקרה, כדאי תמיד לבדוק שהכספים מנוהלים במסלול מפוקח, פניות רבות מגיעות לשולחן הועד, לתדהמתנו, יש מקרים שלאחר חודשים ארוכים ואפילו שנים ארוכות, העובד גילה להפתעתו שכספי הפנסיה שלו מופרשים למסלול השקעה שלא עומד תחת פיקוח הלכתי כלשהו, לפעמים, עובד הפסיק לעבוד במקום אחד ולאחר מספר חודשים החל לעבוד במקום אחר, יתכן שהצבירה החדשה תיכנס למסלול שונה על אף שבעבר בחר במסלול השקעה מפוקח.

מדרין
הבטחות

ב"ץ הגדה החרדית
בהשגחת הבר"ץ
אליהו חיי

לתשומת לב !

גם כאשר אתה עובד אצל יהודי שומר תו"מ עליך לוודא כי הכספים מופקדים במסלול מאושר.

במערכת קו המידע ההלכתי יוכל העובד למצוא מידע על מסלולי קרנות הפנסיה העומדות תחת פיקוח הועד, לקבל רשימה מסודרת של המסלולים המאושרים וטפסים לשינוי מסלולי השקעה בקרנות הפנסיה.

ניירות ערך

לתשומת לב, גם כאשר מצויינת המילה "כשרה" אין ודאות שהקן עומדת תחת פיקוח הועד.

בשנים האחרונות מופיעים ברישומי הבורסה ניירות ערך כגון קרנות נאמנות או קרנות סל ולצד שם הקן נוספה המילה "כשרה", מה עומד מאחורי מילה זו?

אפשרות אחת, קרן סל כשרה על פי התקנות - מאז חלו השינויים בכללי קרנות הסל נוספה המילה "כשרה" לשם קרן סל שפועלת בהתאם להנחיות, לכל מנפיק קיימות כארבע קרנות כאלו, קרנות אלו מאושרות על ידי הועד באופן גורף.

אפשרות שניה, בשנה האחרונה הרשויות החלו להוסיף לצד שם כל קרן שקיבלה אישור הלכתי מכל גורם, את המילה "כשרה" וכן לציין בסוג הקרנות "קרן כשרה", לעיתים, נוצר בלבול וכאשר המשקיע מנסה לחפש בתשקיף הקרן את זהות נותן הכשרות, מעלה חרס בידו.

במערכת קו המידע ההלכתי יוכל כל משקיע לקבל רשימות מסודרות של הקרנות המאושרות ולקבל מידע על כל קרן שעומדת תחת פיקוח הועד, באמצעות הקשת מספר הנייר.

ועד פיקוח
הלכתי

חיסכון לכל ילד

עד גיל שישה חודשים בוחרים באחד מהמסלולים המופיע ברשימה. לאחר גיל חצי שנה, בודקים את המסלול שנבחר על ידי הרשויות,

- אם המסלול מופיע ברשימת המסלולים המאושרים, אין צורך לבצע שינוי.
- אם המסלול אינו מופיע ברשימה, מבקשים באמצעות מערכת הפקס בקו המידע ההלכתי טופס לשינוי מסלול באותה חברה או טופס לבחירת מסלול בחברה אחרת, ממלאים את הטופס ושולחים לחברה לעדכון המסלול.

לתשומת לב, אם בוחרים לחסוך את הכספים באחד מהבנקים אין אפשרות להעביר למקום אחר עד לסוף תקופת החיסכון (גיל 18).

וזאת למודעי...

במידה וההורים לא בחרו מסלול השקעה עבור התינוק שנולד בתוך ששה חודשים, הרי שהכספים יופקדו על שמו במסלול ברירת מחדל באחת החברות. יוצא מן הכלל, אם יש ילד נוסף לפניו ועבורו בוצעה בחירה של ההורים, אז הכספים יועברו אל אותו המסלול שנבחר לילד הקודם. כך לפי הכללים.

אולם מפניות שהגיעו לשולחן הועד עולה כי הדבר לא מדויק תמיד, ולפעמים נופלות טעויות עקב אי בהירות בהוראות. כדי שילדך לא יכשל חלילה, חובה לבדוק האם הכסף מונח במסלול כשר.

רשימת החברות המנהלות מסלולי השקעה תחת פיקוחן הרשימה מתעדכנת מעת לעת ועל כן לפני כל שינוי יש לבדוק בקו המידע ההלכתי

לתשומת לב, מסלול ברירת המחדל בחברות המצויינות אינו מאושר, האישור ההלכתי ניתן אך ורק למסלולים/ניירות מסויימים בתוך החברה

שם החברה	קיים מסלול כשר במוצרים דלהלן:
איילון חברה לביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
איילון פתרונות פיננסיים (2004) / איילון קרנות נאמנות	ניהול תיקי השקעות, קרן נאמנות (יעוץ השקעות לקרן ע"י רקיע שוקי הון בע"מ)
אלטשולר שחם גמל ופנסיה	קופת גמל, קרן השתלמות
אקסלנס נשואה ניהול השקעות / אקסלנס נשואה שירותי בורסה	ניהול תיקי השקעות
בסדנו יזמות והשקעות	יחידות השקעה במיזמים שונים
הוריזון שוקי הון	קופת גמל, קרן השתלמות
הלמן אלדובי בית השקעות	ניהול תיקי השקעות
הפניקס פנסיה וגמל	קרן פנסיה מקיפה, קופת גמל, קרן השתלמות, חיסכון לכל ילד
הפניקס חברה לביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
הראל חברה לביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
הראל פנסיה וגמל	קרן פנסיה מקיפה, קרן פנסיה כללית, קופת גמל, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה, חיסכון לכל ילד
הראל קרנות נאמנות	קרנות נאמנות, קרנות סל
כלל חברה לביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
כלל פנסיה וגמל	קרן פנסיה מקיפה, קרן פנסיה כללית, קופת גמל, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה
מגדל חברה לביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל	קרן פנסיה מקיפה, קרן פנסיה כללית, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה, חיסכון לכל ילד
מגדל קרנות נאמנות	קרנות נאמנות, קרנות סל
מור ניהול קרנות נאמנות (2013)	קרנות סל
מור קופות גמל	קופת גמל, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה, חיסכון לכל ילד
מיטב דש גמל ופנסיה	קרן פנסיה מקיפה, קרן פנסיה כללית, קופת גמל, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה, חיסכון לכל ילד
מיטב תכלית קרנות נאמנות	קרנות סל
מנורה מבטחים ביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
מנורה מבטחים פנסיה וגמל	קרן פנסיה מקיפה, קרן פנסיה כללית, קופת גמל, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה, חיסכון לכל ילד
מעלות בית השקעות	קרן נאמנות
פוראק דיסטריביושן	קרנות חוץ נסחרות
פסגות ניירות ערך	ניהול תיקי השקעות
פסגות קרנות נאמנות	קרנות סל
קסם קרנות נאמנות	קרנות נאמנות, קרנות סל

לתשומת לב, מסלול ברירת המחדל בחברות המצויינות לעיל אינו מאושר. האישור ההלכתי ניתן אך ורק למסלולים/ניירות מסויימים בתוך החברה, אפשר להאזין בקו המידע לרשימה המפורטת של המסלולים והניירות המאושרים, כמו כן ניתן לקבל את הרשימה בזואר, בפקס ובמייל ע"י חיוב לקו המידע ההלכתי 02-6700202

חשוב לציין! המידע מוגש כשירות לציבור ואין במידע זה משום תחליף ליעוץ מכל סוג שהוא.

עד פיקוח
הלכתי

לתשומת לב, האישור ההלכתי ניתן אך ורק למסלולים/ניירות מסויימים בתוך החברה

מוקדי השירות בחברות הביטוח וההשקעות

טלפון: 03-7567878	איילון בית השקעות
טלפון: 1-700-727-227	איילון חברה לביטוח
טלפון: *5054 או 073-2331500	אלטשולר שחם גמל ופנסיה
טלפון: 03-753-8581	אקסלנס ניהול השקעות
טלפון: 1-700-557-558	הוריזון שוקי הון
טלפון: 03-7112722	הלמן אלדובי בית השקעות
טלפון: 03-753-2000	הפניקס פנסיה וגמל
טלפון: *3455 או 03-7332222	הפניקס חברה לביטוח
טלפון: ביטוח - 2735 * / פנסיה גמל וחסכון - 03-7549899	הראל
טלפון: 03-7546110	הראל קרנות נאמנות
טלפון: ביטוח - 077-6383040 / פנסיה - 03-7965639 / גמל - 077-6383190	כלל
טלפון: ביטוח - 076-8865866 / פנסיה-076-8865869 / גמל והשתלמות-076-8865868	מגדל
טלפון: 03-519-4111	מגדל קרנות נאמנות
טלפון: *4544	מור ניהול קרנות נאמנות (2013)
טלפון: 03-5605459	מור קופות גמל
טלפון: *3366 או 03-7903717	מיטב דש גמל ופנסיה
טלפון: 03-7903045	מיטב תכלית קרנות נאמנות
טלפון: *2000	מנורה מבטחים
טלפון: 02-5823322	מעלות בית השקעות
טלפון: 072-3825062	פוראף דיסטריביוטן
טלפון: 073-7968851	פסגות ניירות ערך
טלפון: 073-7770000	פסגות קרנות נאמנות
טלפון: 1-800-801801	קבוצת בסדנו
טלפון: 03-7536890	קסם קרנות נאמנות

ועד פיקוח
הלכתי

היתר עיסקא

היתר עסקה שנחתם על ידי בעלי הרשאת חתימה של חברה בע"מ ועל פי החלטת הנהלה הינו מסמך מחייב מבחינת ההלכה ומבחינת החוק, ומהווה חלק אינטגרלי מעצם ההתקשרות בין שותפי העיסקא כחלק בלתי נפרד מהתקנון והרגולציה של החברה.

'ועד הפיקוח ההלכתי להשקעות ופיננסיים שע"י בד"צ העדה החרדית' פועל לסדר היתרי עיסקא לחברות פרטיות וציבוריות וכן ליחידים, המסמכים נחתמים על ידי מורשי החתימה בפני הרבנים שליט"א ומאושרים על ידם, הרשימה שבידי הועד מתעדכנת מידי פעם ומופצת באופנים שונים.

לפרטים ניתן לפנות לקו המידע ההלכתי בשעות המענה הטלפוני

העירוב
המהודר

שע"י בד"ץ
העדה החרדית ירושלים

ב"ה
מטעם רבותינו כ"ק מרנן שר' התורה הגאב"ד והגאון"צ הביד"צ שליט"א

לשמרו ולערב עירובו

בואו ונחזיק טובה להרבנים הגאונים שליט"א, רבני ועד העירובין דעתנו ואתם עמם העסקנים החשובים הי"ו, העומדים לנצח על המלאכה ופועלים במיטב כשרון ברוב אונים ואמוין כח לסדר את העירוב בפעיה"ק ובית שמש, וכן בערי הגליל עיה"ק צפת ת"ו, אתר"ק מירון וישוב אור הגנוז וסביבותיהם, ואשר ראשי הנהלת העדה החרדית מכניסים בזה הון רב ודמים מרובים זה שנים רבות.

ועתה הרחיב ה' לנו ופרינו בארץ, ובאה הדרישה להרחיב את גבולות העירובין בכל מקומות מושבותיהם כפי הנדרש, ובאשר ההוצאה מרובה וכבירה למדי, מידי חודש בחדשו ומידי שבת בשבתו, ומה גם תיקון הנזקין מזמן לזמן לפרקים תכופים ואכמ"ל, ונדרש לכך סכומי עתק לכסותם.

אשר ע"כ, פונים אנו אל אחב"י הי"ו נדיבי עם, אשר ענין העירוב וקדושת השבת יקר בעיניהם להיות עושים ומעשים לדבר מצוה, לתרום עבור החזקת העירוב, גדול ורב זכותם וכידוע שגדולי ישראל המליצו על כך לזכות לכל הישועות והסגולות הנפלאות הטמונות בזכות מצות העירובין וקיימו לרבים.

ואף גם בבא לצאת ידי שמים בחשש ממון גזל שיש בידו שאמרו חז"ל (ב"ק צ"ד): ובשו"ע (ח"מ ס"ו סעי' ב') שיעשה צרכי רבים, ומה לנו צרכי רבים גדול מזה לתקן את אשר יוכלון שאת, עם ישראל ברחובות קריה נאמנה, בכל מקום שהם בארץ הקודש, לטלטל מרשות לרשות בכשרות ובהידור.

ואשרי הזוכים לתמוך במצוה רבה זו שיש בה משום זיכו הרבים והצלתם מאיסורי שבת, לזכות לברכת השבת.

זכות השבת יכולה היא שתרחם כי היא מקור הברכה,

ויהי"ר שנוכה כולנו יחד ליום שכולו שבת ומנוחה בביאת גוא"צ בב"א.

ובאעה"ח היום יום שלישי לס' נח ע"ר מרחשון תשפ"ב לפ"ק הביד"צ דפעיה"ק ת"ו

נאם יצחק טובי' ווייס רב ואב"ד פעיה"ק ת"ו

נאם אברהם יצחק אולמן

נאם משה שטרנבוך ראב"ד

נאם יהושע ראזענבערגער נאם יעקב מענדל יאראוויטש נאם יהודה במהרגר"ל פיישר

נאם שלמה יודא הירש נאם שמואל בתנ"צ מור"ם זצלה"ה נאם בראנדסארפער נאם שמעון יצחק שלזינגר

דוד'ש ז'מ"נ עיצוב בנוסח ירושלים

ניתן לתרום באמצעות נדרים פלוס ע"ש: העדה החרדית ועד העירובין לתרומת "פרנס השבת" בכל עיר ועיר, טל' 052-715-2627

עירוב ללא גבול והשקעה ללא הפסקה

הרופאים שעמדו נדהמים מול הנס הגדול שאירע ל'וועד העירובין' בבית שמש • הפירצה מול רמאללה שהתגלתה בהפתעה ונפתרה בס"ד מבעוד מועד • עורק התנועה הראשי שנסגר לטובת 'וועד העירובין' של בד"ץ העדה החרדית • הכל על הפעילות הבלתי פוסקת של 'וועד העירובין', מדי ערב שבת בשבתו, פעמיים בשבוע • שמחים לשמרו ולערב עירובו

מכל המעלות והיתרונות של 'וועד העירובין' מטעם בד"ץ העדה החרדית, נראה כי עולה על כולנה היא מידת ההשקעה שהוועד משקיע בתפקידו.

מאה אחוז ויותר מכך, אפשר לומר על היקפי ההשקעה האדירים, ללא הפסק וללא גבול, מדי שבוע, עושה 'וועד העירובין' כדי לשמור על כשרות העירוב בתכלית ההידור, בירושלים, בית שמש ובמירון, למען ציבור יראי ה'.

בכך מתייחדת פעילות 'וועד העירובין' מטעם בד"ץ העדה החרדית, המשקיעה הון רב ואינספור כוחות למען כשרות העירוב, ללא קבלת תמורה או אפילו הערכה. מקסימום השקעה, נטו למען כלל הציבור החרדי הע"י.

הדברים משפיעים על התוצאות בשטח. עירוב מהודר, ללא פשרות. כאן אין מערכות בירוקרטיות הזוללות כספים לשווא. כאן אין להקות פקידים שתפקידם לדאוג לשלמונים מיד ליד. כאן אין מערך צינורות מסועף הדואג לקיומו, על חשבון הציבור.

מהסיבה הזו, כל תרומה המתקבלת לקופת 'וועד העירובין' של העדה החרדית, מועברת באופן מלא לשטח, למען ציבור יראי ה' די בכל אתר ואתר.

הקשר בין עירוב לבין רכבת הקלה

חוטי החשמל והעמודים המחזיקים אותם המספקים כוח חשמל לקרונות הרכבת הקלה, אינם יכולים לשמש כעירוב כדי להתיר הוצאה בשבת מרשות לרשות. כשם שלא ניתן להשתמש בקווי החשמל באופן כללי. הסיבה לכך היא לאו דווקא בגלל החשמל העובר דרך החוטים, אלא דווקא בגלל הצורה שבה הם בנויים ופרוסים. אמנם, הרעיון מעיקרו איננו כה מופרך כפי שהוא נשמע, אולם לא ניתן לעשות שימוש ברעיון הנחמד הזה בפועל... שדרך אגב כבר עלה על שולחן מלכים, והפוסקים דנו בהרחבה אודותיו.

יחיד ומיוחד היה הגאון הגדול רבי יעקב בלוי זצוק"ל, חבר הבד"ץ והרב הפוסק של 'וועד העירובין' במשך כשלושה עשורים, כיוון והדריך בשטח, ובעצמו ירד לבדוק את צורת בניית העירוב בכל הנוגע לסלילת הרכבת הקלה והורה את הדרך אשר נלך בה, בכל דבר ועניין.

לעניינינו, החיבור בין הרכבת הקלה לבין העירוב מגיע ממקום אחר, קצת פחות חיובי, אלא דוקא מצד השני של המטבע... זה קרה כשעבודות תשתית של הנחת המסילות של הרכבת איימה על שלימות העירוב המהודר, שב'וועד העירובין' עמלו על הקמתו ועמלים על תחזוקו, מזה עשרות בשנים.

כך בבת אחת, נבלענו אל ההתרחשות, ביום שישי, בשעה 12.30 לפנה"צ, ערש"ק פרשת תולדות ש"ז, עת שבאנו לעקוב מקרוב אחרי הפיקוח הקבוע של 'וועד העירובין' של הבד"ץ.

בין רצף הטלפונים המגיעים אל המוקד של 'וועד העירובין' בנושאי בירורים לגבי העירוב סביב כל מיני מקומות נידחים בפאתי העיר, לקראת שבת הממשמשת ובאה, מגיע טלפון מאברך המתגורר בשכונת רמת שלמה, ושאלתו בפיו:

"הלו... אנו עומדים לעשות את השבת בביה"ח 'הר הצופים', מה לגבי העירוב שם?"

כל השיחה, השאלה והתשובה שבאה בעקבותיה, לא ארכה יותר מדקה, ואולי אף לא דקה שלימה. אך כדי שניתן יהיה לסיימה במהירות הזו, ובעיקר באופן בה נעשתה, קרי: להשביע את רצון השואל, ועוד מספר גדול של יהודים יקרים הנמנים על ציבור היראים שומרי שביעי שנאלצו להגיע אל ביה"ח הנ"ל בשבת, קדמו לכך חודשים ארוכים של עמל ויזע ועבודה אינטנסיבית ועקבית בכמה מישורים, כדי לענות את התשובה בת ארבעת המילים: "העירוב באיזור כשר לשבת". ועוד מילה אחת נוספת: "למהדרין"...

הרקע לבעיות העירוב סביב בית החולים הר הצופים, מעסיק את 'וועד העירובין' מזה תקופה ארוכה, עם המשך תכנית בניה מאסיבית כהכנה לתשתית הרכבת הקלה העומדת להרחיב את התוואי שלה באיזור בית החולים. כתוצאה ישירה מכך, ולאור השינויים והפנים החדשות' שהמקום עובר משבוע לשבוע, הוצבו לעירוב המהודר של בד"ץ העדה החרדית אתגרים לא פשוטים כל 'שני וחמישי', כאשר הדבר אומר במובן המעשי, אין ספור מאמצאי אילתור ומענה חדשים לבקרים. כל שבוע ואתגריו הוא. במשך תקופה של כשמונה חודשים נדרשו הרבנים לתת מענה הלכתי ופרקטי לעשרות רבות של פגיעות בעירוב ושינויי התוואי, כולל בניית עמודים חדשים וגדרים זמניים ותכנונים משבוע לשבוע עקב השינויים הדרמטיים בקו העירוב.

ביום ו' פרשת תולדות, גם בשבוע שבו נערכה השיחה הטלפונית עם האברך מרמת שלמה, הבחינו הרבנים שליט"א יחד עם הבודקים החשובים בפגיעה משמעותית בתשתית העירוב, מה שהעמיד בסכנה חלקים גדולים של העירוב (כפי שעוד נעמוד על כך בהמשך. מכתתים הרבנים שליט"א רגליהם בקביעות כדי לעמוד מקרוב על תקינות מחיצות העירוב).

למעשה, ביום ה' פרשת תולדות בבוקר, עדיין לא היה נראה באופק פתרון לתקלה, וכבר בו ביום הוקמה שורה של עמודים ו'לחיים' כדי לבדל ולהפריד את האיזור הבעייתי של הר הצופים משאר חלקי העירוב, כאשר בד בבד נעשו שתדלנות מרובות כדי להשיג אישורים לתקן (זמנית) גם את הדרכים המובילים לבית החולים.

ליל שישי, המצב עדיין שוקט על שמריו, אין פתרון באופק. קרוב לוודאי שיצטרכו להוציא הודעה מסודרת לציבור על דבר התקלה, אך בכל זאת הוחלט ב'וועד העירובין' לחכות עוד מעט אולי בכל זאת יסתמן משהו, והעובדים המסורים שליחי 'וועד העירובין' שעמלו בכל מרצם סביב לשעון יצליחו להתקין משהו זמני לשבת הבאה, ועל אף שזה רק לצורך ציבור הנזקקים להגיע לביה"ח, ולא לכלל הציבור!

בדרך לא דרך, לקראת שעות הצהריים של יום ו' פרשת תולדות, בסייעתא דשמיא

מיוחדת ולאחר שעות רבות ורצופות עבודת קודש, הצליחו במאמץ אדיר להתקין גדר באורך של כ-40 מטר ועוד כמה וכמה 'אביזרי' עירוב, ע"פ ההלכה והוראת הרבנים שליט"א. והעירוב סביב ביה"ח הר הצופים קם וגם ניצב על עמדו עלציהו"ט, נגד כל הסיכויים...

זה הסיפור שמסתתר מאחורי שיחת טלפון תמימה אחת מני רבות. כאשר ממנו אפשר לקבל אינדיקציית מה של גודל האחריות המונחת על כתפי 'וועד העירובין' מטעם בד"ץ העדה החרדית, בכל שבת ושבת במשך כל השנה כולה.

למעשה, הסיפור אינו מסתיים כאן. הוא ממשיך להתרחש מדי שבוע בשבוע, גם כעת, בגין תכניות הבניה המאסיביות שבאיזור שממשיכה להתרחב ולייצר קשיים שונים חדשים לבקרים ודורשות מאמץ רב עד לסידור העירוב בכשרות מהודרת, כמתבקש, כל פעם מחדש.

לזהותו של עירוב הבד"ץ ובכללו 'וועד העירוב'

לא קל להושיב סביב שולחן אחד את חברי 'וועד העירובין' המהודר ביותר שקיים - העירוב שעומד תחת פיקוחם האישי של רבני העדה בד"ץ העדה החרדית, הפועל לפי סטנדרטים ועקרונות נטולי פשרות, כמיטב המסורת של הבד"ץ בכל תחום מתחומי פעילויותיו.

חברי הוועד ונציגיו אינם משופעים בזמן מיותר, הם רואים לנגד עיניהם שליחות קודש של העמדת העירוב על תילו ועל מכוננו ודאגה מתמדת על שלימותו וכשרותו והידורו, במשך כל שבתות השנה. חברי הוועד דרוכים דרך קבע כדי לתת מענה מידי ככל האפשר נוכח כל פגיעה אפשרית בעירוב החל בפגעי מזג האוויר עובר דרך קבלני שטח המבצעים עבודות בניה גדולות בתוואי קו העירוב, וכלה באפשרות של חבלה מכוונת בנסיבות מחמירות...

בכל זאת הצלחנו לחבור אל קומץ חברי הוועד, וגם זאת לפרק זמן מצומצם ומוגדר מראש ולהוציא מאמתחתם סקירה מרתקת על קצה המזלג אודות פעילות 'וועד העירובין', על אודות העקרונות המנחים אותם, על הקשיים הלא פשוטים, מנהליים וטכניים כאחד, המלווים אותם על כל צעד ושעל, ועל הפתרונות שהם עמלים להמציא מסביב לשעון.

המדובר כאן מ'פרויקט' מורכב, דינאמי, המשתנה לעיתים קרובות והמצריך כוונות מתמדת על כל צרה שלא תצוץ, ועל כל הפרעה שלא תצוף. והכי חשוב, שכשהם כן מגיעים - ונגלה כבר כעת, הם מגיעים בהמוניהם - לדעת להתמודד מולם בכל כובד הראש ולמצוא מענה מידי לאתגר שהם מציבים בשטח.

מהתמונה העולה לאחר הראיון המיוחד אפשר לסכם את פעילות ועד העירוב בשלוש מילים: **אחריות, טיפול-תפעול** מסור ועקבי, **ומוכנות** להשקיע מעל ומעבר, למען ציבור יראי ה'.

אחריות

החידוש הראשון מבית 'וועד העירובין' מטעם בד"ץ העדה החרדית הוא שהרבנים הגאונים שליט"א, מעניקי 'חותמת' הכשרות, הם בעצם העומדים על המשמר ומפקחים בפועל ממש על המלאכה שתיעשה לפי כל כללי ההידור, בדרגה הכי גבוהה שקיימת, עד כדי כך שהרבנים טורחים ויורדים לשטח בעצמם בתדירות גבוהה, ולפי הכלל ש'אין לדיין אלא מה שעיניו רואות' דנים הם על כל מציאות מורכבת שנוצרת בשעת מעשה, ומייד מורים כדת מה לעשות וכיצד צריך לפעול. אין צריך להוסיף שהוראות הרבנים אכן מיושמות מיידית בשטח על ידי הפעילים המיומנים והנמרצים העומדים על המשמר יומם

ולילה, קיץ וחורף, במסירות ובמומחיות נדירה לתפקידם.

ב'וועד העירובין' שבים ומדגישים, שרבני הבד"ץ אינם משמשים רק כ'רב המכשיר' שנותן את ההוראות וממשיך בדרכו. אדרבה, הרבנים הם אלה שמודעים היטב על כל שינוי, קטן כגדול, שנעשה אי שם בתוואי העירוב, ודנים בכל פרט ופרט לפי המציאות בשטח כאשר צוותי הבודקים מתלווים אל הרבנים כדי לבצע את הדרוש, הלכה למעשה.

האחריות הכבדה הרובצת על העומדים על מלאכת הקודש מטעם בד"ץ העדה החרדית, מחלחלת איפוא מלמעלה, מכבוד הגאונים הצדיקים שליט"א, ומגיע אל עבר חברי הוועד הנאמנים ולבודקים בשטח. האחראים העורכים סיוורים קבועים במשך כל ימות השבוע, לכל אורך תוואי העירוב, בירושלים, בית שמש ומירון, באופן קבוע, כאשר סיור הבקרה מתחיל מיום ראשון בבוקר, ונפרס על כל ימי השבוע, עד סמוך לכניסת השבת ממש. מטרת הסיור הוא לוודא כמובן את שלמות העירוב וכשרותו מסביב לכל שכונות העיר, כאשר כל מה שדרוש תיקון, אם לגבי החוטים עצמם, אם לגבי שלימות ותקינות ה'מחיצות' (שהם בסיסי העירוב, שעליהם נסמכים חוטי העירוב וצורות הפתח) מקבל מענה מידי.

אל תמנע טוב מבעליך

במהלך השיחה שמענו את עיקרי הדברים שעליהם מתבסס ההגדרה "עירוב בפיקוח וועד העירובין של הבד"ץ העדה החרדית". ניתן לסכם אותם בכמה שורות כתובות, אך דומה שעל היקפם האמיתי לא ניתן לעמוד אם לא רואים בשטח את הצוות בפעולה או למצער, לשמוע מכלי ראשון על פעילותם. בכל זאת משום 'אל תמנע טוב מבעליך' העלינו כאן מעט מזעיר, שאינה אלא טעימה קלה מכל מה שקורה תמידין כסדרן...

מפי 'וועד העירובין' אנו למדים כי אחריות פירושה, שגם כשהאחראים נתקלים בפרצות ושינויים גדולים בתשתית העירוב במקומות בניה העוברים בגבולי העירוב, וכמעט שאין סיכוי לתקן את הדרוש בזמן הקצר עד לכניסת השבת - בוועד אף פעם לא מרימים ידיים! בכל סיטואציה שהיא, הם יעשו מאמצים כבירים, מעל ומעבר, לא להשאיר את העיר ללא עירוב **לכתחילה** חלילה.

ואכן, במשך 30 השנים האחרונות, לא נוכל להזכר במקרה של 'העדר עירוב' בירושלים, למעט שני מקרים חריגים במיוחד, כמו לפני מספר שנים בעת ירידת השלגים הגדול שהמשיך אל תוך השבת, אשר מנע את הפיקוח בשטח ופעם אחרת היתה כאשר אינשי דלא מעלי חיבלו רח"ל בחוטי העירוב בעיצומו של שבת.

בכל פעם אחרת, הוי אומר, מדי שבוע בשבוע, 48 שבועות בשנה, ובשנה זו, 52 שבועות, העירוב עומד על תילו באחריותם המלאה של 'וועד העירובין', בס"ד.

למעשה, למדנו ב'וועד העירובין', כי אחריות פירושה גם, שעוד טרם שהתקלה נעשית, כל מקום שקיים חשש כזה או אחר של פגיעה של תשתית העירוב, מקדמים את הרעה מבעוד מועד ומקימים קו חליפי לביסוס והידור העירוב, ולפעמים אפילו לזמן קצר, למרות העלויות הגבוהות הכרוכות בכך.

טיפול-תפעול

כדי לסבר את האוזן, נציב שאלה פשוטה: כמה זמן לוקח לתקן חוט עירוב?
התשובה יכולה להיות, "כמה דקות", אבל גם יכולה להיות "יומיים תמימים"! ולא, אין כאן שום גזומה.

ועד
העירובין

במקומות רבים, כל שינוי קטן בקווי העירוב, בגלל אתרי בניה או שינויים אחרים, מצריך עוד **קודם לכן** שש פעולות לפחות, כאשר לא ניתן לוותר על שום פעולה מהשש:

א. לבדוק מהי האופציה העדיפה והאפשרות הטובה ביותר לפי ההלכה מבלי לגרום מכשול לרבים חלילה, גם אם זה רק לשבת אחת.

ב. להשיג מהקבלנים בשטח הסכמה עקרונית, שיתנו לבצע את הדרוש - כשבדרך כלל נושא העירוב אינו בדיוק בראש מעייניהם...

ג. כנ"ל אצל בעלי המקום שגם הם בדרך כלל לא משתייכים לקהילה חסידית כלשהיא... ולפעמים הם גופים ממשלתיים הפועלים בשיטות ביורוקרטיות האורכות מספר חודשים כדי להשלים צעד אחד.

ד. תכנון פעולה מורכב, הכולל תכנון גישה של הציוד הכבד אל תוך איזורי בניה.

ה. אישורים רשמיים מהגורמים המוסמכים.

ו. להביא אל המקום צוות מתוגבר ומיומן לשעות עבודה בשעות לא שעות, לעיתים עד סמוך ממש לכניסת השבת.

הכביש מפריע, הכביש ייסגר.

היה זה יום שני בשבוע, כאשר הבודק מטעם 'וועד העירובין' של בד"ץ העדה החרדית, הבחין בחוט אחד מחוטי העירוב החוצה כביש ראשי סואן המשתלשל לו למטה. הוא אומר החוט נקרע והעירוב באזור כולו נפסל. היה ברור שכדי לתקן את התקלה יש למצוא שעת הכושר בה אין תנועת רכבים בכביש סואן זה, ואז לתקן את הדבר במהירות האפשרית, מבלי להחשיף לסכנה חלילה. הבודק התחיל לחכות לשעה כזו אולם, דקות חלפו להן אחת אחרי השניה והתנועה, זורמת כבראשונה, ואולי אף ביתר שאת... הבודק לא התייאש ובמשך מעל שעתיים חיכה לדקה בה יוכל לבצע את מה שצריך, אולם ללא הועיל.

בלית ברירה חזר לאחוריו והגיע למחרת עם שחר לנסות שוב את מזלו, בשעות הללו האמורות להיות דלילות לתנועה. הפעם הגיע עמו גם צוות מיוחד ומיומן. הציוד מוכן ו... מחכים. רבע שעה, חצי שעה כלום לא זו, חוץ מהתנועה שזזה ללא הפסק.

הנסיון הבא נערך שוב בשעות הערב, אולי בשעות פקוקות ניתן יהיה לעבור בין המכונות ללא סיכון, אך גם הפעם ללא תוצאות. אין שום אפשרות להגיע לצד השני של הכביש ולתקן את העירוב.

כשהשעות נקפו הגיעו למסקנה שאין מנוס מלרתום את ה... משטרה לענין. אין ברירה יוצרים קשרים במקומות הנכונים, ובשמונה וחצי בערב הגיעה ניידת של המשטרה ופשוט יצרה את כל הכביש הראשי לכבוד העירוב!

תוך חמש דקות כבר תוקן הכל, לא לפני שמאות רבות של מכוניות עמוד דום לכבוד האירוע ותרמו מזמנם למען שבת המלכה...

נקודה מעניינת בסיפור היא, שלאחר סידור הבעיה, התעניין השוטר אצל הצוות מה זה החוט הזה שכל כך חשוב להם, ולמה בעצם הוא עצר את התנועה... הצוות הסביר לו שהדבר לא חשוב להם עצמם יותר ממה שהוא חשוב לרבות ואלפי שומרי תורה ומצות, אשר בהעדר עירוב תקין הם נידונים במידת מה למאסר בית למשך כל השבת... לא ברור עד כמה הוא הבין את התשובה, אבל כשהסתלק הפטיר לעבר הצוות: "אגיד לכם את האמת, אני לא ממש מבין מה זה הדבר הזה, וגם לא חשבתי מלכחילה להיענות לדרישות

שלכם, אולם משנוכחתי בנחישות שלכם והעמידה העיקשת על העקרונות החשובים לכם, הבנתי שזה משהו חשוב ונעניתי לכם! זאת למרות שמדובר בצעד נדיר וחריג לחסום כביש ועורק תנועה ראשי כזה ללא אישורים מיוחדים מהדרגים הגבוהים ברשות המוסמכת", אמר והסתלק.

מתוך היומן

למעשה, למה להאריך בסיפורים, ב'וועד העירובין' הואילו לאפשר לנו הצצה נדירה לתוך יומנו של אחד הבודקים, ולרשום לעצמנו קצת ממה שראינו שם. לא הספקנו הרבה מדי מחוסר אפשרות וזמן, בחרנו יום אחד ואותו נפרוס בפניכם כאן:

יום ג' פרשת ראה. השעה 7:50 בבוקר לאחר תפילת שחרית. הבודק ניגש ליומן כדי לבדוק אלו מטלות עליו לבצע באותו יום, לאחר מכן מעתיק אותן לעצמו, וחיש מהר יוצא לסדר את מוטל עליו. ראשית, הוא שם פעמיו אל חנות הגינון ומברר מה קורה עם התיקון של דבר מה ממוצרי העירוב שנמסר לחנות ההיא. בעל העסק מתנצל שלא הצליח לתקן וממליץ על בעל עסק אחר, מומחה בעל שם המתגורר במושב צלפון, ללא שהיות מיותרות יוצא נציג 'וועד העירובין' ועושה את דרכו למושב צלפון, ומשאיר שם את המכשיר לבדיקה.

8.45, מעלה הנציג האחראי את כל הצוות על רכבו ויחד יוצאים לבדיקות יסודיות בקו העירוב, כמעשה שבשגרה. סך הכל עוד יום בעבודת הקודש של הבודקים. המזג אויר ה'נוח' של 32 מעלות בצל לא ממש מרתיע. הבודקים מגיעים לאיזור בית החולים הרצוג. יש צורך להגיע למתחם שמאחורי בית החולים, כשלשם כך יש צורך באישור מיוחד מטעם גורם הבטחון בבית החולים. לאחר קבלת האישור המיוחד, הבודקים יורדים לשטח המדובר ובודקים בצורה יסודית את כל המחיצות, מתקנים פירצה שנמצאה, ולאחר שעה קלה של עבודה שהסדירה את הפרצה כראוי, הם מתכוננים לצאת ולהמשיך בסיוור. מתברר שיציאה ממתחם בית החולים אינו יכול להתבצע גם הוא ללא אישור ושחרור רשמי... בדרך החוצה עוכב צוות הבודקים בידי אנשי הבטחון שדרשו לדעת באופן מדויק איזו פעולה חבלנית בוצעה מתחת לגבם...

9:50. ממשיכים בסיוור לאורך הקו. הנה לא נעדר מעיניהם הבוחנות עמוד שנעקם כתוצאה מתאונה וחדל לשמש בתפקיד שנועד לו. בזריזות וביעילות נפרס הצויד המיוחד הנדרש לשם כך, ובמומחיות רבה ובס"ד מצליחים ליישר את העקמימות ב-100%, עד שלא ניכר כלל שאי פעם עיקמו את צורתו. במעבר אל העמוד הבא, מתברר כי הרכב הפוגע כנראה לא הצליח לבלום את עצמו בעמוד הקודם שנעקם והמשיך בדהרה אל העמוד הבא, שנהרס לחלוטין. כאן, כבר לא יעזור לנסות ליישר את העמוד שהתעקם ללא תקנה. מהר מאוד נשלף הצויד, מתבצעת קריאה למוקד ועמוד חדש מגיע במיוחד אל המקום. הצוות מתחיל בגיבול מלט ואחרי כשעה נשתל במקום עמוד חדש במהירות הבזק, עד כי לא ניכר כי פנים חדשות באו לכאן...

השעון מראה 11:35, ממשיכים הלאה אל איזור... הבודקים מזהים ענפי עצים המתקרבים לחוטים בצורה מאיימת. תופעה זו נקראת בלשון הבודקים 'פגעי טבע'. מהר מאד נשלפים הכלים המתאימים והענפים עוברים גיזום מקצועי מהיר, שלא ירהיבו עוז להתקרב שוב אל החוטים היקרים...

12:00 הבודקים מגיעים לאיזור בית וגן מתקנים חוט החוצה את מסילות הרכבת הקלה, שנקרע על ידי אנשי דלא מעלי, ובהמשך מתעכבים ומתקנים את גדר הפח (בשימוש זמני) במקום בניה.

ועד
העירובין

12:55 מתקבל טלפון מאחד הספקים המייצר סרט סימון מיוחד. הוא מעדכן שההזמנה מוכנה לאיסוף וצריך לקחתו כעת מכתובת מסוימת שנמצאת בקצה השני של העיר. המכונית עושה את דרכה לשם וההזמנה הנוחה נאספת. גם שם באיזור מבחינים בגדר המשמשת את העירוב שנפרצו בו כמה וכמה פרצות בגין הפעילות המוגברת באתר הבניה שצץ באיזור. מובן שהכל בא על פתרונו.

במקום קרוב מתבצעת בניה, בשכונה ברמות, יש צורך לתקן את שער הכניסה (הזמנית) בצורה הלכתית, ולבדוק אופציות חלופיות לשער כניסה שעלולה להיפתח. זמן מה עובר עד שהצוות הורשה להיכנס למתחם הבניה כשהם מצוידים בקסדות מיוחדות, וגם זאת לאחר קבלת קיתונות של הפועלים ולאחר שליחת רמזים דקים ועבים על נוכחותם הבלתי רצויה...

1:20 מגיעים לאזור נטול גישה לרכב, הצוות יורד רגלית לשטח וממשיך את הבדיקה בחום הלוהט. הזיעה ניגרת, אך עצם הנוכחות במקום הוא אינו נעים מידי גם בשאר עונות השנה... המקום משקיף על רמאללה ואינו משרה רוגע על המבקרים בו. אולם הצוות שאינו חת ממאומה, ממשיך בבדיקה יסודית בתוואי העירוב. לאחר צעידה רגלית ממושכת תחת השמש הקופחת מתגלה בס"ד פרצה ענקית באורך 30 מטר שכנראה נפרצה ע"י בני הדודים שממול... ולפי כל השיטות והדיעות אין כרגע עירוב לאיזור כולו (על אף שגם אם לא היו מוצאים את התקלה יש למחיצות חזקה במקום שאין חשש וריעותא).

נערכת התייעצות קדחתנות בשטח, והוחלט על דפוס פעולה לפי תנאי השטח. הצוות יורד לעטרות הסמוכה ורוכש שם 3 עמודים חדשים, ולאחרי שלוש שעות לערך, הם מאפשרים לעצמם לנשום לרווחה. ב"ה סיימו להעמיד 2 'צורות הפתח' במקום הגדר. הבודקים סופקים ידיים מנחת, כשהם מעדכנים את הרבנים בתוצאות הטובות. הסיפוק הוא גדול ב"ה, והסייעתא השמיא המיוחדת שמלווה אותם, שהנחה אותם לאיזור ואפשרה להם גם למצוא את התקלה וגם לתקן אותה על הצד הטוב ביותר נותן כח להמשך. בסך הכל מדובר במקום שאינו כלול בסיוור הרגיל שנערך בשבוע רגיל, כי מדובר במחיצה טובה וחזקה לכל הדעות, ואין שם שום חשש, וזה תקין לפי כל כללי ההלכה והפסק. ובכל זאת... היתה זו השגחה פרטית מופלאה שהנחתה את רגליהם לשם, כדי לתקן את הגדר כדת וכדין.

4:40 בצהריים, אנו חוזרים משטח הוואדי לכיוון הכביש ואם חושב לעצמו הצוות שבכך תמו תלאותיהם, הרי שעד מהרה חשים הם בפנצ'ר ברכב. יוצאים לבדוק, ורואים שבורג חדר לצמיג האחורי של הרכב והשבית את הרכב באזור הררי וכלל לא סימפטי... באין ברירה מטפלים בתקלה במקום בתוך דיונות עפר, ובאפיסת הכוחות ממש הצליח הצוות סוף סוף לעלות על הכביש, סמוך ונראה לציון שמואל הנביא כשהשעון מראה 7.35 רבע שעה לשקיעה.

תפילת מנחה והודיה לה' על הס"ד, אח"כ טעימה קלה לקיים מה שנאמר 'וסעדו ליבכם ואחר תעבורו'... כדי לאגור כוחות מחודשים ליומן המשימות העמוס הממתין ליום המחרת.

השקעה

כפי שהתחלנו, ב'וועד העירובין' מטעם בד"ץ העדה החרדית, מציינים שורה ארוכה של שיפורים והשקעות שמוכנסים תמידין כסדרן במערך העירוב, כאשר המושג 'חיסכון' פשוט אינו קיים כל עוד מדובר על הידור נוסף, שיפור נוסף או דרך נוספת להאריך את חיי

המוצרים המתכלים. ולדוגמה קטנה, ניתן להשיג עמודי ברזל המשמשים לעירוב, במחיר מוזל עד כדי מחצית מן המחיר, אך מכיוון שהעובי והחוזק שלהם נמוך ואינו עמיד לאורך זמן, מקפידים ב'וועד העירובין' לרכוש דייקא את היקר, אך החזק, אשר יעמוד לימים רבים ובתוספת הידור.

בפועל אין זה כלל כה פשוט כפי שזה נשמע מהעובדה הפשוטה, שמחלקת הכספים של 'וועד העירובין' אינו מקבל סיוע משום גורם חיצוני, אלא מתנהל כגוף עצמאי לחלוטין. כאשר משמעות הדבר היא שכל ההשקעות היקרות להחריד נעשות ע"י הוועד בעצמו והנהלת העדה החרדית, וללא כל עזרה מגוף אחר! ואם לפי המושכל הראשון נתון זה אמור להשפיע על טיב הכשרות ואיכותה, הרי בא 'וועד העירובין', ומוכיח את ההיפך הגמור; כמו כן, כל הצעה לשיפור העירוב כך שיעמוד לפי שיטה נוספת, עוברת דיון יסודי ובכל כובד הראש הראוי, ואם תימצא כראויה אכן תתקבל בברכה ותיטמע לאלתרו בשטח! והכל כדי שתהיה לתועלת ציבור שומרי שבת ומקדשי שביעי עה"י. החברי ב'וועד העירובין' אף מציינים שלאור השקעות העתק הנדרשות לצורך כך, מה גם שמדובר בגוף המקפיד ביותר על כל חומרה שהוא מציב כתנאי סף, מדובר בדבר שאינו מובן מאליו כלל ועיקר.

ב'וועד העירובין' אינם חוסכים גם במשאבים אף כאשר מדובר על פתרונות הבאים כשיפור העירוב והידורו, כך שיהיה כשר לכתחילה לשיטות רבות ככל האפשר. משקיעים לא רק באיכות החומרים להידור העירוב עצמו, אלא גם לכל מה שקשור לתשתיות העירוב, לגדרות ולעמודים, ללחיים ולמחיצות 'לצורות הפתח', הכל על מנת שיהיה העירוב לכתחילה לתועלת רבבות אלפי היראים הסומכים על העירוב.

עבודת הקודש המתבצעת על ידי מומחים וותיקים רבות בשנים מהשורה הראשונה בתחום, הבודקים **פעמיים** מדי ערב שבת בשבתו כדי להבטיח את כשרות העירוב למהדרין מן המהדרין, ולשלול כל פגיעה בדרגת כשרותו.

השקעה פירושו שעל כל תג ותג עומדים ומתקנים ללא הגבלת זמן ודמים תרתי וקושי השטח ועל ספוק חשש חוזרים ובודקים חוזר ובודק שיהיה 100% כשר ומהודר.

כמו כן, הוסיף 'וועד העירובין' מטעם בד"ץ העדה החרדית שירות מיוחד הניתן טלפונית, המאפשר לציבור הרחב לברר מידע נחוץ בעניין גבולות העירוב, עד כניסת השבת. פרטים במוקד עירוב בד"ץ העדה החרדית במספר: 072-3372293.

לסיום, מדגישים ב'וועד העירובין' שסייעתא דשמיא גדולה מלווה את כל פעולותיהם מאז ימותיו של הרה"צ רבי בן ציון ידלר זצ"ל ומרן בעל האדר"ת זצוק"ל אשר התחילו במלאכה זו במאה הקודמת. כיום, אנו רואים בעליל שזכות ציבור היראים והשלמים, יחד עם ההשקעה המרובה והמסירות, הם שמביאים את העוסקים בעבודת הקודש למקומות שעל פי דרך הטבע לא היו מגיעים אליהם ולא היו עולים על כל מיני תקלות

זכות אבות העדה לדורותיה שלקחו את משימת התקנת העירוב המהודר בירושלים עיה"ק משנות דור שיהיה לכתחילה לציבור המהדרין לראש מעייניהם, עומדת ל'וועד העירובין' שיעשו חיל רוב הצלחה במשמרתם. והסייעתא דשמיא גם מגינה עליהם בשעת עבודתם שיישמרו מכל צער ונזק ולא יפגעו במהלך עבודתם ועל כך להלן.

נס גלוי

לפני כשנה, צוות הבודקים עבר בבדיקה יסודית את תוואי העירוב בעיר בית שמש ועסקו במתיחת החוטים בכמה מקומות בעיר שהתרופפו עקב הגשמים. לאחר מכן הם

ועד
העירובין

התרכזו בניקוי גזמי עצים המתקרבים לחוטים, כדרכם בקודש. כמובן נקטו כל אמצעי הזהירות שלא לבוא לידי סכנה ח"ו.

במעמד זה התגלה כי אחד העמודים הממוקם בירידה תלולה, התנקזו אליו בוץ ושוליות מים. היה צורך לתקן את החוט שעל העמוד ההוא, ותוך כדי שהבודק מחזיק את מקל הטלסקופ המיוחד - להרמת חוט העירוב, הוא החליק ומעד נפל מלוא קומתו. לא זו אף זו, תוך כדי נפילה נגע ראש המקל שבידו בכבל מתח גבוה והתחיל להתחשמל רח"ל. במקרים מעין אלו, הדבר מסתיים באסון מהיר וטראגי ח"ו, וכך היה צריך לכאורה להיות כאן, אולם ברגע האחרון נגד כל הגיון נפל המקל מיד הבודק וכך נותק החיבור בינו לבין חוט החשמל - וכך ניצל משריפה וודאית, ויצא ידי חובה בשריפת נעליו ובגדיו וכוויות קלות בידו ורגליו.

הודו לה', לאחר כמה ימי אישפוז הוא שוחרר ב"ה לביתו כשהוא בריא ושלם וזוכה לביקורם של רבני הבד"ץ שהתרגשו ובאו לראות ולהודות על הנס הגדול לו זכה, בזכות אבות העדה וזכות הרבים.

היה זה נס גלוי, שכן בדרך הטבע בעת התחשמלות החפץ נצמד לגוף האדם בחזקה ללא שום אפשרות ניתוק. הרופאים לא יכלו להאמין למראה עיניהם, כיצד יוצאים מהתחשמלות ממתח כה גבוה בפגיעה כה מזערית, ללא שום פגיעה באברים הפנימיים שבגוף ל"ע! "זה פשוט נס, אין לנו הסבר הגיוני כיצד זה קרה", הכריזו פה אחד (אחד מהרופאים ניסה לברר האם מטרת העירוב הוא להפריד בין גברים לנשים?...).

אם רק היו יוצאים ורואים את מלאכת העירוב הגדולה הנפרשת בעיה"ק ירושלים תובב"א, עיה"ת בית שמש ת"ו ובאתרא קדישא מירון ת"ו, והיו מבינים כמה גדולה זכות הרבים תלויה בכך ועד כמה נאמנים 'וועד העירובין' למלאכתם, כי שליחי מצוה שאינם ניזקים בעבודתם, הם בוודאי היו מבינים את השמירה המיוחדת לה זוכים מזכי הרבים אלו בכל שעה ושעה.

לכל המעוניין

המעוניינים לקחת חלק בהחזקת קו העירוב לזיכוי הרבים גדול זה, לרבבות אלפי ישראל, אפשר לפנות להרב **נחום ראטה הי"ו בטל: 052-7636793** ויבוא עליכם ברכת טוב. וסגולותיו הנשגבים יעמדו לכם בכל אשר תפנו ותעשו כמבואר בשה"ק.

הודעה חשובה!

הודעות וברורים או דיווח על תקלות בנושא העירובין בלבד **נא להתקשר 072-3372293** משתדלים לטפל בכל פניה בע"ה.

ועד
העירובין

כביש מס 9 שכונת רמת שלמה, רמות, כביש רמות וכביש מס' 4

א. בצפון העיר קו העירוב נמשך ע"י צוה"פ בצומת הגבעה הצרפתית (המשך הכביש לנוה יעקב מחוץ לעירוב) לעבר כביש מס' 9 (יגאל ידן) מימין הכביש, עד לשביל העולה לתחנת המסוף אגד ברמת שלמה, השביל בתוך העירוב, מקיף את כל שכונת רמת שלמה (עיין הוראות 1), וברח' דרוק בצד ימין הצוה"פ מתחברים לצוק לעבר כביש מס' 9 לעבר כביש רמות מקיף את כל רמות א' ב' ג' וד' וממשיך לכביש רמות מימין, כשכל הכביש בתוך העירוב, ופונה לכביש מס' 4 שהוא בתוך העירוב עד כביש הירידה לליפתא. [המעין וכל הירידה למעין והבתים של ליפתא מחוץ לעירוב:]

הכניסה לעיר - שכונות גבעת שאול הר נוף - ובית וגן

ב. ממשיך לעבר שכונת גבעת שאול (עיין הוראות 2), מקיף את שכונת גבעת שאול לעבר שוק הסיטונאי (השוק מחוץ לעירוב), [ביה"ס בית יעקב בתוך העירוב]. לעבר ביה"ח הרצוג שהוא תוך גבולת העירוב (המשך הדרך מהצומת הכניסה להר תמיר. להר המנוחות מחוץ לעירוב). מקיף את ביה"ח הרצוג לעבר רח' עקיבא אזולאי מצד ימין [יש להיזהר שלא לטלטל מחוץ לעירוב על המדרכה מצד זה]. לעבר רח' כנפי נשרים חוצה בצה"פ ליד רדיו צליל להר נוף (עיין בהוראות 3), לאורך רח' ניסים על המדרכה מצד ימין [יש להיזהר מאד לאורך המדרכה לא לטלטל מחוץ לעירוב] לאחורי הבניינים של רח' בויאן, [השביל מאחורי הבניינים שם מחוץ לעירוב, הכניסה האחורית לאולם ביהכ"נ אברהם יגל לע"ע מחוץ לעירוב]. לאורך רח' חי טייב בצד במדרכה מצד ימין [להיזהר שם לפני המתנס"ס והבי"ס לכיוון הוואדי], ממשיך עם הבניינים של רח' אבן דנן [המדרכות לשביל מאחורי הבניינים - וכל השביל מחוץ לעירוב] לגן המשחקים בתחילת היער הסמוך לביה"ס [הגן שם - והשביל העולה לרח' חזקיהו רבין בתוך העירוב], על כביש חזקיהו רבין - לעבר הר נוף (עיין הוראות 3 - היער מחוץ לעירוב). דרך הבניינים וגדרי החצרות לרח' פרחי חן ולח' מגדים [חלק גדול מרחובות אלו מחוץ לעירוב ויש לשים לב לצוה"פ החוצים שם על הכביש], לגדר החניית של ביה"ק צבאי בשד' הרצל (הגן ציבורי שמעבר לשערים שם מחוץ לעירוב), עד לצומת בית וגן, ומתחבר לבין וגן. המשך רח' הרצל לקרית יובל - לביה"ח עין כרם מחוץ לעירוב.

ביה"ח שערי צדק - גבעת מרדכי - בית הכרם

ג. העירוב מקיף את שכונות בית וגן וגבעת מרדכי וביה"ח שערי צדק וממשיך לעבר כביש בגין, [כשהכביש בתוך העירוב עד מחלף גבעת מרדכי] וממשיך לשד' רבין [והוא בתוך העירוב] עד לפני המנהרה (שליד גן סאקר. עיין הוראות 5-6-7), לעבר שד' בן צבי, כולל הצומת בן צבי בצלאל, שהוא בתוך העירוב.

שד' בן צבי - בנייני וולפסון - שכונת שערי חסד

ד. ממשיך לאורך שד' בן צבי מצד שמאל לעבר קריית וולפסון (עיין הוראות 8), כולל בנייני וולפסון ומקיף את שכונת שערי חסד, בסוף רח' דיסקין חוצה בצוה"פ על הכביש לעבר רח' שפרוט - רמב"ן, רח' רמב"ן רק מצומת שפרוט לעבר צומת ככר צרפת לרח' אגרון בתוך העירוב.

רח' המלך ג'ורג' - אגרון - שער יפו

ה. מחיצות העירוב נמשך לעבר ככר צרפת (צומת המלך ג'ורג' - אגרון), כולל הצומת והכיכר [וכל רח' המלך ג'ורג' ובתי מלון שרתון לפאזה - פרימה המלכים בתוך העירוב] (עיין הוראות 9-10) לעבר רח' גרשון אגרון, לאורך הרחוב מצד ימין לעבר רח' המלך דוד, חוצה המלך דוד לרח' שאמע, לעבר יפו [כולל בתי מלון מצודת דוד - פנינת דן - שכונת כפר דוד] (עיין הוראות 11).

עיר העתיקה - כביש מס' 1 - בתי מלון ציון שמעון הצדיק ביה"ח הר הצופים

ג. העירוב מקיף העיר העתיקה, ואחרי שער שכם חוצה צוה"פ על הכביש וממשיך עם מחיצות לעבר ציון שמעון הצדיק, הציון בתוך העירוב, [וכן בתי המלון נובוטל, עץ הזית, וגרנד קורט]. חוצה ברח' אבו בכר ממעלה לציון, וכולל שכונת שמעון הצדיק, חוצה בצוה"פ לרח' שמעון הצדיק [והוא בתוך העירוב] (עיין הוראות 12) לעבר בנין משמר הגבול, לאורך כביש מס' 1 והוא כולו בתוך העירוב, לעבר מטה ארצי, חוצה בצורת הפתח הרחובות - דרך הר הזיתים ושד' האוניברסיטה, לאורך רח' אהרן קציר לעבר שד' ווינסטון צ'רצ'יל לביה"ח הדסה הר הצופים, [מאחרי צומת הכניסה לביה"ח המשך הדרך לאוניברסיטה מחוץ לעירוב]. מקיף את ביה"ח (האוניברסיטה וחלק מהמעונות מחוץ לעירוב). מלון הייטט ממשיך לכביש 1 עד צומת הגבעה הצרפתית.

להודעות וברורים אפשר לברר ולהודיע בטלפון: 072-3372293

ועד
העירובין

שמחים לשומרו ולערב ערובו

העירוב המהודר שבהשגחתנו נתייסד לפני למעלה מיובל שנים ע"י רבותנו הגאונים נבג"מ והתרחב במשך השנים יותר ויותר לפי דרישת הציבור, ומקיף כהיום את רוב השכונות החרדיות בירושלים בבית שמש, ובאתרא קדישא מירון. כל העירובין במקומות הנ"ל נבדקו בקפדנות תמידין כסדרן ע"י אברכים יראי שמים העוסקים בערובין רבות בשנים:

רבני וועד העירובין שליט"א השוקדים במלאכת הקודש תמידין כסדרן ולא חוסכים שום מאמצים בכובד ראש מרובה לשמור על תקינות העירוב למהדרין:

הרה"ג ר' חיים יוסף בלוי שליט"א, מו"צ

הרה"ג ר' יצחק רוזנבלט שליט"א, מו"צ

הרה"ג ר' נפתלי צבי רוטנברג שליט"א, מו"צ

הרה"ג ר' מאיר העלער שליט"א, מו"צ

הרב זאב דייטש שליט"א - ירושלים

הרב מאיר יארבלום - צפת ואתר"ק מירון, אור הגנוז ובר יוחאי

ידיעות נחוצות בגבולי העירוב שבהשגחתינו

בדבר טלטול בשבת בין השכונות, וברחובות בסוף כמה שכונות

עקב פניות ציבור הרחב הסומכים על העירוב שבהשגחתנו, להגיש הרחובות בסוף השכונות שייתכן שעוברים ומטיילים שם ליד גבולות העירוב, ומבלי יודעין עלולים לצאת ולטלטל מחוץ לגבולות העירוב המהודרת, לכן אנו מדגישים כמה וכמה רחובות כאלו, שגבולות העירוב חוצה ונפסק שם, וראוי לשים לב במקומות דלהלן:

1. בכניסה הראשית לעיר כ-100 מטר מהצומת לכיוון היציאה חוצה צוה"פ על רוחב הכביש, ומאחרי החוט - המשך הכביש לגינות סחרוב אינו בתוך העירוב. [וכמו"כ כל החורשה שמאחורי רח' עזריאל מחוץ לעירוב].
2. ברח' עקיבא אזולאי צומת רח' נחום חפצדי (לתחנת דלק פז) מאחרי החוט שחוצה בתחילת כביש חפצדי, וכל רח' חפצדי מחוץ לעירוב, וכן מצידו השני של רח' חפצדי מאחרי תחנת הדלק (סנוול) שבצומת הר נוף ברח' מלמד (ליד רדיו צליל) חוצה צוה"פ על הכביש, וא"א לחצות משם לגבעת שאול דרך רח' מלמד - וחפצדי. [כנפי נשרים בתוך העירוב המהודר].
3. ברח' חזקיהו רבין מאחרי החוט לרוחב הכביש בתחילת הירידה (שעולה מהיער בסוף גן המשחקים שם) הירידה ליער י-ם מחוץ לעירוב, ואין דרך משם לשערי צדק ולבית וגן. היער אחרי גן המשחקים שסמוך לביה"ס שם אינו בתוך העירוב. [הגן עצמו בתוך העירוב, ויש לשים לב לצוה"פ החוצים שם במורדת ובמעלת ההר והשביל]. וכן הדרך להר נוף הוא אך ורק דרך רח' כנפי נשרים, רחוב בית הדפוס אינו בתוך קו העירוב.
4. בכביש רופין מאחרי צומת הכניסה לבתי המלון (רח' זאב ווילנאי) חוצה צוה"פ על הכביש, והמשך הכביש מתחילת גשר רופין לעבר בנק ישראל - והמשרדים שם, מחוץ לעירוב, כל בתי המלון שם הם בתוך העירוב,
5. בשדרות רבין (כביש משרד החוץ) שהוא בתוך העירוב, והמשך הדרך לשד' בן צבי צומת בצלאל מעל המנהרה דרך הגן [הן השביל בצד ימין והן השביל בצד שמאל] מחוץ לעירוב, המעבר לשד' בן צבי - ולרח' בצלאל הוא אך ורק מלמטה דרך פנים המנהרה מלמטה, גן סאקר מחוץ לעירוב. ובכל אורך רבין יש לשים לב לצוה"פ לרחובות מצד ימין שהם מחוץ לעירוב.
6. בשדרות בן צבי בצומת בצלאל, מצד ימין חוצה צוה"פ לרוחב הכביש והמשך הכביש לקריית וולפסון ולשכונות שם ולרח' הרצוג - עזה, מחוץ לעירוב. בניני וולפסון עצמם נכללים בתוך העירוב, הגישה לשם הוא רק דרך רח' דיסקין - שערי חסד, וכן המדרגות מרח' דיסקין לרח' בן צבי מחוץ לעירוב.
7. בשכונת שערי חסד בסוף רח' דיסקין לכיוון רח' רופין - בן צבי חוצה צוה"פ על הכביש והמשך הדרך לרמב"ן מחוץ לעירוב. וכן ברמב"ן צומת אבן שפרוט מאחרי החוט לעבר בן צבי, מחוץ לעירוב. ולעבר מעלה ורמב"ן עצמו, בתוך העירוב.
8. בכיכר צרפת על צומת רח' דרך עזה - ורח' קרן היסוד חוצה צוה"פ על הכביש והמשך הכביש לעזה - ולקרן היסוד קטמון, מחוץ לעירוב.

ועד
העירובין

9. ברח' המלך דוד פינת רח' הס חוצה צוה"פ על הכביש ומאחרי החוט המשך רח' המלך דוד לכיוון קטמון מחוץ לעירוב בד"ץ, [ובסוף רח' שאמע חוצה צוה"פ על הכביש, והמעבר משם לשער יפו הוא רק מהמדרגות החוצות לפני החוט].
10. הכניסה לשער יפו - והדרך לכותל הוא רק מעל הגשר מלמעלה, או דרך רח' העמק - למדרגות העולות מלמטה לגשר, ולא מכביש הכניסה למכוניות, ומיד אחרי צומת רח' העמק המשך הכביש להר ציון - ולתלפיות, אינו בתוך העירוב. [קבר דוד המלך מוקף בעירוב פנימי].
11. בכביש מעל ציון שמעון הצדיק חוצה צוה"פ על הכביש, והמשך הדרך (דרך ערבים) להר הצופים מחוץ לעירוב.
12. בצומת הגבעה הצרפתית חוצות צוה"פ על הצומות, והמשך הדרך - לנווה יעקב - ולפסגת זאב - ושכונות אלו, מחוץ לעירוב. [בתי מלון הייט - נובוטל - עץ הזית - גרנד קורט, הם בתוך העירוב המהודרת, וכן הדרך לציון התנא הכהן גדול שמעון הצדיק זי"ע, והדרך לביה"ח הר הצופים מרח' המטה הארצי].

אזהרה!

יש כמה מקומות בערים ומקומות נופש שונים בארה"ק שנבדק ו/או הותקן באופן חד פעמי עירוב ע"י ועד העירוב [לבקשת קבוצות שיצאו לשבתות] אנו מזהירים בזה כי אין שום אחריות ופיקוח על תקינות העירוב בהמשך, ויתכן שינויים במשך הזמן שנפסל העירוב. ואפי' כשהמארח אומר שיש עירוב מהודרת מהבד"ץ - ויש להיזהר!

לרבים השואלים!

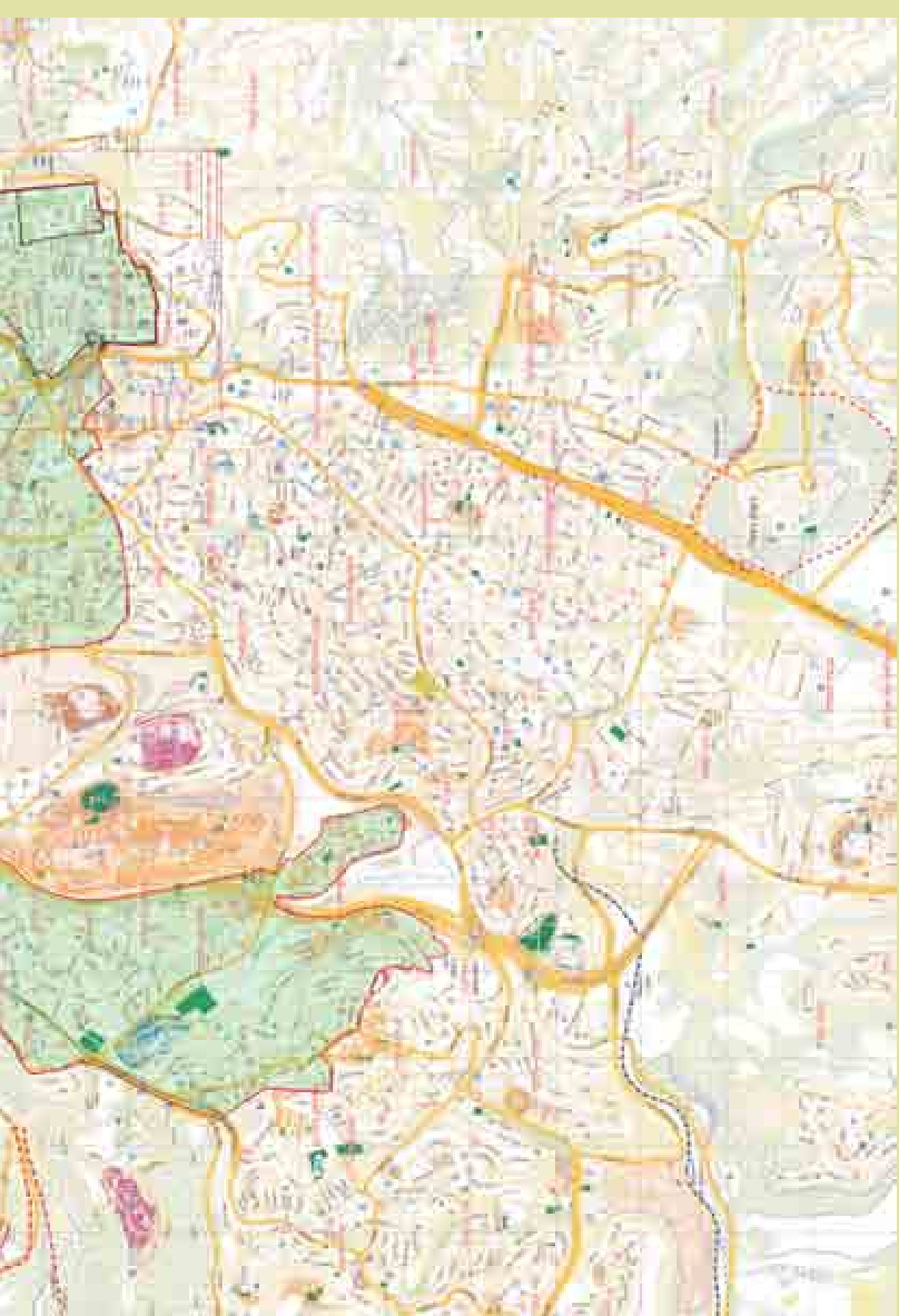
בענין "עירובי תחומין" בעי"ת בית שמש ב', ג' וד'

רבני העירובין דעדתינו שליט"א הודיעו, כי שכונות רמב"ש ב', ג' וד' סמוכים זה לזה כעיר אחת לענין תחום שבת ומותר ללכת ממקום למקום, אך לא לענין טלטול ברה"ר, אך ורק בתוך גבולות העירובין בכל מקום ומקום, כמסומן במפות השכונות.

ועד העירובין של העדה החרדית

ועד
העירובין

74

מפת נבואות העירוב ירושלים השטח בין השמים

המלל המבואר בפרט הירושלמי או פרט המלל
המבואר המלל המלל המלל המלל המלל
המלל המלל המלל המלל המלל המלל
המלל המלל המלל המלל המלל המלל

המלל המלל המלל המלל המלל המלל

0723372293

המלל המלל המלל המלל המלל המלל

75

שינוי זכויות

המלל המלל המלל המלל המלל המלל
המלל המלל המלל המלל המלל המלל
המלל המלל המלל המלל המלל המלל
המלל המלל המלל המלל המלל המלל
המלל המלל המלל המלל המלל המלל
המלל המלל המלל המלל המלל המלל

המזרח
לוא

המרכז
לוא

המערב
לוא

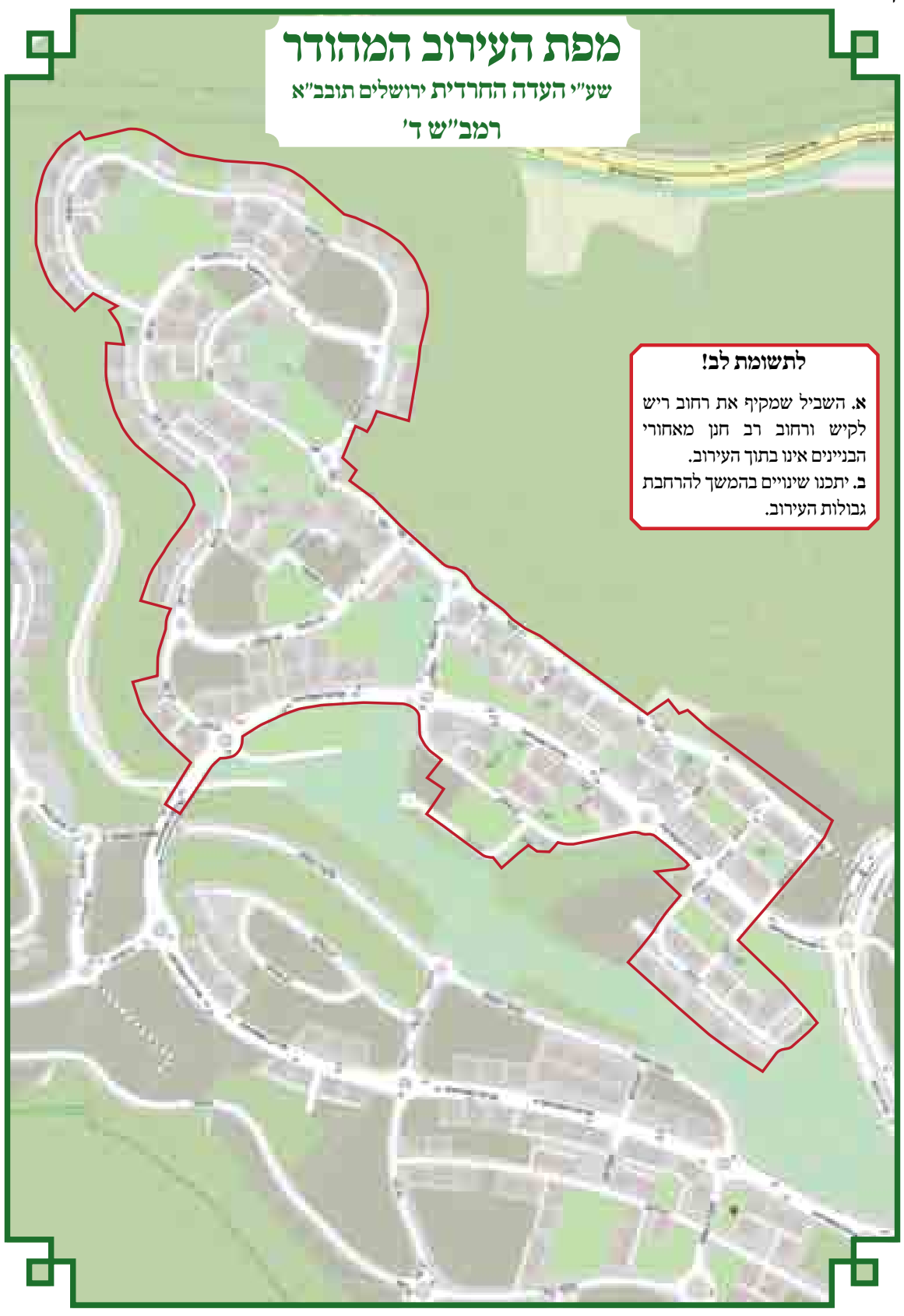
מפת העירוב המהודר

שע"י העדה החרדית ירושלים תובכ"א

רמב"ש ד'

לתשומת לב!

א. השביל שמקיף את רחוב ריש לקיש ורחוב רב חנן מאחורי הבניינים אינו בתוך העירוב.
ב. יתכנו שינויים בהמשך להרחבת גבולות העירוב.

יש מקומות שצריכים זהירות שלא להוציא ולטלטל מחוץ לגבולות העירוב:

1. מאחורי ציון הרשב"י (מאחורי מתחם תולדות אברהם יצחק) במורד ההר ליד גדר הפח [ראה מס' 9 במפה]. מתקינים שם אוהלים, ויש ששמים את האוהל מחוץ לגבול העירוב החוצה שם, ויש להיזהר מאד מאד, (ויש ששמים חוטים לעירוב מסביב אוהלם, ואינם בקיאים בפרטי ההלכות, והוא למראית העין בלבד, ורובם פסולים). וכן הציון של שמאי הזקן והדרך לשם מחוץ לעירוב. (ובפרט לבני ישיבה ובני תורה יש להיזהר שם שלא להיכשל באיסורי טלטול בשבת ר"ל)
2. בכביש הראשי מירון צפת המבוא לכפר מירון - לאורך הכפר [ממס' 2 עד מס' 3 במפה] יש עירוב נפרד, בכל שטח החניון הגדול לאוטובוסים בל"ג בעומר אין שום עירוב כלל. וכן המשך הכביש לכיוון מגידו. השביל החדש ליד מקורות אינו בתוך העירוב.
3. כביש הראשי מירון סאסא [ממס' 3 עד מס' 4 במפה] עד צומת ישוב אור הגנוז - בר יוחאי, מוקף בעירוב כללי. היישובים בר יוחאי - אור הגנוז בתוך העירוב הכללי, (וכנ"ל שיש לברר מדי פעם את תקינות העירוב הכללי).
4. בכביש בורמא שהוא בתוך העירוב, קיימת גדר רשת לאורך הכביש שהוא משמש למחיצת העירוב, ואסור להוציא מעבר לגדר זו וצוה"פ שם, למעלה ההר [ראה מס' 7 במפה].
5. למעלה ליד ביה"ק מאחורי בני עקיבא, יש להיזהר בדרך לרפתות הבקר, לא להוציא מעבר לצוה"פ החוצה שם באמצע הדרך, שטח הבקר והדרך אליו הוא מחוץ לעירוב [ראה מס' 8 במפה], ומשם אין גישה בתוך העירוב לציון ר' יוסי בן קיסמא. רק מהמדרגות בכביש בורמא.
6. אלו היוצאים מחוץ לגבולות העירוב ואינם מטלטלים, עליהם להיזהר לאיסור תחומין.

לבירורים: 072-3372293

לרבים השואלים!

לא קיים שום עירוב במירון מעבר לגבולי העירוב המסומנים במפה ובמקום קדוש זה בוודאי יש להזהר מאד מלטלטל בשבת מעבר לגבולי העירוב.
מפת גבולות העירוב באתרא קדישא - מירון
שבהשגחתנו מעודכן לניסן תשפ"א
ובפיקוח ע"י רבני ועד הערובין שליט"א

ועד
העירובין

מפת גבולות העירוב באתרא קדישא - מירון שבהשגחתינו

ובפיקוח תמידי ע"י רבני ועד הערובין שליט"א

ועד
הערובין

מדרון
הבשרות

ב"ץ הגדה החרדית
בהשגחת הבר"ץ
ליושפי' אר
לניחיה חיל

בשורות
הבית לפסח

הודאות ותזכורות
לערבי פסחים

מפתח להלכות הכשרות

אות	פרק		
ח	יד	שיעור זמן אכילתה	אכילת מצה
ג	ד	חיוב ואופני הגעלתם	אלומיניום - רדידי או כלים חד פעמיים
ד - ב	יד	שיעור שתייתן	ארבע כוסות
ט	א	שתכולתו נמכר לנכרי - חיוב סגירתו או סימונו	ארון
ט	ב	הכשרתו לפסח	אריחי החרסינה
ג	טז	חשש חמץ הדבוק עליהן	ביצים
ח	ב	אופן הכשרתו לפסח	ברז
יא, יב	יד	איסור אכילתו כשהוא צלי לביל פסח	בשר
יד	ג	הרבה כלים יחד או כלי בתוך כלי	הגעלת כלים
ב	יא	שיעור החיוב לחומרא ושיעור חיוב ברכה	הפרשת חלה
ג - ה	יא	אופן ההפרשה ונוסחתה	הפרשת חלה
ח - י	יא	ציורף כמה חבילות יחד	הפרשת חלה
ב	ז	לגבי חמץ גמור	חמץ לאחר פסח
ד	ז	אין חשש לגבי קמח	חמץ לאחר פסח
א, ב	ח	חובת הבדיקה	חנות - מוסך - רכב
יב, יג	ג	לענין הגעלה	חציצה בכלים
ח	ו	לענין טבילה	חציצה בכלים
ג - ה	יג	שלא הכינם מבעוד יום	חרוסת - מי מלח - צליית הזרוע
ט - יא	ו	ע"י קטן - כלי בתוך כלי - אופן החזקת הכלי	טבילת כלים
א	א	שהנשים עונדות על ידיהן - חיוב הגעלתן להשתמש בהן לפסח	טבעות
ז	ד	אופני הגעלתו	טוסטר
ד - ז	ב	הכשרתו לפסח	כיוור - חרסינה או נירוסטה
ג	ב	השימוש בו בפסח	כיוור נירוסטה
ה	ח	חובת בדיקתם וזמן הבדיקה	כיסי הבגדים - קפלי מנסיים (מאנז'עטן)
ז	ג	הגעלתו להופכו לחלבי וכן להיפך	כלי בשרי
טז	ג	שנאסר אופני הגעלתו	כלי גדול
ה, ו	ד	אופני הגעלתו	כלי גדול חדש
ט	ג	אם מועילה הגעלה	כלי זכוכית
ד-ה	ג	דיני ההגעלה	כלי ישן שנאסר
א	ד	דיני ההגעלה	כלי מתכת חדשים
ג	ג	חשש איסור המרווח עליהם	כלי מתכת חדשים
יא	ג	אם מועילה הגעלה	כלי פורצלן ואמאייל
ח	ג	שנאסר אם מועילה הגעלה	כלי פלסטיק

כשרות
הבית

ז	ו	לגבי חיוב טבילה	כלים המיוצרים בא"י
א-ג	ו	סוגי הכלים החייבים בטבילה מדאורייתא או מדרבנן	כלים חדשים
ד-ו	ו	סוגי הכלים הפטורים מטבילה	כלים חדשים
ו	ג	הגעלתם יחד	כלים חדשים וישנים
ז	ג	הגעלתם יחד	כלים חלביים ובשרים
ב	ה	אופן הכשרתו ע"י ליבון	מחבת
ד	י	שתייתם בפסח	מי ברז
ח	א	ניקויים ומכירתם לנכרי	מיקרוגל חמץ
ג	ז	חמץ בעין	מכירת חמץ
ב,ד,ה	ז	סדר ואופן המכירה	מכירת חמץ
ה	ז	פירוט החמץ, שם וכתובת	מכירת חמץ
א - ג	יב	דינה ושיעורה	מצה כפולה או נפוחה
ז	ז	סגירתו או סימונו	מקום הנמכר
ט	ז	חובת הבדיקה	מקום הנמכר
		השימוש בהם בפסח	משחות
ד	ד	השימוש בו בפסח	ניילון נצמד
ו,י	ב	חיבור לגבי חומרא דפסח	ניצוק
א,ב	א	כלים וחפצים העלולים ליפול בהם פירורי חמץ	ניקוי הבית
ב	ט	שפיכתו על החמץ בשעת שריפתו	נפט
ד	א	בדיקתן מחמץ	ספרים
ה	א	השימוש בהם בפסח	ספרים
א	טז	איסור אכילתם אף שאינם קטניות	פיצוחים
י	א	ביעורם או מכירתם לנכרי	פרחים
ד	טו	הגדרתם	קטניות
ו	טו	לגבי מזון תינוקות	קטניות
ו	ז	מכירתו לנכרי	רכוש משותף - חדר מדרגות וכדו'
ג	ח	חיוב בדיקתם על מי	רכוש משותף - חדר מדרגות וכדו'
יא	ב	השימוש בו בפסח	שולחן האכילה
א	י	ניקויים בערב פסח	שיניים
ג	י	ניקויים וחיוב הגעלתם	שיניים תותבות
	יג	כוס - מצה - מרור	שיעורים
ג	ה	אופן הכשרתו ע"י ליבון	תבנית אפייה
ב	יג	שכח לפרונו מבעוד יום	תמכא (חריין)
ח	א	ניקויים ומכירתם לנכרי	תנור של חמץ
ו	א	אלו שבחש חמץ - מכירתן לנכרי	תרופות
ו	יז	השימוש בהם לאחר הפסח	תרופות
יח	יז	בליעת תרופות בפסח	תרופות

הערה כללית:

ההלכות והמנהגים דלהלן נכתבו כדי לתת לציבור מושג בהלכות ומנהגים לפסח. אולם אין לסמוך על הנכתב למעשה בשאלות הלכתיות מבלי לשאול רב או לעיין בספרי הלכה ומנהגים, וכמובן שאל ישנה אדם ממנהגי וחומרי אבותיו ורבותיו.

- מכירת חמץ לנכרי לפני סוף הזמן. (לגבי מוצרים בחשש חמץ או חמץ גמור ראה טבלה מיוחדת במדריך הכשרות לפסח).
- ממתק חמוץ מתוק, מקלות חמוצים וכדומה, המכילים קמח חיטה דינם כחמץ.
- חמץ וכלי החמץ, שמכרו לגוי, יש להצניע בחדר או בארון שייעדו לכך ולסוגרו במפתח או בדבק להיכרא.
- להיזהר להוציא בליל י"ד מוצרי חמץ מהמקרר/מקפיא וכדומה, שהחזירו שם אחרי הניקיון לפסח.
- בדיקת והוצאות חמץ מהכיסים מהבגדים שעליו.
- לצחצח ולשטוף השיניים מחשש פירווי חמץ, לפני סוף זמן אכילת חמץ.
- לשרוף ולבטל החמץ לפני סוף זמן ביעור חמץ.
- תספורת השערות לפני חצות היום. ליטול הציפורניים לכתחילה לפני חצות.
- הגעלת וטבילת כלים.
- להניח בדי סינון על הברזים, להכין חבית מים מסוננים, לאלו הנוהגים.
- תיקוני בגדים והורדת תוויות מבגדים חדשים.
- לנגב את הביצים וכדו', תבניות הביצים ראוי לזרוק.
- החסה (מרור) להשרות במי סבון (כשר לפסח), ולשטוף כפי ההוראות הרשום על האריזה (עדיף גם אלו שבשימוש לימי חוה"מ לשטוף אותם לפני החג).
- יש לפרר את החרין (חזרת) מבעוד יום ויכסם שלא יפוגו, לצלות הזרוע והביצה מבעוד יום, וכן להכין את החרוסת ומי המלח.
- הפרשת חלה מהמצות מצוה (בלי ברכה), וכן משאר המצות (אם לא רשום על האריזה הופרש חלה).
- להכין מצות שלימות ללחם משנה, להכין את הנרות לכבוד שבת ויו"ט, פתיחת אריזות מצות ושאר אריזות, ולפתוח בקבוקי יין וכדומה.
- להכין את שעוני השבת (במידה וישנם) (שלא יכבו באמצע עריכת הסדר).

פרק א'

ניקוי הבית וכליו מכל חשש חמץ

א. נהגו כל ישראל להתחיל כבר משלשים יום קודם חג הפסח לנקות הבית מכל חשש חמץ, כדי שיהא הבית מוכן לבדיקת חמץ בליל י"ד ניסן, בעת נקיון הבית יש לשים לב מיוחד לכל המקומות והחפצים שיתכן למצוא בהם חמץ.

לדוגמא: 1. גרעיני שומשום שנאפו עם החלות, לחמניות, ומאפי בורקס למיניהם ודינם כחמץ ומצוי במקומות שונים. 2. מכשיר הטלפון ובפרט בחלק השפופרת מצוי לפעמים פירווי חמץ. 3. ספרי הזמירות של שבת והברכת המזון וכדו' דבוק בהם פירווי חמץ. רצוי לא להשתמש בפסח באלו שמשתמשים כל השנה, 3. טבעות שעונדות הנשים על ידיהן שנוגעות בהן בחמץ, [ואם לובשות הטבעות גם בימי הפסח בעת שמבשלות לפסח, יש ליהרר להגעילן בחמין לאחר ניקוי היטב כי מצוי בהן בליעות חמץ]. 4. מכשיר שואב האבק יש לנקותו ולהוריק את השקית. 5. השטריימל יש לנקותו ולנערו מפירווי, וכן המגבעת, 6. שאר חפצים אישיים, כגון נרתיק הטלית והתפילין, ארנק, מפתחות, משקפיים, טלפון סלולארי, פנקס טלפונים, וכדומה. (חוברת המתכונים שמשתמשים בה בשעת אפיה ובישול יש להצניעם וכו').

ב. חסידים ואנשי מעשה נוהגים גם לשטוף לפני פסח הדברים שקונים לכבוד החג מחשש פירווי חמץ שנדבק בהם, כגון מיני פירות ירקות וביצים, [תבניות של הביצים יש לזורקן לאשפה מחשש פירווי הנמצא בהם], וכן בקבוקים של יין ושמן וכדומה כל דבר שהם בשימוש בימי החג.

ג. בעת שטיפת ורחיצת הבית יש להיזהר מאוד שלא לשפוך מים על המשקוף בחלק הסמוך למזוזה שעלול להתקלקל ח"ו, ואם יש חשש שנרטבה המזוזה צריך לבודקה. כמו"כ להזהר לא לשפוך מים במקום שמזיק לשכנים או לבני רשות הרבים.

ניקוי הספרים מפירווי חמץ

ד. בענין ניקוי הספרים מפירווי חמץ שעלולים ליפול בין דפי הספר [אם לא היה נזהר מזה במשך השנה], הנה מצד הדין אין חיוב לבער הפירווי הקטנים שבטלין מכיון שאין להם חשיבות, ואף שבכל זאת נוהגים להחמיר ולנקות כל הפירווי הנמצאים בבית, מ"מ לגבי ספרים שמחמת ריבוי הספרים שיש לכל אחד קשה מאד לעבור על כל דפי הספר אחד אחד ולבודקם, ולכן אפשר לסמוך על עיקר הדין שאין חיוב לבער הפירווי, (והרוצה לחוש גם ע"ז, יכול למכור הספרים לנכרי ולכסותן).

ה. אמנם אף שמקילים בניקוי הספרים, אם לומד בהם בימי הפסח יזהר לנקות ידיו אחרי הלימוד, וכן יזהר שלא להחזיק הספר על השלחן שאוכלים עליו, שמא יפלו מהם פירווי הנמצאים בתוכם, (ויש מודקדים שאינם משתמשים כלל בפסח בספרים שלא השגחו עליהם כל ימות השנה מחמין).

תרופות ומיני דברים שאינם ראויים לאכילה ויש בהם עירוב חמץ

ו. כל מיני דברים שיש עליהם חשש עירוב חמץ אם אין התערובת ראויה למאכל אדם, כגון כדורי תרופות, או שאר מיני משחות וכדו', אף שמחמירין שלא לאוכלם בפסח, מ"מ אין עליהם חיוב

ביעור, כיון שאין התערובת ראויה למאכל, ולכן אפשר להשאירם בבית, ואין צריך מדינא אפילו למוכרם לנכרי [ואף מותר להשתמש בהן בפסח לשימוש חיצוני כגון משחות וכדו' אך יזהר שלא יהא מגע לקדירות ורתחות], אלא בהיות שנוהגים להדר בפסח, טוב לכלול גם דברים אלו במכירה. (ובמידת הצורך יוכל להשתמש בהן בפסח אף שמכור לנכרי).

ז. אמנם כל זה דוקא בתרופות שאינן ראויות לאכילה, אבל מיני סירופ שראויים לאכילה, וכן כדורי מציצה וכדומה, אם יש עליהם חשש עירוב חמץ יש חיוב לבערם, או למוכרם לנכרי ולהצניעם כשאר מאכל המעורב בו חמץ [ולגבי תרופות וסירופים המותרות לפסח ראה לקמן ברשימת התרופות].

כלים של חמץ - תנור מיקרוגל מדיח כלים וכדו'

ח. כלים של חמץ כגון תנור, מיקרוגל וכדו', אע"פ שנהוג למוכרם לנכרי, מחשש שמא לא ניקו אותם כהלכה, נוהגים לנקותם ככל האפשר.

ט. אולם יש לדעת כי אף אם מוכרים אותם לנכרי עדיין יש ליזהר להצניעם. כמו"כ אלו שמשאירים כלי חמץ בארון המטבח במקום שנמצאים שם כל ימות השנה, נכון לסוגרם, או ע"י דבק ניילון וכדו', כדי שלא יבואו להשתמש בהם בפסח.

י. מכונת החדת כלים שמשתמשים בו כל השנה עם כלי חמץ, כמעט מהנמנע לנקותו ולהכשירו כראוי כדי להשתמש בו בפסח.

פרחים שיש עליהם חשש חימוץ

יא. ישנם פרחים בשוק שהם חנוטים ויש שהם דגן, ויש לחוש בהם משום חימוץ וצריך לבערם מן הבית, או עכ"פ למוכרם לנכרי ולהצניעם.

כשרות
הבית

פרק ב'

הגעלת והכשרת המטבח לפסח, הגעלת והכשרת השיש, הכיורים, הברזים, והשולחנות לפסח

א. הכיור והשיש של המטבח, וכן הדפנות סביב השיש, אי אפשר להכשירם בהגעלה, מפני שהשיש יצוק [עשוי מעירוב של כמה מיני אבן] או עשוי מחרסינה או פורצלן וחוששין דהוי ככלי חרס אין מועיל להן הגעלה, ואפילו שיש שאינו יצוק ועשוי מקשה אחת של אבן שמעיקר הדין מועיל לו הגעלה, הרי לפעמים יש בהם סדקים וחורים שיש לחוש שנמצא שם חמץ בעין ואין הגעלה מועיל רק על בליעות, ולכן נוהגים לכסותם בפח או ברדידי אלומיניום עבה וכדומה, ובתוך הכיור מכניסים כלי ממתכת או פלסטיק, כדי להפסיק בינם לבין הקדירות והקערות של פסח, מפני החמץ הבלוע בהם.

ג. אמנם אף דכאמור נוהגין לכסות הכל, בכל זאת נוהגים גם להחמיר להגעילם ע"י עירו מים רותחים על השיש והכיריים והחרסיה שמעל השיש, קודם שמכסין אותן.

ג. כיור מטבח העשוי רק מנירוסטה או אלומיניום ואין בהם חשש של חורים וסדקים, אפשר לסמוך על הכשרה ע"י הגעלה לבד בעירו מים רותחים בצירוף עם ברזל או אבן מלובנת ואין חייבים לכסותו).

אופן וסדר הגעלת השיש והכיריים וכו'

ד. לפני הכשרת הכיור והשיש צריך לנקותם ניקוי יסודי, וכן לכתחלה טוב ליזהר שלא להניח על השיש חמץ רותח כ"ד שעות לפני ההגעלה, כדי שיפגמו בליעות החמץ שבתוכו, ויהיו כדן כלי שאינו בן יומו [שהרי אין להגעיל כלי בן יומו].

ה. לפני שמערה הרותחין יש לנגב השיש היטב, כדי שהמים הצוננים הנמצאים עליהם, לא יצננו את המים הרותחים שמערין עליהן בעת הגעלה.

ו. לאחר שניגב מערה עליהן מים רותחין מכלי ראשון כדי להוציא הבליעות שבתוכו, ויש ליזהר שלא לערות המים הרותחים מתוך כלי שמשתמשים בה לפסח משום חשש בליעות חמץ שילבע לתוך כלי הפסח ע"י ניצוק שנוהרים בפסח רק ישתמש בכלי חמץ שאינו בן יומו, וטוב להדר לערות מקומקום מים חמים, שבדרך כלל אין מרתיחים בו חמץ.

ז. לאחר שעירה עליהם מים רותחים, ראוי לערות מיד מים צוננים [כמו שנוהגין אחר כל הגעלה לטטוף הכלי במים צוננים]. ואם לא עירה צוננים מיד, יערה סמוך ככל האפשר, ובדיעבד אם לא עירה כלל, אין זה מעכב.

ח. גם את הברזים עצמם יש צורך להכשיר בהגעלת עירו רותחים, כי שכיח שניתז עליהם מחמץ רותח, וכיון שאין נבלע בהם חמץ רק ע"י עירו, ניתן להגעילם ע"י שיערה עליהם מים רותחין. ובעת שבא לערות הרותחין יפתח תחילה את ברז המים החמים שיצאו ממנו מים רותחים, כדי להגעילו מבפנים ומבחוץ יחד.

ט. גם אריחי החרסיה מעל השיש לפעמים נבלע בהם חמץ ע"י קדירות רותחות המונחות על השיש ונשפך עליהם רוטב חמץ, או מזיעת אדים העולה אליהם מקדרות חמץ רותחות הסמוכות להם. לכן רצוי להגעילם ע"י עירו רותחים כנ"ל לגבי השיש עצמו, וכן לכסותם אח"כ ברדידי אלומיניום וכדו' עד למעלה משיעור גובה הקדירות לכה"פ,

י. ראוי לשפוך חומרי ניקוי במקום יציאת מי הכיור, שלפעמים נשאר שם חמץ ויש להפסידו ממאכל אדם, כי יש לחשוש לדעת האומרים שבעת שיערה שם בפסח תבשיל רותח יאסר התבשיל ע"י "ניצוק חיבור", דהיינו שהתבשיל של פסח מתחבר לחמץ הנמצא שם תוך הנקב.

יא. השולחנות שאוכלים עליהם חמץ רותח בכל השנה, דינם קל יותר מדין השיש שבמטבח, כי בדרך כלל אין מניחים עליהם חמץ בלי הפסק מפה או כלי, שהרי על פי רוב מכסים השולחן במפה, וכן האוכל מונח בצלחת. ואם כי לפעמים נשפך מן הצלחת על השולחן, הרי זה כבר עירו מכלי שני שאין בכוחו להבליע, ולכן די לנקות את השולחן ניקוי יסודי ואין צריך להגעילו, ונהוג גם לכסות השולחנות ע"י מפה או נייר אלומיניום. בעת ההגעלה יש להיזהר מחשש סכנה ח"ו ובמיוחד זהירות על הילדים.

פרק ג'

הגעלת כלים

א. הנה לפנינו בישראל נהגו להגעיל כלי החמץ כדי להשתמש בהם בפסח [מאחר ולא היתה היכולת לכל אחד לרכוש לעצמו כלים מיוחדים לפסח], זולת כלים מסויימים המפורש בשו"ע שאין להגעילם מפני כמה טעמים, (ועיקר דיני הגעלת כלים היה שייך בהלכות פסח).

אך כהיום ב"ה השתפר מאד המצב מבחינה זו ורובם ככולם יש להם כלים מיוחדים לצורך הפסח. ובודאי שיש בזה הידור גדול שלא להשתמש עם כלי חמץ אף שמגעילים אותם, שכן דיני ההגעלה הם קשים ומסובכים עד מאד.

ב. ונמצא שכהיום עיקר הלכות הגעלה שייכות בכלי שנאסר בבליעת איסור, כגון כלי בשר שבלע טעם חלב או להיפך, או שבישלו מאכל ונודע אח"כ שיש בזה חשש נבילות וטריופות, או טבל, או כלי פסח שבלע חשש חמץ.

ג. כמו כן עיקר ההגעלה הנהוג כהיום הן על פי רוב בכלים חדשים, והיינו שיש חשש שמוורחים אותם בעת הייצור בשמן להברקה שיש עליו חשש כשרות (ובפרט בכלי אלומיניום), ולכן נוהגים להחמיר להגעילם.

אכן בהגעלה זו מקילים קצת יותר מהגעלה רגילה של בליעות איסור, שכן הגעלה זו אינו רק בגדר חומרא כיון דנפגם טעם האיסור הבלוע בשומן שמוורחים, אלא דהיות שאין זה דבר ברור מחמירי להגעילם.

ונברר תחילה דין הגעלת כלים מבליעות איסור בשר בחלב או חמץ ושאר איסורים שחייבים הגעלה מעיקר הדין, ואח"כ נבאר דין הגעלת כלים חדשים.

הגעלת כלים הבלועים מחמץ או בשר בחלב או שאר איסור

ד. כלי שנאסר מבליעת איסור לא יגעילם עד שיעבור מעת לעת מבליעת האיסור שלא יהיה הכלי בן יומו, ואם הוצא להגעילו מיד צריך שיהיה במי ההגעלה ששים נגד כל הכלי, אמנם כבר נהגו להחמיר שלא להגעיל שום כלי רק כשהוא אינו בן יומו אף כשיש ס' במים נגד הכלי, מחשש שמא יגעיל גם באופן שלא יהא ס' כנגדו.

ה. וכל שכן בהגעלה ציבורית שנהוג כהיום שבני העיר מביאים הרבה כלים להגעלה, שיש לזהר מעיקר הדין שלא להגעיל שום כלי שהוא בן יומו, בין כשמגעילים מבליעות חמץ, ובין מחשש בליעת איסור אחר או בליעת בשר בחלב, כי קשה מאוד להיזהר שיהא במים ששים נגד כל הכלים שמגעילים בתוכו זה אחר זה.

ו. כמו"כ טוב להקפיד בהגעלה ציבורית שיהיו שתי יורות להגעלה, אחת בעבור כלים חדשים בלבד, ואחת מיוחדת לצורך כלים שמגעילים אותן מחשש בליעות איסור,

ז. אין חשש להגעיל ביורה אחת כלים בשריים וכלים חלביים, כיון שהכלים אינם בני יומן.

כשרות
הבית

הכלים שמועיל בהם הגעלה

ח. בענין כלי פלסטיק שנאסרו מבליעת איסור, דנו האחרונים אם מועיל להם הגעלה, ולמעשה פסק מרן הגאב"ד המנחת יצחק צ"ק ל שיכולים להגעילים, דוקא באופן שאין חשש שיתקלקלו ממים רותחין, כגון שנבלע האיסור רק ע"י עירווי או כלי שני שאז מותר להגעילים ע"י עירווי או כלי שני. אבל אם נאסרו ע"י כלי ראשון אין להגעילים, לפי שצריך חום גבוה ויש לחוש שלא יגעילים יפה (עיי' בשו"ת מנח"י ח"ג סימן ס"ז).

ט. כלי זכוכית העמידים בחום, לענין בליעות חמץ שחמור איסורם חוששים שדינם ככלי חרס ואין מועיל בהם הגעלה, אם לא בשעת הדחק. אבל לענין בליעות שאר איסורים מקילין שמועיל בהם הגעלה (כן פסק בשו"ת מנח"י ח"א סימן פ"ו).

י. כלי פורצלן דינם ככלי חרס ואין מועיל בהם הגעלה, ובמקום צורך גדול יש לעשות שאלת חכם (ובספר מורא דשמעתתא מביא משמו של מרן הגאב"ד הרמ"א פריינד צ"ק ל שהיה מקיל להגעיל כלי פורצלן שנאסר רק ע"י כלי שני או שנשתהה י"ב חדש, ע"י שיגעיל אותו ג"פ).

יא. גם בכלי "אמאייל" דנו אחרונים אם מועיל בהם הגעלה מפני הציפוי שעליהם, ולמעשה נתפשט המנהג להקל שמועיל בהם הגעלה. והמחמיר יגעילנו שלש פעמים.

יב. טס מתכת חדש (אלומיניום, פח או נירוסטה), ראוי להניחו לפני השימוש הראשון על להבה דולקת שיתחמם כדי רתיחה מחמת חשש מריחת שמנים על המתכת.

כמה פרטים בדיני הגעלה

יג. טרם הגעלת הכלי חובה לנקותו ולשפשפו מכל חלודה ולכלוך הדבוק עליו ולהסיר כל המדבקות וכו', אבל כתם ומראה לכלוך בלבד אין לחוש, ואפשר להגעילו.

יד. כלים שיש עליהם סדקים וחריצים ואי אפשר לנקותם היטב אין מועיל בהם הגעלה,

טו. המגעיל כמה כלים ביחד, כגון מה שמצוי כהיום שמניחים סכינים כפות כוסות וקערות לתוך רשת ומגעילים אותם יחד, יש להזהר שיהא מרווח בין כלי אחד לחבירו, בכדי שמי הגעלה יגיעו לכל מקום.

כמו כן יש ליזהר שלא יפול כלי אחד לתוך חלל חבירו, כגון סכין או כפית לתוך כוס, שאז אין ההגעלה עולה לכלי הפנימי, עד שיעלו המים רתיחה בתוך חלל הכלי.

טז. אף כי לכתחילה אין להשהות הכלי הרבה בתוך מי ההגעלה שלא יבלע הפליטות הנמצאים במים, מ"מ אין להכניס הכלי לרצע אחד ולהוציאו מיד, אלא יש להשהותו בתוך המים במשך זמן מועט, כדי שיוכלו המים להפליט האיסור הבלוע בתוכו.

יז. יש אפשרות להגעיל כלי שנאסר, ע"י שימלאנו במים עד שפתו וכשירתיחו המים יתחוב לתוכו ברזל חם ומתוך כך יגלשו המים הרוותחים על שפת הכלי העליונה, אמנם אם נשתמש איסור בצד החיצון של הכלי, כגון שכיסה בו קדירה רותחת של איסור, אז יש להגעילו גם מבחוץ, על ידי שיכניס את כל הכלי אל תוך היורה.

פרק ד'

הגעת כלים חדשים

א. כל כלי אלומיניום וכלי כסף ושאר כלי מתכות חדשים, נוהגים להחמיר ולהגעילם, ישנם כמה מפעלי ייצור של כלים העומדים תחת השגחתנו ואין צורך להגעילם, [רק אלו שיש עליהם תוית "הוכשרו בהגעלה כדין מטעם הבד"ץ"], אמנם לגבי פסח יש מדקדקים להגעיל כלים חדשים בכל אופן, משום חשש בליעות חמץ.

ב. כלי מתכת בציפוי "אמאייל" "טפלון" "קרמי" אין צורך להגעיל, כי אין בו חשש מריחת שומן. וכן תבניות אפייה שהן מחומר "אמאייל" אין צורך להכשירן.

מפעלי ייצור של כלים שהוכשרו כדין תחת השגחתנו, הם כדלהלן:
"מתאלום" (אלומיניום), "מתאלום ארקוסטיל" (נירוסטה), "ניסן צוקרמן"
רק הכלים שעליהם תוית "הוכשר בהגעלה כדין מטעם הבד"ץ".
הכלים שמיוצרים בחו"ל טעונים טבילה.

כלים חד פעמיים ורדידי אלומיניום

ג. כלי אלומיניום "חד פעמי", וכן רדידי אלומיניום יש בהם חשש מריחת שומן איסור, ולכן יש לרכוש רק אלו שבהשגחתנו. ואם קנה בלי השגחה יכניסם לתנור (אחרי שהפרידם שלא יהיו צמודים אחד בתוך השני) ויפעיל את התנור על דגת חום הכי גבוהה עד שיתחממו היטב וחשיב כליבון קל, או לפחות יערה עליהם מים רותחים כדי להכשירם.

אלו המיוצרים בחו"ל, רשום מעל החותמת מיובא מחו"ל.

מפעלי ייצור של רדידים ותבניות אלומיניום (חד פעמיים) שבהשגחתנו, ראה בפנים המודרך,

ולפסח ראוי לקנות אריזות הסגורות אורגנילי עם כיתוב מאושר לפסח מטעם הבד"ץ.

אין השגחה על המכסים מקרטון (ציפוי למינט) של תבניות האלומיניום. ואין להשתמש בהם בפסח גם כשרשום כשר לפסח על האריזה החיצונית, (ובשאר ימות השנה אפשר להשתמש בהם קיים יצור מיוחד בהשגחה לפסח גם על המכסים מקרטון עם חותמת מאושר לפסח מטעם הבד"ץ על כל מכסה).

ד. כלי פלסטיק או ניילון, אין בהם מריחת שומן. אך ב"ניילון נצמד" יש להשתמש רק באלו המיוצרים תחת השגחתנו, מפני שיש בהם מרכיב של שמן קטניות, או שומן בחשש. כן מצוי במיני קרטון לאפייה וכוסות חד פעמי מקרטון וכדו' שיש עליהם חששות עמילנים של חמץ/קטניות מלבד מה שיש עליהם כעין מריחת מין שעוה, וכמו כן בנייר אפייה מלבד חשש עמילנים של חמץ/קטניות יש לחוש מפני מריחת שומן איסור, ויש להשתמש רק באלו שיש עליהם השגחה.

כשרות
הבית

מפעלי ייצור של ניילון נצמד העומדים תחת השגחתנו, ראה בפנים המדרין,
רק בחותמת: "מאושר לפסח וחותרמת אישור הבד"ץ".

מפעלי ייצור של נייר אפ'ה העומדים תחת השגחתנו, ראה בפנים המדרין,
רק בחותמת: "מאושר לפסח וחותרמת אישור הבד"ץ".

פרטים בהגעת כלים חדשים

ה. כלי חדש שהוא גדול ואי אפשר להכניסו בתוך סיר מים ורותחים, אפשר להקל למלא הכלי מים ולהרתחים אף אם המים לא יזובו גם על השפה העליונה של הכלי, (כיון שכאמור אין הגעלה זו רק מחמת חומרא וחשש שמא לא נפגם הטעם של שומן האיסור, הילכך אין לחוש כ"כ במקום הצורך, כן הביא "במרא דשמעתתא" בשם מרן הגרמ"א פריינד זצוק"ל). אך אם אפשר נכון להכניס כלי קטן בתוך המים הרותחים ולשפוך ממנו על גדות השפה העליונה.

ו. כלי שקשה להגעילו, ניתן גם להניחו תוך תנור אפיה ולהפעילו למידת החום המקסימלי (למשך כחצי שעה), עד שיתחמם הכלי כשיעור שקש הנוגע בו ישרף, שזה נחשב כליבון קל שדינו כהגעלה.

ז. "טוסטר" חדש שיש חשש מריחת שומן בחלקו הפנימי הבא במגע עם המזון, כיון שקשה להגעילו אפשר להכשירו ג"כ ע"י שמפעיל אותו לזמן מועט קודם תחילת השימוש בחום הגבוה ביותר, ואז נחשב כליבון קל שדינו כהגעלה.

ח. כלים חדשים הצריכים טבילה ויש עליהם גם חיוב הגעלה, יש להגעילם קודם טבילתם. ובדיעבד אם טבל לפני ההגעלה, דעת רוב הפוסקים להיתר, בפרט בכלים חדשים שהגעלתם היא רק משום חומרא.

כשרות
הבית

פרק ה'

דיני ליבון כלים

א. כל כלי שנבלע בו איסור ע"י חום האש עצמו צריך ללבנו ליבון חמו, דהיינו עד שניצוצות יהיו ניתזין הימנו, או עד שיתאדם הכלי מחום האש.

ב. מחבת שנאסרה ע"י טיגון, יש להכשירו ע"י ליבון, אך ישנם אופנים אשר די בהגעלה ויש בזה כמה פרטים, הילכך יש לעשות שאלת חכם, לדעת רבינו בעל "אבן ישראל" אם רק טיגנו א"צ ליבון.

ג. תבנית אפייה של בשר שאפה בה חלב או להיפך, צריכה ליבון חמו.

פרק ו'

הלכות טבילת כלים

א. כל כלי מתכות שהייצור שלהם נעשה ע"י נכרי יש בהם חיוב מדאורייתא לטובלם, אבל כלי זכוכית נקטו רוב האחרונים שאין בהם חיוב טבילה כי אם מדרבנן, וכלי עץ וכן כלי חרס אינם צריכים טבילה.

לבגי כלי פלסטיק נחלקו גדולי האחרונים בדינו, ודעת ה"מנחת יצחק" להצריכו טבילה בלי ברכה, וכן בכלי פורצלן יש לחוש להטביל בלי ברכה (כמבואר בשו"ת מנח"י ח"ג סימן ע"ו וע"ז).

ב. חיוב טבילה בברכה הוא רק בכלי סעודה, דהיינו כלים שמשמשים בהם לצורך אכילה ושתייה.

ג. ונוהגין להחמיר להטביל כל הכלים שמכינים בהם מאכלים, כגון כלי לשיה, "מיקסר", מטחנת בשר, סכין של שחיטה וכו', אבל אין מברכין על טבילת כלים אלו מספק.

ד. כלי שאין המאכל נוגע בו בדרך תשמישו הרגיל, כגון כד שמניחים בו שקית חלב וכדו', אינו צריך טבילה.

ה. כלים שעשויים לאחסן מאכלים אין צריכים טבילה כי אינם נחשבים כלי סעודה, ולכן מדפי מקרר אף אם עשויים מאלומיניום, אין צורך להטבילם (כ"ה בשו"ת מנח"י ח"ט סימן פ"ג).

ו. כלי אלומיניום חד-פעמיים המיוצרים בחו"ל ע"י גויים, נוהגין להקל שאין צריכים טבילה (כן הכריע בשו"ת מנח"י ח"ה סימן ל"ב) אמנם אם מתכוונים להשתמש בהם שימוש קבע וחוזר יש לחוש להטבילם, גם לפני השימוש הראשון.

וכמו"כ בקבוקי זכוכית או צנצנות יש להטבילם אם משתמשים בהם שימוש חוזר, ובכלי פלסטיק שכל חיובו אינו אלא דרבנן יש להקל אף לענין שימוש חוזר, מכסי המתכת הם בדרך כלל מחו"ל, גם אם הם על צנצנת זכוכית המיוצרים כאן ע"י יהודים, ובקופסאות פח של שימורים, יש להקל להשתמש בהם שימוש חוזר מכיוון שפתיחת הקופסה חשוב כעשיית כלי ע"י יהודי (ברכת יעקב להגרי"י בלויא זצ"ל ח"א הל' טבילת כלים).

ז. לכתחילה יש לחוש להטביל [בלי ברכה] אף כלים מתוצרת הארץ שרובם מיוצרים ע"י יהודים, כי מכל מקום יש גם מפעלים של נכרים, או עכ"פ שותפים נכרים [ויש חוששים להחמיר שגם בעלי מניות יש להם דין שותפים], וכן יש חוששין שמחללי שבת בפרהסיא רח"ל דינם כנכרי לענין זה. אבל כלי פלסטיק מתוצרת הארץ אין לחוש להחמיר עליו.

ח. לפני הטבילה יש להסיר כל חציצה, דהיינו כל דבר המקפיד עליו באם ישאר על הכלי אף שהוא רק מצד חוץ של הכלי, (כגון מדבקות וכדו').

ט. צריך להיזהר בעת טבילת הכלי להחזיקו בתוך המים באופן רפוי בכדי שיוכלו להכנס שם המים ולא תהא חציצה. וטוב יותר ללחלח את ידיו תחילה במי המקוה, שאז אף אם מהדק ידיו אין חשש חציצה, כיון שהרטיבות בידיו מתחברת למי המקוה.

י. הטובל כמה כלים יחד באופן שיש לחוש שמא נכנס כלי קטן לתוך חלל כלי גדול בעודם תוך מי הטבילה, כגון כפית שנתחב לתוך חלל כוס וכדומה, יש להזהר שיהיה רוחב פי הכלי החיצוני כשיעור שפופרת הנאד (כשיעור 5 ס"מ), כדי שיתחבר מי המקוה למים הנמצא תוך כלי החיצוני, וגם יזהר שיחדור היטב המים בין צדדי שני הכלים, ולכן ראוי לנענע היטב הכלים באופן שיהא ברור שהמים

כשרות
הבית

נכנסו היטב בין הכלים. (ובאופן ששניהם באותו דגת חיוב ופי כלי החיצוני עומד לכיון למעלה אין צורך שיהא רוחב פי כלי החיצוני כשיעור 5 ס"מ)

יא. אין לשלוח לטבול כלים ע"י קטן, שכן קטן אין לו דין נאמנות להעיד שטבל הכלי. אבל יכול לשלוח הכלי עם הקטן שיבקש מאדם גדול שיטבול את הכלי ונאמן ע"ז שכן עשה. (הנוך לענין פרק ל'), ועיין בפרק מ"א שכתב והמחמיר תבוא עליו ברכה.

פרק ז'

דיני מכירת חמץ

א. מי שמוכר החמץ צריך להבין את משמעות המכירה מהותה וענינה, וצריך שיגמור בדעתו שרוצה למוכרו לנכרי, שלא תהא המכירה כמצות אנשים מלומדה בלי הבנה. לכן נפרט דברים כלליים בענין המכר, בכדי שיבין כל אחד את פרטי ואופני המכירה.

מכירה ע"י בי"ד

ב. כהיום נהוג ע"פ רוב לבצע את המכירה לנכרי ע"י בית דין, שהם בקיאים בדיני מקח וממכר ובכל דרכי הקניינים איך להקנות החמץ לנכרי על הצד היותר טוב, וכן לאחר הפסח להחזירו לרשות ישראל.

חתימת כל אחד בפני הרבנים וקבלת קנין סודר אצלם מהוה הרשאה מבעל החמץ שהוא ממנה ומרשה את הבד"צ להיות כשלוחו למכור חמצו לנכרי.

מכירת חמץ בעין

ג. מותר למכור בדרך מכירה זו גם חמץ בעין. ואולם יש נוהגים להחמיר שלא למכור לנכרי חמץ גמור בעין, ומוכרים רק החמץ הדבוק על כלי החמץ שקשה לנקותם, או שאר חמץ נוקשה או תערובות חמץ וכדומה.

כשאינו יכול לחתום בפני הרב על שטר הרשאה

ד. לכתחילה נוהגים שכל אחד חותם על כתב הרשאה שבידי הרב, והיינו שממנה בזה את הבד"צ כשליח למכור חמצו. וכן עושים קנין סודר לחיזוק הדבר, דהיינו שהרב מקנה לו סודרו ובתמורת סודרו הריהו ממנה את הבד"צ כשליח. כמו כן מנהג ישראל לתת להרב מעות כשכר טירחא על שמתעסק במכירת חמצו.

בדיעבד כשזמנו של בעל החמץ דחוק וקשה עליו להופיע בפני הרב, יברר אצל רב, כדת מה לעשות, בנוגע להרשאה והשליחות ובפירוט שמו וכתובת הדירה והחמץ.

הפירוט על שטר הרשאה

ה. בעת החתימה על שטר הרשאה אצל הרב, יש לרשום במפורש את שמו המלא וכתובת הבית שבו נמצא החמץ הנמכר, אבל אין עיכוב מצד הדין לפרט מיני החמץ ומיקומם המדוייק בתוך ביתו.

אכן המדקדקים נוהגין לכתחילה לפרט את כל סוגי החמץ ומקומם המדוייק בביתו, ולאחר מכן מוסיפים להתנות שמוכרים כל חשש חמץ בכל מקום שהוא, וזאת כדי לכלול כל מקום שאין בידיעתם שיש שם חמץ.

ו. יש מדקדקים שממנים אחד מבני החצר או הבנין למכור כל חשש חמץ הנמצא בחצר המשותף, כגון בחדר המדרגות, חדר הסקה, מקלט וכדומה, מכיון שחל חובת הביעור על כל דיירי הבנין, ולכן ממנים שליח אחד שיכתוב זאת בשטר ההרשאה.

דין מקומות המכורים לנכרי בפסח

ז. גם לאחר שמכר החמץ לנכרי, יצניעם בחדר או בארון שייעד לכך, ויסגור את החדר או הארון במפתח או דבק להכירא, כיון שלהלכה חמץ של נכרי הנמצא בביתו של ישראל אף שאין עליו חיוב לבערו כשלא קיבל עליו היהודי אחריות, עכ"ז צריך לעשות בפניו מחיצה עשורה טפחים שלא יכשל באכילתו, וזה שייך גם בחמץ המכור לנכרי.

וכן הדין לגבי כלי חמץ או תנור אפייה וכדומה, דאף שמכר לנכרי החמץ הדבוק עליהם, צריך לסגורם בארון ולהדביק הארון לסימן היכר שיזכור ולא יבוא להכשל להשתמש בהם.

ח. בדרך כלל מתנים הביד"צ עם הנכרי הקונה, שהוא מרשה לישראל המוכר ליכנס למקומות המכורים בפסח, ולכן אם יש לו צורך ליכנס לבית או לחדר שמכור לנכרי, וכן אם צריך לפתוח ארון שמכרו לנכרי, מותר בדרך עראי, אבל אין להשתמש שם דרך קבע, דנראה כמבטל המכירה בידיים ועושה מזה שחוק והיתול.

ט. הנוהגים להקל שלא לבדוק בליל י"ד בניסן אותם המקומות שעתידיים לימכר למחרת להנכרי, יש להם על מה לסמוך. ואף שהמכירה עדיין לא חלה בלילה זה, מ"מ כיון שעומדים להימכר כבר נפטרו מחיוב בדיקה.

י. שכח למכור החמץ ונזכר לאחר זמן המכירה, יעשה שאלת חכם.

כשרות
הבית

פרק ח'

דיני בדיקת חמץ מקומות החייבים בבדיקת חמץ

א. יש לבדוק בכל המקומות שאפשר לחוש שמא הכניסו שם פעם חמץ, ואף כשאינם בביתו ממש, כגון שיש לו חנות, מקום עבודה, מחסן, בין שהוא קנוי לו, בין שנמצא ברשותו בשכירות, ואפילו אין המקום קנוי לו בשכירות אלא שקיבל רשות להשתמש בו, כגון שהקצו לו חדר או ארון להשתמש בו ונמצא תחת רשותו, מוטל עליו החיוב לבדוקו.

ב. מי שברשותו רכב, חייב לנקותו ולבדוקו.

ג. חדר המדרגות, וארון החש-מל (עלעקטרי), מים, גז, וכו', חיוב בדיקתם מוטל על כל השכנים הדרים בבנין, שכן כל השכנים שותפים בזה, ונחשב כדירה של שותפים. ויש למנות אחד השכנים שהוא בדוק בשליחות כולם.

ד. מי ששכר או קנה דירה שעלול להימצא שם חמץ [כגון שכבר דרו שם מקודם, או שהיא דירה חדשה שעבדו בה פועלים לפני כן], וכבר קיבל את מפתח הדירה בטרם ליל י"ד, אף שאינו נכנס לדור שם עד לאחר חג הפסח, מוטל עליו החיוב לבדוק הדירה.

ה. כיסי הבגדים יש עליהם חיוב בדיקה, שכן לפעמים מניחין בתוכם חמץ. ואף שמלשון השו"ע משמע שיש לבדוקם בליל י"ד דוקא כדין בדיקת הבית שזמן בדיקתו הוא בליל זה, מ"מ כהיום נוהגין שבדוקין אותם לפני שמכבסין אותם בימים שלפני פסח, וא"צ לבדוקם אז ע"י נה, ומכיון ששוב אין משתמשים בהם עד הפסח לכן אין צריך בדיקה עוד.

אמנם הבגדים שהוא לבוש בהם בעת הבדיקה, דעת המשנה ברורה שחל על הכיסים חיוב בדיקה בליל י"ד, ודעת השולחן ערוך הרב שאפשר לבדוק הכיסים בשעת הביעור. כהיום ישנם עוד כמה מיני מקומות בבגד שעלול להימצא שם פירווי חמץ, כגון הכפלים שבשרוולים, וכן הכפלים (מאנד' עטן) של המכנסיים למטה. כמו כן עלולים להימצא פירוויים בתוך השטריימל או המגבעת וכדומה, ויש לבדוק הכל ולנקותם, לדעת בעל "אבן ישראל" (בשו"ע סי' תל"ג) בגד שיש חור בכיס המלוּבש א"צ לפתוח תפירות הבגד לבדוקו.

פרק ט'

דיני שריפת חמץ

א. טוב ליזהר שישאר כזית חמץ גמור לשורפו, בכדי לקיים מצות תשביתו מדאורייתא.

ב. טוב ליזהר שלא לשפוך נפט וכדו' על החמץ קודם שנשרף, דאז נמצא שלא קיים מצות השבתה בשריפה, לפי שכבר נפסד החמץ ונתבער ע"י הנפט. והרוצה שישרף היטב יכול לשפוך עליו שמן שאין החמץ נפסד ע"ז, או ישפוך נפט אחר שנשרף היטב.

ג. זמן השריפה הוא בשעה חמישית, שאז יוכל עדיין לבטל החמץ כיון שעדיין לא נאסר בהנאה ועדיין לא נפקע בעלותו, אבל בשעה ששית שכבר נפקע בעלותו שוב אין יכול לבטלו.

בדיעבד אם התמהמה ולא הספיק לשרוף החמץ בערב פסח, ונזכר ביו"ט או בשבת, יכפה עליו כלי וישרפנו במוצאי יו"ט הראשון.

פרק י'

הכנות לפסח שטיפת הפה וצחצוח השיניים

א. לקראת סוף זמן אכילת חמץ יש לשטוף את הפה ולצחצח את השיניים היטב, כדי להסיר את החמץ הדבוק בחניכיים ובפה, שלא יכשל ח"ו באכילת משהו חמץ לאחר זמן האיסור, ומצוי לפעמים שנשארים בין השיניים גרעיני שומשום שנאפו יחד עם חלות, לחמניות, ומאפי בורקס למיניהם ודינם כחמץ.

ב. מי שיש לו שיניים תותבות, מעיקר הדין סגי שינקם היטב ואין צריך להגעילם מפני בליעות מאכלי חמץ, כי על פי רוב אין אוכלים מאכלים רותחים בשיעור יד סולדת, אמנם לכתחילה טוב להגעילן ע"י עירוי מכלי ראשון, ואם יש חשש שיתקלקלו די להגעילן בכלי שני. וטוב לזהר שלא לאכול בהן חמץ רותח כ"ד שעות לפני תחילת זמן איסור אכילת חמץ.

ג. וכן מי שיש לו סתימות וכתרים בתוך השיניים, טוב לזהר לכתחילה שלא יאכל חמץ רותח כ"ד שעות קודם סוף זמן אכילת חמץ, מפני חשש בליעות שנבלע בהן.

הכנת מים נקיים לפסח

ד. כבר דנו גדולי הפוסקים אם הותר לשתות בפסח ממי הברז מרשת המים הכללית, כי יש לחשוש שמא נפל פירור חמץ בבריכות ומאגרי המים, וחמץ בפסח אוסר אפילו במשהו ואין לו ביטול. וטרחו הפוסקים להמליץ בעד הנוהגים להקל.

אכן המדקדקים נוהגים לחוש על דבר זה ולסנון מערב פסח מים לשתיה לצורך כל ימי הפסח, ואין משתמשים בשתייה ובתבשילים בפסח רק ממים מסוננים שהוכנו מלפני הפסח.

המים המינרליים בהשגחתנו נעשים בהשגחה מיוחדת לפסח

על כל שלבי המילוי.

החברות שבהשגחתנו ראה בפנים המדריך,

(אלו שיש להם מיתקן מיוחד למים מינרליים ראוי להזמין מהחברה כדים חדשים).

פרק י"א

דיני הפרשת חלה במצות שלא הופרשה חלה במאפייה

א. במאפיות המצות העומדות תחת השגחתנו, בדרך כלל מפרישים חלה במאפייה ורשום ע"ג הקופסא או המדבקה "הופרשה חלה". אך יש מאפיות שאין מפרישים חלה, ובאופן כזה שלא

כשרות
הבית

הופרשה חלה יש מדבקה (בצבע אדום) על האריזה שרשום עליה "לא הופרשה חלה" ויש להיזהר בזה.

ב. הקונה מצות שלא הופרשה מהן חלה, צריך להפריש מהן חלה בביתו. ואפילו קנה פחות משיעור חיוב חלה [היינו אפילו פחות משיעור 1.250 ק"ג], צריך להפריש חלה, כי יש לחוש שמא נתחייב חלה במאפייה, ע"י צירוף עם מצות אחרות.

ומ"מ אין לברך על ההפרשה, עד שיהא לו שיעור חיוב הפרשת חלה, דהיינו משקל 1.680 ק"ג, (ולהחוששים לשיעור החזו"א היינו 2.250 ק"ג).

ג. לכתחילה נוהגים שהחלק המופרש יהיה שיעור כזית, דהיינו בערך 15 גרם, ולהחזו"א 30 גרם, אבל אם הפריש חלה אפילו חתיכה קטנה יצא ידי חובתו דשיעור כזית אינו אלא מנהג.

ד. יש מהדרים להפריש מצה שלימה.

ה. בעת שמפרישין החלה מברכים "אשר קדשנו במצותיו וצונו להפריש חלה", ואין לומר "חלה מן העיסה" (בשו"ע לא מוזכר כלל לומר "מן העיסה". וכתב הגר"י בלויא זצ"ל, חבר הבר"ץ, בספרו "לקט העומר" פ"י סק"ט, דעכ"פ במצה שמפרישין לאחר האפייה היא לא יאמר "מן העיסה").

לכתחילה יברך קודם ההפרשה ומיד לאחר הברכה יפריש החלה, כדי לברך עובר לעשייתן. ולאחר שהפריש אומר "הרי זו חלה", וה"ה דיכול לומר באידיש: "דאס זאל זיין חלה" וכדו'. אבל אין עיכוב באמירה זו, שגם אם לא אמרו יצא ידי הפרשת חלה, לדעת בעל "אבן ישראל" בהליכות ישראל על פסח תחילה יפריש ואח"כ יברך.

ו. לכתחילה נוהגין לשרוף החלה בשריפת חמץ כדין חלה שצריך לשורפה, אמנם במקום שקשה לשרוף החלה יכול להניחה באשפה באופן שיכניסה בשקית סגורה על מנת שלא תבוא החלה לידי בזיון. ובאופן שאין בדעתו לשרוף החלה, טוב שיתנה קודם ההפרשה, שאם לא ישרפו החלה בסוף, הרי הוא מתנה שלא תחול מצות חלה כי אם על פחות מכזית, דבכה"ג יש מקילין דאין חיוב שריפה, (וכמבואר במנח"י ח"ד סימן י"א).

ז. המפריש חלה ממצות שלו, טוב שיזהר לכיין במפורש שאינו רוצה לפטור כי אם המצות שלו ולא מצות של אחרים, דבלא"ה יש לחוש שבהפרשתו הרי הוא פוטר נמי מצות של חבירו, והיינו אותן המצות שנעשו מאותה עיסה שעשו מצות שלו, ועלול לגרום ממשול עי"ז שחבירו יפריש מן הפטור על החיוב. (כן הזהיר במנח"י ח"ו סימן קי"ז).

ח. מי שיש לו בביתו כמה חבילות מצה, ובכל אחת מהן יש שיעור חיוב חלה, הרי זה יכול להפריש מאחת על חבירתה, ואין צריך לצרפן לסל אחד, ורק צריך להניחן אחת אצל חברתה, ויגעו החבילות אחת ברעותה, וכן תהיינה שתיהן פתוחות למעלה. ואם המצות מעוטפות למעלה בנייר או ניילון יש לפותחן, וכך יכול להפריש מאחת על כולן.

וכל זה לכתחילה, ובדיעבד אפילו אם היו שאר המצות בבית אחר, והפריש מאחד על חבירו, נפטרו שאר המצות מחיוב הפרשת חלה.

ט. אבל אם אין בכל חבילה בפני עצמה שיעור חיוב חלה ורוצה לצרפן יחד לשיעור חלה, צריך לצרפן כולם בסל אחד, דהיינו שמניח כולם בתוך קופסה אחת, ויזהר שלא יבלטו מצות חוץ לחלל הקופסה, שאז אינן מצטרפות, ואם בכל זאת בולטות מצות יש לכסותן במפה.

י. ואם אינו יכול להכניס בקופסה אחת, יכול לכסות את החבילות במפה שתקיף הכל בין מלמטה

ובין מלמעלה, וצריך גם להיזהר להצמיד חבילה אחת לרעותה באופן שיגעו זו בזו. ויש סוברים שצריך גם שיגעו המצות יחד, (וכמוצא ב"לקט העומר" מהגרי"י בלויא זצ"ל פ"ו סק"ד, בשם הגר"מ קליערס זצ"ל). ויש פתרון לקחת מצה אחת ולהניחה באופן שתיגע קצתה בחבילה האחת וקצתה בחבילה השניה, ובכך נחשב כאילו נוגעין כולן יחד.

יא. מי ששכח להפריש חלה מערב יו"ט ונזכר ביו"ט שעדיין לא הפריש חלה, אסור להפריש חלה ביו"ט, ויעשה שאלת חכם.

יב. אם נתערבה מצת החלה שנפרשה בשאר המצות, יעשה שאלת חכם.

פרק י"ב

דיני כפולות ונפוחות במצות

א. נוהגים לאסור כל מצה שיש בה כפולה, שיש לחוש שלא שלט שם היטב חום התנוה, ונתחממה המצה. ומ"מ אם המצה נאפית רק לפני הפסח ככל המצות בדרך כלל, אין אוסרין אלא מקום הכפולה לבד, וכדי נטילה סביבו [דהיינו 2 ס"מ, ולהחזו"א 2.4 ס"מ], ושאר המצה מותרת באכילה.

ב. אם הכפולה דבוקה ממש עד שנעשית לגוש אחד, כגון מה שמצוי שבעת עריכת המצה נכפל מקום אחד ורידדו אותו עד שנעשה לגוש אחד ממש, אף שמורגש במראה ובמישוש, יש להקל שאין עליו דין כפולה.

ג. בדין מצה נפוחה, כתב המ"ב (בסימן תס"א ס"ק ל"ה) שיש מאחרונים שכתבו שאין חוששין במצות שלנו שהן מצות דקות מאד ולא חששו אלא במצות עבות קצת, שאז יש לחוש שבתוך הנפוחה לא נאפה היטב אמצעית המצה ויש בה משום חימוץ, ועיי"ש.

פרק י"ג

דיני הכנות לליל הסדר

א. יהיה שולחנו ערוך מבעוד יום (שו"ע סימן תע"ב ס"א).

ב. יש לפרר התמכא [חריין, הנקרא כהיום "חזרת"] מבעוד יום, ויכסום שלא יפוגו, ואם שכח לפררו מבעוד יום, יכול לפררו בליל יו"ט ע"י שינוי, כגון שמפררו על גבי השלחן ולא לתוך הקערה. **ואם חל בשבת אסור לפררו אפילו ע"י שינוי, אלא יכול לחתכו לחתיכות קטנות סמוך לאכילה, ולא יחתכנו דק דק.**

המשתמשים למצוות מרור ב"עלי חסה" יש לשוטפם (כפי שרשום על האריזה), מבעוד יום, וכשחל בשבת ושכח לשוטפם מבעוד יום מותר להדיחו תחת זרם מים סמוך לאכילה.

ג. גם החרוסת יש לכתחילה להכין מבעוד יום, ואם שכח להכין מבעוד יום אפשר לעשותו גם בליל יו"ט, ומותר לחתוך הפירות דק דק ואין צריך לעשות שינוי בחיתוכם. **אבל כשחל בשבת אסור**

כשרות
הבית

לחתוך הפירות דק דק, וכן יש לחתכם רק סמוך לזמן אכילתו, ולתת תחילה המשקים ואח"כ החרוסת, ויעשה רק בלילה רכה ולא יטרוף החרוסת בכח אלא באצבע.

ד. ראוי להכין מי מלח מבעוד יום, ואם שכח להכינו מבעוד יום **וכשחל יו"ט בשבת יכול לעשות מי מלח מעט, ושיהיה המלח פחות מעט משני שליש במים.** ויש מחמירין גם כשחל בחול לעשות שינוי.

ה. שכח לצלות צלי מעריו"ט יצלה ביו"ט אך יזהר לאוכלו מחר ביו"ט, כדי שלא יהא מכין מיו"ט לחול.

ו. להכין ולהטיב הנרות והפתילות לכבוד יו"ט, **וכשחל בשבת יש לזכור להדליק הנרות לפני השבת.**

פרק י"ד

כמה דינים הנוהגים בליל הסדר

ד' כוסות

א. שיעור הכוס הוא כדי שיחזיק רביעית יין, ושיעור רביעית יין הוא לפי משקל 86 גרם, וסימנך כמנין "כוס", ולהנוהגים כשיעור חזו"א יש לקחת כוס של 150 גרם, וסימנך כמנין "כוס הגון".

ב. לכתחילה יש לשתות רביעית שלם, ובדיעבד סגי בשתיית מלוא לוגמיו שהוא בדרך כלל רוב רביעית. ובאדם מבוגר אשר מלוא לוגמיו שלו הוא יותר משיעור רוב רביעית, צריך מדינא לשתות מלוא לוגמיו.

ג. יש אומרים שלכתחילה צריך לשתות רוב הכוס אף שמחזיק כמה רביעיות, ויש מוסיפין שלכתחילה יש לשתות כל הכוס כולו, ואם קשה לו השתיה יקח לו כוס קטן כשיעור רביעית לבד.

ד. לא ישהה בשתיית רוב הכוס יותר מכדי שתיית רביעית, ואם שהה עד כדי אכילת פרס יצא, ולכתחילה נכון לשתות רוב רביעית בבת אחת.

ה. נשים שכבר בירכו "שהחיינו" בעת הדלקת נרות יו"ט, יזהרו שלא לברך שנית ברכת "שהחיינו" בעת הקידוש, וכן יזהרו שלא לענות אמן כיון שכבר בירכו בפה"ג, ומ"מ בדיעבד אם ענו אמן לא היה הפסק.

מצה

ו. בעת הברכה של אכילת מצה צריך לכתחילה לאכול שני כזיתים, אחד בשביל ברכת המוציא, ואחד בשביל ברכת מצה. אמנם מי שקשה לו יכול לסמוך להקל באכילת 30 גרם מצה לבד.

ז. יש להוסיף משהו על שיעור כזית מפאת פירורי מצה הנותרים בין השיניים, שאין מצטרפים לשיעור כזית, וכן בדרך כלל נופל קצת פירורים מן המצה בעת האכילה.

ח. כל הכזיתים צריך לאכול בשיעור זמן אכילת פרס, ויש הרבה דיעות כמה דקות נחשב שיעור

אכילת פרס, והמחמירים ביותר חוששים לשיעור של 2 דקות, והמקילים ביותר נוקטים בשיעור של 9 דקות, והמנהג המקובל הוא למדוד בשיעור 4 דקות, והמחמיר לשיעור של 2-3 דקות תבוא עליו ברכה.

מרור

ט. למרור נוהגים ליקח עלי וקלחי "חסה", ויש הנוהגים עפ"י מנהג בית אבותם ורבותם לקחת למרור "תמכא" (חריין).

חסה אייסברג, יש חוששים שאין זה חסה המקובלת לקיום מצוות מרור.

לפנים היו שנמנעו מלקחת חסה מחמת ריבוי התולעים שהיה מצוי בהם. אך כהיום קיים גידול מיוחד של עלי חסה נקיים מחשש תולעים.

ירקות מצוננים בהשגחת הבד"ץ, וירקות עלים (חסה) בגידול מיוחד המאושרים מטעם הבד"ץ ראה בפנים המדריך "ירקות עלים"

שלח עורך

? אסור לאכול בשר צלי בלילה הזה, שנראה כאוכל מבשר פסח. ובכלל זה בשר אפוי. אבל מותר לאכול בשר שנצלה ונתבשל אח"כ, ולכן אם רוצה לאכול כבד צריך לבשלו אחר הצליה. דג אפוי או צלוי, אין איסור לאוכלו.

יא. בשר מטוגן ע"י בישול בקדירה בלי שמן ומים, ומתבשל במוהל היוצא מן הבשר, ג"כ אין לאוכלו בליל פסח. ואם הכין כבר בשר כזה לצורך יו"ט יכול לבשלו בליל יו"ט, ואז מותר באכילה.

יב. יש המהדרים לאכול לפחות כזית בשר בקר משום שמחת יו"ט, אם כי מעיקר הדין הא ד"אין שמחה אלא בבשר" נאמר רק על בשר קרבנות.

כשרות
הבית

פרק ט"ו

קטניות ומאכלים שמעורב בהם קטניות

א. אין להקל אפילו בשעת הדחק (כפסק רבינו הגר"א במעשה רב) בגזירת הקדמונים לבני אשכנז שלא לאכול בפסח כל מיני קטניות ושמני קטניות. גם בוטנים הם בכלל קטניות, כפסק רבני ירושלים הקדמונים. אמנם לא אסרו אלא באכילתן, ואין על קטניות חובת ביעור ומותר להשהותן בבית.

ב. גם בערב פסח מזמן איסור אכילת חמץ נוהגים להחמיר באכילת קטניות.

ג. גם מאכל שמערבים בתוכו קטניות בייצורו והכנתו, אין לאוכלו.

ד. הגדרת קטניות היינו כל דבר שזורעים אותו בזרעונים, ומצמיח רק גרעינים והזרע עצמו נאכל, וכל שגדל על עץ אין בו דין קטניות, ולכן בפולי קפה אין גזירת קטניות כיון שגדלים על עץ.

ה. ומחמירים לאסור גם שמן בוטנים ושמן כותנה.

פרק ט"ז

דברים שהחמירו לא לאוכלם בפסח, ובענין רחיצת עופות וביצים לפני החג

א. לתינוקות שאינם יכולים לאכול כי אם מיני דייסות שיש בהן עירוב קטניות, נוהגים להקל בעבורם. ויזהרו לכתחילה שלא להשתמש לצורך זה בכלי הפסח הרגילים, אלא בכלים מיוחדים. (עיין עוד להלן בסוף המדור בקשר למזון תינוקות)

ב. יש דברים שהחמירו שלא לאוכלם בפסח מפני חששות חימוץ שהיה מצוי בהם ובדברים אלו נוקטים בעיקר לפי המנהג בין לקולא ובין לחומרא. אחד מאותם הדברים שנהוג להחמיר בהם הוא פירות יבשים כי שכיח היה למושחם או לערב בהם קמח, וכן היו מייבשים אותם בתנור חמץ, ולכן נשאר המנהג גם כהיום להחמיר בזה. ולכן אין אוכלים בפסח גם מיני פיצוחים, אף שאינם קטניות.

ג. כיון שמצוי לפעמים בתוך העופות שיירי חיטים ממה שאכלו בחייהם, נוהגים המדקדקים לקנות העופות דוקא קודם הפסח ולשטפם ולרחצם היטב. בוועד השחיטה דעדתינו קיים פיקוח על מאכל העופות לפני פסח מחשש חמץ. (ראה עוד בערך איטליזים בענין הפיקוח מחששות חמץ)

ד. הביצים עלול להיות דבוק עליהן חשש חמץ, שלפעמים המקום שמטילות הביצים אינו נקי משירי מאכלם העשוי ממיני דגנים, ובעיקר מצוי חשש זה בביצים שאינן עוברות תהליך שטיפה ורחיצה, ולכן נהגו המדקדקים לשטוף הביצים מערב פסח. ולזרוק התבניות מחשש פירורים.

סודרה השגחה מיוחדת על הביצים שהדיו המוחתם על הביצים יהיה ללא חשש חמץ, ועל כל ביצה או אריזה ישנה חותמת מיוחדת כזו: כ. פסח לסימון כי הדיו ללא חשש.

כשרות
הבית

פרק י"ז

חמץ שעבר עליו הפסח

א. קי"ל דחמץ שעבר עליו הפסח קנסו חז"ל ואסרוהו באכילה ובהנאה, אבל אם נמכר לנכרי כדת וכדין מותר לאוכלו אחר הפסח. ולכן יש להיזהר מאד שלא לקנות חמץ אחר הפסח, כל זמן שאין בחנות תעודת כשרות המעידה שנמכר החמץ כדת וכדין.

ב. מצד הדין אין צורך להימנע כלל מלאכול אפילו חמץ גמור שנמכר לנכרי, שכל שנמכר לנכרי לא קנסו חז"ל ומותר באכילה. אך יש מדקדקים שמחמירים על עצמם שלא לאכול חמץ מלפני הפסח אף שנמכר לנכרי, לפי שחוששים שמא לא חל הקנן לפי כל השיטות וכל הדיעות, ונמצא שיש חשש שלא היה מכור לגמרי לנכרי.

ג. וכמובן שאף אלו המחמירים אין צריכים לחוש כי אם על דבר שיש בו חמץ גמור, אבל לא בדברים שיש בזה חשש רחוק של חמץ, וכ"ש שאין צריך להחמיר על מיני קטניות, שלא חששו על קטניות אלא בפסח ולא אחר הפסח.

ובכדי לדעת כל הפרטים בזה איזה מוצר יש בו חמץ גמור ואיזה מאכל אין בו רק חשש חמץ או רק עירוב קטניות, יש לעיין לעיל בדיעוון של מוצרי חמץ וחשש חמץ.

ד. אף המחמירין שלא לאכול חמץ שעבר עליו הפסח הנמכר לנכרי יש להקל בקמוח שנטחן מלפני פסח, שכן קמח רגיל אינו חמץ גמור ואין בזה אלא משום חשש רחוק ואין נזהרים להשתמש בהם כי אם בפסח ולא אחר הפסח.

ה. המחמירין על חמץ שלפני הפסח הנמכר לנכרי, עליהם לדעת שלא ניתן לסמוך על מה שנדפס על המוצר שנאפה לאחר הפסח לפי שלדאבוננו מצויים זיופים בדברים אלו. והרוצה לדעת אימתי נאפה צריך לבדוק את תאריך זמן הייצור הרשום על המוצר. [דרך אגב, לגבי כל המוצרים גם במשך השנה טוב להסתכל על תאריך הייצור שלא לקנות דברים ישנים מאד, מפני חשש התפתחות חרקים ותולעים].

ו. כל התרופות שאינן ראויות לאכילה, אשר יש עליהן חשש עירוב חמץ אין לחוש עליהן לגבי אחר הפסח, שהרי מצד עיקר הדין יש להקל אפילו בפסח שכן נפגם טעמו לגמרי, ועכ"פ לאחר הפסח אין לחוש על כך.

פרק י"ח

בליעת תרופות בפסח והשימוש בהן

א. אנו משקיעים מאמץ רב בכדי לברר את כשרות התרופות שאין בהן חשש חמץ, וראה לעיל רשימה מפורטת בענין זה.

ב. סירופים ומיני כדורים העומדים למציצה וללעיסה שאין בהם טעם פגום, כאשר יש בהם חשש עירוב חמץ, הרי אלו תערובות חמץ ואין להשתמש בהם, ויש לבערם או למכרם לנכרי. ועיין ברשימה המפורטת בענין זה.

ג. כל האמור לעיל הוא לגבי תרופה המיועד לאכילה, אבל מיני משחות וכדו' שנעשה רק למריחה ושימוש חיצוני בלבד, מותר להשתמש בהן אף אם יש בהן עירוב חמץ, כיון שנפגם טעם החמץ מאכילת כלב, ואין נוהגין להיזהר כי אם באותן תרופות שבולעים, ולא כשמשתמשים בהן רק שימוש חיצוני גרידא.

ד. שטיפת הפה בדבר שנפסד מאכילת אדם כמו "מי פה", אם הוא זהיר שלא לבלוע ממנו אלא חוזר ופולטו, אין לחוש שמא יש בו חשש עירוב חמץ, (עיין שו"ת קנה בושם ח"א סימן כ"ה).

ה. אמנם זהו דוקא כשנפגם מאכילת כלב, אבל במשחת שיניים כיון שיש לה טעם משובח, אף שאינו בולע ממש המשחה אלא חוזר ופולטו, יש להיזהר ביותר שלא יהא בה שום חשש חמץ כל דהו, ולכן יש לקנות רק אלו העומדות תחת השגחתנו וכשרות לפסח.

ו. תרופות שאין בהן חשש עירוב חמץ, אלא קטניות אין לחוש בהן, דלא החמירו בקטניות כשאוכלן לצורך רפואה, ובפרט כשנפגמו מאכילת כלב כפי שבדרך כלל בתרופות וכדורים.

ז. כל האמור היינו רק לענין חולה שאין בו סכנה ח"ו אבל חולה שיש בו סכנה, ויש צורך ע"פ הוראת רופא ומו"צ לאכול איזה מין רפואה שיש בזה עירוב חמץ, מצוה עליו לאוכלו, שכן פיקוח נפש דוחה

כשרות
הבית

כל התורה כולה. ונוהגין להדר אם אפשר לעטוף התרופה בקפסולה נקיה מחשש חמץ, שאז נחשב שלא כדרך אכילה, אבל לא לעכב משום כך את נטילתו.

ומ"מ כדי למנוע איסור בל יראה, ישתדל לקנות התרופה קודם פסח ולמוכרה לנכרי, ואם צריך לקנותה בפסח ישתדל לקנותה בבית מרקחת של נכרי, ויכוין שלא יחול עליו הקנין, וגם לא ישלם לו עד אחר הפסח כדי שלא יהא בזה קנין כסף.

כשרות
הבית

